

PROIECT

15 octombrie 2010

Partidul Social Democrat

„România corectă - România socială”

Ce soluții are PSD?

Ce priorități avem?

Cum scoatem țara din criză?

De unde mai multe locuri de muncă?

De unde mai mulți bani?

NOTĂ

Pentru a elimina eventualele confuzii sau neînțelegeri, precum și pentru a ușura utilizarea prezentului document, facem următoarele precizări de ordin metodologic:

1. Documentul este structurat în trei părți distincte, aflate într-o corelație logică, factuală și politică. Mai întâi prezentăm răspunsuri la întrebarea „**care este situația României**”, în cadrul capitolului „**Guvernarea de dreapta: șocuri, crize și pași înapoi**”. În al doilea rând, oferim răspunsuri la întrebarea „**ce vrem să facem pentru România**”, pornind de la **valorile noastre social-democrate**, iar acestea sunt cuprinse în secțiunea „**Viziunea politică – România corectă**”. În sfârșit, în al treilea rând, răspundem la chestiunea „**cum vrem să guvernăm România**”, într-un amplu capitol dedicat „**Soluțiilor de guvernare**”.
2. Documentul de față, chiar dacă are dimensiuni impresionante, nu este decât sinteza unui material analitic și programatic imens. Acest material este, în esență, un produs colectiv, rezultat prin sintetizarea a numeroase contribuții, atât din interiorul PSD cât și din partea societății civile, a mediului academic, sindicatelor, patronatelor ș.a.
3. Prezentul document este conceput pentru a avea o geometrie variabilă. Partea cea mai stabilă este reprezentată de **viziunea politică**, în timp ce secțiunile dedicate **diagnozei** și **soluțiilor de guvernare** vor fi supuse unui proces de continuă modificare, până la momentul în care Partidul Social Democrat va reuși să obțină votul de investitură pentru un guvern al său, care să pună în aplicare un program de guvernare de tip social-democrat. Ca atare, prezentul document, departe de a închide o discuție privind guvernarea României, își propune să deschidă un amplu proces de reflecție, care poate fi structurat în cadrele acestui material.
4. Unele dintre soluțiile cuprinse în prezentul document au făcut deja obiectul dezbaterii publice, altele sunt lansate aici în premieră, pentru a putea fi supuse dezbaterii publice, iar în funcție de reacția societății acestea se vor regăsi, sau nu, în cadrul unui program de guvernare care ar putea face obiectul unui vot din partea Parlamentului.

CUPRINS

Mesajul Președintelui PSD	11
Mesajul Președintelui Consiliului Național	13
Guvernarea de dreapta: șocuri, crize și pași înapoi	15
Derută și confuzie politică	15
Romania - teren al mai multor crize simultane	19
Criza guvernării: instabilitate economică	20
Mediul de afaceri sufocat	24
Fondurile europene nefolosite	24
Agricultura în colaps	26
Infrastructura de transport în regres pronunțat	27
Privatizări suspecte în producția de energie	28
Legi incoerente și neconstituționale	28
Politizarea Justiției și republica procurorilor	29
Criza socială – o societate tot mai alienată	30
Pensionarii - cei mai dur loviți	31
Sacrificarea Educației	33
Dispreț față de dialogul social	34
Asistența sanitară prăbușită	35
Ieșirea din criză pe buzunarul pensionarilor și al salariaților	36
O provocare pentru 2011: reducerea deficitului bugetar	37
O guvernare pentru clientela de partid	38
Criza de încredere – cea mai gravă dintre toate	41
Viziunea politică – România corectă	45
Obiectivele Programului Politic al PSD	48
Europa își planifică un viitor social	48
Un Proiect Românesc pentru deceniul 2010	51
Sistem de impozitare fără privilegii - impozitarea diferențiată	53
PSD – pentru o societate mai echitabilă	56
10 principii pentru un nou model de societate	59
Politica fiscală a Partidului Social Democrat	65
Opțiunile PSD	65

Obiective	65
I. Măsuri de stimulare a economiei și creare de locuri de muncă	66
II. Scenariul fiscal-bugetar alternativ pe termen scurt	68
Reducerea cheltuielilor bugetare	68
Creșterea veniturilor bugetare	68
Reducerea evaziunii fiscale	69
III. Scenariul fiscal-bugetar pe termen mediu. Reforma fiscal bugetară. Adoptarea monedei euro	71
Impactul bugetar estimat	77
Economii bugetare / surse de finantare	78
<i>Industrie, comerț, turism și mediul de afaceri</i>	<i>81</i>
Sectorul energetic	81
Modificarea cadrului legislativ	85
Stimularea competitivității industriei din România	85
Cercetare industrială și dezvoltare tehnologică: o coordonare națională	87
Stimularea sectorului privat al economiei	89
Administrarea intereselor economice ale statului	91
Piața de capital	94
Dezvoltarea comerțului	97
Turism	99
<i>Agricultură și dezvoltare rurală</i>	<i>103</i>
Obiectivele politicii agricole și de dezvoltare rurală	103
Priorități Sectoriale	104
Dezvoltarea zonelor montane	108
Modernizarea mediului rural	109
Modernizarea agriculturii	111
Industrie și siguranța alimentară	111
Sectorul sanitar-veterinar și de siguranță alimentară	113
<i>Transporturi și Infrastructură</i>	<i>115</i>
Punctele intermodale naționale	116
Transportul rutier	119
Transportul feroviar	123
Transportul cu metroul	127
Transportul aerian	128
Transportul naval	131

Strategia de dezvoltare teritorială	135
Obiectivele strategiei PSD de dezvoltare teritorială:	135
Programul de acțiune	137
Comunicații și Societatea Informațională	147
Premise	147
Obiective majore de guvernare și direcții de acțiune	148
Educație, cercetare, tineret și sport	153
Orientare conceptuală și de principiu	153
Obiectivele de guvernare în domeniile educație, cercetare, tineret și sport	154
Pachetul Social Garantat pentru Educație	156
Campusuri pentru școli și licee în mediul rural	157
Investiții în resursele umane	157
Baza materială a învățământului	159
Corelarea programelor educaționale cu piața muncii	159
Activități extrașcolare și extracurriculare	160
Învățământul și educația pentru minoritățile naționale	161
Descentralizarea și depolitizarea unităților de învățământ	162
Autonomia învățământului superior și a cercetării	162
Dimensiunea europeană și internațională a învățământului românesc	162
Creșterea competitivității universităților românești	163
Dezvoltarea capacităților de cercetare românești	164
Inițiativă pentru Tineri – 2020	165
Readucerea sportului din România în circuitul valorilor	167
Sănătatea Publică	169
Premise	169
Oferta Politică	169
Serviciile de sănătate publică și asistență medicală	170
Piața muncii și politici sociale	191
Diagnoza sistematică	191
I. Ocuparea forței de muncă	194
II. Pensii	198
Venituri suplimentare la bugetul asigurărilor sociale de pensii	201
III. Asistență socială	202
IV. Securitatea și legislația în muncă	203
V. Salarizare	205

VI. Protecția persoanelor cu handicap	205
VII. Protecția familiei și copilului	205
VIII. Profesiile liberale	207
IX. Dialogul social	207
Administrație, Interne și Dezvoltare Regională	209
I. Reforma Administrației Publice	209
1. Redimensionarea administrației centrale	210
2. Modificarea legislației privind administrația publică locală	210
3. Îmbunătățirea sistemului de furnizare a serviciilor publice descentralizate/deconcentrate	211
4. Descentralizarea financiară	211
5. Managementul resurselor umane din administrația publică	213
6. Mecanisme de reducere/raționalizare a cheltuielilor publice	214
7. Proprietate și cadastru	214
II. Siguranța Cetățeanului și Ordine Publică	215
1. Orientarea conceptuală și de principiu	215
2. Riscuri și amenințări la adresa siguranței cetățeanului și ordinii publice	215
III. Dezvoltarea Regională	223
Obiectivele PSD	224
Politica externă	229
I. Orientarea conceptuală și de principiu	229
II. Obiective de guvernare	230
III. Direcții de acțiune	231
Politica europeană a PSD	241
I. Principiile politicii europene a PSD	241
II. Europa politică	242
III. Europa cetățenilor	249
IV. Europa socială	251
V. Europa - putere globală	253
VI. România europeană. Atragerea fondurilor europene	261
Cultura, culte, minorități	265
I. Cultura	265
II. Cultele	270
III. Minorități	272
Mediu, ape și păduri	275
Direcții de acțiune politică	275
Diminuarea riscului la dezastre naturale	277
Dezvoltarea silviculturii	278
Schimbările climatice și eficiența energetică	280

Capacitate instituțională, coerență legislativă și descentralizare _____	281
Resurselor naturale și conservarea biodiversității _____	281
Stimularea investițiilor în domeniul protecției mediului _____	282
Educație, cercetare, societate civilă și colaborare internațională _____	282
<i>Apărare și securitate națională</i> _____	285
I. Orientarea conceptuală și de principiu _____	285
Obiective de guvernare în domeniul apărării _____	286
Direcții de acțiune în domeniul apărării _____	287
<i>Puterea Judecătorească – Putere independentă și responsabilă în Stat</i> _____	299
I. Situația Justiției din România în perioada 2005-2010 _____	299
II. Viziunea Partidului Social Democrat în domeniul Justiției _____	301
III. Obiectivele Partidului Social Democrat, în domeniul Justiției _____	302
IV. Planul de măsuri al Partidul Social Democrat, în domeniul Justiției _____	304

Mesajul Președintelui PSD

“Puterea politică actuală nu are soluții.

Și, fiindcă nu are soluții, se răzbună pe propriul popor!

Românii sunt sărăciți și umiliți. Rezultatul? Cel care câștigă cu 25% mai puțin începe să muncească cu 25% mai puțin.

Sunt tânăr, fac parte dintr-o generație care n-a avut nici o legătură cu perioada comunistă. Și vreau să construim împreună pentru viitor. De aceea, fac un apel către toți românii: nu vă abandonați meseria! Nu vă uitați vocația, doar pentru că actuala putere vă umilește. Învățați-i pe elevi, tratați-i pe bolnavi, respectați legea, protejați-i pe cei în pericol, stingeți incendiile, fiți corecți în tribunale!

Actuala putere, actualul președinte, actualul guvern sunt un accident istoric. Vom încerca să îi îndepărtăm cât putem de repede.

Viața trebuie să continue și după ce ei vor dispărea!

Proiectul pe care vi-l propun n-are legătură nici cu Bănescu, nici cu mogulii, nici cu trecutul.

Are legătură cu ceea ce vrem să facem noi pentru următorii 8 ani. Și are legătură cu societatea pe care vrem să o construim pentru viitor, astfel încât să ne placă să trăim aici, acasă, să avem o societate dreaptă, prosperă și corectă.

Am construit, împreună cu cei mai buni profesioniști din partid, cu oameni de la Academie, cu profesori și sindicaliști, un foarte bun program de guvernare pentru România de azi.

Un program prin care STÂNGA VA ÎNDREPTA ROMÂNIA!

Vă îndem să îl citiți, să reflectați și să veniți alături de noi. Nu este un program înghețat, ci este o viziune vie, care poate crește în fiecare zi.

Împreună cu voi, eu vreau să ne luăm țara înapoi!

PDL n-a modernizat România. PDL a stricat România!

Așa că PSD va trebui să repare România! Și să continue modernizarea ei.

Suntem partidul care propune un nou model de societate pentru generațiile următoare!

Am învățat din greșelile trecutului și acum e timpul să mergem pe un nou drum.

Vrem să fim un partid apropiat de oameni, mai deschis și mai legat de problemele reale.

Avem un model alternativ de societate, bazat pe impozitare diferențiată, pe crearea de locuri de muncă, pe sprijinirea producției și pe mai multă corectitudine.

Vom fi un partid al celor mulți, al celor ce muncesc sau au muncit, al celor corecți, al celor care vor dreptate și al celor care vor o societate în care sunt respectați și sprijiniți.

Vă mulțumesc!”

Victor Ponta,

Președinte PSD

Mesajul Președintelui Consiliului Național

Noua stângă și noua Românie

„Redactarea unui Program Politic, care poate deveni oricând un program de Guvernare, supus aprobării Parlamentului, este un intens efort colectiv. La actualul Program politic au lucrat zeci și sute de specialiști, în toate domeniile acoperite de documentul de față. Ca de fiecare dată în istoria de două decenii a Partidului Social Democrat, fiecare variantă și fiecare idee a fost supusă unei critici multiple, de la organizațiile sindicale și patronale și până la experți independenți.

Diagnosticul nostru este simplu și direct: guvernarea de dreapta, începută în 2005, a fost și este aventuristă și iresponsabilă. Din primele zile ale preluării puterii, în ianuarie 2005, a început un dezmăț al cheltuielilor publice care a dezechilibrat întreaga societate. Deficitul bugetar a crescut, cheltuielile publice au crescut, dar fără nici o eficiență vizibilă, indicatorii statistici erau comunicați triumfal, dar pe teren nu se vedea nimic: nici infrastructură modernă, nici servicii publice mai bune, nici prevenirea unor situații critice. După o perioadă favorabilă României din punct de vedere economic și prielnică din punctul de vedere al politicii externe, românii s-au trezit cu datorii, cu amputări de pensii și salarii, cu o perspectivă întunecată. Aventuriști în gestiunea treburilor publice, politicienii dreptei s-au dovedit incapabili să înțeleagă esența procesului de guvernare într-o societate democratică: misiunea politicianului este să adune resurse și să le pună la dispoziția societății, nu să le irosească pe cele existente.

Partidul Social Democrat este de aproape două mandate în opoziție – încerc să uit anul 2009, o nefericită coaliție cu PDL, pe care electoratul de stânga a sancționat-o la urna de vot. În această perioadă, social-democrația din România a evoluat mult. Aș putea spune că suntem egali oricărui partid social-democrat din Europa Unită, cel puțin în cele ce privesc experiența politică și resursele umane. Proba concretă a acestei evoluții este documentul de față.

Programul Politic pe care îl supunem atenției electoratului și mass-media este construit pe cerințele concrete ale societății românești: o guvernare responsabilă, orientată spre dezvoltare colectivă și individuală, cu o viziune de viitor și cu o bună cunoaștere a mecanismelor complexe ale administrației

publice centrale și locale. Obiectivul nostru fundamental este de crea condițiile pentru ca economia și societatea românească să depășească stadiul de codașe ale Europei Unite. Dorința noastră este să reducem sărăcia, să perfecționăm serviciile publice, să întărim puterile independente ale statului și să dezvoltăm infrastructura care ne creează atâtea probleme. Vrem o societate mai dreaptă, mai bună, mai dezvoltată. Vrem creștere economică, vrem să creăm locuri de muncă, vrem să aducem mai multă dreptate și mai multă echitate.

Suntem conștienți că nu vom reuși să ne îndeplinim obiectivele dacă nu avem sprijinul societății civile și al cetățenilor României. Suntem conștienți că oricâte artificii propagandistice am folosi, judecata electoratului se referă totdeauna la ce am făcut concret, direct, vizibil.

Programul „România corectă-România socială” nu este produsul unei ideologii sectare, limitată în anvergură și dogmatică în conținut.

Noua stângă social-democrată din România este deschisă, dinamică și competentă. Ne bazăm pe agenda publică și pe principiile unui stat de drept. Ne bazăm pe experiența noastră și pe dialogul permanent cu toate grupurile și categoriile sociale. Ne bazăm pe noua generație de politicieni social-democrați, care preia obiectivele generațiilor mai mature ca normale: reinserarea României în lumea civilizată, stat democratic, economie funcțională de piață, respectarea drepturilor omului, presă independentă.

Prin Programul de față, social-democrația din România dă o probă de maturitate, responsabilitate și modernitate.”

Adrian Năstase,

Președintele Consiliului Național al PSD

Guvernarea de dreapta: șocuri, crize și pași înapoi

Derută și confuzie politică

La alegerile parlamentare din 28 noiembrie 2004, Partidul Social Democrat, în alianță electorală cu fostul Partidul Umanist Român, actualul Partid Conservator, a obținut 37 % din voturile valabil exprimate. Candidatul pentru funcția de președinte al acestei Uniuni, Adrian Năstase, a obținut peste 40% din sufragii, colectând voturi din tot spectrul opțiunilor electorale.

Autoamăgiți de propriile scenarii și înfrânți la urne, liderii Alianței DA au contestat violent rezultatele obiective ale alegerilor. Imediat după anunțarea primelor rezultate oficiale, Traian Băsescu a acuzat falsificarea alegerilor, furtul în regim electronic al voturilor, transportarea votanților cu microbuze și autobuze (invocând un parc auto de două ori mai mare decât întregul parc auto al României), a cerut repetarea alegerilor și trimiterea în judecată a membrilor Biroului Electoral Central. Presiunea mediatică și politică exercitată de liderii Alianței DA a determinat Biroul Electoral Central să adopte o hotărâre care a limitat accesul la cabina de vot a peste 400 de mii de potențiali votanți în turul al doilea al alegerilor prezidențiale din 12 decembrie 2004.

Nici una din acuzele inventate ale liderilor Alianței DA nu a putut fi probată.

În turul al II-lea al alegerilor prezidențiale, aportul votanților lui C.V.Tudor a fost decisiv pentru a înclina balanța câștigătoare în favoarea candidatului Traian Băsescu, susținut de Alianța DA.

În ciuda rezultatelor electorale, Traian Băsescu a nominalizat drept prim-ministru pe președintele Partidului Național Liberal, Călin Popescu Tăriceanu. S-a format o coaliție improvizată, compusă dintr-un partid aflat la acea dată în Internaționala Socialistă, Partidul Democrat, un partid de dreapta, Partidul Național Liberal, un fost aliat al PSD, respectiv PUR (PC) și UDMR .

Această coaliție constituită ad-hoc, fără agendă internă, fără proceduri coerente de guvernare și negociere, fără experiență în derularea unor procese complexe cum ar fi continuarea integrării în NATO și UE, reducerea inflației și ridicarea nivelului de trai, a adoptat o conduită aleatoare, lipsită de o direcție politică clară. A apărut astfel la guvernare o coaliție fără misiune, viziune și mandat politic.

Soluția politică adoptată la sfârșitul anului 2004 pentru guvernarea României a fost produsul improvizației.

Partidul Social Democrat, care conducea jumătate din localitățile și județele țării și a obținut cel mai mare procent la alegerile parlamentare, a fost exclus din puterea executivă centrală, iar Partidul România Mare, care a determinat decisiv alegerea președintelui Băsescu, nu a fost primit în coaliția de guvernare. Partidul Democrat, al cărui președinte a câștigat alegerile prezidențiale, s-a văzut așezat pe locul al doilea în distribuția locurilor din puterea executivă, fiind obligat să cedeze posturi de prefecți, secretari de stat, miniștri atât UDMR, cât și PUR (PC), ambele aflate în competiție cu Alianța DA până cu o săptămână înainte. Cu excepția unor cercuri politice minore, toate forțele politice ale României au fost nemulțumite de improvizația din decembrie 2008. Președintele Traian Băsescu a fost primul care a cerut alegeri anticipate, pentru a scăpa de unele soluții pe care le-a numit „imorale”.

Lipsa unității politice și construcția aleatoare a coaliției astfel formate au determinat incoerența actului de administrare a țării. Luptele interne și competiția pentru poziții de conducere au provocat anunțarea repetată a demisiei primului-ministru, modificări obscure ale echipei guvernamentale și permanente tensiuni politice între membrii coaliției de guvernare. Factorul principal de instabilitate politică nu au fost însă membrii coaliției improvizate pentru guvernarea României, ci președintele Traian Băsescu, care a cerut mereu alegeri anticipate, demisia primului-ministru, eliminarea unor miniștri și anchetarea acestora.

Tensiunile crescânde între partenerii coaliției improvizate au determinat abandonarea guvernării de către Partidul Conservator (la 1 ianuarie 2007) și eliminarea Partidului Democrat din puterea executivă centrală (în februarie 2007). Ca urmare, guvernarea României a fost asumată de o coaliție minoritară în Parlament, compusă din Partidul Național Liberal (amputat prin plecarea grupării Stolojan) și UDMR. Această coaliție de circa 22 % în Parlament a reușit să se mențină la putere cu sprijinul tacit al parlamentarilor care au dovedit responsabilitate, păstrând puterea legislativă intactă, în ciuda fragilității puterii executive. În acest fel, guvernarea României a putut continua, cel puțin pe plan legislativ.

În primăvara anului 2007, exasperată de repetatele încălcări ale Constituției, îndemnurilor la nesupunere politică, intrigilor și utilizării instituțiilor de stat în interes privat, o largă majoritate a parlamentarilor, din toate partidele, l-a suspendat pe președintele Băsescu pentru termenul constituțional de o lună de zile, iar apoi a chemat electoratul la un referendum pentru menținerea sau demiterea președintelui Băsescu. Referendumul a dat câștig de cauză celor care susțineau menținerea în funcție a președintelui, pe

fondul unei neparticipări masive la vot. Cu toate acestea, pentru prima dată în istoria contemporană a României, comportamentul nedemn, neconstituțional și manipulator al unui președinte a fost sancționat de puterea legislativă, utilizându-se strict mijloacele legale.

Singura măsură relevantă pentru cele 2.000 de zile de guvernare a dreptei este adoptarea cotei unice de 16% de impozitare a veniturilor salariale și a profiturilor companiilor. Cota unică a determinat reducerea considerabilă a veniturilor bugetare, dar a mulțumit electoratul cu venituri mari și societățile comerciale cu cifre de afaceri mult peste medie. Prin adoptarea cotei de impozitare a profiturilor egală cu cota de impozitare a veniturilor, Coaliția de Dreapta a pus pe picior de egalitate munca și capitalul. Pierderile bugetare numai din reducerea impozitului pe profit în primul an de aplicare a cotei unice – 2005 – au fost egale cu volumul pensiilor plătite într-un județ mediu timp de un an de zile.

Din punct de vedere politic, cele 2.000 de zile de guvernare de dreapta s-au caracterizat prin următoarele trăsături principale:

- instabilitate politică, determinată de neînțelegerile din partenerii de guvernare și de implicarea haotică a președintelui Băsescu în puterea executivă și judecătorească;
- după perioada de guvernare minoritară din 2007-2008 și criza guvernamentală din ultimul trimestru din 2009, generată de refuzul abuziv al președintelui țării de a accepta o majoritate parlamentară evidentă, s-a ajuns în prezent la configurarea artificială, bazată pe șantaj și traseism politic a unei majorități parlamentare artificiale; toate acestea au redus mult capacitatea de administrare a României;
- utilizarea puterii judecătorești ca instrument ale luptei politice; singurul rezultat vizibil al luptei împotriva „marii corupții” este faptul că Traian Băsescu a fost scos nevinovat în dosarul „Flota”;
- utilizarea arhivelor fostei Securități ca instrumente ale luptei personale a președintelui Băsescu împotriva adversarilor politici;
- incapacitatea instituțiilor statului de a răspunde eficient în situații de criză (criza inundațiilor, criza gripei aviare, seceta anului 2007);
- blocarea dialogului social; revenirea valurilor de greve pe fondul incapacității Guvernului de a purta un dialog consistent cu sindicatele;
- lipsă de agendă politică reală; semnificativă în acest sens este decizia din august 2005 a celor patru președinți de partide din coaliție, („prioritatea guvernării în România este schimbarea președinților Camerelor Parlamentului”), ceea ce a condus la blocarea activității legislative mai bine de două luni;

- neîndeplinirea prevederilor și angajamentelor Guvernului României conținute în programele convenite cu Fondul Monetar Internațional, Comisia Europeană, Banca Mondială, în special PAL 2;
- oprirea unor angajamente majore ale României, pe criterii neeconomice, și transformarea lor în cauze propagandistice ale luptei cu stânga politică;
- incapacitate crasă a guvernului Boc II în gestionarea treburilor publice în condiții de recesiune economică;
- aruncarea poverii nu numai în sarcina salariaților din sectorul public (prin reducerea cu cel puțin 25% a veniturilor), dar și a întregii populații (prin majorarea TVA la 24%);
- dornic - așa cum a promis - să se joace la butoanele puterii executive, președintele Traian Băsescu s-a substituit constant guvernului în conturarea politicilor publice, dar în ultima perioadă a atins culmi de amatorism și oportunism nepermise unui om care deține întâia demnitate statală: de la „nu avem nevoie de FMI” la „centura de siguranță” și apoi la „avem nevoie de un nou acord”; de la „susțin egalizarea vârstei de pensionare pentru femei și bărbați” la retrimiteră în Parlament a legii pensiilor pentru reducerea vârstei de pensionare a femeilor.

Din punct de vedere economic și fiscal, cele 2000 de zile de guvernare de dreapta s-au caracterizat prin:

- intrarea într-o nouă fază de recesiune prelungită începând din 2008, care a obligat Guvernul României să contracteze cel mai mare volum de împrumuturi interne și externe din istoria modernă a României,
- deteriorarea indicatorilor macroeconomici ai României, pe fondul și din cauza unei politici fiscale aventuriste, cu bugete construite superficial (în special bugetul anilor 2007, 2008 și 2010);
- majorări de prețuri, taxe, tarife și accize, în avans față de planurile stabilite cu partenerii europeni, pentru a încerca să se compenseze scăderea veniturilor bugetare;
- multe modificări ale Codului Fiscal, concretizate în creșterea numărului de taxe, impozite, redevențe, accize la peste 400;
- oprirea – încă din primele zile ale anului 2005 – a unor mari lucrări de infrastructură, ceea ce a determinat pierderea unor importante câștiguri de productivitate în mai multe sectoare industriale, precum și a unor oportunități excepționale de investiții străine directe;
- încetinirea inexplicabilă a procesului de privatizare;

- întârzieri la plata unor drepturi și obligații legale, în special la nivelul consiliilor județene, dar și a unor categorii de salariați bugetari (medici, profesori, funcționari publici, magistrați);
- oprirea procesului de dezinflație din perioada 2001-2005; inflația anuală a revenit la cifrele anului 2004, cu mult peste nivelul stabilit în programul guvernamental;
- blocarea acordului cu FMI, urmată de revenirea în situație umilitoare la această instituție;
- Rapoartele de Țară, publicate de Comisia Europeană în 2005, 2006 și 2007 menționează că guvernarea de dreapta a accentuat dezechilibrele din economie și a majorat deficitele, în special datorită introducerii cotei unice de impozitare. Totodată, Comisia Europeană arată că: “Mix-ul de politici a devenit mai puțin prudent, în special în ceea ce privește reducerile de impozite și creșterea puternică a salariilor”; iar Raportul de Monitorizare din 16 mai 2006 subliniază că politica fiscală a Guvernului Tăriceanu amenință echilibrele macroeconomice;
- De la o politică guvernamentală responsabilă și precaută în domeniul salarizării s-a trecut la o politică imprudentă, fără echivalent în creșterea productivității muncii și în reducerea impozitelor; aparenta prosperitate este deja plătită prin creșterea inflației, arierate bancare ale persoanelor fizice și reducerea investițiilor productive;
- Bugetul României a ajuns la o structură de venituri liberală (aceeași pondere de la toți), dar o structură de cheltuieli social-democrată (fiecăruia o mică parte).

Romania - teren al mai multor crize simultane

Românii nu trăiesc bine, așa cum le-a tot promis Traian Băsescu încă de acum 6 ani, sunt speriați de aroganța și incompetența guvernului, sunt amenințați cu șomajul, și-au pierdut orice încredere în guvernanți și în capacitatea acestora de a limita efectele crizei economice.

România anului 2010 a regresat enorm față de România anului 2004.

Deși suntem în Uniunea Europeană din 2007, situația țării s-a depreciat la toate capitolele importante: stabilitatea macro-economică, stabilitatea politică și pacea socială.

Acești piloni ai bunei guvernări au fost compromiși de 6 ani de guvernări de dreapta, în care interesul public a fost batjocorit. Lor li s-a adăugat și extraordinar de grava criză de încredere publică consemnată în prezent.

Instituțiile statului nu mai sunt respectate, iar stabilitatea și soliditatea democrației și a statului de drept sunt puse în pericol.

România este în prezent măcinată de mai multe crize suprapuse:

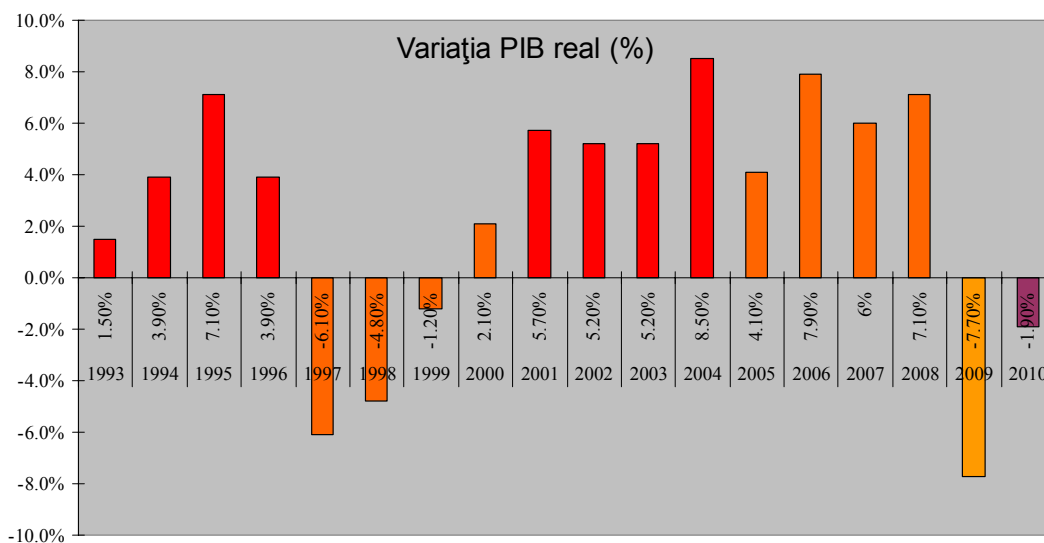
- **Criza economică** (o criză a deficitelor interne, a dezechilibrelor economice, a producției și a economiei de piață)
- **Criza politică** (marcată de instabilitate, încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale mergând până la fraudarea flagrantă a precesului legislativ, dezechilibru al instituțiilor statului)
- **Criza socială** (generată de 6 ani de guvernare de dreapta, în care a crescut polarizarea socială, a crescut sărăcia și inechitatea)
- **Criza de încredere a statului** (care face ca astăzi românii să nu mai fie interesați de politică și să nu aibă încredere în direcția în care merge societatea).

Aceste crize fac astăzi ca orice tentativă de guvernare să fie primită cu neîncredere de societate. Faptul că Traian Băsescu și acoliții săi au ales să ignore constant nemulțumirea opiniei publice și să ia decizii într-un total dispreț față de nemulțumirea populației arată că este nevoie de o schimbare.

Criza guvernării: instabilitate economică

Realitățile economiei românești din prezent sunt dramatice. Ne vom rezuma la a evidenția doar indicatorii principali:

Recesiunea prelungită în care se găsește economia, recesiune începută în trimestrul IV din 2008, continuată cu un ritm de -7,1% în 2009 și -1,5% pe primul semestru din 2010, cu perspective de adâncire în a doua jumătate a anului. Fără măsuri de relansare economică și de creare de locuri de muncă, ne așteaptă cădere economică și în 2011, de încă cel puțin -0,5% față de 2010.

Sursa: CNP,

FMI, BNR, Rapoarte anuale 1998-2010, www.bnro.ro și Comisia Europeană, 2010

Deficitul bugetar mare și nevoia de reformă atât a veniturilor, cât și a cheltuielilor publice. Întrebarea de neocolit este în legătură cu angajamentul luat de guvernarea Boc de a reduce deficitul bugetar din 2011 cu încă 2,4% din PIB față de 2010. FMI a remarcat că majorarea taxelor nu are impactul așteptat în România (din cauza evaziunii fiscale), astfel că va impune reducerea cheltuielilor și nu va permite să fie anulată reducerea salariilor bugetarilor cu 25% în anul 2011.

Dificultatea de finanțare a deficitului bugetar din surse autonome (care nu creează datorie) din cauza scăderii volumului investițiilor străine directe și a banilor trimiși de românii din străinătate;

Creșterea accelerată a datoriei publice și private externe pentru a acoperi necesarul de finanțare al economiei românești;

Țări/Ani	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010 (estimare)
Bulgaria	46,1	38,6	29,9	22,8	20,9	19,0	15,1	16,2
Cehia	30,0	30,6	30,5	30,1	30,6	30,9	36,5	40,6
Polonia	43,9	41,9	42,5	47,1	48,4	49,1	51,7	57,0
România	20,7	18,0	15,2	12,4	12,8	19	29,9	39,9

Ungaria	56,7	57,1	58,4	65,5	67,1	68,1	79	80
Grecia	107,8	108,5	107,5	95,3	100,9	97,6	113	125
Spania	48,9	46,4	43,2	39,7	37,0	34,6	66	74
Portugalia	57,0	58,7	63,9	61,4	65,4	65,8	78	85
Italia	104,2	103,8	106,4	106,8	105,0	103,1	115	117
UE15/UE-27	62,0	62,4	63,4	61,4	59,9	58,3	73	79

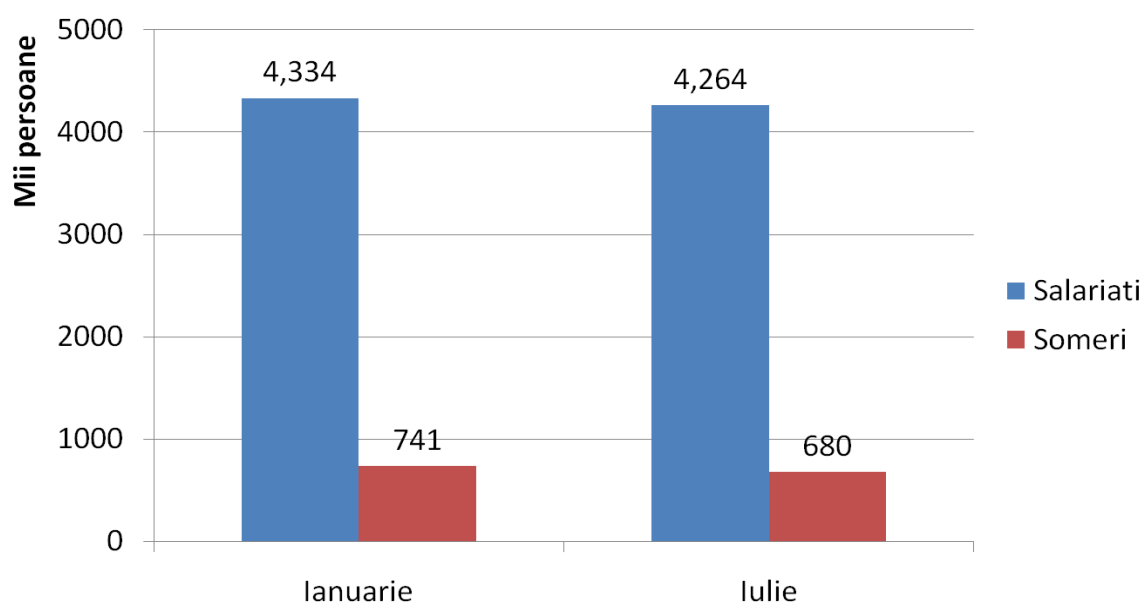
Sursa: baza de date EUROSTAT, 2010

România s-a îndatorat pentru mai multe generații, fără ca banii împrumutați să fie investiți pentru beneficii în societate.

De la creșterea bazată pe consum și importuri, din perioada 2005-2008, România a trecut la recesiunea pe datorie.

Explozia datoriei publice va genera dezechilibre în deficitul bugetar, inflație, creșterea economică, cursul de schimb etc.

Creșterea alarmantă a ratei șomajului la peste 8%, în condițiile cele mai scăzute rate de ocupare din UE, de numai 57%, față de media europeană de 65%. Perspectivele actuale fac ca România să ajungă la 1 milion de șomeri, înregistrați sau nu.

Aceste probleme ne afectează în contextul în care, ca țară membră a UE, suntem forțați de mai multe constrângeri care ne vor limita foarte mult marja de acțiune:

După o perioadă de cheltuieli deșănțate, mult peste capacitatea economiei și a societății de a le susține, guvernarea de dreapta ne conduce către programe de austeritate majoră:

- Austeritate numai pentru cei mulți, cu venituri medii și reduse, continuarea risipei banului public în contracte supraevaluate și ineficiente pentru bunuri și servicii și privind cheltuielile de capital, lipsa unei viziuni coerente de îmbunătățire a cadrului fiscal și bugetar în scopul schimbării modelului actual de creștere economică;
- scăderea continuă a veniturilor populației;
- tăierea tuturor salariilor din sectorul public cu 25% în 2010 și continuarea sau înnăsprirea acestei măsuri în 2011, în ciuda declarațiilor publice;
- reducerea cuantumului diferitelor forme de beneficii sociale precum indemnizațiile pentru creșterea copiilor, bursele pentru studenți, ajutoarele de șomaj, etc
- înghețarea tuturor pensiilor și egalizarea vârstei de pensionare pentru femei și bărbați fără a lua în calcul și munca femeilor în gospodărie;
- creșterea fiscalității prin creșterea TVA și a CAS, cu efecte negative în scăderea încasărilor bugetare și descurajarea muncii;
- abordare greșită a bazei de impozitare, înțeleasă ca o creștere a numărului de impozite plătite de un număr din ce mai mic de angajați.

Măsurile guvernului de dreapta:

- nu scot țara din criză, ci o afundă și mai mult;
- nu fac reformă pentru cetățeni, ci împotriva lor;
- nu cresc eficiența cheltuirii banului public, ci proliferază risipa acestuia, evaziunea fiscală și corupția;
- nu stimulează cererea agregată și ca atare nu pot relansa economia;
- nu încurajează investițiile private;

- în cel mai bun caz, nu pot conduce decât la o lungă și dureroasă perioadă de stagnare economică însoțită de creșterea șomajului, scăderea puterii de cumpărare și a nivelului de trai al populației.

Austeritatea aduce și mai multă sărăcie.

Mediul de afaceri sufocat

În loc de micșorarea taxelor, avem taxe noi, iar timpul necesar înființării unei firme s-a lungit de trei ori, de la zece zile, la peste 30.

Controalele la firme sunt făcute la comandă politică și au scopul strângerii de bani pentru partid.

Guvernele de dreapta n-au fost în stare să proclame interzicerea actelor adiționale la contractele marilor lucrări publice și de infrastructură.

Nu s-a extins sistemul SEAP (sistemul electronic de achiziții publice), din cauza opozițiilor de partid cărora le este captiv, pentru că, în acest sistem, clientela guvernului ar fi fost afectată. Această măsură ar fi condus, însă, la reducerea prețurilor achizițiilor publice cu 10% și la o economie imediată de 1,3% din PIB, de 5 ori mai mult decât economiile realizate prin disponibilizarea celor 100.000 de salariați bugetari.

Politica haotică a guvernului Boc a dus la dispariția a 232.958 de contribuabili activi între 30 aprilie 2009 (înainte de introducerea impozitului minim) și 31 iulie 2010. Astfel, numărul total al firmelor s-a redus de la 1.117.251 la 884.653.

Numărul persoanelor fizice autorizate (PFA) a scăzut în acest interval de la 324.374 la 232.958.

În cazul persoanelor juridice, s-a înregistrat o diminuare a numărului acestora de la 792.517 la 634.428. Mulți agenți economici, în special IMM-uri, care aveau activitate au fost efectiv falimentați de măsura respectivă, deoarece ar fi trebuit să aducă bani de acasă pentru a rezista.

În anul 2009, 20.000 de firme au intrat în procedura de insolvență. În 2010 numărul falimentelor va crește, deoarece până acum s-a înregistrat o medie lunară de aproximativ 2.000 de dosare înregistrate pe rolul tribunalelor.

Fondurile europene nefolosite

România astăzi cotizează la UE mai mulți bani decât atrage.

La 31 decembrie 2010, România este obligată să prezinte oficial la Bruxelles primul bilanț în privința absorbției fondurilor europene cheltuite după aderarea la Uniunea Europeană.

Pentru perioada 2007-2013, România are la dispoziție un buget de 33,5 mld. euro. Conform unui raport realizat de compania de consultanță și audit KPMG, în primii doi ani de la aderare, țara noastră a semnat contracte de finanțare cu beneficiarii de fonduri UE în cuantum de 5,3 mld. euro, ceea ce înseamnă o rată de contractare (plăți realizate către beneficiari în perioada 2007-2009, raportate la suma alocată de UE în perioada 2007-2013) de 16%, sub rata medie a țărilor din regiune, care este de 26%.

România este pe penultimul loc în UE la absorbția fondurilor comunitare.

Actualul guvern este incapabil să prezinte o dinamică previzibilă asupra atragerii acestor fonduri.

După 3 ani de la aderarea României la UE, gradul redus de absorbție a fondurilor structurale și de coeziune este de-a dreptul alarmant. Mai ales că fondurile europene, nerambursabile și nepurtătoare de dobânzi, pot deveni principala sursă de finanțare în condițiile în care țara duce lipsă de bani. N-o spunem numai noi urechilor surde de la Palatele Victoria și Cotroceni. Ne-o spune FMI, ne-o spune Banca Mondială, ne-o spune și Comisia Europeană.

România riscă să piardă o mare parte din cele aproximativ 30 de miliarde de euro din cauza ineficienței Guvernului și a autorităților responsabile cu gestionarea acestor fonduri.

Problemele grave care se constată în politica guvernamentală privind absorbția de fonduri europene nu sunt generate de Uniunea Europeană – cum ni se tot spune – ci de birocrăția clientelară a guvernaților:

- atribuțiile stufoase ale Autorităților de Management (AM) și Organismelor de Intermediere (OI) complică mecanismul de aprobare a proiectelor;
- decalajul temporal ridicat dintre momentul depunerii cererii de finanțare și momentul primirii răspunsului;
- durata mare a procedurilor de evaluare și contractare;
- întârzieri foarte mari în rambursarea tranșelor de bani cheltuiți de către cei care derulează proiecte;

- dificultățile de creditare pentru avans pe care le întâmpină aplicanții de proiecte;
- comunicarea dintre autoritățile de management și organismele intermediare, pe de o parte, și solicitanții de finanțare din instrumente structurale, de cealaltă parte, este deficitară.

Agricultura în colaps

Bugetul pe 2010 a prevăzut sprijin pentru agricultori de doar 220 milioane lei, adică 0,02% din PIB, sumă care a ajuns doar până în februarie 2010! Ce simt agricultorii în prezent?

- Zero subvenții pentru producția de carne de porc și pasăre, ouă, sfeclă de zahăr, orez, în, cânepă, soia sau tutun în 2010
- Zero subvenții pentru motorina pentru lucrări agricole în 2010
- Zero subvenții pentru dobânzi la credite bancare
- Zero subvenții pentru susținere export
- Despăgubirile acordate producătorilor, în caz de calamități, sunt diminuate cu 70%!

Fermierii nu vor mai putea beneficia, în acest an agricol, de subvențiile parțiale pentru acciza la motorină.

Guvernul nu a prevăzut, în 2010, nicio sumă pentru subvenționarea irigațiilor.

Viramentul sumelor către organizațiile utilizatorilor de apă și Agenția Națională de Îmbunătățiri Funciare, reprezentând compensări la energia electrică pentru irigațiile din anul 2009, nu s-a făcut nici până astăzi, deși ministerul și-a luat obligația să facă plățile până în februarie 2010.

În campania de primăvară nu s-a acordat decât subvenția pe hectar care se plătește din fondurile Uniunii Europene; subvenția națională, în completare la cea europeană și care reprezintă 50% din suma totală, nu se acordă.

Până în anul 2010, fermierii beneficiau de o subvenționare cu până la 30% din valoarea creditului rambursat la termen. În anul 2010, statul nu subvenționează nici măcar o parte din dobânda bancară la creditul pentru agricultură, așa cum, de fapt, este reglementat de Uniunea Europeană. Băncile nu iau în considerare garanțiile Fondului de Garantare Agricolă.

Nu s-au achitat până în prezent datoriile statului către fermieri provenite din asigurări și calamități naturale.

Programul „Primul siloz” este nefuncțional și, ca urmare, s-au importat și se importă, în continuare, importante cantități de cereale, produse lactate, carne și produse din carne.

Se mențin închiderea târgurilor de animale și dispoziția de a nu primi în abatoare animale de la gospodăriile populației, deși pesta porcină a fost declarată oficial eradicată în România.

Guvernul nu a luat nicio măsură pentru combaterea evaziunii fiscale, ca urmare a comercializării produselor agroalimentare. Există firme și grupuri de interese care nu numai că nu plătesc TVA, dar, prin diferite metode, recuperează TVA necuvenit de la stat și, apoi, dispar, în dauna producătorilor corecți, care subvenționează statul, plătind corect obligațiile către acesta.

Infrastructura de transport în regres pronunțat

Conform strategiei elaborate în perspectiva aderării la UE, ar fi trebuit ca, la finele anului 2010, să avem modernizați 6.742 km de drum național și alți 1.671 km în lucru, iar în programul de autostrăzi trebuia să avem în exploatare 890 km și în lucru 907 km.

Curtea de Conturi a descoperit un prejudiciu de peste 500 milioane lei (peste 110 milioane euro) la CNADNR. Majoritatea banilor s-au dus în „plăți nelegale” către antreprenori pentru investiții deschise la Autostrada București–Brașov.

În transportul feroviar, lucrările la Coridorul IV pan-european sunt întârziate cu doi ani, atât pe tronsonul București – Constanța, cât și pe tronsonul Curtici – Brașov; iar lucrările de modernizare a Coridorului IX pan-european Giurgiu – București – Suceava – Vadu Siret nici n-au început.

Deși s-a semnat încă din anul 2008 Proiectul PHARE de modernizare a 21 de stații de cale ferată, până în prezent nu s-a depășit faza studiilor de fezabilitate.

Nu s-a întreprins absolut nimic pentru înființarea centrelor logistice din regiunile de dezvoltare necesare stimulării transportului mixt pe calea ferată – rutier.

Se vorbește despre privatizarea CFR Marfă. Mai precis, despre accelerarea intrării acestei companii în faliment. Guvernul nu aruncă nicio

privire spre ce se întâmplă cu cele 36 firme private care au preluat și materialul rulant de la CFR Marfă (la preț de fier vechi!) și afacerile acestei companii de stat, căpușând complet statul, inclusiv infrastructura de transport.

Privatizări suspecte în producția de energie

Statul va pierde controlul producției de energie, prin privatizările pregătite!

Guvernul vrea acum să vândă și participațiile statului la companiile energetice, tocmai când acestea se cumpără la jumătate de preț. Consecința imediată este că statul va pierde toată puterea de reglementare a prețurilor la utilități. Toate țările care au adoptat măsuri de austeritate au înghețat prețurile la utilități. În România cresc!

Legi incoerente și neconstituționale

Guvernul actual n-a fost capabil să prezinte un Program legislativ pentru perioada 2009-2012 și nici prioritățile legislative pe sesiuni parlamentare. După intrarea în vigoare a Tratatului de la Lisabona, parlamentele naționale trebuie să exercite un control riguros principiului de subsidiaritate, conform Protocolului privind rolul parlamentelor naționale și Protocolului privind principiile de subsidiaritate și proporționalitate.

În acest moment, în Parlamentul României nu se realizează: influențarea poziției Guvernului înaintea negocierilor în Consiliul de Miniștri; examinarea propunerilor legislative europene sau a documentelor europene elaborate de Guvern (scrutiny reserve); implicarea directă a Comisiei pentru afaceri europene din Parlament în construcția inițiativelor legislative ale Guvernului.

Nu există o monitorizare a transpunerii directivelor europene în reglementările adoptate de Guvern.

Nu există o lege specială privind cooperarea între Parlament și Guvern în afaceri europene.

Constatăm cu toții excesul fără precedent în utilizarea ordonanțelor de urgență.

Constatăm, de asemenea, un număr nemaiîntâlnit de legi și ordonanțe de urgență promovate de Guvernele Boc care au fost declarate neconstituționale în ansamblul lor sau care cuprind texte declarate neconstituționale.

Politizarea Justiției și republica procurorilor

Mult trâmbițata și adevărata reformă în justiție, sub aspect instituțional, legislativ, logistic și financiar, nu a avut loc și nici nu sunt create premisele realizării ei.

Cercetări sociologice recente atestă că peste 75% din populație consideră că, în ultimii cinci ani, corupția a crescut, iar neîncrederea în justiție este de 85%.

Actuala guvernare face din combaterea corupției și criminalității organizate un domeniu exclusiv de propagandă.

Combaterea corupției este transformată de regimul Băsescu în pretext pentru alunecarea spre autoritarism, legiferarea abuzurilor de tot felul și răfuiala cu adversarii politici.

În paralel, constatăm o creștere fără precedent a criminalității organizate, ca și escaladarea infracțiunilor economico-financiare.

Îngrijorarea noastră pornește de la faptul că invocarea siguranței naționale într-o reglementare guvernamentală de natură economică reprezintă un precedent extrem de periculos, pentru evoluții ulterioare ce trebuie să stârnească de pe acum o preocupare serioasă a tuturor forțelor interesate de menținerea caracterului democratic al statului român.

Criza socială – o societate tot mai alienată

România este tot mai dezechilibrată social, tot mai polarizată și cu tot mai mulți oameni expuși la sărăcie și excludere socială:

Peste 98% din numărul total al pensionarilor primesc mai puțin de 1.500 de lei lunar. Jumătate dintre bugetari câștigă cel mult 1.000 de lei net lunar, iar 67% dintre bugetari (educație, sănătate, administrație) câștigau cel mult 1.400 de lei. Sub acest plafon se află 75% dintre angajații din administrația publică, 64% dintre cei din învățământ și 65% dintre cei din în sănătate.

Măsurile de austeritate vor determina împingerea sub pragul sărăciei (estimat a fi aproximativ 480 de lei) a încă aproximativ 400.000 de români!

Rata sărăciei (ponderea românilor care câștigă mai puțin decât pragul sărăciei, care este 60% din mediana veniturilor) va crește de la 18,5% în 2009 la 22% în 2010 și la peste 25% anul viitor.

Conform Academiei Române, **impozitarea pensiilor cu 15-16% (așa cum au vrut președintele și guvernul) ar readuce familiile de pensionari la nivelul anului 1990** (în funcție de pragul de sărăcie absolută);

România a devenit a doua țară a UE din punctul de vedere al inegalității veniturilor, calculată ca raport dintre cei 20% din populație cu veniturile cele mai mari și cei 20% cu veniturile cele mai scăzute, excluzând autoconsumul; în România, acest raport dintre veniturile primilor și cele ale ultimilor a fost de 7 în 2008, față de 5,9 în Grecia, 3,6 în Ungaria, 6,5 în Bulgaria;

Din 2008, **România înregistrează cel mai mare procent al angajaților situați sub pragul sărăciei.** Rata sărăciei a fost de 17% în România, față de 8% media comunitară, 5% în Ungaria, 7% în Bulgaria și 4% în Cehia.

Din 2008, **România a devenit țara cu cea mai mare rată a sărăciei în rândul copiilor.** Unul din trei copii, adică peste 30%, se situa sub pragul de sărăcie (adică venitul familiei pe membru de familie era mai mic de 480 de lei). În UE rata sărăciei în rândul copiilor a fost de 20%, în Germania de 15%, în Grecia de 23%, în Bulgaria de 26%, iar în Ungaria de 20%.

Aproape jumătate din populația din România nu poate face față unor cheltuieli financiare neprevăzute (sau unei reduceri neprevăzute a veniturilor). În acest context se va majora numărul restanțierilor/datornicilor la sistemul bancar. Nivelul este superior mediei europene de 34%, nivelurilor din Grecia, Spania, Portugalia (27%) și inferior mediei noilor țări membre (48%).

Între 60-70% dintre familiile în care cel puțin un membru este bugetar se vor afla în situația în care nu-și vor mai acoperi nevoile curente de consum, față de 25% în prezent.

Actuala guvernare umilește toate categoriile de cetățeni.

Au fost, pe rând, afectate toate categoriile defavorizate: salariații bugetari și cei din mediul privat, pensionarii, copiii beneficiari de alocații de stat, bolnavii, persoanele aflate în șomaj și alte categorii de persoane aflate în situații de risc social.

Așa-zisa „reformă” din sistemul de protecție socială nu poate justifica și nu poate masca grava incapacitate de a promova interesele și drepturile fundamentale ale cetățenilor români. Ce fel de „reformă” este aceea care încalcă grosolan Constituția României, ca și numeroasele tratate, protocoale și acorduri internaționale la care România este parte, inclusiv și mai ales Carta socială europeană revizuită și Codul european de securitate socială? Media cheltuielilor sociale în Uniunea Europeană este 27% din PIB. În România este 12%.

Anul acesta este pentru prima dată după 1990 când românii le scad, practic, toate veniturile nete câștigate până în prezent. Tăierea veniturilor, impozitarea pensiilor și creșterea TVA au fost făcute cu speranța economisirii de fonduri care să suplinească jaful produs de o guvernare rapace, subordonată cumetriilor și găștilor de tot felul.

Pensionarii - cei mai dur loviți

Pensionarii sunt puși la zid, iar apărătorii drepturilor lor sunt considerați „ticăloși”. La sfârșitul anului 2009, imediat după depunerea jurământului, Guvernarea Boc a hotărât, prin ordonanță de urgență, afectarea gravă a mai multor drepturi ale pensionarilor, după cum urmează:

Eliminarea valorii minime a punctului de pensie de 45% din salariul mediu pe economie începând cu anul 2010. Această măsură antisocială reduce puterea reală de cumpărare a tuturor celor 5,7 milioane de pensionari cu 15% în anul 2010 față de nivelul anului anterior;

S-a amânat pentru anul 2011 recalcularea pensiilor pentru pensionarii care au lucrat în grupele I și II de muncă. Această măsură afectează nivelul pensiilor pentru cele 1,2 milioane de pensionari care au lucrat în grupele I și II de muncă, amânând creșterea cu 25%, respectiv cu 50% a cuantumului pensiilor; sunt emise tot felul de ordine interne care conduc la nerecunoașterea documentelor

care certifică dobândirea acestor drepturi și după 2011. Criza de bani se transformă în încălcare de drepturi constituționale!

S-a amânat pentru anul 2011 înființarea și funcționarea noului sistem de asigurări pentru agricultori, deși cadrul legal era asigurat prin Legea nr.263/2008.

Începând cu anul 2011, pensionarii din România cu pensii mai mici de 1.000 lei să fie obligați să contribuie cu 5,5% la asigurările sociale pentru sănătate, dacă vor să beneficieze de asistență medicală;

Limitarea cumulului pensiilor cu veniturile salariale obținute din bugetele publice.

Eliminarea decontării biletelor de călătorie pe calea ferată neutilizate de către pensionari;

Înghețarea nivelului pensiei minime garantate, aprobată prin Legea 196/2009, la 350 lei, fără ca aceasta să mai fie indexată cu rata prognozată a inflației din România;

Reducerea cu 50% a numărului de bilete pentru tratament și odihnă .

Suplimentar, pentru pensionarii militari:

- S-au impus pensii reduse;
- Au fost puși pe drumuri pentru refacerea dosarelor;
- Le este încălcat dreptul la muncă, mulți dintre ei deveniți pensionari înainte de termen prin reorganizarea unităților;
- Este inacceptabil pentru un stat membru NATO să-și umilească militarii rezerviști, dezonorând, în mod direct, instituția Armatei.

La toate aceste măsuri luate de guvernarea Băsescu-Boc împotriva intereselor pensionarilor români se mai adaugă și efectele negative pe care le prevede proiectul Legii sistemului unitar de pensii publice, aprobat de același Guvern. Prin legea pe care a ticluit-o, guvernarea și-a propus ca obiectiv principal reducerea cheltuielilor cu pensiile în România, de la 8% la 6% din PIB. În vederea atingerii acestui „obiectiv” antisocial, guvernarea își propune, în principal, continua reducere a valorii punctului de pensie.

Scăderea dramatică a valorii punctului de pensie va provoca implicit o diminuare a puterii de cumpărare a pensionarilor actuali și a celor din viitor.

Guvernul actual nu are soluții pentru a rezolva dezechilibrul financiar al bugetului asigurărilor sociale de pensii, așa cum s-a văzut și din „muțenia” în

care au picat cei doi noi miniștri, abia numiți în funcție – la Finanțe și la Muncă – atunci când li s-a pus întrebarea simplă de unde vor lua bani să plătească pensiile.

Sacrificarea Educației

- Politizarea fără precedent a sistemului, atât la nivel central (minister și agenții), cât și în teritoriu (inspectorate și școli). Cel mai recent act de politizare este schimbarea abuzivă a mii de directori de școli, chiar înaintea începerii anului școlar, și numirea în funcții a unor membri PD-L.
- Desființarea a peste **1.000** de unități școlare în toată țara, până la 15 septembrie 2010, la care se adaugă alte **3.000 de școli care vor fi desființate în timpul anului școlar**, cu precădere în mediul rural, inclusiv școli primare și grădinițe, fără să se asigure transportul la cea mai apropiată unitate școlară, ceea ce pune sub semnul întrebării dreptul la educație a zeci de mii de copii din toată țara. Se estimează că ponderea copiilor care nu-și permit „Prima Zi de Școală” a crescut cu 10% față de anul trecut, ajungând acum la 50%. Această decizie iresponsabilă compromite principiul egalității de șanse a copiilor din România, va conduce la creșterea abandonului școlar, în condițiile în care deja suntem pe primul loc în Europa la acest indicator, și va duce inevitabil la creșterea analfabetismului. Aceste probleme, însă, nu sunt pe agenda actualilor guvernanți!
- În mediul rural, elevii merg kilometri pentru a ajunge în clase, pentru că s-au desființat școli. Jumătate dintre profesorii de la sate sunt suplinitori. Salariul unui suplinitor este de 600 de lei.
- Desființarea a peste 30.000 de posturi didactice din învățământul preuniversitar și a altor câteva mii de posturi didactice auxiliare. În aceste condiții, calitatea educației și siguranța copiilor la școală sunt puse sub semnul întrebării.
- Umilirea permanentă a corpului profesoral, lipsa de respect față de această categorie socio-profesională și curbele de sacrificiu salariale repetate (concedii fără plată impuse, sporuri salariale specifice sistemului eliminate, salarii reduse cu peste 25% etc.) pun în pericol profesia ca atare, mii de profesori luând decizia de a pleca din sistem.
- Blocarea investițiilor din învățământ, prin reducerea alocațiilor bugetare cu peste 60%. La început de an școlar nu există nici un obiectiv major de

investiții inaugurat în sistem, iar lucrările de reabilitare a școlilor, în marea lor majoritate, nu au fost finalizate.

- Blocarea posturilor în învățământul superior, ceea ce, pe de o parte, contravine Constituției României și Legii Educației, care garantează autonomia universitară, și, pe de altă parte, face ca actuala putere să atingă un nou record de indolență și prostie: ultima dată când posturile didactice universitare au fost blocate s-a întâmplat în perioada 1971-1990, ca urmare a indicațiilor Elenei Ceaușescu.
- Blocarea tuturor proiectelor de cercetare din România prin diminuarea drastică a fondurilor, cu peste 40% față de aul trecut, până la punctul în care se pune în pericol însăși supraviețuirea acestui domeniu. În condițiile în care se cunoaște foarte bine faptul că nu există dezvoltare fără cercetare, continuarea măsurilor iresponsabile ale actualului guvern în domeniul cercetării reprezintă un atac nu doar la adresa institutelor de cercetare, universităților și cercetătorilor români, dar și un atac la dreptul de dezvoltare al României.
- Înstrăinarea patrimoniului pentru tineret și a bazelor sportive școlare reprezintă, de asemenea, un atac la adresa sănătății și dezvoltării armonioase a copiilor noștri.
- Absența politicilor de integrare a tinerilor pe piața muncii.
- Lipsa de profesionalism și incapacitatea actualului Guvern și a ministrului educației de a înțelege și gestiona problemele curente din sistem și de a proiecta politicile de dezvoltare ale României în domeniul educației, cercetării și tineretului în acord cu interesele țării.

Dispreț față de dialogul social

Guvernul actual disprețuiește dialogul social și legile guvernării democratice.

Măsurile adoptate de Guvern după ce a scăpat de moțiunea de cenzură nu au întrunit consensul partenerilor sociali. Guvernul nu a ținut cont de absolut nicio propunere sau soluție primită din partea sindicatelor și patronatelor, a cadrelor didactice și medicale, a magistraților, a specialiștilor și partidelor politice. Legi esențiale pentru largi categorii sociale - precum cele care se referă la sistemul unic de salarizare sau la sistemul public de pensii - legi care alcătuiesc fundamentul sistemului de protecție socială, au fost transmise de către Guvern la Parlamentul României fără o dezbatere serioasă și fără acceptul

partenerilor sociali. Era obligatoriu ca impactul social al acestor legi să fi fost discutat cu partenerii sociali.

Asistența sanitară prăbușită

La instalarea sa, guvernarea Boc II a declarat că sănătatea este o prioritate națională, asumându-și o serie de obiective de guvernare abandonate: îmbunătățirea stării de sănătate a populației; aprobarea strategiei naționale de dezvoltare a serviciilor medicale pe timp de 8 ani; redresarea și dezvoltarea asistenței medicale în mediul rural; participarea personalului sanitar la un program de educație continuă garantat de stat; asigurarea transparenței în cheltuirea banilor publici.

Contrar celor promise, ministerul a făcut obiectul unui troc politic, iar situația se prezintă astfel:

- sănătatea publică a primit cel mai mic buget din ultimii 10 ani - de 3,8 % din PIB;
- nu este clar care este planul Ministerului Sănătății de atragere a fondurilor europene pentru investiții în infrastructură.
- nu a fost elaborat Planul național de paturi, corelat cu nevoile de asistență medicală;
- nu a fost elaborat un Plan Național de Investiții;
- nu a fost elaborat Planul Național de Resurse Umane;
- nu au fost prezentate și elaborate Standardele de Calitate pentru serviciile din sistemul sanitar și de evaluare a performanțelor manageriale.

Sistemul sanitar este în colaps, iar raportările reale privind rata mortalității în unitățile spitalicești datorate ineficienței acestui sistem sunt dramatice. De pildă, în România mor 6 bebeluși în fiecare zi. Adică 10 la fiecare 1.000 născuți vii, cea mai mare rată din Uniunea Europeană. În 2009 au murit în România 2.250 copii în vârstă de sub un an.

Medicina de familie a fost pusă la zid, multe cabinete fiind în pragul falimentului, deoarece alocațiile bugetare au fost cu până la 40% mai mici ca în anul trecut.

Situația din spitalele din România este dramatică, fiind transferate în disperare de cauză la autoritățile locale, pe spinarea cărora au fost mutate și toate datoriile restante.

Costurile medicamentelor achiziționate de către populație din farmacii au crescut de la 1 aprilie cu aproape 10%. Medicamentele din România sunt mai scumpe decât în Franța, pentru că furnizorii din acest domeniu furnizează și „servicii la partid”. Prețul de referință al medicamentelor la care se face compensarea a fost schimbat față de anul trecut, astfel încât pacientul scoate din buzunar sume cu până la 10 ori mai mari decât în prezent. Farmaciile, în special cele din mediul rural, sunt în pragul falimentului, multe închizându-se și lăsând populația fără acces la medicamentele de bază, motivul fiind decontarea târzie a banilor pentru rețetele compensate de la casele județene de sănătate.

Programele naționale – TBC, cancer, dializă, diabet etc. – sunt blocate, neexistând bani, plățile la furnizori fiind restante pe mai mult de 6 luni de zile.

ieșirea din criză pe buzunarul pensionarilor și al salariaților

Cea mai gravă minciună a guvernărilor girate de Traian Băsescu a fost aceea a ieșirii din criză și aceea că nu vor fi tăiate salariile și pensiile. Trăim în prezent drama de a constata nu doar că n-am ieșit din criză, dar că veniturile scad, că impozitele cresc și că perspectiva sărăciei este tot mai puternică pentru tot mai mulți români.

A doua mare minciună, la fel de puternică, este aceea că România este un stat asistențial, care trebuie să își reducă cheltuielile sociale – prea mari în prezent. Argumentul folosit public este acela că România n-are bani de investiții din cauza ajutoarelor sociale pe care le oferă pentru jumătate din populația țării. Este o minciună imensă.

Nici în comunism și nici în prezent, România nu a fost stat social. Am avut rate mici de cheltuieli sociale și în comunism (cele mai mici din statele comuniste), și după 1989. Tranziția a însemnat retragerea statului din economie, mai ales în ultimii șase ani, propovăduindu-se în schimb minciuna că România e stat asistențial.

In prezent, România nu are cheltuieli sociali mari. Are însă un stat acaparat de o clientelă politică și o economie prea slăbită. Un buget format dintr-o treime cheltuieli sociale, o treime salarii și o treime cheltuieli publice nu

înseamnă stat social. În realitate, ponderea cheltuielilor sociale trebuie să crească, iar cele ale administrației trebuie să scadă!

Sigur că există situații în care autoritățile au abuzat de anumite ajutoare și le-au folosit în scop electoral. Dar, la scara cheltuielilor bugetare, cele cu asistența socială sunt mult mai mici decât cele direcționate spre întreținerea clientelei politice. Aici este marea minciună. Iar a cere scăderea cheltuielilor sociale (și așa cele mai mici din Europa) pentru a crește fondurile direcționate spre clientelă reprezintă cel mai mare jaf produs de o guvernare vreodată, precum și condamnarea la sărăcie și la mizerie pentru milioane de oameni.

O provocare pentru 2011: reducerea deficitului bugetar

Deficitul bugetar consolidat trebuie să scadă cu 3 mld de euro în 2011, față de 2010, adică cu 2,4% din PIB;

Dacă economia nu va crește decât cu 1,5-2% în 2011, atunci încasările bugetare suplimentare vor fi insuficiente pentru scăderea deficitului bugetar. Prin urmare, încadrarea în ținta stabilită implică reducerea cheltuielilor bugetare cu cel puțin 2 mld de euro – 1,6% din PIB.

În 2010, aproximativ jumătate din deficitul bugetar de 6,8% din PIB va fi rezultatul deficitelor bugetelor de pensii, de șomaj și de sănătate, astfel:

- 2,5% din PIB – deficitul bugetului de pensii;
- 0,6% din PIB – deficitul bugetului de șomaj;
- 0,3% din PIB – deficitul bugetului de asigurări de sănătate.

În 2011, aproximativ două treimi din deficitul bugetar consolidat va fi rezultatul deficitelor celor 3 bugete de asigurări.

În consecință, vor trebui reduse cu cel puțin 2 mld euro cheltuielile bugetare de la alte capitole bugetare: cheltuieli pentru bunuri și servicii, subvenții, cheltuieli pentru personal.

În 2011 nu vor exista resurse bugetare suficiente pentru a cofinanța fondurile structurale europene și pentru a mări astfel gradul de absorbție a acestora. Dacă Guvernul va alocă totuși aceste resurse, trebuie să scadă și mai mult de la alte capitole bugetare. De asemenea nu vor exista resurse suplimentare pentru investiții, față de alocarea bugetară din 2010.

O guvernare pentru clientela de partid

Situația actuală nu este doar un colaps economic și social, ci și unul politic. România este condusă de un „clan” obsedat de control și de putere cu orice preț. Pentru acest clan, încălcarea legii a devenit politică de stat. Sunt mai multe elemente care evidențiază eșecul politic al actualei puteri.

Actualul Guvern nu mai respectă demult Programul de guvernare aprobat de Parlament, prin votul de investitură dat imediat după alegeri. Această realitate nu este întâmplătoare – ea vine ca urmare a unei perioade de 6 ani în care președintele și prim-miniștrii de până acum au încălcat Constituția de mai multe ori, au abandonat obiective asumate, au ignorat regulile pe care Constituția și legile țării le-au stabilit pentru instituțiile statului.

Mandatul încredințat de Parlament după alegerile din 2008 s-a bazat pe promisiuni mincinoase, față de care atât Guvernul, cât și Președintele s-au delimitat imediat după alegeri. S-au câștigat alegerile cu promisiunea ieșirii din criză și a relansării economice. Aceste promisiuni nu doar că nu s-au împlinit, dar s-a ajuns la tăieri de salarii și pensii, la creșterea taxelor, la scumpiri și la dezastru social.

Singurul scop al guvernării a fost cucerirea unui control politic peste resursele politice și economice ale statului român, în deplin dispreț față de legi, față de separația puterilor, față de statul de drept.

Politizarea produsă de guvernele de dreapta este devastatoare:

Justiția este astăzi în controlul total al Președintelui și al ministrului de Justiție; președintele prezidează ședințele CSM și i-a luat acestei instituții dreptul de a nominaliza magistrații, în favoarea unui decident politic – ministrul justiției.

Parlamentul României este decredibilizat de modul în care este condusă Camera Deputaților, loc în care au loc abuzuri și ilegalități fără precedent. Adoptarea printr-o fraudă notorie și dovedită a Legii sistemului unitar de pensii, fără ca această fraudă să aibă consecințe juridice, reprezintă un enorm pas înapoi în ce privește stabilitatea politică.

Traian Băsescu, abia reales președinte - deși a pierdut alegerile pe teritoriul României - a mai fraudat o dată voința cetățenilor, refuzând, după moțiunea de cenzură din 13 octombrie 2009, să desemneze un premier propus de o largă și legitimă coaliție parlamentară majoritară.

Configurația parlamentară stabilită în alegeri a fost profund modificată de către partidele puterii, care au mituit parlamentari și au creat structuri artificiale, care parazitează azi Parlamentul și care sunt în totala disonanță față de voința electoratului. Actuala configurație a Parlamentului este diferită de votul inițial.

Actualul Prim-ministru a oferit pe tavă lui Traian Băsescu Guvernul pe care îl conduce, reușind să-l șteargă din paginile Constituției, de la capitolul Putere executivă. Toate edițiile Guvernului Boc s-au legitimat doar în fața președintelui Băsescu și în favoarea acestuia, și nu, cum este normal și constituțional, în fața Parlamentului, pentru a da seamă în ce fel respectă programul de guvernare și apără interesele celor pe care ar trebui să-i reprezinte. Într-un mod fără precedent și deosebit de periculos pentru democrație, în total dispreț față de români, puterea executivă se subordonează doar Palatului Cotroceni, guvernul nemaifiind decât o armă folosită de Traian Băsescu în lupta politică.

Schimbarea de miniștri și de înalți demnitari nu are loc pe baza unor analize asupra activității acestora, ci pe baza războaielor politice din interiorul PD-L. Remanierea nu mai este un instrument pentru eficientizarea activității guvernamentale, ci un instrument de luptă între clanuri.

În **administrație**, haosul și dezordinea determinate de politizare sunt complete. Instituțiile statului sunt parazitare și aproape paralizate de clientelele impuse de partidele de la guvernare. Unele instituții au și câte trei-patru directori pe același post, toții fiind plătiți din banii cetățenilor. Documentele cu

putere de decizie asumate prin semnătură de conducătorii acestor instituții sunt ilegale.

Bugetul public a devenit, prin mecanisme de tip fanariot, sursa de prosperitate pentru cleptocrație, iar mecanismele de apărare față de un asemenea fenomen sunt slabe și ineficiente.

Contractele din bani publici sunt alocate exclusiv pe criterii politice, iar întreprinzătorii care nu acceptă sistemul „zeciuiei” pentru PD-L sunt eliminați din piață fără milă.

Ordonanțele de urgență au devenit un mijloc pentru a pune Parlamentul în fața faptului împlinit. Hotărârile definitive și irevocabile ale justiției au devenit facultative pentru autoritățile „dinastiei Boc”.

România este codașa Europei la atragerea de **fonduri comunitare**, fiind al patrulea an când plătim cotizație la UE mai mare decât suma obținută din finanțări europene nerambursabile. Solidaritatea în fața crizei este o vorbă goală: sub „dinastia Boc”, bogații devin și mai bogați, săracii sunt și mai săraci.

Majoritatea organismelor financiare internaționale consideră că tendințele către care se îndreaptă țara sunt falimentare.

În fiecare secundă de rămânere a Guvernului Emil Boc la Palatul Victoria țara se îndatorează cu **600 de euro** (adică 52 milioane pe zi). Nicio guvernare de până acum nu a fost atât de lipsită de viziune, de coerență și capacitate de acțiune precum este executivul care-l are în frunte doar de formă pe Emil Boc – premier fără onoare și verticalitate.

Actualul guvern este singurul din Europa care a îndrăznit să ceară **limitarea drepturilor cetățenești pentru asanarea finanțelor publice**. Doar în România lui Băsescu tupeul este împins până acolo încât să fie cerută limitarea drepturilor fundamentale ale cetățenilor pentru diminuări de salarii și pensii. Acest guvern trebuie să plece pentru motivul că el însuși și-a afirmat propria incapacitate de a soluționa criza economică, invocând articolul din Constituție referitor la situații extreme ce pot interveni în viața unui stat. Dar statul român

nu se află în niciuna dintre situațiile menționate la Art.53, pentru ca suspendarea unor drepturi cetățenești să aibă vreo justificare sau legitimitate.

În termen de opt luni de zile, Guvernul a **modificat de 10 (zece!) ori Codul Fiscal**, ultima astfel de modificare, prin ordonanță de urgență, generând turbulențele cunoscute în legătură cu plata contribuțiilor sociale aferente veniturilor din drepturi de autor.

S-a politizat **cultura** națională, prin modul în care s-au impus conducerile posturilor publice de radio și de televiziune.

S-a încălcat, chiar în Parlament, legea în scopul impunerii unor noi membri ai **Curtii Constituționale**, asupra căreia se exercită presiuni foarte mari pentru a valida decizii ale actualei puteri.

În fine, această enumerare orientativă (lista poate continua) e încheiată de includerea în Strategia Națională de Apărare a **campaniilor de presă** ca amenințări la adresa siguranței naționale. Este prima dată, după 1989, când se încearcă o lovitură atât de directă și de dură libertății de exprimare.

Criza de încredere – cea mai gravă dintre toate

Dincolo de criza economică, de criza socială și de cea politică, cea mai gravă și cea mai periculoasă, prin consecințele ei, este criza de încredere din prezent. Opinia publică, în larga sa majoritate, nu mai are încredere în instituțiile statului și nici în direcția în care merge România. Sondajele de opinie, pe linie, constată că între 85 și 90% dintre români consideră direcția în care merg lucrurile ca fiind greșită. Rata de încredere în instituții fundamentale precum Parlamentul și Președinția este la cote critice. Persoanele care conduc astăzi România sunt percepute la fel de negativ.

Criza de încredere are consecințe dramatice asupra solidității statului român, fiindcă neîncrederea duce la absenteism, iar absenteismul fragilizează democrația.

De unde vine această neîncredere generalizată? Răspunsul este dureros de simplu: din minciunile repetate ale celor care au condus România în ultimii ani, de la dezamăgirea produsă de diferența dintre ce au promis și ce au făcut.

Nu vorbim despre sloganul “Să trăiți bine”, care este desființat de concluziile acestei analize. Vorbim de mesaje de forță, pe baza cărora Traian Băsescu a câștigat și recâștigat alegerile, pe baza cărora a cerut investirea guvernelor pe care le-a girat.

Traian Băsescu a dovedit că nu este un om pe care să te poți baza. El, împreună cu guvernele pe care le-a girat, a patronat mai multe mari minciuni dovedite:

- A promis sprijin pentru educație, dar a ajuns să ceară profesorilor să plece din țară dacă nu sunt mulțumiți
- A insistat că nu va fi nevoie de împrumut la FMI, și a ajuns nu doar să ceară bani de la FMI, dar să și vorbească repetat de noi acorduri cu FMI
- A afirmat că nu știa de criza economică, pentru a justifica de ce n-a luat măsuri din timp
- A mințit în legătură cu ieșirea din recesiune, pentru a amâna măsurile de restructurare
- A promis că nu va tăia salariile și pensiile și că noile legi nu vor scădea salariile și pensiile
- A promis că banii de la FMI nu se vor duce spre salarii și pensii, pentru ca doar după câteva luni să se răzgândească
- A garantat că nu va fi nevoie de impozitarea pensiilor mici, pentru ca acum să revină asupra mesajului

Pentru opinia publică, acest șir lung de răzgândiri nejustificate, multiplicat la scara întregii guvernări, a avut un efect major. Acum, românii refuză să mai accepte promisiunile venite dinspre politicienii din fruntea țării.

Singura soluție corectă este organizarea de alegeri, cât mai rapid. Doar prin alegeri în care problemele să fie prezentate corect și sincer, în care să nu se mai mintă în legătură cu starea națiunii, se poate spera la un nou început.

Românii sunt suficient de maturi pentru a înțelege necesitatea unor programe dificile. Până și austeritatea o pot accepta, cu o singură condiție – să li se spună adevărul și să li se prezinte soluții realiste.

Când li s-a spus românilor ultima dată adevărul? Doar atunci când le-a fost prezentat calendarul de eliminare a vizelor, de intrare în NATO și în Uniunea Europeană... Avem nevoie de adevăr și de sinceritate la fel de mult ca și de soluții anti-criză. Pentru ca românii să asculte măcar planurile venite de la politicieni, trebuie să refacem încrederea pierdută.

Încredere se poate reface numai dacă le spunem oamenilor adevărul – așa cum l-am descris mai sus. Adevărul despre crizele reale, despre problemele pe care trebuie să le rezolvăm. Apoi, pe baza acestui adevăr, putem discuta despre un nou drum, despre o nouă direcție, despre un nou proiect pentru România.

PSD propune o nouă viziune, un nou model de societate. Acest nou model trebuie să fie strâns legat de agenda reală, nu de agende ascunse ale unor oameni care vor doar să profite de criză sau de votul românilor. Iar această viziune, această nouă direcție, trebuie să aibă la bază un pact între politică și societate, un pact întărit de încredere și vot.

Viziunea politică – România corectă

Adevărurile de la care trebuie să plecăm sunt dure.

Regimul politic Băsescu, cel mai ostil românilor de la căderea comunismului până în prezent, a fracturat cu bună știință toate echilibrele sociale, a demantelat, în mod programatic, instituțiile democratice ale statului și a pauperizat populația.

Criza actuală nu se va rezolva dacă nu schimbăm modul în care conducem țara. Nu sunt suficienți banii de la FMI sau de la Uniunea Europeană. Nu sunt suficiente tăierile sau austeritatea. E nevoie de schimbarea perspectivei asupra economiei: nu statul este prea mare, ci economia este prea mică. Ne trebuie fonduri europene, dar ne trebuie și stimularea producției, a economiei care produce, care creează locuri de muncă.

Economia noastră este, de fapt, la pământ. Nu producem lucruri de calitate, exporturile noastre se bazează prea mult pe doar câteva branduri, locurile de muncă nu sunt stabile, sistemul public este corupt, iar sistemul privat este slab. Agricultură a fost măcinată în ultimii ani, iar industria nu e stimulată deloc. În timpul creșterii economice, banii publici au fost aruncați spre clientela de partid și spre cumpărarea voturilor. Suntem în cea mai gravă criză din perioada vieții noastre. Sute de oameni rămân fără serviciu în fiecare zi și mii de firme se închid în continuare. România își sperie investitorii cu scandaluri politice și cu incertitudinea fiscală. Nu mai suntem vizitați de liderii importanți ai lumii decât pentru admonestarea guvernului. Suntem abandonați într-o izolare tot mai mare față de restul Europei, care începe să iasă din criză.

Cota unică și-a epuizat resursele și va trebui înlocuită. Ea a adus mai multă polarizare socială, mai multă nedreptate, fără să ducă la încasări mai mari la buget sau la creștere sănătoasă. Astăzi, cota unică devine o piedică în calea echilibrului economic și social, și va trebui să avem curajul de a renunța la ea. E nevoie de o abordare diferențiată, de mai multă dreptate socială, de întărirea politicilor de relansare economică pe baza soluțiilor care funcționează în Occident.

Trebuie readus echilibrul în societate între cei puternici și cetățenii de rând. Prea mult timp cei puternici au fost singurii beneficiari ai politicii, ai schimbărilor, ai deciziilor importante. Munca a fost mereu taxată mai mult decât capitalul, deși situația în Europa este exact invers. Din cauză că au putut mereu

să influențeze decizia politică, cei cu mulți bani au fost mereu protejați de efectele negative. Povara tranziției au dus-o cei din clasa de mijloc, bugetarii și pensionarii. Acum, povara ieșirii din criza e pusă tot pe umerii celor mulți, în timp ce beneficiile merg doar la câțiva. Societatea noastră nu e una dreaptă, nu este corectă, nu este echitabilă. Nu se avansează pe merit, nu se penalizează nedreptatea, nu se stimulează plătitorul cinstit de taxe. Dacă nu echilibrăm societatea, destrutturarea României va continua.

Nici în comunism și nici în prezent, România nu a fost stat social. Am avut rate mici de cheltuieli sociale și în comunism (cele mai mici din statele comuniste) și după 1989, când s-a impus discursul economic neoliberal. Tranziția a însemnat retragerea statului din economie, crezându-se minciuna că România e stat asistențial. Avem o discrepanță imensă între venituri: cei mai bogați 20% dintre români câștigă de 7 ori (!) mai mult decât cei mai săraci 20%. În Europa, raportul e de 4-5, nu de 7. Avem una din cele mai polarizate societăți din UE. În prezent, România nu are cheltuieli sociale mari. Are însă un stat acaparat de o clientelă politică și o economie prea slăbită. Un buget format dintr-o treime cheltuieli sociale, o treime salarii și o treime cheltuieli publice nu înseamnă stat social. În realitate, ponderea cheltuielilor sociale trebuie să crească, iar cele ale administrației trebuie să scadă. Cât timp vom continua să acceptăm discursul despre risipa asistențială din România, vom contribui indirect la creșterea sărăciei și nedreptății din țară.

Politica nu mai poate fi făcută fără legătură cu restul societății. Partidele atrag ca membri, în România, doar cca 2% din populația sa, ceea ce este foarte puțin. Partidele trebuie să își impună standarde de comportament și de corectitudine mai ridicate. Trebuie să fie mai transparente, mai consecvente, mai deschise spre societate. Câtă vreme politica va însemna doar goană după funcții și resurse, opinia publică nu va mai avea încredere. Am ajuns aici pentru că, ani de zile, partidele – inclusiv PSD - și-au abandonat electoratele. Alegerile au fost câștigate doar de partide, nu și de români. Preocupați de cum să fure mai mult, unii politicieni au uitat de mandatul pe care l-au primit de la oameni. Dacă nu vom deschide, conștient și sistematic, politica spre societate, nu vom schimba nimic. Avem nevoie ca statul să înceapă să fie populat, din nou, de cele mai luminate minți ale țării, de oameni competenți, de oameni extrem de bine pregătiți și cu un standard moral ridicat.

În fine, ultimul adevăr pe care trebuie să îl afirmăm este acela că nu va fi deloc ușor să ieșim din criză. Va fi foarte dureros. Nu vom promite că vom crea de mâine locuri de muncă și salarii mari. Dar putem promite că mereu vom spune adevărul și că mereu vom face ceea ce ne-am asumat. Ultimii 6 ani au distrus tot ce s-a acumulat din punctul de vedere al democrației politice, al economiei de piață și al stabilității sociale după 1989. Întrebarea nu este dacă ne

va fi bine sau rău. Întrebarea este dacă ne mai permitem încă 4, 6 sau 8 ani la fel ca acești ani? Ne permitem să continuăm scandalul politic? Firmele își mai permit câțiva ani de instabilitate ca cea din prezent? Familiile își mai permit câțiva ani de lipsă de speranță și de sărăcie?

Obiectivele Programului Politic al PSD

PSD susține patru obiective mari:

Stabilizarea socială prin abordare diferențiată și mai echitabilă. Impozitarea diferențiată, însoțită de deduceri și de stimulente pentru piața muncii, va echilibra societatea și va ajuta inclusiv relansarea economică. PSD are soluții economice pentru relansare și pentru echilibrarea bugetelor.

Stabilizarea economiei printr-un mix de soluții de relansare și de crearea de locuri de muncă. Prioritatea e o creștere economică bazată pe crearea de locuri de muncă (locul de muncă este fundamentul programului și al tuturor măsurilor noastre). Stimulăm îndeosebi munca, dar și capitalul. Stimulăm producătorii interni și pe cei care creează locuri de muncă.

Mai multă dreptate în societate, prin afirmarea unui adevărat stat social. Statul român actual nu e, din păcate, unul social. E corupt și mic (nu sunt prea multi asistați social, ci prea puțini contributori – nu este statul prea mare, ci economia e prea mică). E nevoie să instituim cu adevărat principii sociale, care să ducă la creșterea cheltuielilor sociale și la reducerea decalajelor din societate.

Un nou model de societate, pregătit pentru viitorii 20 de ani. Cu un nou model de organizare administrativă (bazat pe întărirea regiunilor), cu o reformă autentică a politicii și a Parlamentului. Cu o nouă Constituție și cu noi drepturi mai puternice pentru societatea civilă și pentru cetățeni.

Europa își planifică un viitor social

România are nevoie de aceeași abordare

Criza financiară și economică a impune în Europa două obiective: restartarea motorului economic și consolidarea finanțelor publice. Nu e doar o criză ciclică, ci este o criză de sistem produsă de lipsa de reglementare rezultată

din politicile neoliberale. Aceste politici au produs 7 milioane de șomeri în UE și aproape 1 milion de someri în România.

Curentele de dreapta din Europa propun azi același tip de politici de răspuns, bazate pe “tăieri” și pe filosofia “fiecare pe cont propriu”, dorind doar strategii de consolidare fiscală, care nu duc la creștere economică și la crearea de locuri de muncă.

Social-democrații europeni, care câștigă tot mai mult teren, propun ceva total diferit – un model bazat pe relansare economică și sustenabilitatea finanțelor publice, care să aibă în prim plan crearea de locuri de muncă. Când balanța fiscală e negativă, nu tai și mai mult pentru a o echilibra (fiindcă se va adânci și mai mult în recesiune), ci cauți noi forme de venit pentru a evita tăierile și stimulezi economia să repornească.

Nu vrem să vorbim de principii goale de conținut. Vrem ca, la provocările produse de greșelile drepte din Europa, să răspundem cu soluții de stânga:

Dreapta vrea stat minimal, care înseamnă teren liber pentru speculatorii. Adică un stat care se retrage din fața acestor speculatori (grupuri internaționale, hedge fonds, private equity, corporații etc), cei care au profitat de pe urma crizei și cei care vor acum să aibă un cuvânt tot mai mare. Care e efectul? Statul devine tot mai mic, tot mai slab în fața acestora și incapabil să își mai susțină existența. Piața preia funcții statale – precum transportul public, educația, sănătatea, asigurările, chiar ordinea publică. Ar putea suna bine, dacă aceste funcții ar putea fi asigurate tuturor la costuri mici. Dar știm foarte bine că piața funcționează după principii pragmatice. Iar populațiile sărace vor fi expuse la și mai mare excludere. În fața acestei provocări, Europa luptă pentru protejarea statului social. Stânga europeană propune reglementarea mai puternică a piețelor financiare și crearea unor mecanisme de control: (1) Mecanismul European pentru Stabilitate Financiară - care să acționeze ca o plasă de protecție împotriva speculatorilor. (2) Fondul Monetar European – care să fie o structură de sprijin pentru statele membre și (3) reforma fiscală - princ are să se reglementeze toate produsele bancare derivate, vânzările pe termen scurt, crearea unei Agentii Europene de Rating al Creditului, pentru datoriile suverane. La nivel național, stânga susține întărirea funcției de control, în paralel cu oferirea de stimulente. Politica de tip “stick&carrot”, în care se combină beneficiile și sistemul corectiv este singura corectă.

Dreapta vrea tăierea cheltuielilor statului și concentrarea taxării pe muncă. Noi, stânga, vrem consolidarea fiscală pe termen mediu prin sisteme echitabile în care se creează instrumente noi de strângere a banilor la buget. Impozitarea diferențiată nu înseamnă o povară fiscală mai mare, ci o reșezare a impozitelor mai echitabil. Însă, în același timp, trebuie taxate elemente noi. Europeanii

gândesc niște taxe de poluare mai dezvoltate, de exemplu. De asemenea, europenii vor o taxare a tranzacțiilor financiare, ceea ce avem și noi nevoie. Nu e vorba de o împovărare, ci o taxă punctuală pe tranzacțiile financiare speculative. Ele aduc bani la buget (s-a estimat că în UE ar aduce cca 200 de miliarde euro anual și va crea 2 milioane de slujbe noi) fără a însemna o povară foarte mare pe bănci. Ne gândim să preluăm și în România această idee, în paralel cu adoptarea modelului impozitării diferențiate. Soluția nu e mărirea taxelor actuale sau de găsirea de noi taxe aplicate pe aceiași puțini contributori, ci creșterea bazei de impozitare îi spre zone care nu erau taxate până acum. Efectul va fi că vom putea introduce deductibilități, precum și facilități prin care să scădem impozitarea pusă pe muncă, ceea ce va ajuta la crearea de locuri de muncă. De asemenea, trebuie să ne gândim la fonduri de coeziune și fonduri structurale, care să ajuge mai bine zonele puțin dezvoltate.

Dreapta are o obsesie cu consolidarea fiscală pe termen scurt, în timp ce noi vrem relansare economică și schimbări structurale în economie, ca obiectiv fundamental. Ce înseamnă asta? Înseamnă sprijin pentru politicile care duc la crearea de locuri de muncă. Locul de muncă trebuie să devină centrul și universul politicilor guvernamentale. Proiectele de stabilizare macroeconomică trebuie să fie corelate cu proiecte de creare de locuri de muncă. Cheltuielile publice trebuie prioritizate pentru a se concentra pe crearea de locuri de muncă. Investițiile trebuie făcute în tehnologiile noi și în industriile care oferă locuri de muncă solide. Europa vrea întărirea “welfare system”, pentru a putea lupta împotriva inechităților, pentru a sprijini populația aflată în nevoie și pentru a oferi servicii publice de calitate.

Dreapta propune politici de tipul “fiecare pe cont propriu”, în timp ce noi vrem solidaritate mai mare. Solidaritate între state (care trebuie să coopereze pentru protejarea proiectului european, a monedei unice, a statului social). Planul stângii înseamnă crearea de 6 milioane de noi locuri de muncă în următorii 5 ani. În România, acesta înseamnă crearea de 1.000.000 de locuri de muncă noi în următorii ani. Scopul politicilor sociale este un grad ridicat de ocupare (șomaj european de max 6,8%) și politici de solidaritate prin care economia să fie stabilă și așezată pe baze mai echitabile.

Pe scurt – Europa e în fata unei decizii. Criza economică produsă de dereglementările pieței și de globalizarea mecanismelor speculative, care au forțat statele să fie tot mai mici are nevoie de un răspuns.

Dreapta spune că trebuie ca statul să fie tot mai mic (adică să se accentueze cauza inițială a crizei). Ei speră că piețele vor reacționa corect și nu vor lovi în populație.

Stânga crede că această politică îi ajută doar pe cei puțini, dar foarte bogați – piețele îi protejează pe cei puternici, pe cei cu venituri mari, dar nu protejează populațiile în ansamblu. Cei săraci vor fi tot mai izolați și mai excluși de la drepturi sociale de bază. Soluția civilizată a UE este creșterea coeziunii sociale și statul social.

Nu trebuie să plecăm de la premisa că piața e bună în orice condiții. Oamenii n-au făcut niciodată nimic pornind doar de la constatări optimiste. Jaques Attali spunea (în “Scurta istorie a viitorului”) că “dezastrele sunt cei mai buni avocați ai schimbării”. Iar dezastrele sunt cel mai evident lucru din jurul nostru. Dezastrul crizei economice a oprit creșterea întărită în vremea guvernării PSD. Iar acum, în România, dezastrul guvernării portocalii oprește ieșirea din criză.

Dovezi ale dezastrului în care ne aflăm se văd peste tot:

- Șomajul este în creștere (peste 1000 de oameni își pierd zilnic locul de muncă!)
- Datoria publică a ajuns un record, fiind mai datori decât pe vremea lui Ceaușescu
- Încălcarea legii inclusiv de către politicienii puterii, într-un dispreț total față de Constituție
- Decalajele tot mai mari între bogați și săraci, accentuate de cota unică de impozitare
- Impactul tot mai mare al violenței în viața publică, pe care o vedem și în școli, în spitale, pe străzi
- Mizeria morală a unor îmbogățiți de tranziție și criza de repere morale
- Crizele financiare care au dus la datorii tot mai mari pentru foarte mulți oameni
- Dictatura tot mai mare a băncilor și a companiilor de asigurări
- Amplificarea consumului de alcool și de droguri, pentru oameni care sunt loviți de soartă
- Decalaje tot mai mari de dezvoltare între regiuni
- Rată tot mai mare a divorțurilor produsă de sărăcie și criză
- Obezitate, abandon școlar, poluare, nesimțire... (lista poate continua, din păcate, la nesfârșit)

Un Proiect Românesc pentru deceniul 2010

Europenii își planifică deja viitorul, prin strategia Europa 2020. Și România își propusese crearea unei Strategii de Dezvoltare Durabilă, cu ținta 2025, dar care a fost rapid abandonată de guvernarile de dreapta din ultimii 6 ani.

Prin Strategia Europa 2020, UE își propune un nou obiectiv strategic: o creștere suplimentară a competitivității cu 2 % în următorul deceniu. UE își propune cinci obiective ce trebuie transpuse în obiective naționale. Aceste obiective sunt:

- 75% din populația cu vârsta cuprinsă între 20 și 64 de ani ar trebui să aibă un loc de muncă;
- 3% din PIB-ul UE ar trebui investit în cercetare-dezvoltare (în prezent, cheltuielile destinate C-D se situează sub 2%, comparativ cu 2,6% în SUA și 3,4% în Japonia);
- obiectivele „20/20/20” în materie de climă/energie ar trebui îndeplinite, inclusiv o reducere a emisiilor majorată la 30%, dacă există condiții favorabile în acest sens (atingerea acestui obiectiv va conduce la: scăderea importurilor de petrol și gaze cu 60 de miliarde €; crearea a peste 1 milion de locuri de muncă);
- rata abandonului școlar timpuriu ar trebui redusă sub nivelul de 10% și cel puțin 40% din generația tânără ar trebui să aibă studii superioare (mai puțin de o persoană din trei din populația cu vârsta cuprinsă între 25 și 34 de ani are o diplomă universitară, comparativ cu 40% în SUA și peste 50% în Japonia);
- numărul persoanelor amenințate de sărăcie ar trebui redus cu 20 de milioane (înainte de criză, 80 de milioane de persoane erau amenințate de sărăcie. 19 milioane dintre acestea sunt copii. 8% dintre persoanele care au un loc de muncă nu câștigă suficient pentru a ieși din sărăcie).

Partidul Social Democrat își propune să instituie, în România, un adevărat stat social, așa cum nu a existat niciodată până acum. Nu un stat asistențial, nu unul în care se dau pomeni electorale, nu unul în care se aruncă cu bani pe cheltuieli nejustificate. Ne propunem să devenim un autentic stat social, după model european, în care contează solidaritatea și dreptatea socială.

Din punctul nostru de vedere, statul minimal este o extremă la fel de periculoasă ca și statul comunist. Statul comunist înseamnă control total al statului și libertate minimă. Statul minimal înseamnă retragerea statului din obligația de a asigura o formă de garanție și de sprijin pentru cetățeni și lăsarea pieței să decidă tot. Piața e necesară, dar ea fără reglementare devine

periculoasă. Problema nu e piața liberă, ci absența statului din reglementările mecanismelor de piață. Lipsa regulilor a produs marile crize din anii trecuți, tocmai pentru că piața este dereglementată la nivel internațional.

Stânga înseamnă protecție pentru cetățenii defavorizați și înseamnă asigurarea unui minim de sprijin pentru asigurarea unui loc de muncă, a accesului la educația publică, la spitale publice, la transport public, la locuințe ieftine. Piața nu oferă așa ceva – piața dă servicii celor care au bani să le plătească. Dacă lăsăm ca piața să ofere servicii publice milioaneilor de români care trăiesc la limita sărăciei, îi condamnăm la excludere.

În România, discuția nu este dacă să avem sau nu stat social. Discuția este despre ce fel de stat social să avem. Fiindcă, fără stat social, sărăcia va crește, șomajul va crește, iar oamenii fie vor fi alungați din țară, fie vor fi condamnați la izolare. Stat minimal înseamnă să lăsăm mamele să nu nască în maternități dacă nu au bani să plătească. Sau copiii de la țară care nu mai merg la școală pentru că nu își permit. Sau bătrâni care mor singuri în casă pentru că nu au bani de medicamente. Asta înseamnă stat minimal. Asta vrem?

Soluția e concentrarea pe locurile de muncă. Munca trebuie stimulată și la cei care beneficiază de ajutor social, dar și în economie, pentru a o aduce la alb. Dacă nu stimulăm munca, bugetul va fi tot mai mic, iar serviciile sociale vor fi distruse. România nu are alternativă la statul social. Acum nu avem stat social și de aceea este sărăcie.

Cum ajungem să relansăm însă economia și să punem bazele unei economii care stimulează locul de muncă? Printr-o abordare economică și politică de tip diferențiat. Iar primul pas pe această cale este abandonarea cotei unice și adoptarea impozitării diferențiate cu deduceri.

Sistem de impozitare fără privilegii - impozitarea diferențiată

Cota unică nu a ajutat la scăderea evaziunii fiscale și creșterea veniturilor bugetare. După introducerea ei, deficitul bugetar a crescut de la 1,2% din PIB în 2004 la 7% din PIB (deficitul structural) în 2008, nivel de la care este foarte greu de ajustat. Veniturile bugetare nu au depășit 32% din PIB, producându-se schimbări doar în structura lor: mai multe încasări din TVA și accize și mai puține din impozite directe. Încasările din impozitul pe profit au fost în permanență mai mici după introducerea cotei unice decât nivelul de 2,6% din PIB din 2004. Încasările din impozitul pe venit și salarii au crescut peste nivelul din 2004 abia în 2007, însă nu datorită cotei unice ci în principal creșterii

salariilor și numărului de angajați în sectorul public și în secundar creșterii impozitelor pe dividende (o formă de venit).

Teoretic, o taxă mai ușor de administrat ar fi trebuit să ducă la reducerea numărului angajaților publici care o administrează, la reducerea birocrăției. După introducerea cotei unice însă a crescut numărul bugetarilor cu cel puțin 15%, atât în ansamblu cât și în structurile Ministerului Finanțelor Publice. Aceasta contravine și teoriei keynesiene conform căreia un guvern mare trebuie să se bizuie pe încasări mari la buget, iar un guvern cu taxe mici și cu venituri mici la buget trebuie să fie redus la rândul său. Cota unică a fost introdusă, și încă la un nivel scăzut, dar guvernul s-a mărit, deci birocrăția a crescut. Nu a fost preponderent vina cotei unice, dar a fost suficient pentru ca argumentul eficienței cotei unice să fie contrazis.

Cota unică nu a stimulat oferta – adică producția de bunuri și servicii, ci a stimulat cererea – în special consumul de bunuri curente, majoritatea din import. Calculele arată că 82% din câștigurile din cota unică s-au dus în consum. Consumul excesiv pe datorie a provocat creșterea deficitului de cont curent de la 8% din PIB în 2004 la 14% din PIB în 2007, ceea ce a reprezentat cauza majoră a crizei economice pe care o traversează România.

Cota unică în sine nu a adus investiții străine directe. Beneficiile reducerii poverii fiscale nu pot fi atribuite cotei unice în sine, ci în cel mai bun caz nivelului la care aceasta a fost fixată prin comparație cu nivelurile anterioare de impozitare. Mai mult, în ultimii doi ani înaintea integrării în UE și în primii doi ani după integrare, în condițiile unei abundențe de lichidități pe piețele externe și a liberalizării contului de capital în România, atât creșterea economică cât și investițiile străine directe ar fi avut o dinamică pozitivă indiferent de structura și nivelul taxelor.

Stimulentul pentru muncă a crescut, dar cu precădere pentru cei care câștigau mai mult și înainte. Implicit, cota unică nu a scos la lumină pe amărății cu salariul minim pe economie angajați în economia gri. Rata ocupării nu a crescut după introducerea cotei unice, rămânând în permanență sub 60%, cel mai mic nivel din UE.

Nu este surprinzător că, deși a crescut stimulentele pentru muncă, cota unică nu a reușit să contribuie și la creșterea suficientă a productivității muncii, depășită în toți anii de creșterea salariilor. Stimulentul pentru muncă înseamnă ore suplimentare, și implicit o productivitate unitară mai mică. Chiar dacă va câștiga mai mult, nimeni nu poate munci eficient 12-14 ore pe zi pe o perioadă îndelungată în timp. Mai trebuie adăugat și faptul că venituri mai multe înseamnă automat și o calitate mai bună a vieții – aceasta se măsoară și în timpul liber avut la dispoziție sau în starea de sănătate. Scopul nostru nu trebuie

să fie să muncim 12 sau 14 ore pe zi, pentru a ne rotunji veniturile, ci să muncim eficient în 8 ore pe zi și să fim plătiți decent pentru munca respectivă.

Cota unică a agravat inegalitatea distribuției veniturilor din societatea românească. Cei mai bogați 2% dintre români au obținut 40% din câștigurile totale din cota unică. Câștigul unui angajat mediu a fost de 3,7% din salariul său net, și numai 2% din angajați au câștigat peste 10% din salariul lor net. Pentru 1% din familii, cele mai bogate, câștigurile din cota unică au reprezentat 10% din venitul lor net total, în timp ce pentru 50% dintre familii, cele mai sărace, câștigurile din cota unică au reprezentat 2% din venitul lor net total.

Cota unică a eșuat acolo unde își propusese să reușească – nu a strâns suficiente venituri la buget, deficitul bugetar adâncindu-se de la introducerea sa; nu a eficientizat aparatul birocratic, acesta crescând în loc să se diminueze; a stimulat munca, dar numai pentru cei cu salarii mari; nu a stimulat oferta, ci a stimulat cererea. Aproape toți banii câștigați din cota unică de populație și de firme s-au dus în consumul de bunuri curente, majoritate de import, contribuind astfel la adâncirea deficitului de cont curent.

Impozitarea diferențiată cu deduceri fiscale este în centrul reformei fiscale pe care o pregătim, pentru a fi compatibilă cu un nou model de creștere economică bazat pe ocuparea forței de muncă și pe stimularea producției interne, opus modelului de până acum bazat pe consumul excesiv de bunuri din import.

Povara fiscală, adică toate taxele plătite de un angajat ca procent din salariul său brut (rata marginală efectivă de impozitare – nu include și taxele plătite de angajator), care este în prezent egală pentru un angajat cu salariu mic și pentru un angajat cu salariul foarte mare, nu îl atrage în câmpul muncii fiscalizate pe angajatul cu salariu mic. Singura soluție sustenabilă de echilibrare a bugetului este ca un număr mai mare de angajați să plătească taxe rezonabile, și nu – cum se întâmplă astăzi – din ce în ce mai puțini angajați să plătească taxe din ce în ce mai mari. Impozitarea diferențiată va crea noi locuri de muncă, în special din rândul populației cu venituri mici, șomeri sau angajați acum în munca la negru.

Cota de 16% nu este resimțită la fel de toată lumea, chiar dacă este aceeași pentru toți. Utilitatea marginală a banilor, adică câtă nevoie ai de ultimii bănuți din buzunar, este diferită chiar dacă o cotă unică de impozitare. Astfel, un angajat care câștigă 10000 ron pe lună resimte mai puțin un impozit de 1600 lei decât un angajat care câștigă 1000 ron pe lună și pentru care cei 160 ron impozit sunt o sumă mai importantă.

Rolul principal al impozitării diferențiate cu deduceri fiscale este acela de stabilizator automat al prețurilor și profiturilor într-o economie. Orice sistem fiscal care dorește să reducă presiunile inflaționiste este centrat pe impozitarea

progresivă a venitului. Pentru că un impozit progresiv pe venit poate fi astfel gândit încât să răspundă la schimbările venitului nominal, el va acționa ca un stabilizator important al prețurilor și al profiturilor. Impozitul pe venit este singurul care poate reduce prețurile (cu cât prețul muncii sau al unor active aducătoare de venit crește, cu atât crește și impozitul pentru ele, ceea ce le descurajează); accizele, TVA-ul, impozitul pe profit și contribuțiile de asigurări de sănătate – toate au un efect de creștere a prețurilor dacă ele cresc.

Impozitarea diferențiată este acompaniată de o politică de deduceri fiscale aplicabile prin reintroducerea globalizării veniturilor. Astfel, ideea nu este ca angajații cu salarii mari să plătească mai mulți bani către stat, ci doar ca ei să redistribuie diferența de impozitare către anumite servicii sociale, precum sănătate, educație, asistență socială – insuficient susținute de la buget.

Impozitarea diferențiată cu deduceri fiscale nu crește povara fiscală în România. Nu impozitarea veniturilor, ci nivelul contribuțiilor de asigurări sociale, reprezintă principala povară fiscală în România. Astfel, impozitarea diferențiată va fi însoțită de reducerea contribuțiilor de asigurări pentru pensii și plafonarea contribuțiilor de asigurări de sănătate.

În paralel cu impozitarea diferențiată trebuie întărit controlul fiscal al veniturilor și averilor.

Să nu uităm că în 2010, pentru bugetari, cota de impozitare nu este 16%, ci 41% dacă luăm în calcul și tăierea cu 25% a salariilor – echivalentul unui impozit similar. Impozitarea diferențiată reprezintă o formă echitabilă de reducere a salariilor și pensiilor foarte mari – nu prin tăieri discreționare, ci prin impozitare transparentă însoțită de deductibilități.

Țările care au cotă unică – printre care în UE: România, Bulgaria, Slovacia, Estonia; în lume: Irak, Afganistan, etc – colectează cele mai puține venituri bugetare. România s-ar alinia, prin impozitarea diferențiată, economiilor dezvoltate ale lumii (cu excepția Rusiei), în care se aplică această metodă.

Impozitarea diferențiată cu deduceri fiscale nu trebuie văzută ca o soluție pe termen scurt de ieșire din criză, ci drept o soluție de normalizare a dinamicii prețurilor și profiturilor, care să prevină noi creșteri ale salariilor peste productivitate și noi bule speculative pe diferite piețe.

PSD – pentru o societate mai echitabilă

Viziunea noastră din prezent poate fi rezumată la un nou model de societate, mai echitabil, bazat pe distribuția poverii crizei în mod echilibrat, cu

stimulente pentru crearea de locuri de muncă și cu relansarea creșterii, precum și cu eliminarea risipei și refacerea serviciilor publice.

Modelul economic al dreptei politice din România (susținut de PDL) și-a dovedit limitele, prin crizele financiare, economice și sociale pe care le-a provocat. Este clar că avem nevoie de un nou model de dezvoltare în România. Un model care să stimuleze creșterea economică pentru bunăstarea tuturor cetățenilor. Nu o creștere economică bazată aproape exclusiv pe consum și importuri pe datorie, așa cum am avut în perioada 2005-2010.

Ne propunem să creăm locuri de muncă mai multe și mai bune prin creșterea economică alimentată de investiții și export. Stimulăm parteneriatul public-privat pentru a asigura resurse de investiții, îndeosebi productive și pentru export.

Asigurăm o creștere economică susținută și o distribuie echitabilă a beneficiilor acesteia. Creăm bogăție care va fi regăsită în creșterea nivelului de trai al mării majorității a cetățenilor. Reîntoarcem economia cu fața spre social și minimizăm economia bazată pe speculație. Deschidem economia spre oameni și ne propunem reducerea polarizării sociale.

Descătușăm spiritul întreprinzător al sectorului privat pentru a asigura dezvoltare economică durabilă. Trebuie să asigurăm o creștere a atractivității economiei românești, prin reducerea rigidităților care îngreunează inițierea/dezvoltarea afacerilor.

Un ritm de creștere economică, bazat pe investiții și export, reprezintă modelul de creștere economică durabilă, care este cea mai importantă sursă de combatere a sărăciei. Reducem astfel decalajele economice și sociale care ne despart de țările Uniunii Europene.

Proгноză că procesul de dezvoltare economică va depinde substanțial de creșterea productivității și de adâncirea reformelor structurale (management performant, investiții mai mari în capitalul uman și în tehnologie avansată și o disciplină financiară riguroasă în economia reală, transparență, responsabilitate și eficacitate în cheltuirea banului public).

Vom asigura o continuitate și o predictibilitate a măsurilor adoptate, bazându-ne pe reducerea deficitelor și pe sustenabilitatea pe termen lung a finanțelor publice. Orice deviere de la aceste obiective ar genera numai câștiguri false de bunăstare pe termen scurt, ceea ce ar afecta negativ nivelul de trai al indivizilor pe termen lung.

Politica fiscală poate fi utilizată inteligent pentru a genera efecte asupra economiei pe termen lung și nu pe termen scurt, prin stimularea mai degrabă a ofertei și a potențialului economiei, decât a cererii.

România trebuie să treacă de la consum și importuri la producție (inclusiv prin stimularea industriei și agriculturii), investiții și exporturi ca principale motoare de creștere. Prin politici economice consistente, consolidăm stabilitatea macroeconomică și asigurăm predictibilitate în mediul de afaceri.

Mărim investițiile publice inteligente, în dezvoltarea infrastructurii, educație, sănătate, dezvoltare rurală și protecția mediului, în IT și tehnologie avansată. Cheltuielile bugetare trebuie să stimuleze în primul rând oferta, și nu cererea, pentru a nu se regăsi în dezechilibre inflaționiste și în deprecierea monedei naționale. Deficitul bugetar trebuie menținut atâta timp cât acesta se reflectă în investiții calitative din partea statului. Echilibrul bugetar îl menținem printr-o bună planificare multianuală și urmarea unei strategii predeterminate.

Propunem, ca soluție de fond, reformarea sistemului fiscal-bugetar. Considerăm că, la fel ca în tot Occidentul democratic, este corect ca bogații să plătească impozite mai mari decât cei săraci (nu doar în sumă absolută, dar și relativ prin rate de taxare diferențiate). Susținem astfel aplicarea impozitului diferențiat, în mai multe trepte. Iar reforma cheltuielilor bugetare se bazează pe mărirea eficienței alocării fondurilor publice, reducerea cheltuielilor administrative și un management performant al întreprinderilor publice. România are astăzi nevoie de un sistem de impozitare menit să aducă beneficii pentru toți cetățenii și nu doar pentru o categorie restrânsă și privilegiată.

Ne propunem să abordăm de o manieră complexă și responsabilă problematica dezechilibrelor demografice, care se accentuează astăzi în România, sărăcia excesivă, lipsa perspectivei unui loc de muncă, lipsa încrederii în capacitatea guvernelor de a redresa situația economică și socială a țării au accelerat, în ultimii șase ani, exodul populației active și, cu precădere, al tinerilor, spre țările dezvoltate ale UE. Este deosebit de grav că, în mod special, emigrează tinerii cu o pregătire superioară, de care vom avea mare nevoie în viitor. Acest exod al populației active, suprapus cu un proces natural de îmbătrânire a populației, datorat în mare măsură unei reduceri semnificative a natalității, ca urmare a lipsei de condiții adecvate de viață pentru tinerele familii, generează mari dezechilibre sociale și economice.

Tinerii, în special cei cu studii superioare, au urgentă nevoie de programe care să le faciliteze o inserție rapidă în muncă și o perspectivă profesională predictibilă, tot așa cum au nevoie de facilități pentru întemeierea unui cămin și de condiții moderne și eficiente de creștere și educare a copiilor. Fără să punem în aplicare astfel de programe, va fi foarte dificil să stopăm fuga crierelor din țară și drenajul forței de muncă active spre piețe ale muncii mai ofertante și, implicit, să refacem echilibrele demografice.

Conceptul nostru cu privire la promovarea unui stat social presupune o creștere a suportului financiar pentru astfel de programe și o mai mare responsabilitate a instituțiilor statului față de această problemă.

10 principii pentru un nou model de societate

Suntem într-o perioadă în care cetățenii așteaptă răspunsuri concrete la problemele pe care le au. Dar acuitatea acestor probleme reclamă nu doar soluții concrete, ci și o viziune asupra mersului societății românești. Necesitățile imediate nu trebuie să ecraneze provocările pe termen mediu și lung. Este necesar să ținem seamă de ce se întâmplă în jurul nostru. Uniunea Europeană a adoptat Strategia de la Lisabona, cu trei piloni interconectați: creștere economică și competitivitate, dezvoltare durabilă și incluziune socială și ocuparea forței de muncă.

După semnarea, în 2005, a Tratatului de aderare, România n-a știut să se sincronizeze cu ideile comunității din care facem parte. Plătim cotizație la un club pe care nu știm să-l frecventăm.

Proiectul european – al celor trei coordonate – trebuie urmat și de țara noastră.

1. Necesitatea unui nou model

În prezent, **România mai funcționează doar pe datorie, ritmul în care se împrumută de la începutul anului este de 600 de euro/secundă.** Acest model economic nu mai poate continua; el nu permite o dezvoltare durabilă a țării. Supraconsumul a ajuns la saturație și la un blocaj. Măsurile de austeritate au produs mai multe pierderi. **Prin disponibilizări scade consumul**, scade numărul contribuabililor, nu se reduce munca la negru, iar numărul beneficiarilor de asigurări sociale tinde să crească. Încasările în urma majorării TVA sunt de trei ori mai mici decât socotelile inițiale.

Lovitura actualei politici de austeritate a dat-o recent chiar FMI. Un studiu publicat de economiștii Fondului arată că, „pe termen scurt, majorarea taxelor și reducerea cheltuielilor vor reduce și creșterea economică și vor conduce și la creșterea ratei șomajului”. Studiul FMI prezintă și niște calcule: fiecare procent redus din deficitul bugetar va conduce la o scădere a PIB cu 0,5% și la o creștere a ratei șomajului cu 0,33%. România are prea multe măsuri fiscale și nicio viziune. Este nevoie de un nou model.

2. Reînnoire prin dezvoltare durabilă

Nucleul redresării și revitalizării societății românești îl reprezintă reînnoirea conceptului de dezvoltare durabilă. Dezvoltarea durabilă, cu cei trei piloni ai săi, ecologic, social și economic – ca și cultural –, reprezintă o prioritate a întregii Europe și principiul director al politicilor comunitare. Este necesar să ne sincronizăm mai mult cu Uniunea Europeană pentru elaborarea unui program dincolo de anul 2012.

Dezvoltarea durabilă nu este un obiectiv, ci un proces continuu.

Este necesar un „nou contract social”, fondat pe consolidarea reciprocă a solidarității, a respectării mediului ecologic și de afaceri, a normelor sociale fundamentale și a competitivității economice. Oamenii trebuie să vadă că nu sunt abandonați.

3. Recâștigarea valorilor muncii și solidarității

Scopul politicii economice nu trebuie să fie doar creșterea economică în sine, ci efectul pozitiv asupra bunăstării celor mulți. Mecanismul care trebuie reabilitat în societate este munca. **Dar nu importanța muncii este problema acum, ci posibilitatea, șansa de a munci. Din acest punct de vedere, măsurile de ieșire din criză o adâncesc și mai mult.**

Reducerea personalului este dramatică social și contraproductivă economic. Costurile de mâine, pentru reangajări, vor depăși economiile făcute azi, cu disponibilizările. **Creșterea economică ne cere** să ieșim din logica îngustă a tăierilor. Experiențele capitalismului de supraviețuire trebuie înlocuite cu orientarea spre muncă.

Modelul viabil de creștere economică este cel care se bazează pe crearea de locuri de muncă. Este un model pentru care prima întrebare este „ce să producem?”, nu „ce taxe să mai introducem?”.

Este un model care iese de sub tirania abordărilor bugetariste, finanțiste și contabilicești, pentru a formula răspuns la întrebarea „Încotro industria românească?”.

4. Doi pași spre o atitudine nouă

Soluția nu este de a acționa în detrimentul celor bogați, ci să creăm bunăstare pentru cei care, acum, sunt săraci. O abordare modernă de stânga urmărește două obiective fundamentale: (1) să aducă bunăstare pentru

categoriile care au plătit costurile sociale cele mai mari ale tranziției (țărani, șomerii, familiile cu mulți copii, pensionarii, muncitorii); (2) să ofere șanse coerente și proporționale cu dezvoltarea economico-socială, unei noi structuri sociale.

Pentru aceasta trebuie să facem doi pași:

a) recunoașterea că nu mai trebuie nimic împărțit din fosta avuție socialistă, că reîmpărțirile nu mai au rost și că nu mai putem împărți decât ceea ce producem de acum încolo.

b) solidaritate națională și comunitară.

Nu pot exista comunități bogate cu indivizi săraci. Concepția potrivit căreia România va deveni o țară cu atât mai prosperă cu cât bogații României vor fi și mai bogați este profund greșită. *România va deveni o societate cu atât mai prosperă cu cât săracii României nu vor mai fi săraci.* Impozitarea veniturilor – indiferent de metodă – aduce la buget max.3% din PIB, prin urmare nu funcția economică a metodei de impozitare este importantă, ci funcția ei socială. Acesta este sensul în care acționează sistemul de impozite diferențiată.

5. Cum eliminăm sărăcia, cum umanizăm bogăția?

Recentele măsuri de austeritate au accentuat și mai mult sărăcia. O societate nu poate fi prosperă dacă unii - cei puțini - trăiesc în stabilitate și securitate, iar ceilalți - cei mulți - trăiesc în insecuritate și în instabilitate perpetuă. Polarizarea socială generează instabilitate socială, iar orice formă de instabilitate este indivizibilă - îi afectează deopotrivă pe toți, bogați sau săraci.

Stimularea celor bogați, prin diverse mecanisme, pentru a folosi o parte din propriile averi pentru derularea unor programe sociale, culturale, educaționale este total opusă combaterii sărăciei prin ceea ce se cheamă „haiducia fiscală”. Pentru a-i reintegra pe cei aflați la poli, un destinatar al politicilor guvernamentale trebuie să fie clasa de mijloc, care face legătura între extremități.

Este nevoie de o societate a includerii și integrării tuturor, de o societate integrată și integrală, în care toate cele trei segmente (cei defavorizați, clasa de mijloc și cei bogați) trebuie aduse împreună și puse într-o relație, în care fiecare să-l sprijine pe celălalt.

Modelul european de societate acordă atenție „ascensorului social”, adică mecanismelor legislative ce permit schimbarea statutului cât mai multor oameni de la asistați social la salariați, de la salariați la mici întreprinzători, de la mici

întreprinzători la antreprenori și investitori. Principalul instrument pe care statul îl are la îndemână în acest sens este politica fiscală.

6. O nouă relație între muncă și capital

Criza reclamă o inovare a relațiilor de muncă. Este nevoie de termeni noi, mai eficienți și reciproc avantajoși, în parteneriatul dintre angajați și angajatori, dintre sindicate și organizații patronale. Firmele private, patronatele, angajatorii, care sunt motorul economiei și fără de care ieșirea din criză nu este posibilă, au mari așteptări în această perioadă de criză, de la tot spectrul politic.

O creștere durabilă se poate realiza într-un model de reglementare care acordă egală atenție nu numai celor care *primesc* salarii, ci și celor care *plătesc* salarii – adică celor care investesc, care își asumă riscuri, care creează și mențin locuri de muncă.

Sușinem că, în societatea de tip european pe care vrem să o construim, este necesar ca fiecare individ să aibă posibilitatea să se realizeze conform aspirațiilor și competențelor proprii, să se poată îmbogăți oricât de mult, cu două condiții: (1) să respecte legile țării și (2) bogăția pe care o deține să producă, la rândul ei, bogăție și nu sărăcie pentru societate, în ansamblul ei.

Bătălia pe comenzi publice și pe resurse de la buget trebuie înlocuită cu o rivalitate corectă și nepărtinitoare. Piața trebuie să fie deschisă pentru toți, nu numai pentru clientela politică. Trebuie corectate regulile și procedurile de acces la resurse, care au făcut celebru capitalismul de cumetrie. Se impune o deplasare a poverilor fiscale de pe muncă pe capital, adică pe proprietate.

7. Ce relație stabilim între stat și piață?

În acest raport este necesar să se evite extremele - etatismul exacerbat, pe de o parte, și non-intervenționismul, pe de alta. 89% din populația țării consideră că rolul statului este să asigure mai multă egalitate între oameni.

Prin Strategia „Europa 2020”, UE își propune 5 obiective ce trebuie transpuse în obiective naționale: *ocuparea forței de muncă; cercetarea și inovarea; schimbările climatice și energia; educația; combaterea sărăciei*. Între acestea, rata abandonului școlar timpuriu trebuie redusă sub 10%, cel puțin 40% din generația tânără ar trebui să aibă studii superioare, iar numărul persoanelor amenințate de sărăcie trebuie redus cu 25%. *Toate acestea sunt obiective în jurul statului social, nu în jurul statului minimal!*

8. Refacerea sistemului energetic național

Securitatea aprovizionării cu energie nu implică numai accesul fizic la energie, ci și posibilitatea de a o achiziționa la prețuri acceptabile din punct de vedere social.

Prețul energiei electrice consumate de români este cu aproape 50% mai mare decât cel plătit de consumatorii casnici din Letonia sau Grecia și cu 40% peste tarifele din Bulgaria sau Lituania. Dacă ne raportăm la puterea de cumpărare, energia electrică este extrem de „costisitoare” pentru pensionarii din România. Dintr-o pensie medie, în toate țările europene se poate cumpăra mult mai multă energie electrică decât în România, de la 1,64 ori în Ungaria, la peste 13 ori în Grecia.

Toate țările care au adoptat măsuri de austeritate au înghețat prețurile la utilități.

Domeniul energiei continuă să reprezinte „mina de aur” a clientelei politice, într-un sistem care comportă destule vulnerabilități. În raporturile dintre Guvern-reglementator-Operator-Produsător-Distribuitor domnește un adevărat haos. La un deceniu de la spargerea fostului sistem energetic național se impune o analiză – un audit – al învățămintelor pe care actualul mod de „organizare” ni le poate oferi, astfel încât să corectăm deficiențele și anomaliile instalate în sistem în răstimpul ultimului deceniu.

Obiectivele importante care ne revin din perspectiva agendei 2020 impun o reanalizare a cadrului instituțional din domeniul energetic.

9. Criterii europene în politicile sociale

Guvernul actual se angajează la reducerea procentului din PIB alocat asistenței sociale de la 12,6% din PIB în 2009 la 11,9% din PIB în 2010, plasând țara noastră sub nivelul mediei din țările din Europa Centrală și de Est, inclusiv al Bulgariei.

Media din Uniunea Europeană a cheltuielilor cu această destinație este de 27% din PIB, deci peste dublul ponderii din țara noastră. Prin urmare, sunt mincinoase afirmațiile potrivit cărora România ar avea una dintre cele mai mari ponderi cu cheltuielile sociale din PIB în UE27.

Față de media europeană, prețul produselor alimentare în România este 66%, în timp ce salariul mediu este de doar 15-20% din cel european.

Tăierea bugetelor de funcționare a instituțiilor statului și a investițiilor în serviciile publice aduce în prim plan riscul enorm al privatizării accesului la drepturile fundamentale ale omului, cum sunt educația și sănătatea. Mecanismele pieței încep să înghită domenii de care depinde viitorul tuturor. Deriva economiei de piață spre o societate de piață trebuie stopată. Sănătatea, cultura, educația nu pot fi transformate într-o marfă, ele trebuie să rămână domenii esențiale de manifestare a funcțiilor reglatoare ale statului

O societate în care există protecție socială este aceea care protejează tot ce ține de binele colectiv – energie, apă, mediu înconjurător; o societate care dezvoltă serviciile publice și favorizează răspunsurile solidare.

10. Respect egal din partea autorității publice

Trăim într-o societate a pseudo-performanței, care și-a făcut o doctrină din punerea sub presiune a indivizilor. În România există 101 instituții de control la nivel central, plus câteva mii în teritoriu. Structurile coordonate de către acestea adăpostesc peste 100.000 de angajați. Majoritatea instituțiilor sunt subordonate politic. Astfel de atitudini irită mediul de afaceri în timp de criză și nu pot fi o soluție sustenabilă pentru stoparea evaziunii financiare. Sute de agenții, autorități, direcții sau servicii au scopul de a controla... sărăcia. Așa se face că, de când se naște și până moare, de acasă până la serviciu, de la studii până la propria firmă, românul nu scapă de instituțiile de control.

Considerăm că societatea românească trebuie să reconstruiască demnitatea membrilor ei, iar statul român trebuie să redea demnitatea cetățenilor săi.

Reforma administrației publice trebuie să pună în centrul său în viitor reforma relațiilor dintre funcționarii publici și cetățeni, în favoarea cetățenilor.

Societatea noastră s-a depărtat de principiul respectului față de public și al obiectivului de a răspunde nevoilor acestuia. Avem aici multe lucruri de făcut, direcția principală fiind aceea de a nu permite nimănui să abuzeze de puterea pe care o are, în virtutea unui contract politic sau social.

Redarea încrederii

Avem nevoie să construim un stat mai just, un stat optimal, care face să contribuie toată lumea, în mod echitabil, la efortul de solidaritate și care aduce răspunsuri cât mai individualizate la problemele fiecăruia.

Politica fiscală a Partidului Social Democrat

Opțiunile PSD

Partidul Social Democrat consideră că:

- Nivelul taxelor și impozitelor pe forța de muncă trebuie să se reducă, în paralel cu acoperirea deficitului creat prin modificări ale Codului Fiscal;
- Deși în principiu, nivelul taxelor și impozitelor pe capital trebuie să ajungă cel puțin egal cu nivelul taxelor și impozitelor pe forța de muncă, nu excludem promovarea unei taxări diferențiate a capitalurilor, funcție de domeniul și utilitatea socială a ramurii în care se manifestă;
- Privilegiile nejustificate din Codul Fiscal și alte acte normative trebuie eliminate;
- Este necesară o schimbare profundă a modului de luptă împotriva evaziunii fiscale,
- Este necesară îmbunătățirea colectării taxelor și impozitelor la nivel central și local.

Obiective

Pe termen scurt vom urmări stimularea cererii agregate prin creșterea consumului privat și a investițiilor guvernamentale, care să creeze puternice efecte de multiplicare și să antreneze investiții ale agenților economici privați. De asemenea, urmărim restabilirea încrederii în economia românească prin măsuri de stabilizare macroeconomică și atragerea de investiții străine directe. Astfel, vom putea menține / crea locuri de muncă mai multe și mai bune.

Susținem abordarea echilibrată a reformei sistemului public. Măsurile de raționalizare a cheltuielilor trebuie să fie completate de măsuri de creștere a veniturilor la buget. În fapt, doar tăierea cheltuielilor bugetare presupune

reducerea unei nevoi de finanțare, dar nu un plus de bani la buget, deci nu avem ce reorienta spre investiții.

PSD propune ca reducerea cheltuielilor publice să se facă în urma unor analize cost - beneficiu bine fundamentate, iar pe de altă parte creșterea veniturilor bugetare să se realizeze prin majorarea diferențiată a fiscalității, îmbunătățirea colectării și reducerea evaziunii fiscale, astfel încât efectele negative asupra mediului de afaceri să fie minime.

Ne propunem eliminarea privilegiilor și favoritismelor din sistemul național de taxe și impozite și reducerea corupției în achizițiile publice și în procesul de privatizare.

Pe termen mediu, credem că este nevoie de o reformă a sistemului finanțelor publice din România. Impozitarea actuală din România favorizează capitalul și excepțiile de la lege și defavorizează munca și contribuabilii care respectă legea. Reforma propusă de PSD va conduce la consolidarea unui mediu macroeconomic stabil. În opinia noastră, respectarea prevederilor Programului de Convergență privind aderarea României la EuroZone ar reprezenta o “împăcare” posibilă între atingerea convergenței nominale și a celei reale.

Considerăm că adoptarea monedei euro constituie principala ancoră în domeniul politicilor macroeconomice. Totuși, acesta nu constituie un obiectiv în sine, ci trebuie să fie rezultatul armonizării stabilității macroeconomice cu progresele înregistrate în procesul de convergență reală (sporirea productivității, creșterea veniturilor, modernizarea infrastructurii, creșterea competitivității exporturilor, absorbția ridicată a fondurilor europene, consolidarea reformelor structurale).

Măsuri

1. Măsuri de stimulare a economiei și creare de locuri de muncă

- Anularea tăierii salariilor bugetarilor. Revenirea cuantumului salariilor din sectorul bugetar la nivelul dinaintea reducerii cu 25%.
- Cota redusă de TVA 5% pentru pâine, carne proaspătă, lapte, ulei și zahăr (cu anumite specificații tehnice)
- Zero contribuții de la angajator pe o perioadă de 12 luni, pentru locuri de muncă nou create pe care se angajează

șomeri/tineri/persoane peste 45 ani, cu obligativitatea menținerii pe post încă un an de zile

- Stimularea creării a minim 50.000 locuri de muncă în microîntreprinderi, prin zero contribuții de la angajator pe o perioadă de 6 luni, pentru angajarea unei singure persoane cu salariul de maxim 1.000 lei
- Implementarea Programului Prima Casă 3 și recapitalizarea Fondului de Garantare pentru IMM-uri. Garanția de stat ar putea acoperi numai 50% din suma împrumutului, deoarece restul e garantat cu ipotecă, însă volumul facilității ar putea fi majorat cu 80%. Fonduri de aproximativ 1,4 miliarde EUR ar putea fi astfel injectate în economie, prin lărgirea bazei de potențiali aplicanți.
- Sprijinirea IMM-urilor aflate în dificultate din cauza crizei economice prin instituirea unui sistem de stimulare care să includă și folosirea fondurilor europene
- Plata datoriilor statului către firmele private. Statul nu mai trebuie să fie un factor de blocaj în economie, astfel încât datoriile mai vechi de 60 de zile vor fi plătite sau compensate.
- Înființarea Consiliului de Programare și Prognoză Economică (CPPE, prin restructurarea Comisiei Naționale de Prognoză) care va propune direcțiile strategice de dezvoltare ale României. CPPE va întocmi o strategie de dezvoltare sectorială, pe baza analizelor efectuate de institutele de cercetare din domeniu, cu privire la avantajele competitive de care dispune economia românească. Prin pârghiile de care dispune, guvernul va antrena agenții economici privați să participe la acest nou model de dezvoltare. Statul va face investiții masive care să antreneze economia. Se vor acorda garanții de stat și facilități fiscale pentru investiții în infrastructura, cercetare dezvoltare, capital uman, energie regenerabilă, IT, agricultură ecologică și alte domenii de vârf. Prin efectele de multiplicare ale acestor fonduri publice, se vor da comenzi firmelor private, care vor începe și ele să investească. Subvențiile și ajutoarele de stat vor fi condiționate și vor fi acordate cu prioritate sectoarelor cu potențial puternic competitiv. CPPE va monitoriza semestrial eficiența investiții acestor fonduri publice către direcțiile strategice stabilite pe baza sistemului de indicatori structurali ai UE
- Simplificarea și reducerea structurilor teritoriale de reprezentare a ministerelor și comasarea pe regiuni de dezvoltare a acestora

- Țintă privind reducerea numărului de taxe parafiscale la jumătate fata de numarul acestora din 2010

II. Scenariul fiscal-bugetar alternativ pe termen scurt

Menținerea acordului - cadru cu FMI și revizuirea sa în funcție de rezultatele macroeconomice ale anului 2010.

Reducerea cheltuielilor bugetare

- Implementarea în regim de urgență a standardelor de cost și a normativelor de personal în toate serviciile descentralizate. Introducerea organigramelor și bugetelor standard pentru toate autoritățile publice locale.
- Introducerea de criterii de performanță pentru managementul instituțiilor publice, al regiilor autonome și al societăților comerciale cu capital majoritar de stat .
- Restructurarea aparatului guvernamental central, a agențiilor guvernamentale și a serviciilor deconcentrate aflate în subordine funcție de criterii de evaluare clar definite.
- Generalizarea sistemului SEAP (sistemul electronic de achiziții publice) pentru toate achizițiile publice

Creșterea veniturilor bugetare

- Introducerea impozitului forfetar pe activități precum serviciile de alimentație publică și turism etc;
- Reașezarea la un nivel corect de fiscalizare a redevențelor încasate de stat ca urmare a concesionării exploatarea de resurselor naturale neregenerabile.
- Creșterea impozitelor pe proprietățile de lux și pentru proprietățile multiple (terenuri, clădiri, mașini etc), diferențiat în funcție de natura și caracteristicile proprietăților. Vom accentua progresivitatea în impozitarea locuințelor, îndeosebi a celor de lux, și vom introduce o taxă penalizatoare pentru terenurile agricole de peste 10 ha necultivate nejustificat.

- Îmbunătățirea colectării inclusiv prin implementarea unui program finanțat prin grant cu Banca Mondială, pentru a îmbunătăți sistemul de administrare fiscală și implicit a reduce evaziunea.

Reducerea evaziunii fiscale

Obiectivul principal al reducerii evaziunii fiscale îl constituie creșterea sustenabilă a gradului de colectare a veniturilor. Metodele prin care asigurăm îndeplinirea acestui obiectiv sunt:

- Conformarea voluntară a contribuabililor;
- Creșterea eficienței sistemului de colectare a taxelor; îmbunătățirea administrării taxelor;
- Îmbunătățirea profesionalismului lucrătorilor din sectorul de colectare a taxelor;
- Reducerea corupției;
- Reducerea poverii fiscale/birocratice a contribuabilului.

Soluții pentru reducerea economiei subterane si combaterea evaziunii fiscale

- Finalizarea si implementarea grantului cu Banca Mondială privind reforma administrarii si colectării taxelor în România
- Îmbunătățirea eficienței activității de inspecție fiscală și intensificarea controlului la frontieră;
- Combaterea fraudei intracomunitare; detectarea în fază incipientă a fraudei la TVA;
- Dezvoltarea sistemului informatic al Gărzii Financiare;
- Dezvoltarea și modernizarea sistemului implementat de supraveghere și control al mișcării produselor accizabile
- Introducerea sistemului de rotație a personalului în domeniile cu corupție ridicată;

- Recrutarea/selecția și angajarea membrilor ANAF în concordanță cu practicile internaționale;
- Reducerea numărului de declarații pe care un contribuabil trebuie să le depună și utilizarea sistemului electronic de înregistrare a obligațiilor fiscale/plată a taxelor
- Acordarea de bonificații pentru toți contribuabilii care-și achită obligațiile fiscale în avans;
- Stimularea realizării tranzacțiilor electronice, obligatorii peste un anumit plafon (de ex. 2500 de euro în Bulgaria)
- Stabilitatea sistemului fiscal și a celui legislativ, prin eliminarea derogărilor/excepțiilor;
- Creșterea transparenței utilizării resurselor bugetare și sporirea eficienței utilizării acestora; agenții economici privați vor considera că statul și-a onorat obligațiile față de plătitorii de taxe și se vor conforma într-o măsură mai mare pentru a plăti obligațiile.
- Adoptarea unui sistem de bonificații pentru agenții economici care ies din economia subterană împreună cu constrângeri dure pentru cei care revin la comportamentul fiscal anterior.
- Majorarea drastică a amenzilor/penalităților pentru evaziune, muncă la negru. Slovacia a majorat de 166 de ori sancțiunile la 16.600 de euro pentru fiecare lucrător/zi; Bulgaria a majorat de 15 ori amenda pentru munca la negru, aceasta fiind de 7.600 de euro/lucrător! În Bulgaria, inspectorii de muncă au dreptul să stopeze activitatea firmelor care folosesc munca nedeclarată.
- Închiderea oricărui comerciant care nu oferă bon fiscal de cel mult trei ori în cinci ani (precum în Italia);
- Închiderea oricărui șantier de construcții, restaurant, etc, unde sunt folosiți lucrători neînregistrați (Italia);
- Interzicerea plăților cash în contul serviciilor profesionale prestate; acordarea de stimulente pentru utilizarea cardurilor (Italia);
- Realizarea de către autorități a unei baze de date online cu toți lucrătorii angajați (ID, fotografii) în sectoarele cu muncă la negru; angajatorii vor fi obligați să-și actualizeze informațiile odată cu angajarea/concedierea de personal (Finlanda, Suedia) și să notifice autoritățile care administrează contribuțiile sociale (Belgia); un astfel de sistem funcționează și în Polonia;

- Acordarea unor deduceri la plata impozitelor pentru cei care fac dovada plății unor servicii casnice legale, în limita unui plafon anual (Suedia, Franța, Germania, Finlanda);
- Transparența privind conturile off-shore deținute de rezidenți (Marea Britanie);
- Declanșarea unei campanii de reducere a muncii la negru, susținute de sindicate, ministere, mass-media (Bulgaria); crearea unui site în care să se înregistreze reclamații privind munca la negru, depășirea timpului legal de muncă, neplata orelor suplimentare, propuneri de reducere a muncii la negru.

III. Scenariul fiscal-bugetar pe termen mediu. Reforma fiscal bugetară. Adoptarea monedei euro

Principiile fundamentale ale politicii fiscal bugetare propuse de PSD sunt:

1. Crearea unui sistem redistributiv și social
2. Compatibilizarea deciziei politice cu așteptările populației cu venituri mici și a firmelor mici și mijlocii
3. Compatibilizare cu sistemele fiscale din țările occidentale dezvoltate
4. Sistem sustenabil, care rezolvă în mare parte dezechilibrele macroeconomice
5. Creșterea ponderii veniturilor bugetare în PIB asigură resursele suplimentare pentru educație, sănătate, infrastructură etc
6. Creșterea eficacității politicii fiscale în cadrul mix-ului de politici monetar fiscal pentru a reduce inflația
7. Distribuie echitabilă a câștigurilor de pe urma creșterii economice
8. Diminuarea decalajelor dintre bogați și săraci; rural-urban; regiuni de dezvoltare etc
9. Îmbunătățirea climatului de afaceri și întărirea poziției competitive a României.
10. Cheltuirea eficientă a banilor publici. Transparența bugetară

Proiecte:

Partidul Social Democrat propune impozitarea diferențiată a venitului global, cu deductibilități fiscale. În prezent, sunt luate în calcul două scenarii alternative.

- **Scenariul 1:** Cota 0% pana la 1000 Ron salariu brut; cota 15% pentru ce depaseste 1001 Ron până la 4500 Ron salariu brut; cota 25% pentru ce depaseste 4501 Ron până la 9000 venituri salariale brute; cota 35% pentru ce depaseste 9001 Ron până la maxim salariu brut.
- **Scenariul 2:** Cota 8% pana la 1000 Ron salariu brut; cota 12% pentru ce depaseste 1001 Ron până la 4500 Ron salariu brut; cota 16% pentru ce depășește 4501 Ron.

În funcție de contextul macroeconomic și de rezultatul dialogului cu actorii economici, va fi aleasă una din aceste variante, cu respectarea principiului reducerii impozitării muncii, în paralel cu:

- Introducerea sistemului de deduceri pentru asigurări private de sănătate (de pensii), educație, grădiniță, asigurarea locuinței, reabilitare termică etc.
- Menținerea cotei generale privind impozitul pe profit la 16%;
- Revenirea la sistemul de impozitare prin care microintreprinderile pot opta pentru 16% pe impozitul pe profit sau 2% impozit pe cifra de afaceri
- Stabilirea impozitului pe profit la societățile comerciale din domeniul loteriilor, cazinouri, case de pariuri și asimilate la 35%
- Stabilirea impozitului pe profit din domeniul bancar și IFN la 25%
- Reducerea graduală a CAS cu 5,5 puncte procentuale pentru angajatori și 4,5 puncte procentuale pentru angajat (în 2011 reducerea cu 3 ppt a contribuțiilor platite de angajator);
- Eliminarea din Codul Fiscal a privilegiilor nejustificate la plata impozitelor și taxelor locale
- Creșterea pragului de sponsorizare pentru firmele care investesc în acțiuni de responsabilitate socială (sponsorizări pentru

construcția/modernizarea de școli/dispensare, grădinițe, centre de îngrijire bătrâni, orfelinate, etc), formare continuă, în surse de energie regenerabilă etc + facilități speciale pentru investiții în mediul rural.

- Taxarea supraconcentrării în activitățile de retail
- Introducerea unei taxe pentru utilizarea terenului pentru companiile energetice, de utilitati în general
- Înființarea unei firme într-o oră. Reducerea la jumătate a cheltuielilor determinate de birocratie și fiscalitate, prin desființarea unor tarife, avize, autorizații și simplificarea cadrului legislativ.
- Stabilirea unui dialog permanent între BNR și Ministerul Finanțelor în scopul fundamentării unui mix consistent de politici macroeconomice și pentru atingerea țintelor anuale de inflație, minimizând volatilitatea cursului de schimb leu/euro și a menținerii deficitului extern în limite sustenabile din punct de vedere al finanțării.
- Efectuarea unui audit de analiză a funcțiilor guvernamentale, pentru a înlătura activitățile redundante și a mări eficiența utilizării resurselor bugetare limitate.
- Subvenții conditionate. Toate subvențiile de la buget către companiile publice vor fi conditionate de programe de ajustare pe care le vor adopta pentru a-și îmbunătăți performanța financiară, cu sancțiuni și restructurări în cazul în care condițiile convenite nu sunt îndeplinite
- Optimizarea sistemului de instituții publice în scopul apropierii acestuia de cetățeni prin reducerea numărului de ministere și agenții guvernamentale, asigurarea unei mai bune organizări în interiorul acestora, fără afectarea personalului de specialitate din cadrul acestora;
- Introducerea unor normative clare, conforme cu standardele europene în ceea ce privește dotările din instituțiile publice centrale și locale, precum și a materialelor consumabile în funcție de profilul acestora;
- Organizarea și conducerea unui sistem unic de achiziții publice la nivelul instituțiilor publice centrale și locale în scopul realizării achizițiilor din bani publici în condiții de eficiență sporită, eliminării birocratiei și a corupției;

- Introducerea de normative corect fundamentate pentru lucrările suportate din cheltuielile de capital bugetare, în vederea eliminării suprapunerii acestora și a sustragerii banilor publici în interes privat;
- Îmbunătățirea calității managementului datoriei publice interne și externe în scopul minimizării cheltuielilor cu dobânzile;
- Fundamentarea unor norme transparente privind alocarea transferurilor din bugetul de stat către bugetele locale în vederea stimulării inițiativelor locale și dezvoltării echilibrate în profil regional;
- Îmbunătățirea disciplinei financiare a instituțiilor publice în raport cu agenții economici furnizori de bunuri și prestări de servicii în scopul eliminării blocajului financiar și a fluidizării decontărilor bănești din economie;
- Introducerea de criterii privind performanța exprimată prin eficiență, eficacitate și economicitate specifice fiecărui sector al administrației publice centrale și locale care vor fi studiate anual de către instituțiile abilitate ale statului, în vederea determinării calității managementului fiecărei instituții publice, cu adoptarea de măsuri corespunzătoare în raport cu rezultatele evaluărilor respective;
- Asigurarea predictibilității procesului bugetar prin elaborarea de bugete multianuale care definesc prioritățile și dinamica alocării fondurilor publice pe un orizont de 4 ani.
- Încurajarea companiilor private în emiterea de facturi electronice, în conformitate cu Directiva UE112/2006

Alte masuri privind facilitățile fiscale

- Cresterea plafonului pentru sumele folosite în activități de CSR sau ca sponsorizare care se pot deduce din impozitul pe profit; Sectorul privat este interesat în a susține și iniția programe de calificare, recalificare, perfecționare și specializare profesională, în condițiile în care acestea sunt considerate investiții și beneficiază de stimulente financiare permise de legislația europeană.

- Incurajarea angajatorilor de a furniza programe anuale de pregătire profesională prin exceptarea de la plata contribuției pentru somaj datorate de angajator;
- Acordarea unor facilități fiscale persoanelor fizice care fac donații către cauze de interes public. Facilitățile fiscale ar trebui minimal să ducă la micșorarea bazei impozabile și în mod ideal să se facă macar parțial din impozitul datorat. Astfel ar fi eliminată una din barierele importante care stau în calea unei implicări constante a populației în finanțarea unor cauze de interes public sau organizații neguvernamentale.
- Asigurarea transparenței și unui management mai bun al prevederilor de a dirija 2% din impozitul pe venit către ONG sau unități de cult. În acest moment Ministerul Economiei și Finanțelor nu poate oferi o situație asupra beneficiarilor prevederilor 2%, Având în vedere că aceste fonduri reprezintă bani publici, acest lucru ar conduce la o mai mare încredere a populației în acest sistem și implicit în organizațiile societății civile. Diferite organizații au cerut în mod repetat Ministerului Economiei și Finanțelor acest lucru, dar până în prezent fără rezultat.
- Acordarea unor facilități fiscale pentru situația în care beneficiarii testamentari sunt organizații sau instituții de interes public. Astfel s-ar crea și în România un sistem legal stimulant pentru constituirea fundațiilor private. În multe țări acesta este principalul sistem financiar prin care sunt create marile fundații. Ar apărea astfel în timp instituții finanțatoare locale care ar înlocui donatoriile internaționale care au părăsit țara noastră și care ar completa finanțările oferite pe linie guvernamentală sau de către sectorul de afaceri.
- Scutirea angajatorilor de cheltuielile cu contribuțiile sociale pentru salariile angajaților cu dizabilități. Astfel de facilități ar conduce la un interes mai mare din partea angajatorilor în a angaja persoane cu dizabilități. În prezent, persoanele cu dizabilități din România sunt o resursă valoroasă pentru piața forței de muncă, însă, din păcate, mult sub-utilizată.
- Sumele încasate la stat în urma ne-angajării procentului de 4% persoane cu dizabilități din totalul personalului (conform legii 448/2006) – să se constituie într-un fond special folosit integral pentru încurajarea angajării persoanelor cu dizabilități, inclusiv prin acordarea de subvenții pentru investiții în accesibilizarea

infrastructurii sau incurajarea persoanelor cu dizabilitati sa-si creeze propriile afaceri; acest fond poate fi folosit si pentru acoperirea contributiilor sociale datorate de angajator pentru salariile angajatilor cu dizabilitati;

- Transpunerea sistemului practicat in anumite state UE prin care angajatorii persoanelor cu dizabilitati primesc subventii de la stat pentru a compensa incapacitatea de munca, stabilita procentual, a angajatilor lor. De exemplu, daca o persoana are capacitate de munca 60%, angajatorul va primi de la stat o suma reprezentand 40% din salariul persoanei cu dizabilitati angajate, angajatul fiind platit cu salariul intreg.

Pactul pentru adoptarea euro

Partidul Social Democrat consideră că adoptarea monedei euro în anul 2016 ar trebui să reprezinte ținta strategică a României în domeniul economic. PSD propune un pact politic pentru atingerea acestui obiectiv în 2016.

Credem că este nevoie de creșterea convergenței structurale cu UE. Din 2016, România va participa la mecanismele de coordonare a politicilor economice din zona euro, trebuind să respecte prevederile Pactului de Stabilitate și Creștere (legate în principal de sănătatea finanțelor publice). De atunci, România va adopta politica monetară comună a Băncii Centrale Europene, va trebui să dețină mecanisme de echilibrare automată a economiei (flexibilitatea prețurilor și a salariilor, un grad ridicat de intermediere financiară, sincronizarea ciclurilor de afaceri, flexibilitatea pieței muncii, mobilitatea perfectă a capitalurilor etc) și să mărească viteza de reacție a politicii fiscale, pentru a absorbi șocurile simetrice/asimetrice cu care se va confrunta economia internă.

Impactul bugetar estimat

al principalelor măsuri prevăzute în Programul de Guvernare

Macroeconomie

Măsura	Estimare impact bugetar
Introducere impozit diferentiat pe venitul global cu deductibilitati fiscale Scenariul 1: Cota 0% pana la 1000 Ron salariu brut; cota 15% pentru ce depaseste 1001 Ron până la 4500 Ron salariu brut; cota 25% pentru ce depaseste 4501 Ron până la 9000 venituri salariale brute; cota 35% pentru ce depaseste 9001 Ron până la maxim salariu brut. Scenariul 2: Cota 8% pana la 1000 Ron salariu brut; cota 12% pentru ce depaseste 1001 Ron până la 4500 Ron salariu brut; cota 16% pentru ce depășește 4501 Ron.	-0,2% din PIB -0,5% din PIB
Revenirea cuantumului salariilor din sectorul bugetar la nivelul dinaintea reducerii cu 25%.	-1,1% din PIB
Cota redusă de TVA 5% pentru pâine, carne proaspătă, lapte, ulei și zahăr (cu specificatii tehnice)	- 0,5% din PIB
Zero contributii la angajator pe o perioadă de 1 an pentru locuri de muncă nou create pe care se angajeaza someri/tineri/persoane > 45 ani, cu obligativitatea menținerii pe post inca un an de zile (crearea de 100.000 noi locuri de munca)	- 0,12% din PIB
Stimularea creării a minim 50.000 locuri de muncă în microîntreprinderi, prin zero contributii la angajator, pe o perioadă de 6 luni, pentru angajarea unei singure persoane cu salariul de maxim 1.000 lei	-0,05% din PIB
Reducerea graduală a CAS cu 5,5 puncte procentuale pentru angajatori și 4,5 puncte procentuale pentru angajat. (in 2011, reducerea cu 3 ppt la angajator)	-0,5% din PIB ptr 2011
Implementarea Programului Prima Casă 3 prin recapitalizarea Fondului de Garantare pentru IMM-uri.	-0,05% din PIB

Economii bugetare / surse de finantare

Măsura	Estimare impact bugetar ptr 2011
Plafonarea cheltuielilor cu bunurile și serviciile. Introducerea de normative de consum pentru administrația publică centrală. Generalizarea sistemului SEAP (sistemul electronic de achiziții publice)	+ 1,2% din PIB
Reașezarea redevențelor încasate de stat ca urmare a concesiunii exploatarei resurselor naturale neregenerabile și creșterea veniturilor nefiscale	+0,6 din PIB
Reducerea evaziunii fiscale și înăsprirea controalelor pentru reducerea fenomenului de muncă la negru. Îmbunătățirea colectării	+2% din PIB
Eliminarea anumitor privilegii din Codul Fiscal privind plata impozitelor și taxelor locale	+ 2% din PIB
Restructurarea aparatului guvernamental, a agențiilor guvernamentale și a serviciilor deconcentrate aflate în subordine. Simplificarea și reducerea structurilor teritoriale de reprezentare a ministerelor și comasarea pe regiuni de dezvoltare a acestora	+ 0,1% din PIB
Implementarea în regim de urgență a standardelor de cost și a normativelor de personal în toate serviciile descentralizate. Introducerea organigramelor și bugetelor standard pentru toate autoritățile publice locale. Introducerea de criterii de performanță pentru managementul întreprinderilor publice	+ 0,5% din PIB
Creșterea bazei de impozitare prin programul Tradeco	+ 0,7% din PIB

Specificul soluțiilor propuse de noul model de dezvoltare

- Abordarea simetrică a măsurilor de austeritate: reducerea cheltuielilor și creșterea veniturilor. O viziune integrată asupra dezvoltării economiei
- Măsurile pe termen scurt creează premise pe termen mediu și lung în dezvoltarea României.
- Crearea de locuri de munca mai multe și mai bune se va face concomitent cu creșterea competitivității economice și creșterea exporturilor
- Reducerea fiscalității pe muncă și creșterea fiscalității pe capital
- Acordarea de subvenții conditionate va contribui la creșterea eficienței cheltuirii banilor publici. Crearea Fondului de Prefinanțare pentru comunitățile sărace va conduce la o dezvoltare echilibrată, la reducerea decalajelor dintre regiuni
- Viziunea respectă cerința de compatibilizare cu Programul de Convergență, Planul Național de Reforme propus de România și programele de măsuri anticriză propuse de UE, Strategia Lisabona și Europa 2020 etc.

Rezultate așteptate

- Un ritm mediu anual de creștere economică de 3,5% în perioada 2011-2015, care să conducă la menținerea ratei șomajului sub 6%
- Creșterea ponderii veniturilor bugetare la 40% din PIB până în 2014
- Crearea a 800.000 locuri de muncă până în 2016
- Creșterea capacității de absorbție a fondurilor europene cu circa 20 puncte procentuale anual, până la absorbția totală a fondurilor structurale și de coeziune de la UE
- Reducerea decalajelor urban - rural cu 30% până în 2016
- Creșterea ponderii exporturilor cu valoare adăugată ridicată în total exporturi cu 50%
- Reducerea numărului de persoane cu risc de sărăcie (conform metodologiei UE, la 60% din mediana veniturilor) de la 5 milioane (estimat în 2009) la 2 milioane (la sfârșitul anului 2016)
- Un nivel mai ridicat al convergenței veniturilor cu UE în 2016 – un PIB/locuitor (la paritatea puterii de cumpărare) de cel puțin 55% din media comunitară.
- Reducerea deficitului bugetar la sub 3% din PIB în 2016, pentru a îndeplini criteriul de la Maastricht;

- Menținerea ponderii datoriei publice totale în PIB la sub 60% din PIB până în 2016 (de la 40% în 2010).

Industrie, comerț, turism și mediul de afaceri

Sectorul energetic

După aproape patru ani de la aderare, Partidul Social Democrat consideră că România se îndepărtează de principiile modelului european în domeniul energetic ratând astfel startul integrării în UE.

Ca urmare a incoerenței în domeniul energetic, România este astăzi mai vulnerabilă decât acum cinci ani. Încă din 2007, odată cu desființarea Ministerului Economiei și Comerțului, derapajele în cadrul sectorului energetic au generat efecte în tot spațiul economic și social.

În România ultimilor ani prețurile au cunoscut o viteză de convergență mult mai rapidă decât în perioada anterioară (sunt la 64% față de media UE) față de dinamica salariilor, comparativ cu cea din UE (doar 12% față de media UE).

Prețurile la energia electrică și energia termică au fost influențate direct prin deciziile politice greșite transmise autorității de reglementare care - în funcție de interese – au plafonat prețurile unor producători, favorizând alți actori în piață.

În acest fel au reușit să blocheze fondurile pentru dezvoltarea societăților producătoare de energie și le-au obligat la acumularea de pierderi și datorii.

Creșterea prețurilor la energie a fost principalul generator al majorării costurilor de transport și al alimentelor de bază care în perioada guvernării de dreapta a ultimilor 5 ani au înregistrat creșteri la carne cu 40%, pâine cu 50%, ulei 70%, etc.

Haosul din domeniul energetic a supus populația României la accentuarea sărăciei, prin împovărarea cu prețuri duble sau chiar triple la energie față de 2004, în condițiile în care mai bine de 6 milioane de locuitori sunt la limita sărăciei extreme.

Investițiile ignorate în cei aproape șase ani de guvernare trebuie abordate urgent, iar specialiștii trebuie să-și ocupe locul la pârghiile decizionale în locul amatorilor.

Program general de măsuri în domeniul energetic pentru perioada 2010 - 2015

- Înghețarea (pentru 1-2 ani a) prețului la energia furnizată populației, prin modificarea mixului energetic actual, astfel încât populația să nu fie afectată. Păstrarea actualului sistem pentru energia acordată companiilor.
- Organizarea corectă, transparentă și eficientă a piețelor de energie pentru gaze, carburanți, cărbune, combustibil nuclear, energie electrică și energie termică;
- Sprijinirea și susținerea industriei românești din domeniul energetic prin participarea cercetării, a proiectării și a mediului de afaceri autohton la realizarea programelor de dezvoltare în energie, precum și prin facilități care să nu afecteze mediul concurențial;
- Creșterea securității energetice a României, prin diversificarea surselor de aprovizionare cu resurse energetice și asigurarea tranzitului de resurse energetice pe teritoriul României;
- Eficientizarea capacităților de producție existente, în funcție de gradul de uzură al instalațiilor, al facilităților existente, de costurile de mentenanță și de investiții, în scopul integrării acestora în sistemul energetic european;
- Protecția reală a consumatorilor captivi și a celor vulnerabili, printr-o legislație adecvată – Codul consumatorului de energie;
- Susținerea competitivității economice prin dezvoltarea piețelor concurențiale de energie, complet liberalizate, transparente și bazate pe tratamentul nediscriminatoriu, echidistant, al participanților la piață;
- Preocuparea de a avea mari centrale electrice, în care randamentele energiilor convenționale să crească substanțial, iar impactul de mediu să scadă puternic;
- Asigurarea dezvoltării durabile a României prin limitarea impactului sectorului energetic asupra mediului în limitele cerute de normele U.E;
- Plan de investiții pentru recuperarea intarzierilor în montarea de instalații de slam dens, instalații pentru desulfurare, instalații de denoxare etc. Se au în vedere însă și capacități noi de producție,

utilizând tehnologiile cele mai moderne pentru producerea eficientă a energiei, cu un grad de emisie conform cu standardele europene;

- Preocupare accentuată și continuă pentru economisirea resurselor naturale existente, știut fiind că România are o largă gamă de resurse energetice primare (țiței, gaze naturale, cărbune, uraniu etc.), cantitativ limitată, cu un potențial important de resurse regenerabile;
- Imbunătățirea cadrului legislativ pentru depășirea impedimentelor actuale privind dezvoltarea surselor de energie regenerabilă și neconvențională, prin stimularea mediului investițional autohton și străin, atât în plan economic cât și administrativ;
- Va fi identificat un set de proiecte privind energiile regenerabile, asimilate în prezent energiei hidro. Dezvoltarea de capacități de producere a energiei din surse regenerabile: vânt, soare, biomasă, microhidrocentrale, energie geotermală;
- Pentru crearea de capacități de generare a energiei neconvenționale, România își propune ca, până în 2011, cota minimă de biocombustibili să crească până la 5,75 mii tone/an. În acest scop este nevoie de un sprijin de 63,714,000 Euro - fonduri europene și 56 mil.Euro - cofinanțare națională, pentru realizarea a cel puțin 20 de proiecte, cu o producție de 120 Mw de energie;
- Pentru a atinge nivelul U.E. de stocuri (67,5 zile de consum intern sau 25% din consum) sunt necesare investiții de 500 milioane Euro în perioada 2009-2014, pentru a crește capacitatea de stocare națională la 5 mld.Mc. la gaze naturale;
- În vederea asigurării politicii energetice a României pe următorii 15 ani, va trebui asigurat un plan de aprovizionare la nivel național pentru a asigura predictibilitate în aprovizionarea cu materii prime și materiale în România, depunând eforturi pentru anularea decalajului de eficiență economică față de țările cu economii dezvoltate;
- Implicarea activă a României în planurile strategice regionale și europene de interoperabilitate pe traseele gazului și petrolului, pentru concretizarea proiectului Nabucco, inclusiv pentru proiectul South Stream, Constanța – Trieste, cablu submarin, LNG Constanța Sud;

- grijă deosebită va fi acordată re tehnologizării sectorului minier, pilon principal al strategiei energetice a României, pentru a scădea costurile și a crește eficiența în producție;
- Proiectele noastre în domeniul energiei nucleare vor fi implementate conform acquis-ului comunitar în domeniu, respectând Tratatul European în Domeniul Energiei Nucleare. Legislația națională este armonizată cu cea a UE, dar va trebui completată cu prevederi referitoare la gestiunea deșeurilor radioactive și îmbunătățirea capacității Agenției Nucleare și Agenției Naționale pentru Deșeuri Radioactive. Pentru a răspunde normelor de securitate europene, la instalațiile energetice nucleare de la U1 și U2 Cernavodă se vor face ample și costisitoare lucrări de modernizare;
- Realizarea investițiilor la reactoarele 3 – 4 ale Centralei atomo-nucleare Cernavodă în vederea finalizării până în anul 2013 precum și inițierea studiilor în vederea lansării în execuție a unei noi centrale nucleare;
- Promovarea de proiecte pentru valorificarea energiei produse la Cernavodă, cu obiectiv-țintă instalarea unui cablu submarin prin care să se exporte energie electrică în alte țări din zona balcanică;
- Pentru a deveni o bursă veritabilă, respectată și în deplină concordanță cu normele legale în domeniu, OPCOM – operatorul pieței de energie electrică din România - va fi transformat, după modelele consacrate, cele mai performante în Bursa Regională de Energie, cum sunt OMEL - din Spania sau NORD POOL - care reunește țările scandinave;
- Vor fi elaborate și adoptate proceduri instituționale transparente, pentru tranzacționarea întregii cantități de energie de pe piața privată, voluntară, de energie, înlăturând astfel intervențiile terților care s-au soldat permanent cu abuzuri și scandaluri publice;
- Resursa umană: măsuri concrete de formare și perfecționare profesională a factorului uman, asigurând sistemului cercetători, proiectanți, muncitori și alt personal calificat pentru sectorul energetic;
- Elaborarea de proiecte finanțate din sumele prevăzute în fondurile structurale, mai ales din Programul operațional – Creșterea Competitivității Economice.

Modificarea cadrului legislativ

- Lege pentru promovarea surselor regenerabile de energie, pentru alimentarea cu căldură și aer condiționat;
- Lege pentru biocombustibili, pentru a defini cota națională și a reglementa condițiile de producere sustenabilă a biocombustibililor fără a afecta terenurile cu o biodiversitate mare;
- Lege pentru promovarea producerii de biogaz prin utilizarea mecanismului de finanțare;
- “Feed – in” și conectarea la rețelele de distribuție a gazelor naturale;
- Lege pentru taxa auto astfel încât aceasta să se refere mai degrabă la emisiile de CO₂ decât la capacitatea cilindrică;
- Etichetarea energetică a autoturismului;
- Lege pentru economisirea energetică;
- Lege pentru promovarea energiei produsă în cogenerare de înaltă eficiență.
- Asumarea cadrului legislativ european pentru “energie și schimbări climatice” în vederea creșterii eficienței energetice cu 20%, a creșterii cu 20% a consumului de energie regenerabilă din total consum de energie și de reducere cu 20% a emisiilor de gaze cu efect de seră la nivelul anului 2020.

Stimularea competitivității industriei din România

România are nevoie de o politică industrială coerentă, după ce a renunțat treptat la unele politici publice macroeconomice, respectiv la politica comercială după aderarea la UE, la politica fiscală prin adoptarea cotei unice și urmează să renunțe la politica monetară și valutară prin intrarea în zona euro.

De altfel și Uniunea Europeană, prin Strategia Europa 2020, lansată în martie 2010, continuatoarea Strategiei Lisabona, evidențiază rolul politicii industriale. Astfel, unul dintre pilonii noii strategii europene se numește „O politică industrială pentru era globalizării”.

În acest cadru, se va sprijini schimbarea modului de abordare utilizat în prezent – de la concepția tradiționalistă a restructurării în funcție de resurse și, deci, în raport cu avantajul comparativ, la identificarea soluțiilor care să stimuleze activitățile bazate pe cunoștințe și informații - pe lângă resursele naturale, capital și forță de muncă - astfel încât cunoștințele să devină mijloc de producție.

Îmbunătățirea competitivității și mai ales a flexibilității, corespunzător dinamicii cererii interne și externe, se va realiza prin:

- îmbunătățirea mediului concurențial și a climatului de afaceri;
- dezvoltarea societății informaționale în concordanță cu politica comunitară, inclusiv prin implicarea industriei naționale de produse și servicii de comunicații;
- constituirea de parcuri tehnologice și științifice;
- dezvoltarea rețelelor de comunicații de mare viteză pentru cercetare și educație;
- dezvoltarea sectorului întreprinderilor mici și mijlocii, astfel încât acesta să devină semnificativ în configurația structurii de proprietate a economiei naționale;

Regândirea macrostructurii industriei va avea ca scop armonizarea cu evoluțiile și cu tendințele existente pe plan mondial. Se va stimula dezvoltarea industriilor cu piață în expansiune, bazate pe tehnologii de vârf, specifice „noii economii”, industrii care pot fi dezvoltate, inclusiv în cooperare cu firme străine de prestigiu.

În acest context, se va avea în vedere stimularea dezvoltării „lanțurilor” de prelucrare industrială, pentru ca în tot mai multe subramuri, produsele primare și intermediare (din siderurgie, metalurgie, petrochimie și industrializarea lemnului) să nu mai fie exportate ca atare, ci utilizate pentru obținerea de produse cu prelucrare superioară, cu valoare adăugată sporită.

Etapă decisivă de regenerare industrială va lua în considerare:

- dezvoltarea pieței concurențiale, concomitent cu stimularea activității operatorilor economici;

- reducerea barierelor administrative asupra companiilor și îmbunătățirea calității legislației;
- susținerea dezvoltării IMM-urilor prin facilitarea accesului la surse de finanțare și servicii de asistență, consultanță și informare;
- îmbunătățirea sprijinului pentru IMM-urile inovative, inclusiv prin achiziții publice care să sprijine inițiativele inovative;
- favorizarea, stimularea și dezvoltarea clusterelor. Clusterelor reprezintă soluția pentru IMM-uri de a-și reduce costurile de operare și distribuție și de ridicare a nivelului tehnologic;
- continuarea înființării de parcuri industriale, în special pentru domeniile industriale de vârf (electronică, IT, mecanică fină etc.);
- utilizarea mai eficientă a tehnologiilor informatice în sectoarele industriale;
- impunerea în contractele de infrastructură cu contractori externi a unor clauze de offset prin care construcțiile metalice aferente să fie realizate de furnizori români;
- dezvoltarea cooperării în producție și integrarea în rețelele regionale și globale de producție și comercializare;
- întărirea legăturii între industrie și mediul universitar/academic, accelerarea procesului de transfer și aplicare în societățile industriale a rezultatelor activității de cercetare - dezvoltare – inovare;
- promovarea clusterelor industriale pentru sectoare care deocamdată sunt subdezvoltate în România, dar care au potențial de creștere (cele din zona telecomunicațiilor, mijloacelor tehnicii de calcul, aparatelor medicale și de precizie).

Cercetare industrială și dezvoltare tehnologică: o coordonare națională

Strategia Europa 2020 pune pe primul plan „Creșterea inteligentă”, care are ca scop promovarea economiei bazate pe cunoaștere, iar obiectivul european cel mai reprezentativ în domeniu, stabilit prin Agenda Lisabona, este investirea a 3% din PIB în cercetare și dezvoltare. Dacă nivelul actual este de 2,6% în

SUA și 3,4% în Japonia, în Europa se situează sub 2%. Numai șase state membre investesc mai mult de 2% în cercetare și dezvoltare, în timp ce în majoritatea noilor state membre nivelul este mai mic de 1%.

În ciuda unui potențial uman valoros și cu tradiție, care-și demonstrează și în prezent valoarea, dar mai ales în țările occidentale și nord-americane, România se află printre statele cu cea mai scăzută rată a investițiilor în domeniu, de numai 0,58% în 2008. Situația s-a deteriorat și mai dramatic în 2009, când cheltuielile au revenit la nivelul existent înaintea expansiunii economice, respectiv 0,2% din PIB. Contribuția slabă a sectorului privat (mai puțin de 30% din total) se explică prin tipul de concurență pe piața internă, bazat pe preț și nu pe inovare. În plus, fondurile publice pentru cercetare sunt utilizate fără eficacitate, deoarece nu reușesc să creeze un efect de răspândire în sectorul privat.

De aceea, în viziunea PSD, politicile guvernamentale pentru relansarea economică nu pot face abstracție de creșterea susținută a fondurilor alocate pentru cercetare și dezvoltare, pentru care trebuie stabilit un obiectiv ambițios – acela de a atinge media europeană de cel puțin 2% din PIB până în anul 2016, deci odată cu parcurgerea următorului ciclu electoral.

Pentru a asigura în egală măsură și o utilizare mult mai eficientă a acestor fonduri, PSD consideră că actuala Autoritate Națională pentru Cercetare Științifică trebuie transferată în coordonarea Ministerului Industriei, Comerțului și Mediului de Afaceri, împreună cu institutele naționale, instituțiile și unitățile de cercetare științifică, dezvoltare tehnologică și inovare din subordine, marea majoritate funcționând de altfel în domeniul cercetării aplicative. De asemenea, va fi refăcut cadrul legislativ astfel încât această Autoritate, în strânsă colaborare cu Academia Română și cu Consiliul cercetării din mediul universitar să îndeplinească rolul unui coordonator național al valorificării în industrie a rezultatelor, după modelul care funcționează cu succes în alte țări (unul din exemplele cele mai edificatoare fiind Israel, unde există un „Office of Chief Scientist” în cadrul Ministerului Industriei, Comerțului și Muncii și care acordă granturi de 50-85% din valorile proiectelor aprobate). Printre noile direcții de activitate ale instituției vor fi:

- Promovarea transferului tehnologic de la unități academice către industrie, prin cooperare între companii și programe de cercetare;
- Consorții constituite din companii industriale și institute de cercetare pentru dezvoltarea în comun de tehnologii competitive;
- Incubatoare tehnologice deschise investitorilor privați, care să finanțeze înființarea de noi mici companii centrate pe idei

tehnologice inovative, cu acces preferențial pentru tinerii cercetători;

- Încurajare și sprijin pentru inventatori și companii noi în vederea depunerii cererilor de patente, a construirii de prototipuri și redactării de planuri de afaceri pentru atragerea de investitori;
- Finanțarea de centre de cercetare-dezvoltare în universități, în scopul constituirii infrastructurii tehnologice destinate uzului industrial.
- Conectarea industriei românești la platformele tehnologice create de Uniunea Europeană inclusiv prin cofinanțarea unui institut european de cercetare într-unul dintre domeniile de interes pentru industria românească.
- Asigurarea compatibilității tehnologiilor și produselor industriale cu exigențele de protecție a mediului înconjurător; promovarea largă a tehnologiilor și produselor „curate”, eficiente;
- Se va urmări dezvoltarea unui program specific de atragere a tinerilor în domeniul cercetării științifice și dezvoltării tehnologice și de reducere a fenomenului de migrație a inteligenței românești.

Stimularea sectorului privat al economiei

Asigurarea unui cadru legal favorabil și predictibil pentru mediul de afaceri, stimularea sectorului privat al economiei, cu precădere a întreprinderilor mici și mijlocii va constitui un element central al programului de guvernare. Acesta va cuprinde acțiuni pe mai multe planuri, pentru a ajunge la o situație de normalitate similară cu cea predominantă în țările Uniunii Europene. Vor fi abordate mai multe direcții majore de perfecționare în planul legislației și a implementării sale, având ca obiectiv central crearea de noi locuri de muncă:

- Simplificarea în continuare a formalităților privind intrarea și ieșirea pe piață a agenților economici, precum și reducerea procedurilor administrative referitoare la obținerea de autorizații, aprobări și avize.
- Simplificarea procedurilor referitoare la îndeplinirea obligațiilor declarative de plată a contribuțiilor obligatorii ale angajatorilor, prin crearea unui sistem coerent și simplu de relaționare a instituțiilor publice cu competente privind primirea declarațiilor

obligatorii și a contribuțiilor la bugetul general consolidat și la bugetele asigurărilor sociale, în care elementul central să fie contribuabilul. Pilonii acestui sistem îl reprezintă înființarea Biroului Unic și introducerea declarației unice a contribuabilului.

- Îmbunătățirea legislației privind relațiile contractuale comerciale potrivit aquis-ului comunitar, în concordanță cu prevederile Directivei UE 2000/35/CE și a bunelor practici din țările europene. Actuala legislație nu conferă contractului comercial certitudine în ceea ce privește onorarea în timp scurt a obligațiilor asumate de partii, nu se aplică practic în relațiile dintre agenții economici și stat, fiind o cauză principală a valorii imense a arieratelor din economie și a decapitalizării unei părți însemnate a firmelor, anume a celor care lucrează corect.
- Introducerea prin lege a obligativității ca fiecare act normativ să fie conceput încă din faza de proiect împreună cu instrucțiunile sau normele de aplicare și să fie aprobat împreună cu acestea.
- Eliminarea din Codul Fiscal a nefericitei sintagme „de regulă” și legiferarea strictă, fără posibilități de interpretare, a obligativității termenului de șase luni de aplicare a modificărilor.
- Finalizarea reformei administrative publice pentru dezvoltarea capacității administrative generale, care să asigure prestații satisfăcătoare în aplicarea legislației. Capacitatea redusă a administrației publice de a aplica legea afectează într-o măsură mai mare funcționalitatea economiei decât insuficiențele și necorelările legislației.
- Adoptarea Legii holding-urilor. Creșterea numărului de fuziuni și/sau achiziții prin care IMM-uri autohtone să se constituie în holding-uri, beneficiind astfel de creșterea cifrei de afaceri, a puterii de negociere în relația cu furnizorii și creditorii sau de formare și promovare a brandurilor proprii etc.
- Dezvoltarea parcurilor industriale și tehnologice. Încheierea de parteneriate public-privat pentru înființarea de noi parcuri industriale. Prin facilitățile acordate firmelor care își desfășoară activitatea în parcurile industriale deja existente sau în cele nou create, se atenuează efectele crizei economice asupra respectivelor societăți, se rețin în țară lucrătorii calificați și se produc bunuri competitive, cu valoare adăugată ridicată.

- Accelerarea amortizării activelor fixe cumpărate în anii 2010-2011 pentru a încuraja investițiile și pentru a asigura recuperarea rapidă a acestora
- Creșterea capitalizării Fondului de Garantare pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii pentru a acorda garanții IMM-urilor pentru diverse investiții cu efect de multiplicare.
- Scutirea de impozitare a dividendelor care vor fi reinvestite, proporțional cu crearea de noi locuri de muncă.
- Capitalizarea CEC Bank, măbind astfel resursele de creditare utilizate la finanțarea cu prioritate a IMM-urilor.
- Capitalizarea Eximbank, pentru promovarea exporturilor și diversificarea instrumentelor de asigurare și garantare a operațiunilor de export.
- Instituirea unui pachet de stimulente fiscale pentru înființarea de firme noi.
- Revizuirea Codului Muncii în vederea flexibilizării și reducerii costurilor de administrare a locurilor de muncă, concomitent cu consolidarea măsurilor de creștere a angajabilității forței de muncă.

Administrarea intereselor economice ale statului

Criza economico-financiară mondială a pus în fața guvernelor problema rolului statului în economie, a nivelului până la care statul poate interveni în economie prin măsuri legislative, fără a afecta concurența piața și mecanismele economice specifice acesteia.

Intervenția unor guverne europene în perioada crizei economico-financiare (ajutoare de stat, conversia creanțelor în acțiuni, finanțare și redobândirea de către stat a statutului de acționar semnificativ la unele societăți private) și prelungirea crizei necesită adoptarea de către guvernul PSD a unui program post-criză în care rolul statului în economie să se consolideze, până la înregistrarea unor creșteri economice și stabilitatea pieței în ansamblul ei.

Guvernarea PSD va aborda această problemă în perioada post-criză din perspectiva concentrării întregii activități de gestionare a proprietății private a statului, astfel încât guvernul să poată elabora cadrul legislativ necesar deblocării economiei și soluționării problemei arrieratelor.

PSD consideră că în perioada post-criză este necesară administrarea participațiilor statului (active, acțiuni, terenuri) de către o singură instituție specializată a guvernului, fie că este vorba de o companie națională subordonată Primului Ministru sau de un fond suveran de investiții, al cărui consiliu de supraveghere să fie nominalizat de guvern. Mai mult decât atât, guvernul PSD va analiza oportunitatea continuării privatizărilor, adoptând cel puțin pentru primii doi ani de guvernare o politică de suspendare a privatizărilor, cu precădere a celor din sectorul energetic, de producție sau de transport.

Politica guvernului PSD în acest domeniu va presupune elaborarea și promovarea Legii de organizare și funcționare a entității nou create care să gestioneze proprietatea privată a statului prin preluarea tuturor activelor și participațiilor statului de la ministere și autorități. Vor fi preluate integral pachetele de acțiuni și activele de la toate ministerele economice, AVAS și OPSPI, de la ADS și RAPPS, astfel încât ministerele economice să poată să-și concentreze activitatea spre elaborarea de politici economice și strategii.

Tot prin act normativ, guvernul PSD va stabili un mod unitar de nominalizare a reprezentanților statului în Consiliile de Administrație prin promovarea specialiștilor. Autentici. Va fi înlăturată definitiv practica actuală a numirii a celor aproximativ 500 de membri ai Consiliilor de administrație din societățile comerciale, regii și companii naționale din rândul clientelei politice portocalii, formând astfel adevărate structuri de familie și prieteni care au căpușat structurile respective.

Programul de guvernare al PSD va dezvolta politicile de sprijinire a agenților economici privatizați după 1992 (aproximativ 11.200 societăți comerciale), pentru a-și respecta integral obligațiile post privatizare și a ieși din monitorizarea statului. Un rol fundamental în acest sens îl va avea noua structură creată de administrare a proprietății private a statului prin acordarea ajutoarelor de stat, împreună cu CEC și Exim Bank urmând a fi singura abilitată cu notificarea Comisiei Europene prin Consiliul Concurenței.

Deopotrivă de importantă pentru guvernarea PSD trebuie să rămână politica de valorificare a creanțelor bancare, comerciale și bugetare ale statului asupra societăților comerciale privatizate, ținând cont de prevederile legale privind consolidarea acestora în moneda USD, astfel încât societățile comerciale să nu fie împovărate artificial prin majorări de întârziere la plata creanțelor de care cumpărătorii nu sunt răspunzători, acestea aparținând societăților comerciale din perioada dinaintea anului 1989.

Problema litigiilor economice în care statul român este parte va fi subordonată integral noii entități create, având în vedere rolul de asanator a

economiei românești prin preluarea obligațiilor de plată la care instanțele au găsit statul român ca fiind răspunzător.

Guvernul PSD va promova cadrul normativ necesar protejării intereselor statului, inclusiv a celor rezultate din calitatea sa de acționar (majoritar și/sau minoritar); legislația astfel promovată va urmări responsabilizarea expresă a administratorilor față de interesele statului ca acționar.

Guvernul PSD va reevalua întreaga legislație și politică din domeniul restituirii proprietăților și despăgubirii celor deposezați abuziv, prin promovarea unui cadru unitar de reglementare, folosind modelul unor state europene care au soluționat această problemă. Actualul mecanism nefuncțional de retrocedare și compensare va fi transformat într-unul coerent, accesibil, rapid și previzibil. În raport de soluțiile adoptate de CEDO, măsurile legislative vor fi adoptate și puse în aplicare în cel mai scurt timp, fapt ce implică soluționarea cererilor aflate în nelucrare și emiterea titlurilor.

Piața de capital

După o evoluție ascendentă a pieței de capital din România, care a făcut din aceasta un punct de atracție a plasamentelor de capital europene, climatul economic global s-a deteriorat rapid. În acest context, s-a produs o retragere masivă a investitorilor străini, care a implicat, în același timp, și perturbații importante asupra sistemului bancar din țara noastră, precum și o presiune suplimentară asupra cursului de schimb.

Din nefericire, guvernele de dreapta au ignorat semnalele pieței și a adoptat măsuri contradictorii, care au agravat suplimentar în plan intern efectele crizei mondiale. Piața de capital s-a deteriorat rapid, instituțiile pieței și mai ales intermediarii au înregistrat pierderi masive, contribuind la deprecierea climatului general și la accentuarea depresiunii economice.

În contextul actualei crize, devastatoare pentru piețele financiare, se impun măsuri rapide și eficiente pentru creșterea transparenței, îmbunătățirea schimbului de informații la nivel intra- și extra-comunitar între autoritățile de supraveghere, precum și implementarea unui sistem de reglementare strict și coerent. Guvernul va sprijini, prin promovarea unor politici proactive armonizate cu standardele europene și internaționale în materie, statutul de independență și autonomie, a autorității naționale de reglementare și supraveghere. Obiectivul guvernului este să asigure condiții optime pentru o evoluție rapidă, predictibilă și sustenabilă a pieței de capital interne.

Aceasta nu mai trebuie privită ca un spațiu marginal al economiei românești, aflat în prea mare măsură la îndemâna unor grupuri interne sau externe de speculatori, ci trebuie să devină un mecanism fiabil de atragere și implicare a resurselor financiare naționale și internaționale în procesul de relansare a economiei reale.

Guvernul va susține și promova cu fermitate politici de impulsione a rolului pozitiv al pieței de capital, astfel încât aceasta să își îndeplinească cu succes următoarele funcții:

- Să asigure o sursă alternativă mult mai consistentă pentru finanțarea investițiilor pe termen lung, cu efect direct în reducerea presiunii exercitate asupra sistemului bancar și temperarea în acest mod a costurilor împrumuturilor cu scop productiv de pe piața bancară. Să constituie o modalitate suplimentară de finanțare a proiectelor de dezvoltare infrastructurală, prin atragerea disponibilităților financiare prin intermediul obligațiunilor cu termene lungi.

- Să ofere un cadru funcțional, transparent și corect pentru vânzarea pe piața reglementată a participațiilor reziduale deținute de stat în vederea asigurării unor resurse suplimentare pentru finanțarea unor proiecte investiționale sau a eventualelor deficite bugetare.
- Să reprezinte mecanismul prin care statul să poată, în funcție de necesitățile sale, să-și repositioneze și redimensioneze participațiile la capital, astfel încât, de exemplu, să-și poată reduce participațiile minoritare sau majoritare, cu un nivel de 10%- 15%, sau în anumite cazuri chiar mai mult, acolo unde deținerea respectivelor participații nu mai are importanța strategică inițială și să investească resursa astfel eliberată în noi domenii, cu perspectiva și relevanța pentru consolidarea echilibrelor macroeconomice.
- Să constituie un cadru transparent și controlabil pentru procesul de achiziție - vânzare a certificatelor de emisie de gaze, carbon, energie verde, care în viitor trebuie să fie tranzacționate pe o piață reglementată.

Guvernul va promova măsuri menite să potențeze impactul economic pozitiv al pieței interne de capital, precum:

- Admiterea la tranzacționare a acțiunilor aparținând unor societăți comerciale, îndeosebi din domeniul utilităților publice și al comunicațiilor.
- Clarificarea sub aspect juridic a statutului pe care societățile comerciale care au făcut obiectul programului de privatizare în masă și ale căror acțiuni au fost tranzacționate pe piața RASDAQ îl au pe piața de capital.
- Diversificarea instrumentelor cu venit fix (obligațiuni) emise de guvern pentru finanțarea unor obiective de investiții de importanță națională.
- Exprimarea acordului privind tranzacționarea pe piețele reglementate a instrumentelor financiare derivate având ca suport energia.
- Deschiderea unor linii de creditare de către CEC Bank în condiții avantajoase, la dispoziția intermediarilor (SSIF), necesare susținerii activității (de exemplu: facilitarea obținerii de resurse pe termen scurt și mediu, necesare acoperirii diferențelor nefavorabile de preț, continuării activității de intermediere, capitalizării societăților de servicii de investiții financiare etc.).
- Inițierea de către Ministerul Finanțelor Publice prin Trezoreria Statului sau prin intermediarii altor entități publice a unor oferte publice de cumpărare a acțiunilor deținute de SSIF-uri la BVB și BMFMS.
- Încurajarea autorităților publice locale în a folosi piața de capital pentru atragerea de împrumuturi obligatare necesare investițiilor pe plan

local, în special în infrastructura. Emitentul obligațiunilor poate fi o singura autoritate publică locală sau un consorțiu/sindicat constituit din mai multe autorități care își propun un obiectiv comun de investiții la nivel regional. Resursele astfel atrase pot fi utilizate inclusiv pentru cofinanțarea unor proiecte din fonduri europene.

Totodată, guvernul este dator să conceapă, să inițieze și să finanțeze proiecte de educare și informare în masă a populației, începând încă de la vârsta școlară, cu privire la mecanismele, drepturile și obligațiile consumatorului de servicii financiare.

Pe baza unei educații corespunzătoare și a unei bune informări a cetățenilor cu privire la oportunitățile și riscurile investițiilor pe piața de capital, guvernul va încuraja:

- Tendința populației de a avea un comportament economic orientat nu numai spre consum, ci și spre acumulare: acumularea pe baza investițiilor cetățenilor pe piața de capital trebuie stimulată atât prin campanii de informare, cât și printr-un sistem de impozitare stimulat. Atragerea resurselor investiționale ale populației poate constitui în perioada următoare o sursă importantă pentru relansarea creșterii economice și, indirect, o alternativă pentru creșterea bunăstării personale.
- În același timp, resursele investiționale private, mari sau mici, vor fi atrase, prin intermediul piețelor reglementate de capital, pentru a se asigura finanțarea marilor proiecte de infrastructură, în sistemul parteneriatului public-privat. Promovarea cadrului legislativ necesar constituie o condiție importantă pentru atingerea acestui deziderat, guvernul fiind preocupat de identificarea unor mecanisme de stimulare prin instrumente fiscale a investițiilor private în astfel de proiecte.

Viitoarea guvernare este dator să pregătească mediul investițional românesc și piața națională de capital în perspectiva ieșirii economiei mondiale din recesiune și a relansării capitalului autohton și străin pentru investițiile de portofoliu din România .

Atragerea investițiilor străine prin intermediul pieței de capital și creșterea duratei pe care aceste plasamente o au în România reprezintă obiective importante ale politicilor economice. În acest scop, guvernul trebuie să asigure, prin politicile sale, predictibilitatea și stabilitatea cadrului macroeconomic, un grad sporit de atractivitate a pieței interne de capital.

În același timp, politicile fiscale, dar și siguranța și corectitudinea unei piețe concurențiale de capital reprezintă o condiție pentru conectarea României la circuitul mondial de valori mobiliare. Crește, în acest context, rolul și

responsabilitatea autorității de reglementare și supraveghere care, în colaborare cu guvernul și parlamentul, trebuie să promoveze cadrul legislativ care să contribuie la atingerea obiectivelor menționate.

Revizuirea cadrului legislativ care reglementează piața internă de capital trebuie să respecte următoarele priorități :

- accelerarea procesului de transpunere în legislația internă a normelor și prevederilor europene, precum și adaptarea legislației naționale la cerințele stadiului actual de dezvoltare a pieței de capital;
- promovarea unor pachete legislative menite să aducă mai multă rigoare în reglementarea activităților desfășurate pe piața de capital; o atenție specială va fi acordată legislației incidente problematicei AOPC-urilor
- asigurarea din punct de vedere legislativ a mecanismelor de corectare a derapajelor din domeniul piețelor de capital, în special în condiții de criză;
- reglementarea cuprinzătoare și integrată a pieței financiare;
- eliminarea incoerențelor și asigurarea corelării cu legislația și politicile din celelalte domenii, astfel încât să se asigure stabilitatea pe termen lung și predictibilitatea evoluțiilor din domeniu;
- eliminarea din corpul legislației sectoriale a prevederilor care împovărează inutil funcționarea liberă a pieței de capital, orice intervenție restrictivă a guvernului putând fi adoptată doar pe baza unei consultări prealabile a actorilor de pe piața de capital, cu precizarea clară a cauzelor intervenției, a duratei acesteia și cu respectarea riguroasă a reglementărilor privind ajutorul de stat.

Guvernul va stimula cooperarea și coordonarea instituțiilor responsabile de integritatea și soliditatea piețelor financiare și de capital, menținând cu strictețe, în același timp, și caracterul lor independent, refuzând orice tentativă de politizare a domeniului.

Dezvoltarea comerțului

- Creșterea capitalizării Fondului de Garantare pentru Intreprinderi Mici și Mijlocii pentru a acorda garanții firmelor exportatoare care participa la licitațiile internaționale
- Crearea unei rețele eficiente de Centre de Promovare Comercială (CPC) care să pună la dispoziția reprezentanților mediului de afaceri din România mijloace eficiente de promovare a exporturilor românești
- Recâștigarea piețelor tradiționale de export ale României, cu deosebire cele din afara Uniunii Europene (Asia, Nordul Africii și Orientul Mijlociu, America de Sud, statele membre CIS ș.a.).
- Reorientarea producției din sectoarele afectate de criză, cu deosebire prin creșterea exporturilor (industria auto, producția de componente auto, instrumente financiar bancare complexe, lucrări de construcții ș.a.) spre zone cu un grad de absorbție ridicat, inclusiv țările BRIC (Brazilia, Rusia, India, R.P.Chineză).
- Proiect “România Internațională” – opt regiuni pentru cinci continente pentru acordarea de sprijin pentru internaționalizarea întreprinderilor prevăzute în POR (Programele Operaționale Regionale), crearea de planuri anuale de internaționalizare, înființarea de echipe – task force – pentru implementarea planurilor anuale, crearea de programe regionale de internaționalizare, întocmirea de proiecte de internaționalizare pentru anumite țări, elaborarea de analize pentru stabilirea unui sistem de sprijin pentru internaționalizarea IMM-urilor, crearea de ghișee regionale de internaționalizare etc.;
- Reactualizarea Strategiei Naționale de Export a României, având drept obiectiv central definirea unei grile de eficiență care să permită creșterea semnificativă a exporturilor românești.
- Flexibilizarea sistemului de promovare a exporturilor prin definirea unor instrumente eficiente, cu impact major, materializat prin amplificarea volumului exporturilor României. Susținerea activităților promoționale a asociațiilor, consorțiilor și camerelor de comerț, inițierea de instrumente specifice de susținere a internaționalizării întreprinderii românești, crearea de stimulente pentru deschiderea de societăți comerciale românești în străinătate, crearea de instrumente naționale pentru susținerea cooperării internaționale, finanțarea realizării de studii de fezabilitate în

străinătate, realizarea de acorduri pentru internaționalizarea sistemului de târguri și expoziții românești etc.

- Elaborarea și coordonarea de programe promoționale speciale cum ar fi “Made in Romania” pentru sectoarele competitive pe piețele externe (confecții, încălțăminte, mobilă, sticlărie, ceramică, produse agro-alimentare ș.a.m.d. de înaltă calitate),
- Constituirea Consiliilor de Export regionale ca elemente de difuzare, reprezentare și colectare a propunerilor generate de mediul de afaceri din teritoriu. Crearea de consorții de export, în colaborare cu autorități locale (prefecturi) și – eventual - Camere de Comerț (inclusiv cele bilaterale) care să contribuie la creșterea exportului.
- Eficientizarea Portalului de Comerț Exterior, cu deosebire prin fluidizarea circuitului ofertelor de export identificate de reprezentanții din rețeaua externă.
- Definirea unui plan complex de acțiune pentru a determina un grad sporit de implicare a operatorilor economici români în livrările de echipamente și instalații complexe, inclusiv prin obținerea statutului de subcontractor în cadrul unor proiecte complexe finanțate de organisme și organizații internaționale sau state cu posibilități economico – financiare deosebite.
- Colaborare instituționalizată cu EXIMBANK pentru promovarea unor stimulente la export (asigurarea exportului, acordarea de credite cu dobândă bonificată etc.)
- Elaborarea contribuției românești la Politica Agricolă Comună (sub aspectul schimburilor comerciale cu străinătatea, crearea de instrumente, gestiunea lor, transpunerea normativelor aferente pe plan intern, eliberarea de certificate de import și de export, fixarea, restituirea și gestionarea cauțiunilor aferente, gestionarea contingentelor cantitative și tarifar, participarea la negocierile UE cu țările terțe în sectorul agro-alimentar etc).
- Preluarea de la MAE a activității de elaborare a contribuției românești la politica de reglementare a exportului și tranzitului de produse cu dublă utilizare .

Turism

În anul 2009, România a înregistrat încasări din turism de 882 mil. Euro, reprezentând sub 1% din PIB; în semestrul I din 2010, încasările au fost de numai 354 mil. Euro, în scădere cu 92 mil. față de semestrul I din 2009, iar numărul vizitatorilor străini a scăzut cu 3,4%, la 3,3 milioane persoane.

Practic, România are cele mai mici încasări din turism din Europa, cu excepția Albaniei. Durata medie a sejurului a fost anul trecut de 2,81 zile, iar gradul de ocupare a unităților de cazare de 26,8%, ambele în scădere accentuată față de anii anteriori. Prin comparație, numărul turiștilor în Bulgaria se estimează ca va fi în 2010 în creștere cu 15% față de 2009, cu încasări de 3,25 miliarde euro. Turcia va avea în acest an 30 de milioane de turiști străini, iar Croația – încasări de aproape 7 miliarde euro.

Pe **litoralul românesc**, anunțul prezidențial privind reducerea salariilor și a pensiilor a accentuat dramatic caracteristica de sezonabilitate, încasările scăzând cu 25% până la începutul lui iulie față de 2009. Vacanțele s-au concentrat la sfârșit de săptămână, durata medie a sejurului scăzând vizibil. La acestea au contribuit, desigur, și:

- calitatea jalnică a transportului - de la București la Constanța se fac aproape șase ore cu trenul, iar transportul rutier suferă cumplit pe tronsonul Cernavodă – litoral;
- imaginea – mediatizarea a fost inexistentă, declarațiile ministrului turismului au creat o imagine negativă, iar ministerul nu a alocat nici un leu promovării litoralului, ocupat fiind cu cumpărarea de frunze din străinătate;
- proliferarea turismului ilicit – autorităților de control le este interzis să verifice locuințele proprietate personală;
- starea proastă a plajelor și a spațiilor verzi, murdăria din stațiuni, câinii vagbonzi, insuficiența locurilor de parcare și multe alte deficiențe reclamate de turiști.

Și în **zonele montane**, situația unităților de cazare este extrem de grea, foarte multe hoteluri și pensiuni fiind scoase la vânzare. Ministerul Turismului nu a elaborat nici o strategie, nu are nici o viziune asupra turismului montan, care a suferit “mutații” în ultimii 10 ani. Valea Prahovei, în special, nefiind competitivă pe zona schi/sporturi de munte, s-a orientat către turismul corporativ, organizând team-building-uri, seminarii, traininguri, conferințe, evenimente în general. Scăderea drastică a acestora a surprins hotelurile din zona montană, care nu au avut timp de reacție.

Nici problemele legate de **turismul balnear** nu au fost aproape deloc abordate în ultimii doi ani.

Aspectele importante sunt următoarele:

- Orientarea către o clientelă ce vine prin Ministerul Muncii, la tarife foarte mici, a dus la degradarea bazelor, datorită lipsei fondurilor de investiții.
- Stațiunile sunt, în general, degradate. Exemple: Herculane (trebuie verificat modul în care s-au realizat investițiile la care noul proprietar s-a obligat prin contract), Sărata Monteoru (străzi distruse, lipsa iluminatului, străzi neasfaltate), Amara, Geoagiu, Covasna.
- Exista proprietari diferiți la hoteluri și baze de tratament.
- Există situații în care apele minerale (termale) aparțin unui proprietar, ceilalți operatori din zonă fiind obligați să plătească aceste resurse.

Turismul rural suferă din aceleași motive ca și celelalte forme de turism, dar se confruntă acum și cu obligativitatea obținerii de către pensiuni a autorizațiilor PSI, pentru care firme de profil, sub oblăduirea factorilor instituționali de resort, cer tarife între 3.000 și 6.000 de lei.

În viziunea PSD, deficiențele cronice ale turismului nu pot fi disociate de cele similare ale infrastructurii din România, dar trebuie abordate într-un mod profesionist și sistematic de o Autoritate Națională pentru Turism, aflată în coordonarea Primului Ministru și care să includă Oficiul de Promovare și Oficiul de Control. Proiectele majore care vor fi abordate cu prioritate vor fi:

- “Vacanțe în țara mea – promovarea României pentru români”, pornind de la realitatea că românii nu cunosc cu adevărat oportunitățile existente în propria țară. Numai pentru litoral trebuie alocate trei-patru milioane de euro anual, pentru care actualul Minister al Dezvoltării Regionale nu a descoperit soluții nici măcar în cadrul finanțărilor europene;
- Impulsionarea parteneriatului public-privat în promovarea României în străinătate și creșterea accentuată a numărului de turiști străini. Din cele 1300 de agenții de turism active (din 2500 licențiate), numai 15 au în obiectul de activitate “incoming”, adică aducerea în România de turiști din alte țări. Activitatea este dificilă și costisitoare, dar ar putea fi sprijinită printr-o primă de incoming de 1-3 euro pentru fiecare înnoptare a unui turist străin, deductibilă din impozit.

Aceste proiecte de amploare națională vor fi susținute printr-o serie de inițiative legislative și măsuri specifice și regionale, în care vor fi antrenate și administrațiile locale:

Litoral

- Reglementarea juridică a situației plajelor printr-un nou act normativ;
- Introducerea obligativității reabilitării exterioare a hotelurilor;
- Extinderea sezonului prin construirea de piscine acoperite, programe de co-finanțare pentru realizarea încălzirii hotelurilor și programe stimulative (nu coercitive) de deschidere a unităților de la 1 mai la 30 septembrie.
- Parteneriat public-privat pentru Parcul de distracții Mangalia, o atracție pentru întreg sudul litoralului.
- Năvodari – o nouă stațiune, cu un program propriu de dezvoltare.
- Reglementarea poluării fonice, întreținerea spațiilor verzi și a iluminatului, eliminarea câinilor vagabonzi și construirea de parcări.
- Stabilizarea personalului printr-un program de șase luni de activitate urmate de șase luni de alocație de șomaj, cu obligativitatea angajatorilor de a asigura o lună de perfecționare profesională în cadrul perioadei de lucru.

Turism montan, balnear și rural

- Continuarea programelor „Superschi în Carpați” și „Domeniul schiabil Predeal – Azuga”, începute în 2001;
- Program național pentru refacerea infrastructurii stațiunilor de tratament;
- Facilități pentru investitorii în pârtii de schi;
- Instituirea de „Zone de Agroturism”, în care să fie interzisă construirea de unități hoteliere de mare capacitate.
- Finanțarea din fonduri UE a programelor de formare profesională a personalului de specialitate.

Agricultură și dezvoltare rurală

Obiectivele politicii agricole și de dezvoltare rurală

Obiectivul strategic este eficiența economică: diminuarea importurilor de produse agroalimentare prin oferta națională de produse competitive la export, esența mecanismului de creștere a economiei rurale românești.

Partidul Social Democrat își propune să apropie agricultorul român de condițiile în care își desfășoară activitatea agricultorul european, aplicând politica agricolă comună, utilizând o parte corespunzătoare din bugetul Uniunii Europene și asigurând, din bugetul național, cofinanțarea proiectelor de transformare a proprietarilor de pământ în producători de mărfuri agroalimentare.

PSD consideră alocările de la bugetul statului drept investiții cu dublu scop, creștere economică și solidaritate socială.

Prin aplicarea unor măsuri descrise mai jos, estimăm că în anul 2020, România nu va mai importa decât produse agricole care nu sunt aclimatizate:

- Rentabilizarea activității producătorilor agricoli
- Aprovizionarea pieței cu produse românești, la prețuri competitive cu cele din alte țări UE
- Renunțarea la importuri și îmbunătățirea balanței de plăți a statului, prin asigurarea necesarului de consum al populației României cu alimente de calitate superioară, în condiții de siguranță alimentară pentru recâștigarea pieței românești
- Asigurarea de venituri la nivelul salariului minim pe economie pentru agricultorii din fermele gospodărești de subzistență
- Participarea economiei rurale la realizarea bugetului de stat
- Modernizarea condițiilor de viață din zona rurală.
- Reconsiderarea conceptului de economie rurală ca o componentă esențială a economiei naționale.
- Organizarea întreprinzătorului privat în exploatații industriale, profesionale-familiale și gospodării de semisubzistență.

- Dezvoltarea activităților economice agricole într-o corelare perfectă cu proiectele de dezvoltare rurală.
- Participarea populației rurale la realizarea venitului național și printr-o serie de alte activități economice: industrie, prestări de servicii, turism etc.

Priorități Sectoriale

Producția vegetală - Sectorul culturi de câmp, cereale, plante tehnice, plante leguminoase boabe, furaje, legume, cartofi, struguri, fructe.

Producția vegetală are ca obiective acoperirea consumului populației pe fiecare produs la nivelul consumului mediu realizat în U.E., realizarea necesarului de producție vegetală pentru baza furajeră necesară creșterii producției animaliere și exportul.

Prin program propunem creșterea suprafețelor cultivate cu porumb, soia, sfeclă de zahăr, cartofi timpurii, culturi furajere și reintroducerea în cultură a mazărei, inului și cânepii, scăderea suprafețelor de floarea soarelui, cartofi și dezvoltarea în sere a producției de flori și plante ornamentale.

Producțiile prognozate vor putea fi realizate prin introducerea tehnologiilor de vârf în fermele industriale, conservarea și protecția solului, gospodărirea și utilizarea eficientă a apei pluviale, cât și a apei utilizate pentru irigat, realizarea planurilor cadastrale și organizarea teritorială a exploatațiilor agricole, comasarea terenurilor agricole, diversificarea sistemelor de agricultură, redistribuirea producției agricole pe destinații, conservarea resurselor genetice vegetale, crearea de noi soiuri și hibrizi, precum și utilizarea de noi tehnologii de cultură de maximă eficiență, acordarea sprijinului financiar egal cu cel pe care îl primesc și fermierii din Uniunea Europeană, diversificarea culturilor agricole și identificarea nișelor unde agricultura românească poate avea avantaje competitive pe piața internă și externă, creșterea contribuției cercetării.

Acțiuni de conservare și protecție a solului

- Crearea perdelelor de protecție antierozionale
- Realizarea “CORIDORULUI VERDE” – care va ocupa o suprafață de 571.703 Ha.

- Irigații - PROIECT NAȚIONAL, de importanță strategică, reluarea lucrărilor de regularizare și acumulări de apă în bazinul hidrografic Siret.

Sectorul Legumicol

Se va urmări diminuarea suprafeței de legume cultivate în câmp și creșterea suprafeței de legume protejate, cultivate în sere și solarii, creșterea suprafeței de sere și solarii, schimbarea sistemului actual de solarii.

Pentru realizarea producțiilor de legume, propunem:

- 80% din sămânța de legume să fie din producție românească, programul va fi realizat de Institutul de Cercetare și Dezvoltare de la Vidra și cele 3 stațiuni specializate în legumicultură
- parcurgerea unui program de pregătire profesională a legumicultorilor
- dezvoltarea depozitelor zonale în vederea achiziționării, sortării și ambalării legumelor
- în fiecare zonă legumicolă trebuie să se realizeze o fabrică de conserve capabilă să preia cantitățile de legume care, în anumite perioade, depășesc consumul în stare proaspătă, cât și sortimentul de legume destinat industrializării. În aceste fabrici se vor realiza și semi-preparate de legume ambalate în sistemul vidat.

Sectorul Pomicol

Prin acest program propunem creșterea suprafeței existente la 160.000 Ha, suprafață negociată cu UE și refacerea sistemului de producere a materialului săditor.

Sectorul Viticol

În cadrul acestui program se va urmări înlocuirea soiurilor “populație”, cu clone valoroase, creșterea ponderii soiurilor pentru vinuri roșii, creșterea suprafețelor care produc vinuri DOC, creșterea ponderii în cultură la soiurile de vin autohtone, replantarea viilor nobile pentru struguri de masă și Creșterea suprafeței viticole, defrișarea a 50.000 Ha vii hibride și plantarea cu vii nobile, și replantarea de vii nobile îmbătrânite.

Creșterea și ameliorarea animalelor

Sectorul taurine

Pentru a pune în valoare resursele de care dispunem, ne propunem:

- Zonarea creșterii și exploatării taurinelor :
- Taurine pentru lapte, în zona de câmpie,
- Taurina de carne, în zonele de deal și munte,
- Organizarea producătorilor de lapte și de carne din aceste zone în grupe de producători, care să livreze producția de lapte și carne la mici fabrici la care să fie proprietari și să ofere pieței produse tradiționale românești ecologice.
- Consiliile comunale, sub îndrumarea consiliilor județene, vor trebui să reînființeze stațiunile de montă, de înșămânțări artificiale, care vor fi dotate cu reproducători autorizați conform zonării raselor.

Sectorul ovine

Propunem zonarea raselor de ovine, pentru zona de câmpie, rasele de tip Merinos, pentru zona de deal și podiș, rasele de tip Țigaie și Spancă, pentru zona sub-montană și montană, rasele Țigaie și Țurcană. Pentru producția de lapte de capră se vor extinde rasa Albă de Banat și rasa Carpatină.

Sectorul suine

Prin program propunem:

- acoperirea totală, în următorii 10 ani, din producție proprie, a întregului consum de carne de porc
- orientarea producătorilor de carne de porc către ferme mixte, vegetale și zootehnice, pentru a evita speculațiile intermediarilor, pe piața de cereale,
- organizarea unor ferme de cel puțin 50 de capete pentru gospodăriile de subzistență, iar animalele vor fi oferite la abatoare mici, care vor produce în carmangerii produse tradiționale românești care se vor consuma în zonă.

Sectorul avicol

În vederea creșterii producției de carne și de ouă, în sistem intensiv industrial, programul impune construcții industriale moderne, abatoare agreate de Uniunea Europeană, nivelul de ameliorare a păsărilor, calitatea furajelor, urmărirea factorilor de profitabilitate a afacerii, respectarea măsurilor sanitar-veterinare, implicarea cercetării științifice, a învățământului universitar și liceal, o mai bună relație între avicultor și rețelele de supermarketuri, precum și o politică vamală corectă, pentru importurile din afara spațiului Uniunii Europene.

Sectorul apicol

Dezvoltarea efectivelor de albine se va face până la 1.700 mii familii, deoarece aceasta este limita maximă a potențialului apicol pe care îl poate susține baza meliferă spontană, cultivată și din arealul silvic.

Prin acest program propunem încurajarea creșterii numărului de apicultori profesioniști, care dețin stupine alcătuite din peste 100 de familii de albine, și care se pot organiza în pastoral pentru a acoperi o suprafață cât mai mare de floarea soarelui, în perioada polenizării și elaborarea legislației specifice pentru a preveni importul unor rase de albine, hibrizi inter-rasiali, care pot introduce în țară boli de care, în prezent, familiile de albine sunt indemne.

Sectorul piscicol

Este necesară elaborarea unui Master Plan elocvent pentru dezvoltarea durabilă.

Pentru creșterea consumului de pește pe cap de locuitor, creșterea producției de crap este prioritară, iar diversificarea producției, prin introducerea de noi specii de pești în cultură, este necesară în realizarea acestui deziderat.

Este necesară organizarea activității de comercializare, inclusiv dezvoltarea comerțului electronic al peștelui și produselor din pește (bursa de pește).

Prin programul de guvernare, propunem:

- elaborarea unei strategii adecvate care să permită amplasarea viitoarelor centre de primă vânzare, realizarea bursei de pește, pieței "en gros" de pește;
- acordarea de sprijin producătorilor pentru a se putea stabili o certificare a calității produsului;

- adoptarea unor reglementări privind introducerea de noi specii de pește în acvacultură;
- construcția în zona costieră a trei centre de primă vânzare - unul situat în Delta Dunării (Tulcea), altul în Constanța și altul în Mangalia;
- monitorizarea comercianților de pește prin înființarea Registrului “cumpărătorilor autorizați de produse pescărești”;
- stabilirea unui sistem de tranșabilitate a produselor pescărești;
- investiții în construirea, extinderea, echiparea și modernizarea instalațiilor de producție, îmbunătățirea condițiilor de muncă și de securitate ale salariaților, investiții în activitatea de procesare și marketing;
- crearea unui Registru al unităților de acvacultură în format electronic, ușor de accesat;
- îmbunătățirea productivității prin sincronizarea producției cu cererea de pe piață;
- realizarea unor programe de repopulare cu specii valoroase;
- crearea unor centre moderne, noi, pentru reproducerea artificială a păstrăvului, cu aparatură și tehnologii moderne;
- reglementarea acvaculturii extensive în ape interne;
- supravegherea științifică realizată de către instituțiile calificate permit ca aceste programe să fie realizate în cele mai bune condiții;
- constituirea Asociației Naționale a Acvaculturilor, care să includă toate sub-sectoarele relevante;
- modernizarea activităților de pescuit, acvacultură și repopulare, cu sprijinul instituțiilor științifice de profil.

Dezvoltarea zonelor montane

Prin acest program propunem:

- dezvoltarea în zona montană a unei agriculturi ecologice
- menținerea raselor mixte lapte-carne la taurine
- refacerea șeptelului de taurine extinzând vaca de carne
- dublarea efectivelor de oi

- dezvoltarea unei rețele de mici fabrici de prelucrare a laptelui și cărnii, din care să se vândă produse tradiționale românești ecologice, cu marcă înregistrată
- mai bună raționalizare a tăierii masei lemnoase
- reîmpădurirea suprafețelor tăiate excesiv
- dezvoltarea agroturismului
- reanalizarea și emiterea cadrului legislativ la nivel general, zonal și local
- sporirea contribuției Agenției Naționale a Zonei de Munte, a Institutului de Montanologie de la Cristian, a Centrului de Economie Montană Vatra Dornei, Centrul de Formare și Inovație în Carpați, Vatra Dornei.

Modernizarea mediului rural

Strategia de transformare a ruralului are ca „nucleu dur“ oferirea de șanse tineretului din rural: educație, locuri de muncă, migrație internă și internațională.

În România de astăzi, ruralul înseamnă, practic, plasarea în afara civilizației europene moderne. În ruralul românesc, doar 15% dintre locuințe au alimentare cu apă în locuință și doar 13% au canalizare și baie.

Potrivit unui studiu al Băncii Mondiale, un țăran român produce, în medie, 1.500 euro pe an, față de 21.000 euro pe care îi produce un fermier european, ceea ce înseamnă că țăranul român produce de 14 ori mai puțin!

Modernizarea ruralului se poate face într-un singur fel, prin edificarea de atribute urbane. Modernizarea ruralului înseamnă dezvoltarea în rural a infrastructurii de tip urban, dezvoltarea serviciilor comunitare de tip urban și schimbarea modului de viață al locuitorilor după modelul urban.

Modernizarea ruralului nu se poate face decât printr-o intervenție hotărâtă a statului în favoarea acestui proces. Inițiativa privată și mecanismele pieței pot acționa, însă, astăzi în favoarea modernizării infrastructurilor, activităților și a modului de trai din rural, doar dacă statul, prin politicile sale, creează condiții de profitabilitate pentru capitalul investit în rural comparabile cu cele ale capitalului investit în urban.

În concepția noastră, proiectul pe termen lung de urbanizare a ruralului poate avea succes doar dacă pune în centrul său trei politici complementare care trebuie urmărite cu fermitate:

- susținerea din fonduri publice a modernizării infrastructurilor și serviciilor publice din rural.
- menținerea funcționării noilor infrastructuri urbane din rural la costuri mai reduse decât sunt ele în acest moment în urban
- declanșarea unui proces susținut de creștere a veniturilor populației din rural. Iar în acest scop, cel mai important rol îl va avea administrația publică centrală și locală, cu o responsabilitate socială mărită.

În materie de costuri, aceasta înseamnă, anual, circa jumătate de miliard de euro în patru ani de zile. În schimb, ar însemna ca în zece ani toate comunele țării să dispună de apă potabilă și de canalizare, un pas uriaș pentru dezvoltarea ruralului. Este evident că avem aici nevoie de o decizie politică fermă în favoarea urbanizării ruralului și nu ezităm să o propunem dezbaterii publice. Actualul program de modernizare a drumurilor rurale va modifica sensibil înfățișarea satelor românești.

În domeniul serviciilor comunitare, dezvoltarea se poate face doar prin decizie politică și cu sprijinul financiar al statului.

În acest moment, accesul la educație al tineretului din rural este îngreunat de trei factori: (1) lipsa de oferte de învățământ și de pregătire profesională; (2) lipsa de resurse pentru învățământ și educație; (3) lipsa de cultură.

Cea mai mare parte a acestei forțe de muncă necalificate se află în mediul rural. În următorii ani, trebuie să înființăm și să punem în funcțiune în fiecare comună din țară cel puțin un centru de pregătire profesională, care să ofere tinerilor din rural – și nu numai – o varietate de calificări, în funcție de specificul dezvoltării locale, a comunei și a centrelor urbane din jur.

Până acum, întotdeauna modernizarea ruralului a fost legată de dezvoltarea și modernizarea agriculturii. Marea noutate a programului pe care îl propunem este de a acorda prioritate absolută comunităților – adică locuitorilor comunelor și satelor României – păstrând agricultura doar ca o rezultată a procesului de modernizare comunitară. Putem crea, prin parteneriat public-privat, centre rurale de comunicare electronică, care vor permite legarea chiar și a celei mai izolate comune nu doar de orașul cel mai apropiat, dar de lumea întreagă. Informatizarea ruralului ar putea fi, alături de investițiile în infrastructura clasică a comunelor, instrumentul care să permită o adevărată revoluție socială în rural, ca urmare a reducerii spectaculoase a costurilor, în primul rând pentru servicii

Modernizarea agriculturii

În opinia noastră, modernizarea ruralului nu trebuie să depindă de modernizarea agriculturii.

Propunem o nouă concepție cu privire la modernizarea agriculturii, care pornește nu atât de la tehnologiile agricole, cât de la oameni. Noutatea acestui proiect este că, în combinația de politici destinate agriculturii și care acum sunt mai ales politici financiare, economice și tehnologice, să introducem o componentă nouă – politicile sociale, politicile destinate *îmbunătățirii capitalului uman din agricultură*. Este absolut indispensabil să asigurăm pentru țăranii tineri o dublă pregătire profesională, agricolă și economică.

Propunerea noastră este să declanșăm un vast program de educație agricolă. Va fi sarcina Ministerului Agriculturii să conceapă un program de educație agricolă, particularizat pentru fiecare zonă, în funcție de specificul agriculturii în comuna, județul sau regiunea de dezvoltare respectivă, care să fie accesibil tuturor agricultorilor. Pe termen lung, ne propunem chiar ca nimeni, indiferent cât de mult teren agricol are în proprietate, să nu poată să facă agricultură, inclusiv să nu poată crește animale pentru vânzare, dacă nu este certificat că are calificarea de agricultor. Toate aceste programe educaționale vor fi gratuite. Pentru început, ele vor fi opționale și este sarcina celor care aplică programele ca ele să atragă cât mai mulți țărani, dar în viitorul mai îndepărtat ele ar trebui să fie obligatorii, pentru cei care doresc autentificarea calificării de agricultor.

Educația economică are un rol la fel de important. Așa încât, trebuie să punem în funcțiune un vast program de educare a locuitorilor din acest mediu, sau al agricultorilor pe care îi dorim calificați, în sensul menționat mai sus, cu privire la mecanismele pieței, instituțiile acesteia, instrumentele de piață etc

Considerăm că o strategie fundamentală a modernizării ruralului este separarea gospodăriei agricole de gospodăria rurală.

Industrie și siguranța alimentară

Pentru revigorarea și eficientizarea sectorului de industrie și siguranță alimentară propunem:

- subvenționarea sectorului vegetal și zootehnic pentru eficientizarea producțiilor în aceste sectoare și echilibrarea importurilor masive de produse alimentare;

- impozitarea diferențiată, coroborată cu deduceri fiscale pentru investiții și exporturi;
- Acordarea de facilități fiscale pentru procesatorii care folosesc materie prima din România;
- TVA de 5% pentru produsele alimentare de bază, TVA zero pentru produsele „verzi” în vederea creșterii consumului și indirect a creării de locuri de muncă;
- Rambursarea TVA sa se facă în cel mai scurt timp în vederea asigurării unui stoc de materie primă;
- Facilități fiscale pentru angajatorii din industria alimentară în vederea absorbției forței de muncă calificate;
- Acordarea de credite avantajoase pentru tinerii din mediul rural în vederea dezvoltării afacerilor în domeniul agricol și zootehnic;
- Asigurarea funcționabilității FGCR (Fondul de Garantare a Creditului Rural) și a FGIMM (Fondul de Garantare a Întreprinderilor Mici și Mijlocii) în vederea stimulării industriei alimentare prin atragerea de fonduri proprii și europene;
- Înființarea de centre de colectare a laptelui, centre de achiziție a animalelor , fructe și legume, fructe de pădure în vederea depozitării și valorificării la un preț corect și stimulat;
- Valorificarea pasunilor montane prin stimularea creșterii raselor de animale pentru carne;
- Subvenționarea sectorului viti-vinicol în vederea înființării de noi plantății cu soiuri pentru obținerea unor vinuri de calitate superioară;
- Stimularea sectorului piscicol în vederea extinderii suprafețelor de luciu de apă;
- Subvenționarea integrală a acțiunilor sanitare-veterinare în vederea asigurării indemnității teritoriului din punct de vedere epizootologic;
- Crearea unui mecanism de dialog cu reprezentanții sindicatelor și patronatelor;
- Promovarea produselor fabricate în România și a celor tradiționale prin programe guvernamentale,
- Inițierea unui proiect legislativ prin care marile lanțuri de magazine să fie obligate să creeze raioane specializate pentru produse tradiționale.

Sectorul sanitar-veterinar și de siguranță alimentară

Obiective

- Realizarea unei noi infrastructuri sanitar-veterinare care să acopere în mod real necesitatea asigurării măsurilor continue de vigilență, siguranță alimentară și epidemiologică.
- Reorganizarea în vederea eficientizării serviciilor sanitar-veterinare și de siguranță alimentară prin promovarea unor inițiative legislative care să aibe la bază regulamentele Uniunii Europene în domeniu.
- Legiferarea unui „Cod sanitar-veterinar al creșterii animalelor, procesării și comercializării alimentelor”.

Măsuri:

- asistența sanitar-veterinară, siguranța epidemiologică și sănătate animală
- igiena și siguranța alimentară, controlul și expertiza produselor alimentare
- igiena, expertiza de laborator a sănătății animale, a produselor alimentare și monitorizarea valorilor nutritive
- formare profesională continuă, cercetare și inovare.

Sectorul cercetare-dezvoltare în domeniul agricol

Prin prezentul program de guvernare se va urmări creșterea capacității sistemului de cercetare-dezvoltare și inovare din domeniul agriculturii românești de a acumula cunoștințe, rezultate și experiențe de cel mai înalt nivel științific și tehnologic, cu misiunea de a le disemina și transfera către mediul economic intern pentru susținerea competitivității acestuia pe plan european mondial.

Se va acorda o atenție deosebită pentru:

- Consolidarea sistemului național de cercetare agricolă prin restructurarea unităților de cercetare-dezvoltare;
- Refacerea masei critice de cercetători;

- Crearea unor baze de date referențiale pentru elaborarea, implementarea și gestionarea politicilor de dezvoltare a sectoarelor agriculturii românești și a dezvoltării rurale;
- Crearea unor baze de date informaționale și a unor colecții de resurse de germoplasmă de origine vegetală și animală, destinată reluării ciclurilor de creație varietală, selecție și ameliorare a raselor de animale;
- Realizarea de programe moderne de formare profesională;
- Creșterea competitivității, sanogenezei și calității nutritive a ofertei de produse agroalimentare românești;
- Obținerea de noi soiuri și hibrizi de plante agricole, legumicole, pomiviticole, toleranțe la boli, dăunători și factori de stres ambiental, cu producții performante și competitive;
- Obținerea de rase de animale și/sau metiși specifici, adaptate condițiilor locale de creștere, cu rată de creștere îmbunătățită și randamente specifice de producție superioare;
- Dobândirea de produse agro-alimentare cu valoare nutritivă ridicată și calitate sanogenă, cu trasabilitate controlată, conform cerințelor reglementărilor UE;
- Identificarea unor sisteme și mecanisme de natură să conducă la realizarea unor piețe agricole funcționale;
- Reducerea costurilor pe unitatea de produs – materie primă și unitatea de produs procesat;
- Finanțarea instituțională a rețelei naționale de cercetare agricolă se va asigura de la bugetul de stat și din venituri proprii.

Pentru asigurarea semințelor, propunem restructurarea sectorului de dezvoltare – producerea de semințe și material săditor pe principiul societăților comerciale pe acțiuni, având ca bază prevederile Legii 45/2009, cap. 6 „asocierea în participațiune”, respectarea directivelor UE de marketing al semințelor, respectarea dreptului proprietății intelectuale prevăzute în cadrul legislativ european și în Legea 255/1998. În baza acestor reglementări, actualul sistem de multiplicare al semințelor practicat de institute și stațiuni trebuie să se modifice, astfel încât titularul de brevet va încheia contracte de licențiere cu întreg lanțul de multiplicare, prelucrare și comercializare a semințelor pentru a avea controlul total asupra activității și conlucrarea directă între amelioratori și distribuitor.

Transporturi și Infrastructură

România este țara UE cu cele mai puține drumuri modernizate, cu cea mai învechită rețea feroviară, cu o infrastructură și mijloace de transport fluvial, maritim și aerian deteriorate în cea mai mare parte. O economie nu poate să se dezvolte fără o infrastructură corespunzătoare de transport. Inexistența sau subdezvoltarea acesteia frânează investițiile în infrastructură și atragerea de resurse financiare din țară și din străinătate pentru investiții în economie. Este incompatibil cu orice program de dezvoltare să existe numai cca. 250 km de autostradă; dacă ne gândim la o circulație optimă, normală, a mărfurilor pe principalele direcții din țară, lungimea minim necesară de autostrăzi ar fi de cca. 2 500 km, ceea ce înseamnă că România dispune în prezent de numai 10% din necesar. Aceeași situație se regăsește și în cazul rețelei de căi ferate, unde costurile, atât pentru marfă, cât și pentru cetățeni, depășesc costurile de transport auto practicate în multe state UE. Căile de navigație fluviale și maritime sunt, la rândul lor, practic neutilizate.

Sistemul de Transport din România trebuie să răspundă și să se adapteze rapid la cerințele Uniunii Europene, ținând cont de angajamentele asumate prin Tratatul de aderare și de necesitatea integrării cât mai rapide a economiei românești în economia europeană.

Tocmai de aceea este necesară întocmirea unui plan național de amenajare a infrastructurii rutiere, feroviare și fluviale, cu alocarea resurselor bugetare și atragerea de resurse private, un program accelerat, pe priorități, care să atragă și dezvoltarea altor sectoare cu impact direct asupra utilizării forței de muncă și a creșterilor veniturilor acesteia.

Acest program va acoperi mai multe cicluri de guvernare, și ar trebui să cuprindă proiecte majore de importanță națională din care nu pot lipsi:

- Crearea zonelor metropolitane la București și în marile orașe și asigurarea la toate intrările - ieșirile din acestea a unor segmente de 10 – 15 km de profil de autostradă sau ocolire;
- Construirea a cel puțin 3 poduri peste Dunăre, din care unul în zona Galați-Brăila și două pentru zona comună cu Bulgaria;
- Construirea unor tuneluri de mari dimensiuni care să asigure un acces facil către Maramureș sau alte zone montane.

Urmărind atingerea acestui obiectiv strategic, transporturile din România trebuie să îndeplinească următoarele criterii: să fie sigure; să fie rapide; să fie accesibile pentru majoritatea populației; să fie ecologice; să fie interoperabile și interconectate cu transporturile europene.

Strategia PSD în acest domeniu este de a avantaja modurile de transport mai sigure, mai economice și mai ecologice, printr-o politică integrată. Mai concret, PSD sprijină dezvoltarea unui transport sigur, economic și ecologic, prin încurajarea folosirii anumitor moduri de transport și prin înființarea punctelor intermodale, adică a punctelor unde două sau mai multe moduri de transport se întâlnesc și interacționează.

Punctele intermodale naționale

Analizând experiența unor țări mai dezvoltate în domeniul transporturilor, se constată că punctele intermodale sunt cruciale pentru dezvoltarea armonioasă a tuturor modurilor de transport. Suprapunând aceasta concluzie peste situația la zi a infrastructurii românești, PSD a identificat și propune ca strategie înființarea și dezvoltarea următoarelor puncte intermodale:

- Punct intermodal care îmbină transportul rutier cu cel feroviar, cu cel fluvial și cu cel maritim: Constanța.
- Puncte intermodale care îmbină transportul rutier cu cel feroviar și cu cel aerian: București Nord, Cluj Napoca.
- Puncte intermodale care îmbină transportul rutier cu cel feroviar și cu cel fluvial: Galați, Giurgiu, București Sud, Calafat, Drobeta Turnu Severin.
- Puncte intermodale care îmbină transportul rutier cu cel feroviar: Iași, Timișoara și Craiova.

Construcția și dezvoltarea fiecăruia dintre punctele intermodale enumerate nu sunt operațiuni care pot fi demarate și, cu atât mai mult, terminate simultan. Ținând cont de starea actuală a infrastructurii din România, dar și de nevoia de dezvoltare armonioasă a țării, PSD a stabilit următoarele etape de construcție și dezvoltare a punctelor intermodale de transport:

Etapa întâi

Punctul intermodal Constanța:

- finalizarea reabilitării căii ferate București – Constanța;

- finalizarea autostrăzii A2, tronsonul Cernavodă – Constanța;
- construcția șoselei de centură a municipiului Constanța;
- finalizarea podului de pe Canalul Dunăre – Marea Neagră.

Punctul intermodal Giurgiu:

- construcția unei platforme pentru containere;
- construcția unui terminal RO – LA;
- reabilitarea și redeschiderea căii ferate Giurgiu – București;
- dezvoltarea portului fluvial Giurgiu.

Punctele intermodale București Nord si Sud:

- construcția liniei de metrou până la aeroportul Henri Coandă;
- finalizarea autostrăzii București – Ploiești;
- construcția liniei de centură a municipiului București la profil de autostradă;
- finalizarea canalului Dunăre – București;
- finalizarea căii ferate pe coridorul IV pan-european (Constanța, București, Brașov, Arad, Curtici);
- construcția de platforme pentru containere.

Etapa a doua

Punctul intermodal Timișoara:

- finalizarea autostrăzii pe coridorul IV pan-european (Nădlac, Arad, Timișoara, Sibiu, Făgăraș);
- reabilitarea căii ferate pe coridorul IV pan-european;
- reabilitarea căii ferate Curtici – Arad – Timișoara;
- construcția liniei de centură (la profil de autostrada) a municipiului Timișoara;
- dezvoltarea terminalului cargo al aeroportului din Timișoara;
- construcția de platforme pentru containere.

Punctul intermodal Iași:

- construcția autostrăzii Ploiești – Buzău – Focșani – Bacău – Iași – Sculeni;

- construcția liniei de centura (la profil cu patru benzi) a municipiului Iași;
- reabilitarea căii ferate Ploiești – Buzău – Adjud – Bacău – Iași – Ungheni;
- construcția de platforme pentru containere.

Etapă a treia

Punctul intermodal Cluj Napoca:

- finalizarea autostrăzii Transilvania: București – Ploiești – Brașov – Făgăraș – Sighișoara – Cluj – Zalău – Oradea – Borș;
- reabilitarea căii ferate Sighișoara – Cluj Napoca – Oradea;
- construcția de platforme pentru containere;
- construcția terminalului de cargo pentru aeroportul din Cluj Napoca

Punctul intermodal Craiova:

- construcția autostrăzii Pitești – Craiova – Drobeta Turnu Severin – Timișoara;
- reabilitarea căii ferate București – Craiova;
- construcția de platforme pentru containere.

Punctul intermodal Calafat:

- reabilitarea căii ferate Calafat – Craiova;
- dezvoltarea portului Calafat;
- reabilitarea drumului național Calafat – Craiova;
- construcția de platforme pentru containere.

Etapă a patra

Punctul intermodal Galați:

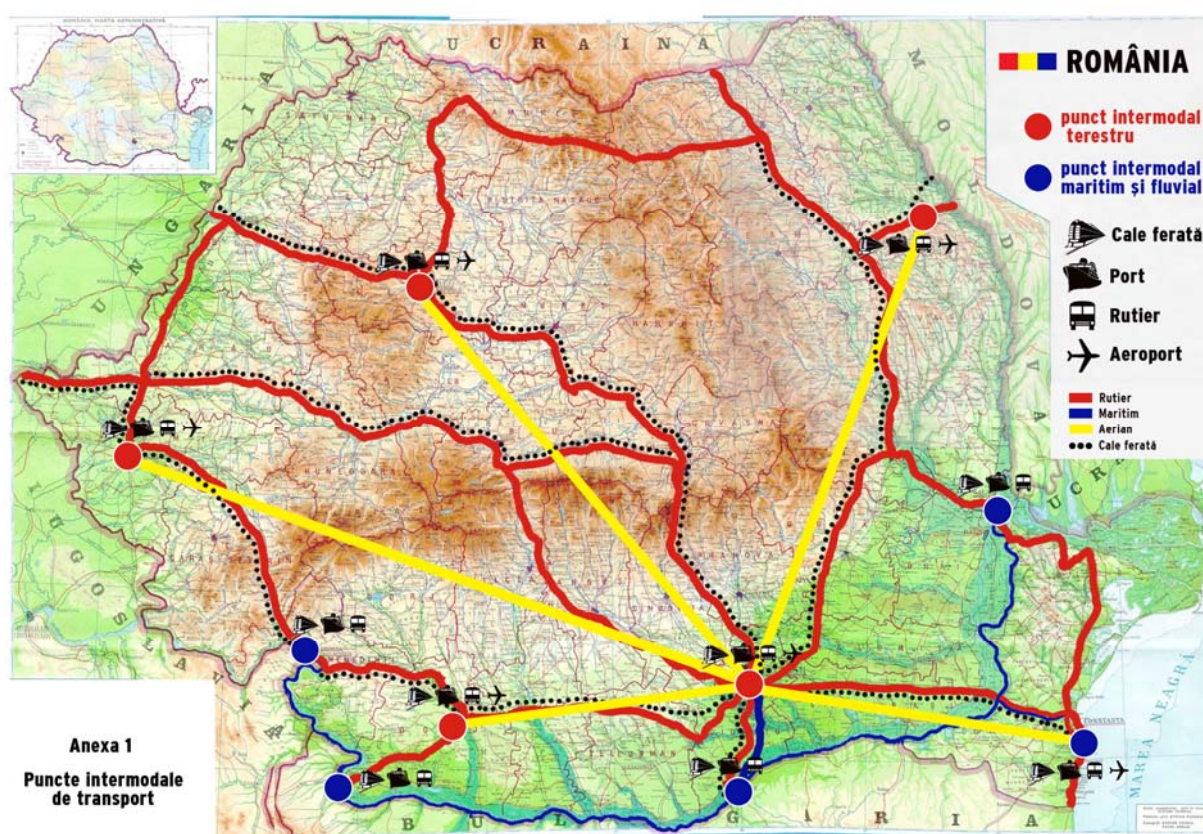
- reabilitarea și modernizarea căii ferate Galați – Buzău;
- modernizarea și dezvoltarea portului Galați;
- construcția de platforme pentru containere;

- construcția sectorului de autostradă Galați – Tecuci – Focșani (intersecția cu traseul coridorului IX);

Punctul intermodal Drobeta Turnu Severin:

- modernizarea și dezvoltarea portului Drobeta Turnu Severin;
- continuarea proiectului pentru construcția platformei de containere;
- reabilitarea căii ferate Craiova – Drobeta Turnu Severin – Timișoara.

Strategia de înființare și dezvoltare a punctelor intermodale nu rezolvă toate problemele transporturilor din România. Ea asigură o dezvoltare integrată și logică, dar fiecare mod de transport în parte se confruntă cu probleme specifice.

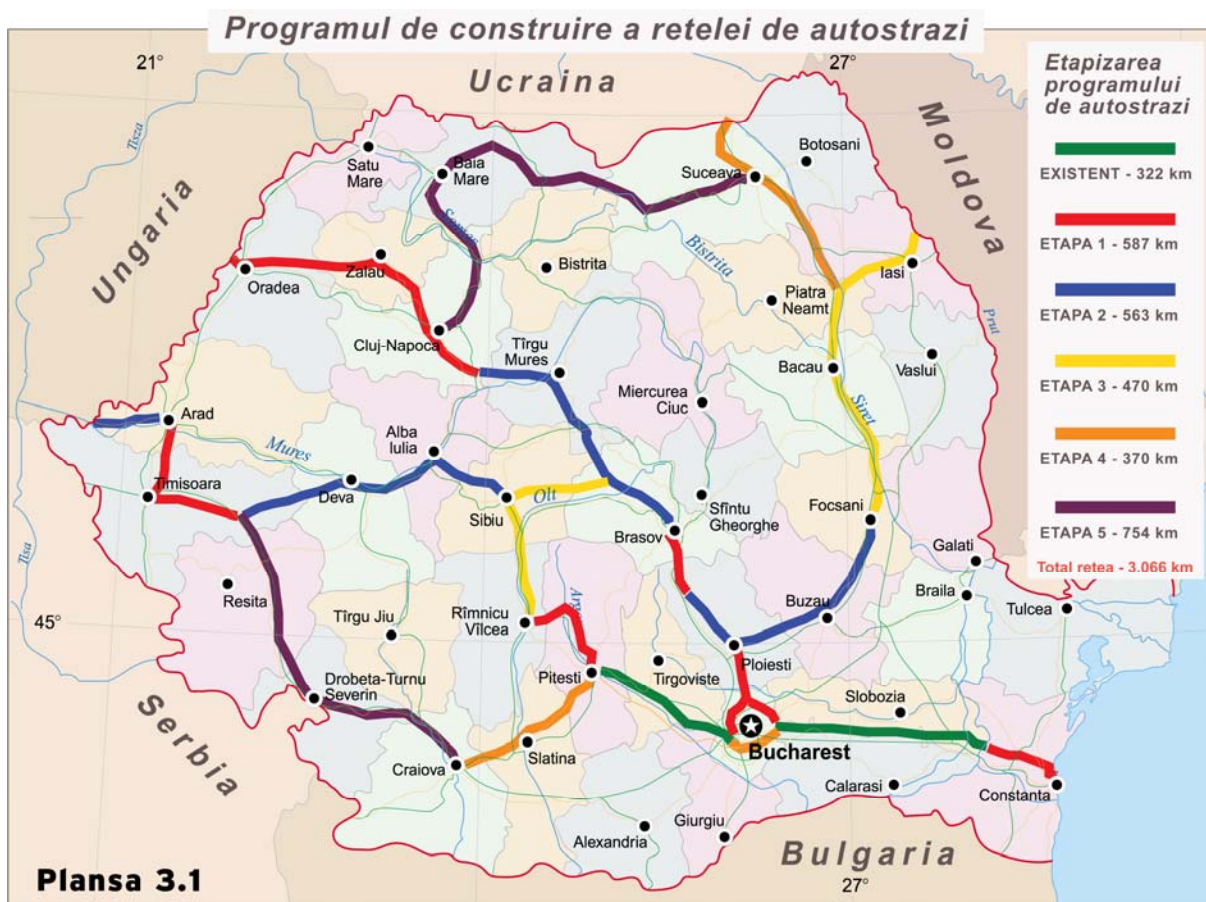
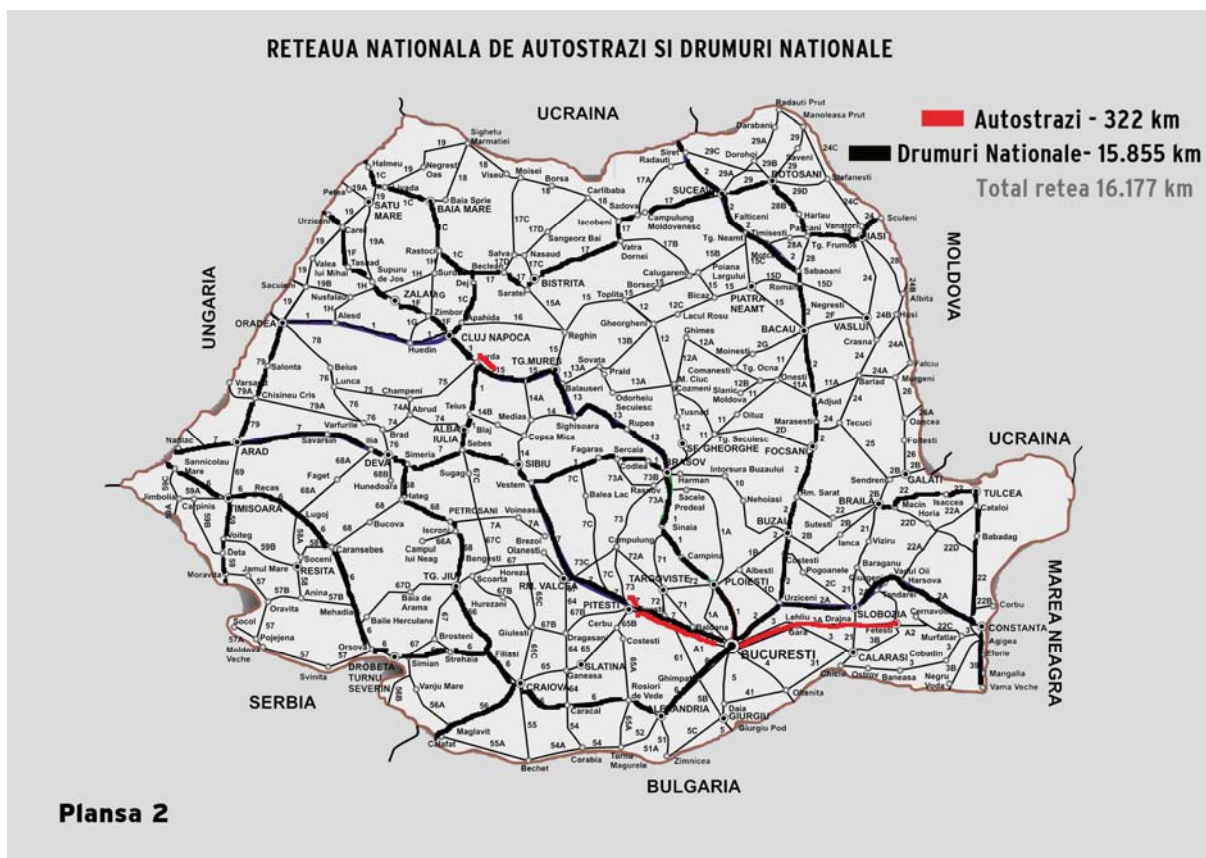
Transportul rutier

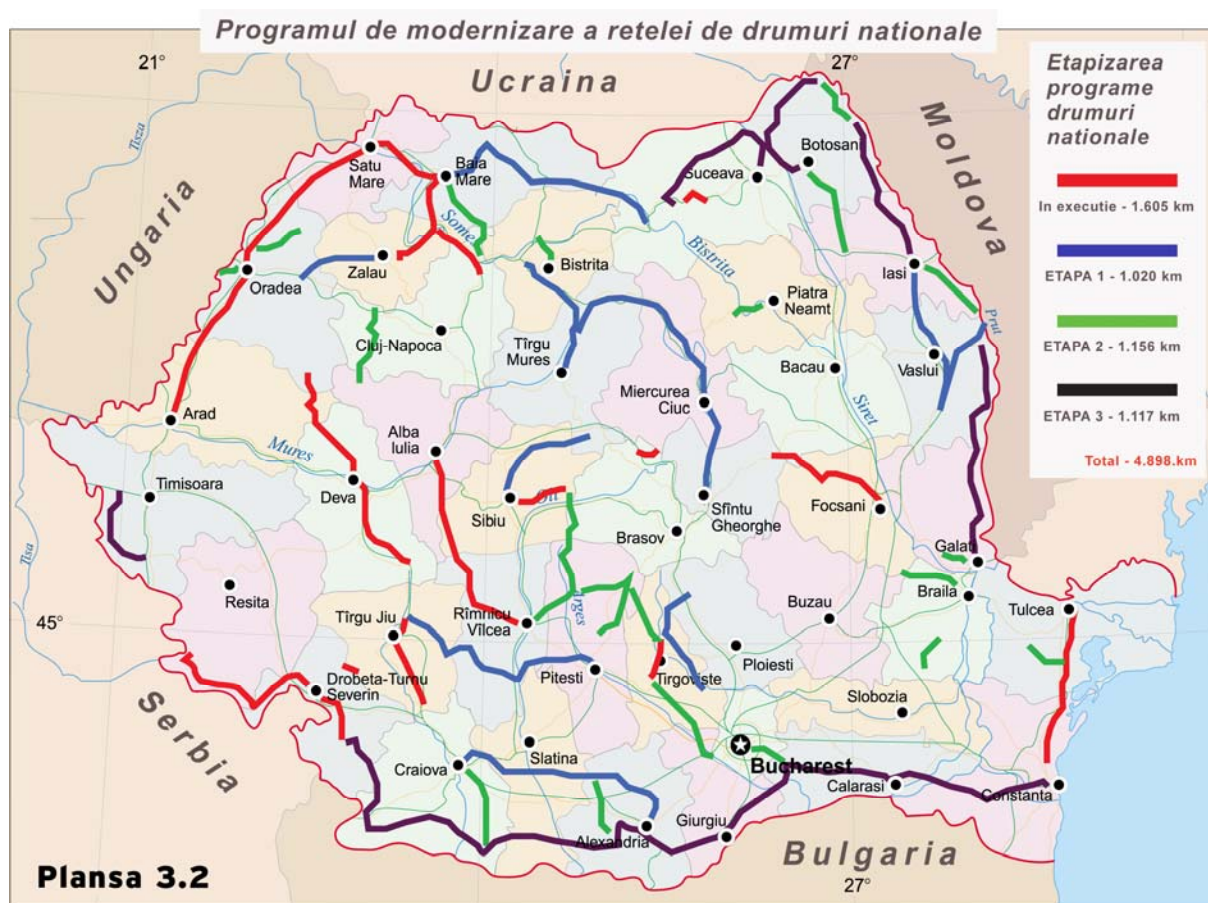
Rețeaua națională rutieră este parte integrantă a Sistemului Național de Transport și trebuie să răspundă următoarelor deziderate: să asigure deplasarea rapidă, sigură, în condiții de confort a oamenilor și mărfurilor și să fie interconectabilă cu rețeaua europeană de transport (TEN).

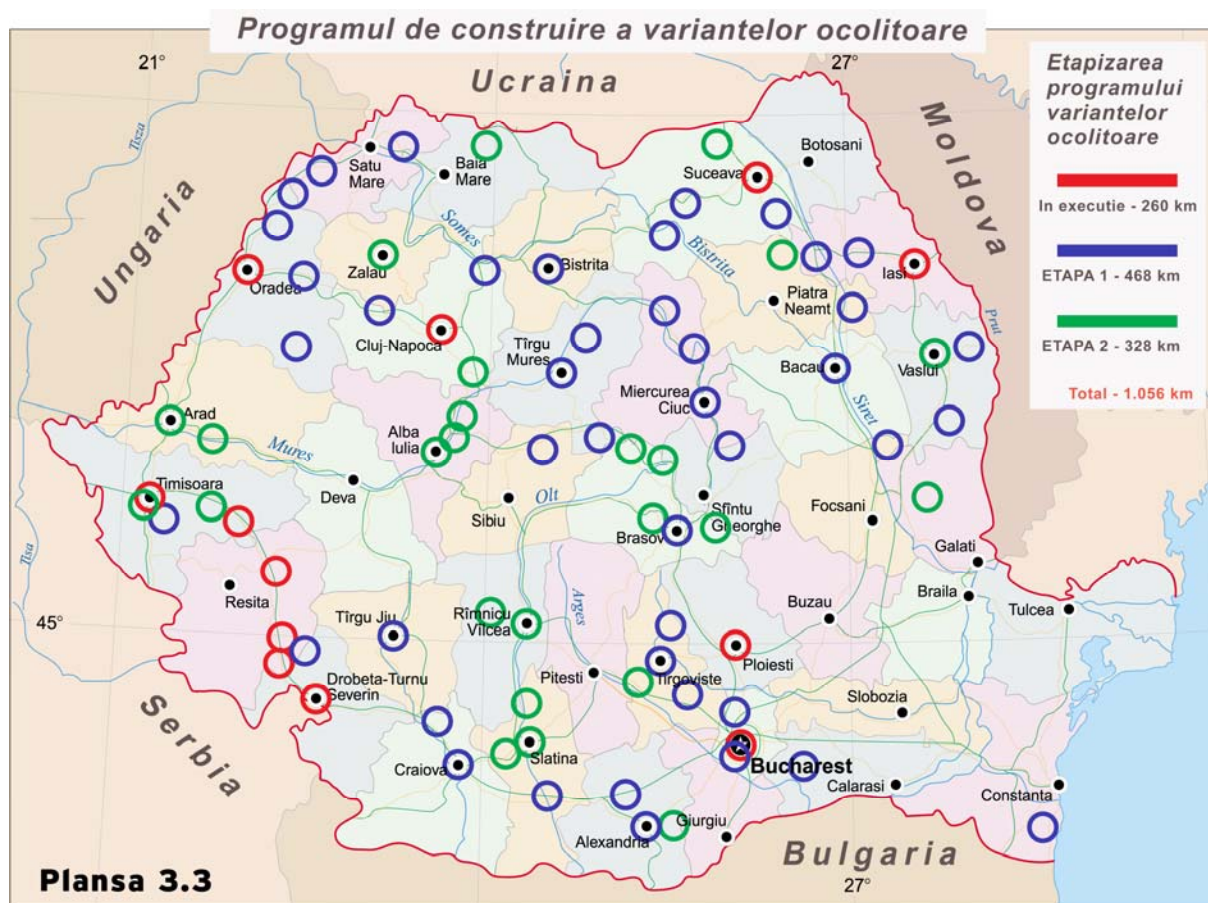
Obiective

- Reluarea Programului de eliminare a „punctelor negre” din trafic;
- Întărirea Departamentului de Siguranță a Circulației din Compania de Întreținere și Exploatare și consolidarea colaborării cu Poliția Rutieră;
- Dezvoltarea programelor de modernizare și reabilitare a drumurilor naționale, construcția de drumuri expres și autostrăzi;
- Modernizarea infrastructurii de transport rutier în zonele extreme și izolate ale României și în punctele de frontieră, inclusiv dezvoltarea accesului în zonele izolate: depresiuni, Delta Dunării, etc.
- Asigurarea cofinanțării și a cheltuielilor neeligibile pentru Proiectele cu Finanțare Externă;
- Reorganizare managerială:
 - o Înființarea Inspectoratului Rutier – verifică execuția investițiilor, întreținerea și exploatarea drumurilor;
 - o Reorganizarea Autorității Rutiere Romane (ARR);
 - o Reorganizarea CNADR în două companii, una pentru administrarea drumurilor și alta pentru investiții.

PSD își asumă construirea podului peste Dunăre la Brăila, ca parte obligatorie în infrastructura rutieră română.

Transportul feroviar

Transportul feroviar este parte integrantă a Sistemului Național de Transport și trebuie să răspundă următoarelor deziderate: să asigure deplasarea rapidă, sigură, ieftină, în condiții de confort a oamenilor și mărfurilor, să fie nepoluant și interconectabil cu rețeaua europeană de transport feroviar.

Obiective

Transportul de calatori

- Redefinirea categoriilor de trenuri; renunțarea la sistemul arhaic *rapid, accelerat și personal* și adoptarea sistemului european:
 - o trenuri intercity (trenuri de viteză sporită 160-200 km/h, care să asigure legătura între marile orașe);

- o trenuri regionale (trenuri de viteză medie 100-120 km/h care să asigure legătura între diferite regiuni ale țării, pe distanța de maxim 300 km);
 - o trenuri locale (trenuri de viteză mică 50-70 km/h, cu capacitate de transport mică, 50-90 pasageri, frecvență mare, pe distanța de 50-100 km);
 - o trenuri de persoane pe distanțe lungi (legătura cu marile orașe europene); trebuie proiectată o legătură de mare viteză, peste 250 km/h (exemplu București-Viena).
- Dotarea CFR Calatori cu trenuri închise cu viteză sporită, pe sistem pendular, pentru secțiunile de linie modernizate București-Constanța, București-Brașov;
 - Repunerea în funcțiune a ramelor Diesel (Săgeata Albastră) printr-un program de mentenanță (mai mult de jumătate sunt astăzi scoase din uz);
 - Program de achiziții de rame electrice, cu producție asimilată în România;
 - Modernizarea vagoanelor de clasă și a vagoanelor dormitor;
 - Implementarea unui program de dotare cu locomotive performante, cu producție asimilată în România.

Transportul de marfă

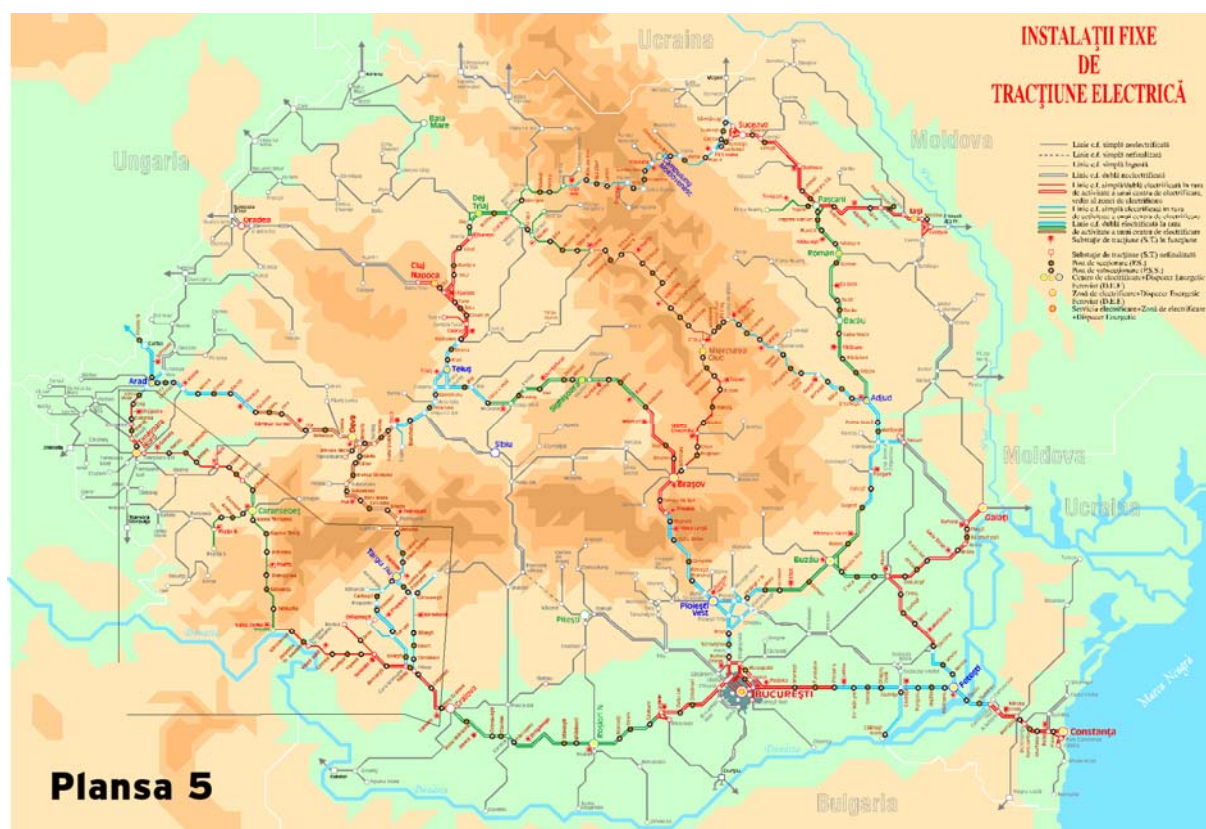
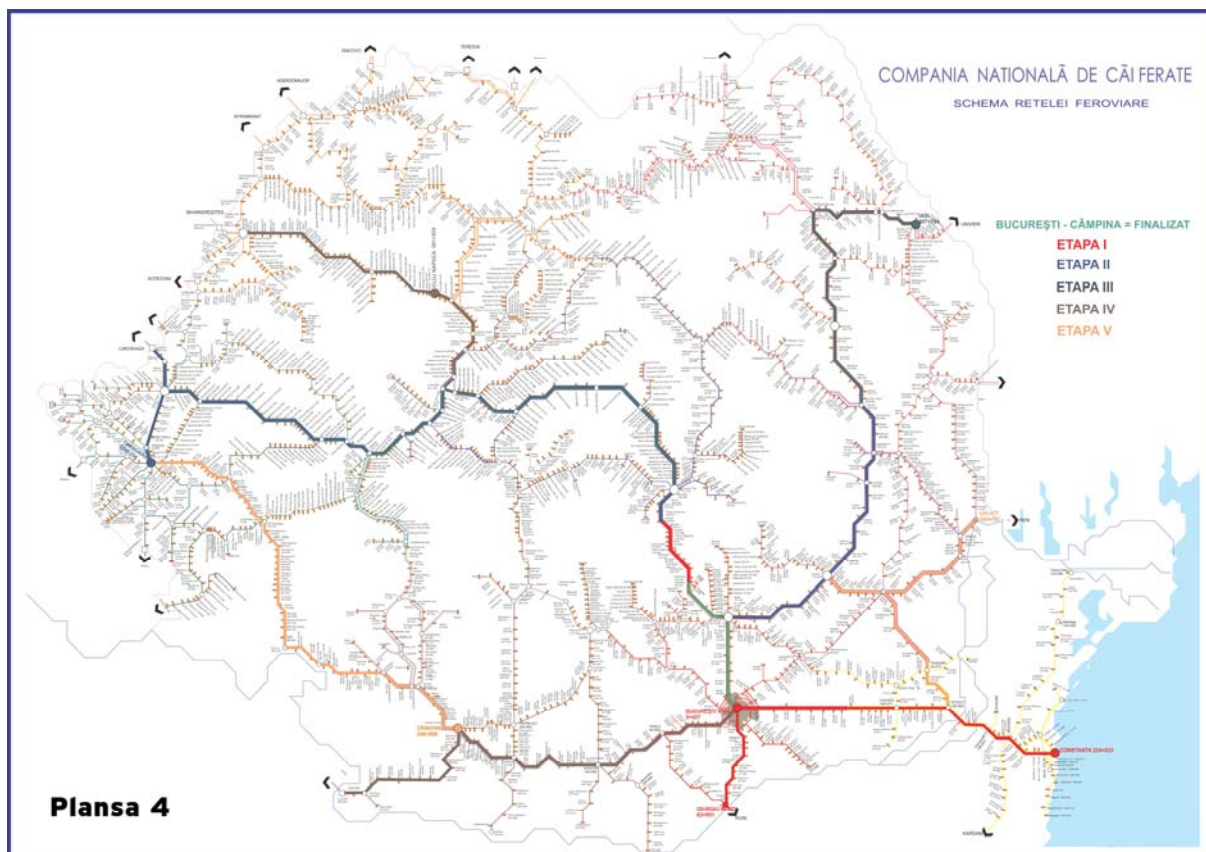
- Dezvoltarea rețelei de transport RO-LA (vagoane care transportă tiruri) și transporturi intermodale;
- Măsuri pentru atragerea transportului greu și agabaritic și a transportului de mărfuri periculoase;
- Optimizarea punctelor de triaj și reducerea parcursurilor neproductive;
- Asigurarea unui sistem relațional corect între CFR Marfă și operatorii privați;
- CFR Marfă rămâne companie cu capital de stat;
- Program pentru dotarea cu locomotive performante, cu producție asimilată în România;
- Modernizarea și dotarea parcului de vagoane cu vagoane pentru mărfuri generale și vagoane specializate.

Infrastructura feroviară – opțiuni manageriale

- Organizarea lucrărilor de reparații și investiții astfel încât începerea lucrărilor noi să urmeze după finalizarea lucrărilor aflate în execuție;
- Segmentarea investițiilor pe secțiuni reduse (50-100km) cu durata de execuție redusă;
- Corelarea investițiilor pe infrastructură cu necesitățile Companiilor CFR Calatori și CFR Marfă.
- Achiziționare de mașini grele de cale și specializate.
- Implementarea unui program integrat și etapizat de reabilitare a infrastructurii feroviare;
- Simplificarea procedurii de expropriere în cazul proiectelor de infrastructură;
- Program de reparații și întreținere a infrastructurii feroviare;
- Program de modernizare a gărilor de călători;
- Implementarea unui program de modernizare și informatizare a sistemului de dirijare, gestiune și control al traficului feroviar;
- Modernizarea Gării de Nord.

Problema subfinanțării cronice

- Acordarea compensațiilor pentru traficul de călători la nivelul necesarului minim pentru desfășurarea în condiții de siguranță a acestuia;
- Decontarea la timp a facilităților acordate de stat la călătoria cu trenul;
- Finanțarea de la bugetul de stat a lucrărilor de întreținere și reparații a infrastructurii feroviare publice și a programului de eliminare a punctelor periculoase;
- Asigurarea cofinanțării și a cheltuielilor neeligibile pentru proiectele cu finanțare externă.

Transportul cu metroul

Dezvoltarea rețelei de metrou trebuie realizată prin programe care să asigure implicarea atât a Ministerului Transporturilor, cât și a Primăriei Municipiului București, dat fiind că societatea care administrează acest mod de transport este în subordinea acestui minister, dar rețeaua de transport se află pe teritoriul administrativ al Bucureștiului.

Strategia de dezvoltare, modernizare și eficientizare a metroului din București trebuie să cuprindă:

- ⇒ măsuri instituționale;
- ⇒ programe de investiții.

Ca principală măsură instituțională, se impune crearea Autorității Metropolitane de Transport, care să coordoneze, sub toate aspectele, transportul public urban de suprafață și subteran, precum și transportul public suburban.

Avantajele înființării și funcționării acestui organism sunt:

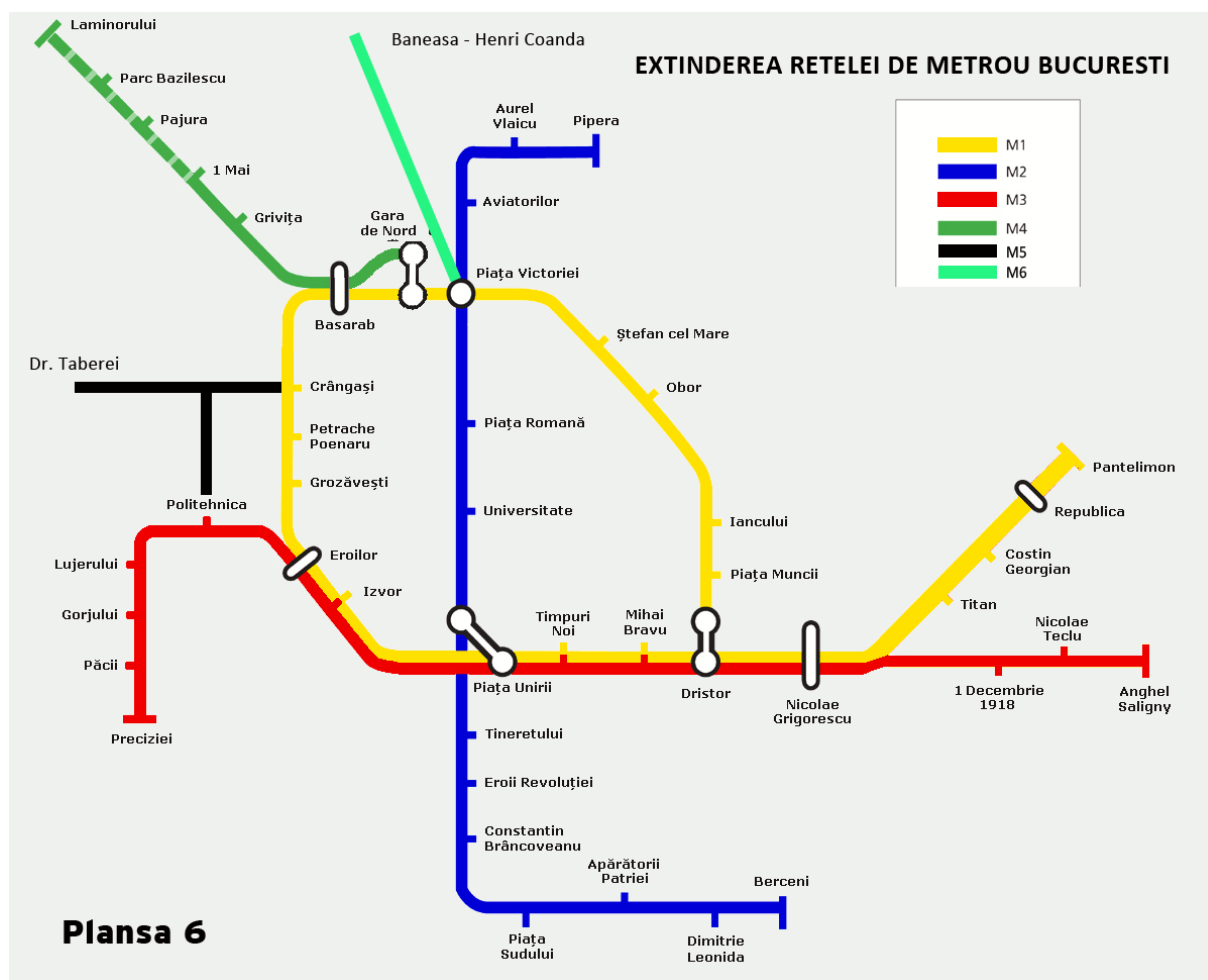
- coordonarea programelor de dezvoltare;
- alocarea fondurilor publice pentru investiții astfel încât să fie evitată funcționarea în paralel a mai multor moduri de transport;
- asigurarea integrării tarifare, precum și administrarea coerentă a dotărilor existente.

Programul de investiții trebuie să asigure atât extinderea rețelei de metrou, cât și achiziția de material rulant.

Extinderea rețelei de metrou cuprinde:

- finalizarea tronsonului 1 Mai – Laminorului;
- execuția tronsonului Drumul Taberei – Universitate;
- execuția tronsonului Piața Victoriei – Aeroportul Băneasa – Aeroportul Henri Coandă.

Achiziția de material rulant trebuie să asigure înlocuirea parcului cu durata de viață expirată (50% din parcul circulant), creșterea frecvenței de circulație, cât și dotarea noilor magistrale cu trenuri.

Transportul aerian

Transportul aerian este parte integrantă a Sistemului Național de Transport și vine să răspundă următoarelor deziderate: să asigure deplasarea rapidă, sigură, în condiții de confort a oamenilor și chiar a mărfurilor și să fie interconectabilă cu rețeaua internațională.

Spre deosebire de celelalte moduri de transport, transportul aerian din România este la nivel european în ceea ce privește interoperabilitatea și interconectivitatea. Dar acest nivel trebuie menținut permanent. De aceea, Centrul de Dirijare a Traficului Aerian ROMATSA și Autoritatea Aeronautică

Romana (finalizate în 2003-2004) trebuie menținute la nivelul solicitat de ICAO, EASA, Eurocontrol.

Pentru elaborarea unui program privind dezvoltarea transportului aerian, strategia PSD are în vedere următoarele obiective:

- Școala Superioară de Aviație – trebuie ajutată prin reluarea dotării cu avioane și elicoptere în vederea pregătirii superioara a piloților, personalului navigant și controlorilor de trafic.
- Rețeaua de aeroporturi:
 - o Aeroportul Internațional Otopeni
 - are o dotare superioară, doar trebuie continuat programul de dezvoltare al terminalului de pasageri și sistemului de siguranță a traficului;
 - trebuie început programul de dezvoltare a terminalului cargo;
 - se impune reparația capitală a pistei numărul 1.
 - o Aeroporturile Naționale Băneasa, Timișoara, Constanța-lucrările de modernizare trebuie extinse

Băneasa

- redimensionarea și modernizarea urgentă a terminalului de pasageri;
- modernizarea sistemelor de radio navigație aferente și, în special întărirea siguranței și securității aeroportuare;

Timișoara

- finalizarea, extinderea și modernizarea terminalului de pasageri;
- construcția terminalului cargo;

Constanța

- dezvoltarea și modernizarea terminalului de pasageri
- reparații capitale la pista de decolare–aterizare și la suprafața de mișcare

Aeroporturile locale: Cluj, Sibiu, Târgu Mureș, Satu Mare, Baia Mare, Oradea, Arad, Caransebeș, Craiova, Buzău, Iași, Suceava, Tulcea:

- Acestea sunt în administrația autorităților locale, Ministerul Transporturilor ocupându-se doar de autorizarea și certificarea acestora, precum și de menținerea standardelor de siguranță și securitate.
- Vor fi sprijinite autoritățile care le au în administrare ținând cont și de politica generală pe transporturi. Astfel, în ceea ce privește aeroportul Cluj el va fi prins în programul național de puncte intermodale. Dezvoltarea bazei cargo trebuie făcută în colaborare de Ministerul Transporturilor și autoritățile locale; ROMATSA va continua derularea proiectului de investiții privind instalarea și modernizarea sistemului de aterizare fără vizibilitate (ILS).

Compania TAROM, companie cu capital majoritar de stat, este principalul operator de trafic aerian de pasageri și mărfuri din România. Privatizarea sa nu intră în strategia PSD pentru transportul aerian.

Principalele probleme cu care se confruntă TAROM

- management defectuos;
- pierderi financiare semnificative;
- structura flotei necorelată cu cererea de pe piață;
- poziție dezavantajoasă în cadrul alianței „SKY TEAM”.

Soluții pentru problemele principale:

- Întărirea capacității administrative la nivelul companiei;
- Eficientizarea structurii organizatorice a companiei;
- Reorganizarea companiei pe două centre de profit: operațiuni de zbor și întreținere tehnică;
- Renegocierea destinațiilor, obligațiilor și drepturilor în cadrul „SKY TEAM”;
- Restructurarea flotei conform principiului „unități de transport mici cu frecvență mare”.

Transportul naval

Transportul naval este parte integrantă a Sistemului Național de Transport și vine să răspundă următoarelor deziderate: să asigure deplasarea ieftină, sigură în condiții de confort a mărfurilor și persoane și să fie interconectată cu rețeaua internațională.

În vederea elaborării unui program privind dezvoltarea transportului naval, strategia PSD are în vedere următoarele obiective:

- Relansarea statutului maritim al României
- Îmbunătățirea condițiilor de navigație pe Dunăre
- Transportul naval în scop turistic
- Administrația Portului Constanța
- Administrația Porturilor Dunării Maritime (APDM), care cuprinde porturile: Brăila, Galați, Tulcea, Sulina
- Administrația Porturilor Dunării Fluviale (APDF), care cuprinde porturile: Cernavodă, Calărași, Oltenița, Giurgiu, Corabia, Bechet, Calafat, Drobeta Turnu – Severin, Orșova, Moldova Noua
- Canalul Dunăre – Marea Neagră
- Administrația Fluvială a Dunării de Jos (AFDJ)

Transportul fluvial

Programul politic al PSD în domeniul transportului naval acordă o importanță crescută **coridorului VII european** și implicit portului Constanța, în ceea ce privește transportul de marfă înspre și dinspre România, în special și Europa în general, având în vedere că Dunarea este cea mai importantă rută de transport pe apă între porturile și localitățile adiacente de la Marea Nordului până la granița estică a UE, în portul Constanța. În acest sens, sprijinul politic și financiar al Uniunii Europene (TEN-T Axa prioritară 18) în domeniul regularizării cursului Dunării va fi crucial pentru următoarea perioadă.

Administrațiile porturilor dunărene(APDM și APDF):

- păstrarea adâncimilor de navigație pe Dunărea de Jos și bara Sulina și întreținerea malurilor în special pe canalul Sulina;
- amenajări, taluzări, consolidări și apărări de maluri pe sectorul românesc al Dunării;
- îmbunătățirea condițiilor de navigație, inclusiv pe sectoarele comune, prin adâncirea șenalului navigabil, crearea unui sistem de ecluze pe sectoarele dificile pentru navigație;
- dezvoltarea infrastructurii naționale de transport fluvial;
- modernizarea și dezvoltarea porturilor dunărene ca centre intermodale de transport, cu prioritate a punctului intermodal de transport Galați și construirea terminalului de containere Galați și a facilităților aferente;
- simplificarea formalităților de control pentru navele fluviale comunitare;
- construirea centrului de editare a hărții electronice a Dunării și de colectare a datelor pentru sistemul RORIS;
- finalizarea implementării sistemului RORIS de urmărire și dirijare a traficului fluvial de nave și mărfuri pe sectorul românesc al Dunării;
- reevaluarea oportunității finalizării lucrărilor la Canalul Dunăre-București;
- politici fiscale pentru stimularea transportului de mărfuri și pasageri pe Dunăre, astăzi insuficient utilizat;
- corelarea taxelor portuare și a celor de ecluzare cu cele din țările europene printr-un corect management al companiilor din subordinea Ministerului Transporturilor;
- ecologizarea, modernizarea danelor, creșterea siguranței traficului fluvial pentru toate porturile dunărene;
- dezvoltarea porturilor fluviale trebuie făcută în corelare cu politica privind dezvoltarea punctelor intermodale de transport de unde rezultă prioritatea construirii terminalelor de containere în porturile Giurgiu, Calafat și Drobeta Turnu – Severin;

Canalul Dunăre – Marea Neagră

- a fost dat în folosință fără ca lucrările să fie finalizate. Această situație creează dificultăți majore în ceea ce privește exploatarea și întreținerea canalului. Deși costurile de finalizare a lucrărilor sunt foarte mari se va stabili un program de prioritizare a acestora.

- lucrările se vor desfășura concomitent cu exploatarea la parametrii proiectați ai canalului Dunăre – Marea Neagră.

Trasportul Maritim.

Ne propunem pe termen lung relansarea statutului maritim al României urmărind două obiective majore:

- transformarea pavilionului românesc în pavilion atractiv, prin:
 - înființarea Registrului Internațional Român;
 - adoptarea taxei unice de tonaj pentru transportul maritim de mărfuri și/sau persoane în trafic internațional
- elaborarea cadrului legislativ maritim în concordanță cu legislația europeană;
- stimularea construcției de nave în șantierele românești;
- protejarea profesiei de navigator.

Portul Constanța trebuie să devină una din cele mai importante porți de intrare – ieșire din Europa a mărfurilor pentru Orientul Îndepărtat, folosind ruta Oceanul Indian - Marea Roșie - Canalul de Suez și coridorul Traceca.

În Portul Constanța trebuie să se execute cu prioritate completarea digului de nord. Acest proiect privește desfășurarea activității și în condiții nefavorabile majore.

Ținând seama de politica de descentralizare pe care o promovează PSD, porturile fluviale vor fi trecute la administrațiile locale, acolo unde acest lucru nu s-a întâmplat deja. Proiectele de ecologizare și modernizare a danelor și de creștere a siguranței traficului vor fi realizate în comun de autoritățile locale și autoritatea centrală.

Transportul naval în scop turistic

În strategia PSD privind dezvoltarea transportului naval o importanță deosebită este acordată transportului în scop turistic. Vom relua programul de dezvoltare a facilităților pentru turiști prin finalizarea conexiunilor terminalului de pasageri din Portul Constanța. De asemenea, vom moderniza terminalul de pasageri din Portul Tulcea. Vom sprijini modernizarea sau construirea în colaborare cu autoritățile locale a facilităților portuare pentru turiști în dorința de a mări accesibilitatea porturilor fluviale pentru turiștii aflați în croazieră pe Dunăre.

Vom relua programul de porturi turistice tip MARINA astfel:

- se va finaliza digul de larg la Portul Constanța Tomis
- se va construi pasarela MARINA Mamaia
- se vor construi MARINELE Tulcea și Giurgiu

Strategia de dezvoltare teritorială

În materie de dezvoltare teritorială, România trebuie să fie „gestionată” și „administrată” coerent și competent în concordanță cu principiile europene care veghează dezvoltarea coerentă a teritoriului .

România nu se poate dezvolta în funcție de « bazinele electorale » , pe baza de « recompense » primite pentru voturi : unul o ciocolată, altul o bisericuță, unii o funcție în guvern, alții un bloc ANL.

Deși aflată în Europa, România mai are mult de recuperat în privința administrării teritoriului ca să poată fi judecată cu aceleași unități de măsură cu restul țărilor europene : în țara noastră nu există drept urbanistic, interesul privat prevalează și calcă în picioare dreptul public, colectiv.

Planurile de Dezvoltare ale localităților, întocmite de oricine, sunt croite să slujească „tunuri imobiliare” și nu interesele locuitorilor.

În România, consultarea populației în privința dezvoltării localităților este o căcealmă în care nu mai cred nici organizatorii și nici destinatarii .

Dreptul fundamental „constitucional” la viața într-un mediu sănătos și echilibrat ecologic, înseamnă nu numai cadrul natural cât și cel construit, economic, social, mediul înconjurător sau ambiant, etc.

Pornind de la incapacitatea definirii riguroase a limitelor teritoriilor administrative, deciziile sunt haotice și arbitrare .

Între diferitele paliere ale administrației publice există o lipsă cronică de comunicare, și odată cu politizarea administrativă s-au pierdut și puținii profesioniști formați în domeniul urbanismului.

PSD spune că acest proces de degradare și dezagregare a gestionării țării trebuie oprit .

PSD consideră că România trebuie să-și dezvolte o strategie de dezvoltare teritorială care să-i asigure o dezvoltare generală susținută în vederea reducerii decalajelor actuale și a integrării efective în UE.

Obiectivele strategiei PSD de dezvoltare teritorială:

- să fie parte componentă din strategia generală de dezvoltare a țării , împreună cu strategia de dezvoltare economică și socială;

- să țină seama de integrarea în structurile supra-naționale (Uniunea Europeană, regiunea continentală CADSES) și să constituie baza de integrare a structurilor infra-naționale (regiuni, județe, municipii / orașe, comune);
- să fie elaborată pe termen lung (anul 2025);
- să fie corelată cu strategiile și politicile de dezvoltare a infrastructurii sociale (învățământ, sănătate, cultură și recreere);
- să fundamenteze condițiile particulare de aplicare în România a obiectivelor conținute în „PERSPECTIVA DE DEZVOLTARE A SPAȚIULUI EUROPEAN” și a „PRINCIPIILOR DIRECTOARE PENTRU DEZVOLTAREA TERITORIALĂ DURABILĂ A CONTINENTULUI EUROPEAN”, în vederea favorizării integrării efective în structurile europene;
- să formuleze un obiectiv fundamental și obiective strategice generale care precizează atât direcțiile principale pentru o strategie ofensivă în raport cu contextul competițional internațional și cu atu-urile proprii și situații geografice, cât și o strategie de echilibrare pentru ridicarea calității vieții locuitorilor și diminuarea disfuncționalităților;

Strategia de dezvoltare teritorială a României trebuie să țină cont de următoarele categorii de principii directoare stabilite la nivelul Uniunii Europene și Consiliului European:

- dezvoltarea unui sistem urban echilibrat și policentric și o nouă relație oraș-mediul rural, prin :
 - promovarea coeziunii teritoriale prin dezvoltarea socio-economică echilibrată și ameliorarea competitivității;
 - promovarea acțiunilor de dezvoltare angrenate de funcțiunile urbane și de îmbunătățirea relațiilor rural-urban (Anexa 1).
- asigurarea condițiilor echilibrate de accesibilitate la infrastructuri și informații (Anexa 2);
- dezvoltarea durabilă, gestionarea inteligentă și protejarea naturii și a patrimoniului cultural, prin :
 - reducerea prejudiciilor provocate mediului;
 - valorificarea și protecția resurselor și patrimoniului natural;
 - valorificarea patrimoniului cultural ca factor de dezvoltare;
 - dezvoltarea resurselor energetice cu conservarea siguranței;
 - promovarea turismului calitativ și durabil;
 - limitarea preventivă a efectelor catastrofelor naturale (Anexa 3).

Programul de actiune

În aplicarea celor de mai sus, propunem câteva programe incluse pe lista de priorități a PSD.

1. EVIDENTA JURIDICA A TERITORIULUI SI CONSTITUIREA BANCILE DE DATE URBANE

Cadastrul este mijlocul pentru asigurarea unei evidențe reale din punct de vedere tehnic, economic și juridic a tuturor a terenurilor și construcțiilor indiferent de destinație și forma lor de proprietate, ca bază în dezvoltarea infrastructurii urbane și rurale, creării condițiilor pentru libera circulație a terenurilor, precum și a atragerii investițiilor.

Datele cadastrale și băncile de date urbane reprezintă suportul deciziei de tip politic, tehnic – economic și social și mijlocul de gestiune și analiză a tuturor informațiilor referitoare la intravilanul unei localități, interconectând toate compartimentele administrației publice.

În țările Uniunii Europene, informațiile cadastrale sunt utilizate nu numai ca evidentă a proprietății, ci au un rol foarte puternic în determinarea taxelor și impozitelor, protecției mediului, planificării urbane, transporturilor, etc., cu posibilitatea accesării lor la nivelul autorităților publice și de către cetățeni, având un rol important în procesul de informare.

Pe plan european a apărut necesitatea colaborării între toate instituțiile publice din cadrul statelor membre pentru realizarea unui sistem PAN-European privind informațiile (baza de date) referitoare la teritoriu și proprietate.

Unitatea de bază a cadastrului este parcela. Autoritățile din fiecare din statele membre, au responsabilitatea de a elabora și reactualiza propriile baze de date și a găsi modalități de armonizare privind definirea unității de bază.

Fiecare parcelă va fi unică, cu un cod unic și, pe cât posibil, va conține toate elementele care să permită o localizare precisă (SIG).

Fiecare parcelă, ca și orice altă clădire sau utilitate construită deasupra sau sub teren va fi descrisă cu acuratețe în cadastru.

Informațiile conținute în Cadastrul fiecărei țări membre ale Uniunii, vor fi disponibile pentru toți cetățenii Europei, pentru toate companiile ca și pentru

instituțiile publice și private. Orice limitare a accesului la aceste informații vor fi impuse de legi și regulamente în acord cu protecția datelor individuale(private) .

Programul introducerii cadastrului imobiliar-edilidar în localități, pe termen mediu, are ca obiectiv principal introducerea lucrărilor în toate municipiile și orașele din România până în anul 2015, precum și de finalizare a acestora până în anul 2020.

Elaborarea strategiei impune un amplu proces de modernizare, compatibil cu cel al țărilor europene ce au tradiție în domeniu și vizează atingerea următoarelor obiective:

- inventarierea tuturor bunurilor imobile (terenuri și/sau construcții) din intravilanul tuturor localităților;
- asigurarea datelor necesare protejării și garantării proprietății prin înscrierea acestora, pe bază de acte și fapte juridice, în cartea funciară;
- crearea cadrului legal pentru aplicarea unui sistem unitar, corect și operațional de taxe și impozite, pe baza datelor reale despre proprietate;
- asigurarea garanțiilor creditului ipotecar în dezvoltarea construcțiilor de locuințe;
- dezvoltarea unei piețe libere a terenurilor și construcțiilor;
- furnizarea tuturor informațiilor necesare luării unor decizii juste de către administrațiile publice centrale și locale în dezvoltarea socio – economică a localităților, prin constituirea băncilor de date urbane.

Băncile de date urbane reprezintă sistemul informațional care are la bază datele din cadastrul imobiliar – edilidar și din alte sectoare de activitate, care survine la formularea strategiilor globale ale localităților, în corelare cu programele de dezvoltare ale administrațiilor publice, la toate nivelurile.

- crearea unui sistem unitar, coerent și integrat la nivel național în sistemul informatic a administrației publice prin utilizarea datelor din cadastrul general și al cadastrilor de specialitate - Concept nou, modern și util de circulație și utilizare a informațiilor cadastrale între primării, birouri de carte funciară, finanțe publice, cetățeni, etc.;
- sprijinirea activității Oficiului Național de Cadastu, Geodezie și Cartografie cu mijloacele financiare necesare integrării rețelei geodezice de stat în sistemul european, inclusiv obținerea de ortofotoplanuri care să acopere întreaga suprafață a țării. Elementele respective constituie suportul de bază pentru implementarea cadastrului inclusiv asigurarea

bazei topografice necesară elaborării documentațiilor de urbanism și amenajarea teritoriului;

- sprijinirea societăților comerciale autohtone care desfășoară activități în domeniul geodeziei, fotogrametriei, măsurătorilor topografice și a cadastrului prin acordarea unor facilități fiscale care să le permită accesul la procurarea de echipamente, aparatură geotopografică modernă, inclusiv produse informatice de înaltă performanță;
- implicarea regiilor autonome și societăților comerciale care gestionează utilitățile publice urbane (apă, canalizare, energie electrică, termoficare, gaze naturale, etc.) prin participarea cu date și informații, inclusiv cu susținere financiară la realizarea cadastrului rețelelor edilitare;
- asigurarea prin bugetul de stat și bugetele locale a resurselor financiare necesare finanțării activității cadastrului general și, în mod special, a cadastrului imobiliar-edilitar din localitățile urbane și rurale.

2. INTOCMIREA PLANURILOR DE URBANISM GENERAL AL LOCALITATILOR PE BAZA DATELOR REALE DIN TEREN SI A DOCUMENTATIILOR DE CADASTRU IMOBILIAR SI EDILITAR .

3. INTOCMIREA STRATEGIILOR DE DEZVOLTARE URBANA

Adoptarea unei **politici pentru arhitectură si construcții în România pentru perioada 2010 – 2015** este o obligatie impusa de cultura mediului construit și imbunatatirea calitatii vietii.

Începând din 1990, contextul în care evoluează arhitectura a trecut prin transformări importante în zone-cheie care o afectează direct prin:

- cursul de restabilire a proprietăților asupra terenurilor și clădirilor, întârziat, expus unor legiferări incomplete și instabile, care au deteriorat decizii logice de dezvoltare și au generat soluții conflictuale la nivelul planurilor urbanistice zonale sau generale;
- legi și reglementări fundamental noi care reglează relația între inițiativa individuală, privată și interesele comunităților in defavoarea totala a celor din urma;
- legislația protecției patrimoniului arhitectural nu e susținută de masuri fiscale si aparat corespunzator și nu își atinge scopul;

- în România sunt statuate normele și reglementările unei viziuni globale europene asupra unei relații durabile între peisaj, mediu natural, amenajare urbană și arhitectură.

În mod evident, se impune ca necesară lansarea unei serii de acțiuni care să ne pregătească pentru noile exigențe cărora arhitectura este chemată să le răspundă și la care Statul și instituțiile sale trebuie să adere. Contextul și conținutul reglementărilor în domeniul mediului s-a schimbat foarte mult. Schimbările climatice și gestiunea resurselor energetice vor aduce noi atitudini și reglementări, atât europene cât și globale în ceea ce privește concepția noilor clădiri, dar și în creșterea performanței fondului de clădiri existent. Durabilitatea economică, socială și de mediu trebuie demonstrată prin metodele și construcțiile care se realizează după proiectele noastre.

4. PROGRAME AFERENTE POLITICII PENTRU ARHITECTURA SI CONSTRUCTII

Ultimii ani au indepartat Romania de practicile si politice europene de dezvoltare durabila. Dezvoltarea imobiliara s-a facut haotic si arbitrar. In lipsa unei politici coerente si coordonate, finantarile publice s-au facut aleatoriu, in concordanta cu «nevoile» electorale si nu cu cele de dezvoltare coerente a teritoriului. Au fost nesocotite, ignorate si abandonate programele si instrumentele create in perioada 2001 - 2004.

4.1. CONSTITUIREA FONDULUI DE LOCUINTE SOCIALE

Romania este tara europeana cu cele mai putine locuinte sociale. Aceasta realitate este una din franele pentru realizarea unor politici de atragere si migratie a fortei de munca.

Obiective:

Vom continua programul inceput de PSD in perioada 2001-2004 de realizare a unor locuinte sociale pentru :

- tineri;
- atragerea specialistilor in micile orase si la sate - O prioritate a programului trebuie sa fie atragerea specialistilor si tinerilor absolventi in micile orase si sate, inclusiv prin asigurarea unor locuinte atragatoare.
- chiriașii evacuați din locuințe retrocedate foștilor proprietari:

În acest program autoritatea centrală cooperează cu autoritățile locale în vederea realizării de noi construcții sau reabilitarea fondului construit existent.

Acest program își propune construirea unor locuințe cu chirie subvenționată, pentru categoriile sociale dezavantajate, în vederea asigurării unor condiții de locuit decente. Repartizarea locuințelor se realizează de către autoritățile locale, în funcție de strategiile locale de dezvoltare

CONTINUAREA PROGRAMELOR DE CONSTRUCȚIE A LOCUINTELOR DESTINATE INCHIRIERII este o prioritate națională și trebuie făcută în corelare cu programele de dezvoltare socială și economică a diferitelor zone ale țării.

Programul trebuie completat cu o metodologie adecvată, europeană pentru gestionarea acestui fond locativ nou creat.

Derularea programului:

- Consiliile locale identifică terenurile de construcție disponibile și, ținând cont de solicitările de locuințe, transmite propuneri Ministerului Infrastructurii și Construcțiilor;
- Terenurile eligibile în program trebuie să fie în patrimoniul public sau privat al unităților administrativ-teritoriale și vor fi date în folosință gratuită Agenției Naționale pentru Locuințe pe durata execuției lucrărilor de construcție;
- Ministerul Infrastructurii și Construcțiilor, pe baza propunerilor primite, elaborează programe anuale de finanțare a lucrărilor, conform prevederilor privind investițiile publice;
- Agenția Națională pentru Locuințe organizează și supraveghează execuția lucrărilor de construcție, conform prevederilor legale;
- La finalizarea lucrărilor, construcțiile și terenurile aferente trec în patrimoniul privat al statului și administrarea Consiliilor locale, care le repartizează solicitanților în condițiile și pe baza criteriilor prevăzute de lege.

Finanțarea programului:

- bugetul de stat și credite externe, pentru proiectarea (fazele PT și DE) și execuția lucrărilor de construcții-montaj;

- bugetele locale, pentru studiile de pre-fezabilitate și de fezabilitate; utilitățile și dotările edilitare aferente amplasamentelor se finanțează din bugetele locale și din sursele agenților economici care le vor exploata.

4.2. SPRIJINIREA PROGRAMELOR DE CONSTRUCTIE A LOCUINTELOR PROPRIETATE PRIVATA - PRIN CREDIT IPOTECAR

Obiective:

Finalizarea lucrărilor de execuție la obiectivele de investiții începute deja. Identificarea și promovarea unor obiective noi. Demararea lucrărilor de execuție la obiectivele noi aprobate și cu finanțare asigurată.

Derularea programului:

- programul își propune dezvoltarea de noi proiecte de ansambluri rezidențiale, prin orice fel de parteneriat legal, fără ca Agenția Națională pentru Locuințe să mai beneficieze de surse de finanțare de la bugetul de stat pentru acest program;
- in vederea derulării programului, Agenția Națională pentru Locuințe constituie un portofoliu de terenuri prin solicitarea și preluarea acestora din patrimoniul statului sau al unităților administrativ-teritoriale;
- Agenția Națională pentru Locuințe organizează și desfășoară, pentru fiecare amplasament în parte, achiziția proiectării, obținerea autorizației de construire și contractarea lucrărilor de construcție-montaj;
- pentru fiecare amplasament, după semnarea contractului cu Antreprenorul General, Agenția Națională pentru Locuințe invită solicitanții înscriși în baza de date să aleagă locuințele și să semneze contractul de mandatare a ANL pentru supravegherea lucrărilor, contractul de construire a locuinței și contractul de credit ipotecar;
- creditele ipotecare sunt acordate de instituțiile financiar-bancare agreeate de Agenția Națională pentru Locuințe și vor fi garantate prin ipoteci pe terenuri și pe construcțiile edificate pe acestea în cadrul programului;
- acordarea și quantumul creditelor sunt condiționate de posibilitățile beneficiarilor de rambursare, precum și de capacitatea acestora de a acoperi în avans, din surse proprii, diferența dintre costul integral al locuinței și quantumul creditului;

- creditele vor fi puse la dispoziția beneficiarilor eșalonat, pe măsura executării lucrărilor, plățile făcându-se direct către constructori;
- bunurile ipotecate vor fi obligatoriu asigurate pe toată durata creditului ipotecar.

Finanțarea programului :

- credite ipotecare acordate de băncile agreeate de ANL;
- surse proprii ale beneficiarilor, sub formă de avans.

4.3. CONSTITUIREA UNUI FOND DE LOCUINTE DE NECESITATE

Constituirea unui fond de locuințe necesare pentru asigurarea condițiilor de locuit persoanelor evacuate din cauza unor catastrofe naturale este obligatorie într-o țară care are vulnerabilități majore la cutremure, inundații și alunecări de teren.

În acest scop, se vor pune bazele unei strategii naționale, în cooperare cu țările vecine și cu cele care au acest tip de probleme pe plan european.

4.4. REABILITAREA SI VALORIFICAREA FONDULUI CONSTRUIT EXISTENT

1. Programul de reducerea riscului seismic prin consolidarea cladirilor publice cu rol major in situatii de urgenta.

În anul 2004, Guvernul a semnat cu Banca Mondială un program pilot pe plan mondial, pentru prevenirea efectelor dezastrelor naturale : cutremure, inundații și alunecări de teren. Programul prevedea și întărirea infrastructurii administrației responsabile cu gestionarea crizelor majore, pe care acestea le provoacă (spitale, prefecturi, sedii ISU).

În aceeași perioadă s-a constituit la București Centrul Romano-Japonez pentru Reducerea Riscului Seismic – desființat în acest an !

2. Programul de consolidare a unor cladiri publice cu grad mare de vulnerabilitate la catastrofe naturale.

Construcțiile realizate în perioada interbelică sunt o vulnerabilitate majoră a centrelor orașelor noastre, în caz de cutremur. Pentru prevenirea efectelor

acestora s-a realizat un program de sprijinire a consolidarilor si punere in siguranta, pe care dorim sa-l continuam si incheiem inainte ca o catastrofa sa nu solutioneze, de la sine, problema.

Cu nefericita ocazie a inundatiilor din aceasti ultimi ani, s-a dovedit ca administratia nu numai ca nu poate gestiona o situatie de criza, dar nu stie nici catre ce organisme sa se indrepte si cum sa se organizeze. Programul de interventie in prim urgenta la constructiile vulnerabile ce prezinta pericol public este “in lichidare”. Ce se intampla, insa, cu constructiile aflate in aceasta situatie, din tara ?

3. Programul de reabilitare termica a locuintelor colective

Programul a fost conceput si initiat in anul 2003. El a fost menit sa solutioneze pierderile masive de energie a constructiilor realizate in anii 1950-1990 si sa ofere protectia termica necesara constructiilor contemporane. Cu acelasi prilej s-ar fi putut solutiona si reabilitarea fatadelor, a prezentei urbane a acestor constructii.

4. Programul de reabilitare termica a constructiilor sociale : scoli, gradinite, spitale, policlinic.

Pretul energiei creste continuu, alocatiile bugetare scad si scolile, caminele, spitalele vor ramane in frig, la iarna. Masura reabilitarii lor termice ramane o prioritate si o necesitate atat pentru administratia centrala cat si cea locala.

5. Programul de punere in siguranta a constructiilor cu valoare patrimoniala si arhitecturala

Programul a fost initiat in perioada 2001-2004 pentru evitarea pierderilor unor constructii valoroase pentru identitatea noastra culturala. Dorim sa continuam acest program si sa-l extindem la scara ansamblurilor urbane valoroase.

6. Reabilitarea blocurilor de locuințe din zone defavorizate

Programul este necesar in zonele mono-industriale in care reducerea sau sistarea activitatii industriale a lasat populatia intr-o stare de pauperitate accentuata. S-a considerat ca aceasta masura poata sa intarzie exodul populatiei din aceste zone pana la reorientarea lor socio-economica.

4.4. PROGRAM DESTINAT CONSTRUIRII SAU AMENAJARII UNOR COMPLEXE DESTINATE PERSOANELOR VÂRSTNICE

Este o necesitate într-o țară în care nivelul de trai al persoanelor vârstnice este în continuă degradare, în care serviciile sociale și medicale, destinate acestora, sunt pe cale de dispariție.

Sisteme experimentate pe plan european de asocieri și parteneriate în scopul asigurării asistenței sociale acestui segment al populației trebuie să devină o prioritate guvernamentală.

Comunicații și Societatea Informationala

Premise

Dezideratele majore ale Societății Informationale sunt accesul rapid și nelimitat la o informație completă, ieftină și la facilitățile instrumentelor de informare, comunicare și calcul în scopul valorificării superioare a energiilor umane, modelării unei societăți echitabile, creative și nonagresive. Programul de guvernare al PSD în domeniul Societății Informationale, pentru următoarea perioadă, are ca suport următorii piloni:

A. Pilonul European

Agenda digitală pentru Europa – un document de lucru al UE ce lansează șapte direcții majore de acțiune privind creșterea nivelului de folosire a serviciilor Societății Informationale în spațiul European:

- O piață digitală unică (măsurile de gestionare eficientă a drepturilor de autor, de finalizare a spațiului unic de plată în euro, de generalizare a folosirii autentificării electronice securizate);
- Interoperabilitate și standardizare (reformarea standardelor IT&C);
- Încredere și securitate (măsurile privind securitatea rețelelor și informațiilor, combaterea atacurilor cibernetice);
- Acces rapid și ultrarapid la internet (măsurile de îndeplinire a obiectivelor privind banda largă prevăzute în Strategia Europa 2020 cum ar fi: atragerea de finanțări pentru investiții în banda largă, managementul eficient al spectrului radio la nivel UE, reglementarea clară a rețelelor NGA);
- Cercetare și inovare (măsurile de atragere a unor investiții sau a fondurilor structurale pentru cercetare și inovare);
- Creșterea nivelului de alfabetizare digitală, a competențelor digitale și a incluziunii (creșterea, recenzarea, recunoașterea și facilitarea mobilității competențelor digitale la nivelul UE reprezintă o prioritate);

- Avantajele ce decurg din utilizarea IT&C pentru societatea UE (masuri de încadrare în calendar și parametrii privind performanțele energetice și emisiile de gaze cu efect de seră de către sectorul IT&C).

B. Pilonul național

Raportul European privind Competitivitatea Digitală – un document statistic al UE din care reiese că România se afla pe ultimele locuri în ceea ce privește gradul de penetrare al serviciilor Societății Informaționale.

Trebuie adăugat că, în ceea ce privește strict sectorul Comunicatii, România sta bine în ceea ce privește rata de penetrare a telefoniei mobile, a penetrării de programe broadcasting retransmise sau recepționate terestru și slab în ceea ce privește penetrarea telefoniei fixe.

Obiective majore de guvernare și direcții de acțiune privind Societatea Informațională

Obiectivul 1

Reducerea decalajului privind utilizarea serviciilor Societății Informaționale dintre mediul urban și mediul rural

Direcții de acțiune

- Dezvoltarea unor proiecte de comunicații electronice astfel încât toate localitățile din România să beneficieze de minim un mijloc public de comunicare (termen mediu);
- Încurajarea dezvoltării de rețele și servicii broadband în mediul rural, într-o primă fază în localitățile din proximitatea orașelor (termen lung)
- Măsuri de susținere și educare a persoanelor din mediul rural privind instrumentele de lucru specifice Societății Informaționale (termen permanent):
 - o Subvenționarea procurării de calculatoare, a accesului la Internet și la semnal radio/TV pentru posturile publice naționale;
 - o Subvenționarea accesului la Internet a tuturor unităților de învățământ din zonele rurale;

- o Instruirea persoanelor privind utilizarea calculatorului și a accesului la informații prin Internet;
- Susținerea oportunităților locale (termen permanent):
 - o Sprijin privind acțiuni de popularizare a localităților rurale, a oportunităților de afaceri, a tradițiilor meșteșugărești și populare, a agroturismului și a schimburilor de experiență cu comunități similare din întreaga lume;
 - o Sprijinul pentru folosirea Internetului ca suport de lucru la domiciliu privind crearea de soft, magazine virtuale cu produse specifice populare, perfecționarea profesională la distanță;
 - o Informatizarea tuturor filialelor CEC și oficiilor poștale rurale și oferirea prin acestea a unor servicii financiare avantajoase pentru agricultori.

Obiectivul 2

Reducerea decalajului privind utilizarea serviciilor Societății Informaționale dintre România și celelalte țări membre ale UE

Direcții de acțiune

- Promovarea experienței și propunerilor românești în domeniul reglementărilor în instituțiile europene precum și transferul experienței spre țări ce urmează calea integrării europene (termen permanent);
- Încurajarea demersurilor comune de cooperare în zona sud-est europeană pentru crearea unei piețe puternice de IT&C zonale (tronsoane de mare capacitate de transport informațional transfrontaliere, negocierea de tarife reciproc avantajoase de tranzit și transport, inițierea de proiecte de cercetare comune IT&C, accesarea de fonduri comunitare pe proiecte transfrontaliere, etc.) (termen lung);
- Susținerea neutralității tehnologice în dezvoltarea infrastructurii de comunicații naționale (termen permanent);
- Dezvoltarea Internetului de bandă largă ca principal suport de transmisie și convergență acompaniata de dezvoltarea conținutului și serviciilor specifice broadband-ului (termen lung);
- Programe de training cu administrația locală, operatori de comunicații și potențiali investitori pe teme de accesare fonduri comunitare pentru proiecte de comunicație necesare comunităților locale cu deficit de acces la aceste servicii (termen mediu);

- Încurajarea companiilor private în emiterea de facturi electronice, în conformitate cu Directiva UE112/2006 (termen scurt);
- Program național de promovare a folosirii serviciilor Societății Informaționale (educare, conștientizare, facilitare) (termen lung);
- Program național de înființare a câte unui spot WiFi în fiecare localitate (cu acoperirea cel puțin și a unei instituții de genul: bibliotecă, cămin cultural, școală, grădiniță, spital, azil, etc.) pentru un minim acces gratuit al cetățenilor la informație - Internet (termen mediu);
- Extinderea pe scară largă, într-o prima etapă în marile orașe, a accesului tuturor locuințelor la rețele de fibră optică și servicii broadband (internet de mare viteză, telefonie și televiziune pe suport internet) (termen lung);
- Implementarea transmiterii la nivel național a programelor televiziunii și radioului public în format digital (termen lung)

Obiectivul 3

Creșterea gradului de încredere și de securitate privind folosirea rețelilor de comunicații electronice și a datelor cu caracter personal

Direcții de acțiune

- Revizuirea legislației privind protecția datelor cu caracter personal în scopul adaptării mai bune la realitățile privind fraudă, violarea securității datelor personale sau respectarea intimității private (termen scurt);
- Crearea unui sistem de conduită și de soluționare a litigiilor privind tranzacțiile comerciale electronice (termen mediu);
- Măsuri coordonate la nivel național, european și mondial privind criminalitatea și atacurile cibernetice, furtul de identitate și spamul (termen permanent);
- Măsuri privind respectarea drepturilor de autor pentru produsele imprimare, stocate, transportate sau tranzacționate electronic (termen permanent);

Obiectivul 4

Creșterea suportului serviciilor Societății Informaționale pentru societatea românească

Direcții de acțiune

- Armonizarea sistemului de educație cu cerințele Societății Informaționale (termen mediu):
 - o Creșterea gradului de cunoaștere teoretică și practică a folosirii instrumentelor Societății Informaționale de către elevi și cadre didactice;
 - o Dotarea unitatilor scolare cu suficiente calculatoare si cai de comunicatie astfel incat sa existe baza tehnica necesara instruirii;
 - o Adaptarea programelor scolare la cerintele Societatii Informatinale si la cerintele pietei de forta de munca romanesti si europene;
 - o Dezvoltarea de softuri dedicate procesului de învățământ;
- Program național integrat de dezvoltare a serviciilor de transport, comunicații, turism, construcții, ecologizare pentru zone cu potențial mare turistic (termen mediu);
- Generalizarea sistemului SEAP pentru toate achizițiile publice (termen mediu);
- Dotarea tuturor primăriilor rurale și din micile orașe cu un pachet IT&C standard (software, hardware, comunicații, site, informatician) pentru constituirea unui birou unic, conectat la o bază națională de date, pentru: agregarea unei baze de date electronica a localității, acordarea diferitelor avize/autorizații, operarea electronică curentă a lucrărilor primăriei și mentenanță/consultanță privind echipamentele IT&C din alte instituții din localitate;
- Încurajarea folosirii Open Source (comunități de cercetare, mediu academic, “Linux românesc” etc.).

Obiectivul 5

Definirea rolului statului în domeniul IT&C

Direcții de acțiune

- Separarea acționariatului statului în societățile IT&C de funcția de inițiativă legislativă primară, de funcția de elaborare de strategii naționale în domeniu și de funcția de reglementare (termen scurt);
- Crearea unei singure Autorități de Reglementare în Comunicații, în subordinea Parlamentului, având atribuțiuni de reglementare economică, tehnică, conținut și administrarea resurselor limitate (spectrul radio, numerotația, domeniul “.ro”) prin comasarea ANCOM, CNA, ICI (termen scurt);
- Comasarea activităților operaționale și de cercetare IT&C într-un singur institut național prin reunirea celor două institute ICI și INSCC și a agențiilor din subordinea MCSI (ISIR – Institutul Societății Informaționale din România) (termen scurt);
- Scutirea de la plata impozitului pe profit a activităților de cercetare -dezvoltare în domeniul IT&C pe o perioadă de cinci ani (termen scurt);
- Scutirea de la plata impozitului pe salariu a inginerilor de sistem, inginerilor de rețea și a programatorilor IT (termen scurt);
- Reducerea vârstei de pensionare a programatorilor IT cu doi ani pentru o vechime cumulată în munca de programator de cel puțin treizeci de ani (termen scurt);
- Program național de înființare (prin investiții publice sau parteneriate public-privat) de parcuri industriale și tehnologice cu susținerea de către stat a logisticii și a infrastructurii, inclusiv cea de IT&C (termen mediu);
- Încurajarea creșterii cheltuielilor private de cercetare-dezvoltare, a investițiilor în infrastructura și în capital uman prin acordarea de garanții de stat și facilități fiscale (termen permanent);
- Reluarea procesului de pregătire a Societății Naționale de Radiocomunicații pentru privatizare (termen lung);
- Modernizarea și re tehnologizarea Companiei Naționale Poșta Română (sectoarele de prelucrare poștală și oficiile poștale) acompaniată de promovarea unor servicii moderne în conformitate cu cerințele pieței în vederea pregătirii Companiei pentru privatizare (termen lung);
- Definirea exactă a poziției Serviciului de Telecomunicații Speciale ca jucător în piața de servicii IT&C și ca operator special IT&C al statului în probleme de siguranță națională (termen scurt);
- Elaborarea și implementarea legislației privind infrastructura critică și infrastructura asociată aparținând de domeniul IT&C

Educație, cercetare, tineret și sport

Orientare conceptuală și de principiu

În orice timp istoric și cu atât mai mult astăzi, competiția dintre națiuni și performanța acestora nu au putut și nu pot fi disociate de investiția în tineri și a modului în care aceștia sunt învățați să se raporteze la cunoaștere. O societate performantă este o societate creativă, inovatoare, capabilă să proiecteze dezvoltarea într-o manieră durabilă, o societate care știe să construiască și, în egală măsură, să conserve sănătatea intelectuală dar și fizică a cetățenilor săi. Educația și cercetarea, ca principali vectori de clădire a unei societăți bazate pe cunoaștere, acționează în profunzimea oricărei societăți, pe intervale de timp care depășesc cu mult logica ciclurilor politice, dar care determină/afectează evoluțiile cetățenilor, dinamica de dezvoltare a comunităților și forța națiunilor.

Evoluțiile recente determinate de criza mondială pe care o traversăm retematizează problematica educației și cercetării, politicile din aceste sectoare fiind considerate singurele măsuri anticriză cu efecte profunde. Reacția mai multor state, cu precădere a celor care concentrează capitalul intelectual, nu a întârziat să apară. Au fost demarate proiecte complexe de investiții în infrastructura de educație și cercetare și în resursa umană, cu accente speciale pentru categoriile de populație care ar putea fi în situații de risc, ca de exemplu tinerii. De asemenea, au fost adoptate politici speciale de încurajare a creativității, inovării și transferului tehnologic. În același timp, așteptările în această direcție sunt mari. Se estimează că o societate cu un nivel ridicat de instruire a populației va fi capabilă să producă mai multe locuri de muncă, să deschidă noi arii de dezvoltare economică fundamentate pe principiul dezvoltării durabile, ceea ce va contribui la relansarea creșterii economice și la îmbunătățirea condițiilor de viață a cetățenilor. De altfel, această perspectivă este împărtășită și de Uniunea Europeană și stă la baza celor mai recente documente de viziune și politici adoptate de aceasta, ca de exemplu *Un cadru strategic actualizat pentru cooperarea în domeniul educației și formării profesionale*, document adoptat în decembrie 2008, imediat după declanșarea crizei economice mondiale, sau *EUROPA 2020. O strategie europeană pentru o creștere economică inteligentă, ecologică și favorabilă incluziunii*, document adoptat în primăvara acestui an.

Plecând de la acest cadru conceptual, Partidul Social Democrat respectă dreptul fiecărui român de a-și construi un parcurs profesional și intelectual, crede în forța pe care cetățenii acestei țări o pot acumula prin educație și știință și este convins că prima resursă pe care această țară o va valorifica în viitor pentru a ridica România în rândul națiunilor lumii este resursa umană.

PSD crede că educația este o prioritate națională și mai crede că este capabil să definească și să obțină suportul public pentru acele politici care să conducă la o societate capabilă să cultive, să promoveze și să recunoască valorile.

PSD nu consideră că sectoarele educație și știință pot fi negociate politic pentru că asigurarea viitorului copiilor și tinerilor noștri nu este o opțiune, ci o obligație a guvernanților, indiferent de orientarea lor politică. De asemenea, PSD se detașează de măsurile arbitrare, concepute, de regulă, pentru a satisface clientela politică, și va milita pentru politici publice în sectorul educației, cercetării, tineretului și sportului care să fie rezultatul analizelor documentate și validate prin dialog cu actorii din sistem și cu societatea în ansamblu (profesori, sindicate, elevi, studenți, organizații de tineret, cluburi sportive, comunitatea locală, angajatori, universități, Academia Română, parteneri internaționali etc.).

PSD crede că educația și cercetarea au nevoie de profesioniști, care să construiască un sistem mai bun, mai echitabil, mai aproape de oamenii școlii, mai aproape de studenți, tineri și cercetători, mai aproape de societate în ansamblu.

Obiectivele de guvernare în domeniile educație, cercetare, tineret și sport

Strategia de guvernare a Partidului Social Democrat în domeniile educație, cercetare, tineret și sport vizează îndeplinirea mai multor obiective:

- creșterea performanței sistemului românesc de învățământ;
- asigurarea politicilor de echitate socială;
- asigurarea deprinderilor și competențelor care să permită dezvoltarea personală intelectuală și profesională din perspectiva învățării pe tot parcursul vieții;

- deschiderea sistemului de educație, formare profesională și cercetare către societate, către mediul social, economic și cultural;
- întărirea gradului de coeziune socială și creșterea participării cetățenilor la programele de dezvoltare economică și socială prin promovarea cetățeniei active;
- stimularea inovării și creativității, inclusiv a spiritului antreprenorial, la toate nivelurile de educație și de formare profesională;
- construirea societății cunoașterii prin transformarea educației, cercetării și inovării în vectori de dezvoltare socio-economică;
- asigurarea competitivității la nivel european și internațional;
- construirea unui tronson de colaborare cu diaspora științifică românească;
- stimularea creativității, inovării și transferului tehnologic;
- depolitizarea sistemului și promovarea profesioniștilor în managementul educațional, de cercetare, transfer tehnologic, tineret și sport;
- promovarea politicilor publice bazate pe nevoi ale sistemului și evidențe științifice;
- respectarea principiului autonomiei în educație și cercetare și a principiului responsabilității publice și întărirea mecanismelor legale de funcționare a acestor principii;
- sprijinirea, în condițiile legii, a formelor de învățământ privat care să completeze oferta educațională publică;
- integrarea tinerilor pe piața muncii prin dezvoltarea de politici care să asigure un nivel ridicat de creștere și de ocupare durabilă a forței de muncă, bazate pe cunoaștere;
- asigurarea condițiilor pentru o dezvoltare fizică armonioasă a elevilor, studenților și tinerilor din România și încurajarea sportului de performanță;
- creșterea vizibilității internaționale a României prin rezultatele obținute în educație, cercetare și sport;
- coordonarea politicilor din sectorul educație, cercetare, tineret și sport cu politicile și inițiativele altor sectoare, în vederea atingerii obiectivelor mai sus menționate;

- creșterea resurselor financiare alocate educației, cercetării, tineretului și sportului, inclusiv prin atragerea unor surse de finanțare private;
- respectarea principiului dialogului social.

Partidul Social Democrat consideră că obiectivele programului de guvernare în domeniul educație, cercetare, tineret și sport vor fi atinse prin promovarea unui set de politici publice care vor viza o serie de direcții de acțiune care, în principal, sunt prezentate mai jos.

Pachetul Social Garantat pentru Educație

Astăzi, accesul la educație al copiilor este diferențiat și dependent de o serie de factori socio-economici, ceea ce face ca foarte mulți copii, cu precădere din mediul rural și familiile sărace, să fie dezavantajați. În vederea asigurării egalității de șanse de acces la educație, Partidul Social Democrat propune introducerea unui **Pachet Social Garantat pentru Educație** care să permită condiții de dezvoltare și formare a copiilor, de la naștere și până la majorat. Acest Pachet va asigura asistența părinților privind creșterea nou născuților, condiții de integrare a copiilor în creșe, respectiv învățământ preșcolar, parcurgerea unui program școlar de calitate în școli echipate corespunzător care să conducă la modelarea intelectuală și profesională a elevilor, în paralel cu asigurarea serviciilor de asistență medicală, dezvoltare fizică (în cluburi școlare sportive) și socio-culturală. Pachetul Social Garantat pentru Educație va fi particularizat în funcție de o serie de elemente astfel încât să fie garantate egalitatea de șanse, indiferent de statutul social al familiilor din care provine copilul, sex, religie, etnie, capacități psiho-motorii etc.

Partidul Social Democrat consideră că Guvernul României trebuie să acorde o atenție deosebită acestui proiect și apreciază că în 6 luni de la preluarea guvernării, în colaborare cu celelalte instituții guvernamentale implicate, va elabora parametrii de funcționare a Pachetului Social Garantat pentru Educație pentru perioada 2011 – 2020.

Campusuri pentru școli și licee în mediul rural

Conform unor studii recente realizate de Banca Mondială (2008), în colaborare cu experți români, doar 29,6% dintre tinerii care provin din mediul rural finalizează studiile liceale, în timp ce în mediul urban acest indicator ajunge la 75,6%. Discrepanțele se accentuează atunci când este vorba de învățământul superior: 3,7% absolvenți de învățământ superior în mediul rural față de 27,2% în mediul urban. Pentru a ameliora această situație, sunt necesare investiții masive în infrastructura educațională și în resursele umane din mediul rural. Proiectul ***Campusuri pentru școli și licee în mediul rural*** propus de PSD are în vedere realizarea unor centre educaționale puternice, care să asigure copiilor servicii de educație până la nivel liceal, burse, cămin, cantină și/sau transport zilnic (reluarea proiectului microbuzelor școlare, inițiat de PSD în guvernarea 2001-2004), după caz, bază sportivă și locuințe pentru cadrele didactice. Distribuția acestor investiții pe teritoriul României se va face în funcție de nevoile reale din țară și de dinamica planului de școlarizare prognozat pentru următoarele două decenii. Finanțarea acestor obiective se va face în principal de la Bugetul de Stat dar o bună parte a fondurilor necesare poate fi acoperită prin accesarea diferitelor componente ale Fondurilor Structurale Europene.

Partidul Social Democrat consideră că în 6 luni de la preluarea guvernării, în colaborare cu celelalte instituții guvernamentale implicate, Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului va putea înainta Guvernului României studiul de fezabilitate privind nevoile de investiții în infrastructura școlară din mediul rural și parametrii tehnico-financiari ai proiectului ***Campusuri pentru școli și licee în mediul rural***, astfel încât investițiile să poată fi finalizate până la 1 septembrie 2014.

Investiții în resursele umane

Spiru Haret considera că reforma educației nu se poate face fără profesori. Măsurile politice sau administrative nu vor avea niciodată efect reformativ dacă profesorul, cel care se află în fața elevilor și studenților, nu este cooptat și susținut în acest demers. De asemenea, calitatea profesorilor, formatorilor și a

altor categorii de personal didactic reprezintă cel mai important factor care determină performanțele elevilor. PSD consideră că politicile noului Guvern trebuie să fie direcționate cu precădere către programe de formare inițială și continuă a cadrelor didactice, finanțate atât de la Bugetul de Stat, cât și din Fondul Social European – Dezvoltarea Resurselor Umane. În construirea acestor noi politici, Partidul Social Democrat se va baza pe parteneriatul activ al sindicatelor din educație și va urmări următoarele direcții:

- profesionalizarea carierei didactice în România și reconsiderarea sistemului de grade didactice din această perspectivă;
- profesionalizarea carierei manageriale în sectorul educației;
- reconsiderarea poziției sociale a profesiei de cadru didactic;
- redimensionarea raportului dintre componenta teoretică și cea practică a curriculumului de pregătire/formare a cadrelor didactice;
- dezvoltarea unei piețe educaționale a programelor de formare continuă, bazate pe un sistem concurențial loial;
- consolidarea relațiilor între învățământul superior și cel preuniversitar în formarea inițială pentru cariera didactică prin care să se asigure adecvarea conținuturilor și metodelor formării la finalitățile învățământului preuniversitar;
- programele de formare inițială și continuă a personalului didactic vor cuprinde într-o mai mare măsură conținuturi și metode care facilitează dobândirea competențelor personale și sociale de către elevi;
- corelarea structurilor și a etapelor din cariera didactică cu standardele educaționale și asigurarea unei dinamici profesionale prin utilizarea sistemului creditelor profesionale transferabile;
- redefinirea statutului și rolui personalului didactic auxiliar din perspectiva creșterii competențelor profesionale și a contribuției acestora la asigurarea calității procesului educațional;
- dezvoltarea unor structuri instituționale moderne în scopul optimizării activităților de formare continuă a personalului din învățământ;
- asigurarea progresului în carieră pe criterii de competență profesională și nu pe criterii administrative sau de altă natură (vechimea în învățământ)

- promovarea unei oferte mai largi de cursuri destinate perfecționării personalului didactic și didactic auxiliar din învățământul preuniversitar, solicitate ca urmare a disfuncțiilor sesizate în derularea actului educațional;
- asigurarea unor programe de formare de tip postuniversitar (în cadrul instituțiilor de învățământ superior centre de perfecționare) pentru cadrele didactice necalificate cu studii superioare;
- asigurarea unor programe de formare de tip conversie/reconversie (în cadrul instituțiilor de învățământ centre de perfecționare) pentru cadrele didactice cu studii medii;
- asigurarea unui sistem de salarizare și stimulare financiară corespunzător funcției pe care cadrul didactic o îndeplinește în societate.

Baza materială a învățământului

Cele trei caracteristici fundamentale ale sistemului educațional – *performanță, echitate și capacitatea de a răspunde mediului socio-economic* – aflate în centrul politicilor educaționale, sunt corelate în mod direct cu starea materială a unităților de învățământ – atât la nivelul infrastructurii cât și la nivelul dotărilor. Prin proiecte specifice, în cadrul general al descentralizării financiare și administrative, PSD va urmări asigurarea și modernizarea bazei materiale a învățământului preuniversitar, în condiții de standardizare la nivel național, acolo unde acest lucru este posibil. Cele patru direcții urmărite vor fi:

- (i) continuarea politicilor de informatizare a unităților de învățământ și dotare a școlilor cu mijloace moderne de învățare și cu precădere a mijloacelor informatice de predare (soft specializat pentru fiecare grup de discipline în parte);
- (ii) dotarea bibliotecilor școlare, inclusiv extinderea bibliotecilor virtuale;
- (iii) investiții în infrastructura educațională și în mijloacele de învățare.

Corelarea programelor educaționale cu piața muncii

Educația are diferite funcții. Una dintre acestea vizează aportul resursei umane la dezvoltarea socio-economică a regiunii în care școala/liceul/universitatea este situat/ă. Din acest motiv, formarea inițială a tinerilor dar și formarea continuă a adulților nu se pot realiza fără o corelare mai strânsă a programelor de studii cu preocupările și nevoile spațiului socio-economic în care activează instituția de învățământ. Această integrare se poate realiza în mai multe moduri și anume:

- fundamentarea corectă a planului de școlarizare;
- programa școlară la dispoziția școlii;
- respectarea autonomiei universitare și a libertăților academice;
- activități extrașcolare;
- practică de specialitate/internship;
- modificarea legislației muncii pentru a permite elevilor peste 16 ani și studenților să lucreze pe perioada vacanțelor, în condițiile asigurării tuturor drepturilor specifice nivelului lor de pregătire și vârstei lor;
- realizarea cu periodicitate a unor studii de nevoi la nivelul agenților economici și utilizarea rezultatelor acestor studii în proiectarea noilor programe de studii;
- urmărirea absolvenților pe parcursul traseului lor profesional pentru a înregistra feed-back-ului privind succesul lor în carieră;
- dezvoltarea de programe de recalificare și/sau formare continuă, în funcție de nevoile înregistrate în sistem etc.;
- reactivarea Agenției – înființată în perioada guvernării PSD – care se ocupa de relația dintre școală/universitate și mediul socio-economic. Finanțarea acestei agenții se poate realiza integral din surse extrabugetare.

Activități extrașcolare și extracurriculare

În contextul actual în care numărul „agenților de formare” care au efect asupra copiilor este în continuă creștere (mass media, noile media, prietenii etc.), școala are obligația de a-și extinde funcția educativă dincolo de cadrele pedagogice clasice, prin încurajarea/ghidarea elevilor pentru a-și însuși valori, principii, cunoștințe și competențe socio-economico-culturale care să conducă la o conduită favorabilă unui stil de viață sănătos – mental, emoțional, fizic și

socio-moral. În scopul potențării acestei dimensiuni educaționale, PSD își propune să susțină acele politici educaționale extrașcolare și extracurriculare care, prin completarea programelor școlare aprobate, să asigure:

- (i) educația pentru sănătate;
- (ii) educația civică;
- (iii) educația cultural artistică și științifică;
- (iv) educația ecologică;
- (v) educația prin sport;
- (vi) educația rutieră;
- (vii) educația pentru dezvoltarea durabilă.

Învățământul și educația pentru minoritățile naționale

PSD consideră că în domeniul învățământului și educației pentru minoritățile naționale, în următoarea decadă, Guvernul trebuie să aibă în vedere:

- asigurarea condițiilor de însușire a limbii române și a limbii materne de către elevi;
- creșterea capacității de cuprindere a învățământului în limba maternă, simultan cu sporirea calității sale;
- elaborarea manualelor școlare în limbile minorităților naționale pentru învățământul obligatoriu și stimularea elaborării și/sau traducerii de manuale pentru învățământul secundar superior;
- restructurarea curriculumului școlar din perspectivă multiculturală;
- dezvoltarea rețelei de mediatori școlari prin care se asigură încurajarea participării populației de rromi la învățământul obligatoriu;
- formarea inițială și continuă a cadrelor didactice pentru învățământul în limba minorităților;
- asigurarea accesului fiecărui copil provenit din rândul minorităților (inclusiv a populației rromă) la educația de bază și stimularea participării acestora la niveluri superioare de educație.

Descentralizarea și depolitizarea unităților de învățământ

Respectând principiul subsidiarității, Guvernul și Ministerul Educației trebuie să dea curs acelor politici care vor permite o mai bună gestionare la nivel micro a resurselor publice în raport cu obiectivele educaționale și de dezvoltare regională pe care le au de îndeplinit. Descentralizarea nu se poate face însă fără întărirea legislației privind responsabilitatea publică și fără protejarea instituțiilor de învățământ de interferențele politicului. Aceste măsuri vor asigura întărirea atașamentului comunităților locale față de activitățile care au loc în școală, asigurarea stabilității cadrelor didactice și a echipelor de management școlar și creșterea gradului de transparență.

Autonomia învățământului superior și a cercetării

Autonomia instituțiilor de învățământ superior este un principiu garantat de Constituția României și trebuie extins în raport cu actuala legislație.

Acest principiu se definește prin cinci componente:

- (i) auto-guvernare, în baza unui cadru legal cât mai larg;
- (ii) finanțare pe bază de performanță;
- (iii) dreptul de a avea o politică de personal proprie;
- (iv) dreptul de a decide asupra conținuturilor de învățare/cercetare, în condițiile legii și în raport cu obiectivele asumate de către fiecare instituție de învățământ/cercetare în parte;
- (v) responsabilitate publică în raport cu programele asumate.

Din experiențele altor țări se poate foarte ușor sesiza faptul că cele mai bune rezultate ale sistemului de educație și cercetare sunt obținute în acele state în care universitatea sau institutul de cercetare nu sunt considerate extensii ale sistemului de administrație publică, iar principiile de autonomie mai sus enunțate sunt aplicate. În acest sens, PSD va milita pentru respectarea acestor principii, în acord cu tendințele cele mai recente manifestate la nivel mondial.

Dimensiunea europeană și internațională a învățământului românesc

De două secole, educația este considerată un atribut al statului națiune. Ultimele două decenii au adus însă o serie de schimbări majore, care au potențat dimensiunea europeană și internațională a acesteia. Prin urmare, PSD consideră că noile politici în domeniul educației, cercetării și inovării trebuie să aibă în vedere acest aspect. În acest sens, PSD va susține continuarea politicilor de consolidare a parteneriatelor internaționale bilaterale și multilaterale, va încuraja creșterea semnificativă a schimburilor de studenți, cadre didactice, cercetători etc. în cadrul programelor existente (Erasmus, Fulbright, CEPUS, Regional Cooperation Council etc.) și va dezvolta direcții noi de cooperare internațională. PSD consideră că România trebuie să reîntre pe piața serviciilor de educație pentru studenți străini, ceea ce poate aduce, în același timp, atât prestigiu cât și importante resurse financiare. PSD va susține măsurile adoptate de Ministerul Educației în vederea consolidării relațiilor tradiționale existente între România și diferitele organisme internaționale în domeniul educației și cercetării (Uniunea Europeană, Fundația Europeană pentru Știință, Institutul European de Inovare și Tehnologie, Consiliul Europei, Banca Mondială, UNESCO, OECD etc.). De asemenea, PSD consideră că noul Guvern trebuie să consolideze programele de educație/cercetare oferite etnicilor români din străinătate.

Creșterea competitivității universităților românești

PSD consideră că noul Guvern trebuie să adopte măsuri clare și urgente prin care să asigure:

- o finanțare multianuală corespunzătoare și previzibilă pentru instituțiile de învățământ superior din România, pe baza criteriilor de excelență, în vederea consolidării bazei materiale și realizarea de campusuri universitare noi, proces care trebuie corelat cu viziunea de dezvoltare a acestui sector pentru următorii 20 de ani – Universitatea Viitorului – 2030;
- întărirea criteriilor de asigurare a calității astfel încât să se treacă de la dezvoltarea extensivă la dezvoltarea bazată pe performanță;
- concentrarea resurselor prin stimularea cooperării universitare și nu prin măsuri care pun sub semnul întrebării autonomia universitară (de exemplu, propunerea actualului Guvern de comasare a universităților);
- relansarea competițiilor de granturi de cercetare;

- introducerea unor măsuri de stabilizare a cadrelor didactice tinere în universitățile românești;
- stoparea procesului de pensionare accelerată și abuzivă a personalităților academice;
- întărirea capacității de monitorizare, evaluare a sistemului (ex.: Registrul Matricol Unic, Cadrul Național al Calificărilor etc.) și de planificare strategică, pe baza datelor statistice naționale și internaționale etc.

Dezvoltarea capacităților de cercetare românești

Cercetarea științifică reprezintă principalul proces de cunoaștere, creație și inovare dar și principala sursă de dezvoltare a statelor. Randamentul cercetării românești depinde de capacitatea de a pune la un loc laboratoarele universitare cu structurile economice și de cercetare specializate, articularea unor programe majore de cercetare, integrarea și participarea la Spațiul European al Cercetării Științifice. Pentru a revigora cercetarea românească și a utiliza la potențial maxim atuurile acestui domeniu, PSD consideră că noul Guvern trebuie să ia măsuri urgente în următoarele direcții:

- identificarea și susținerea domeniilor de vârf, cu potențial pentru performanță;
- dezvoltarea unor cercetări interdisciplinare, în parteneriate intra și inter-universitare sau non-academice;
- participarea semnificativă cu proiecte în Programului Cadru 7 și susținerea proiectelor câștigătoare;
- promovarea și valorificarea excelenței științifice;
- reflectarea, în procesul de învățământ, a rezultatelor cercetărilor;
- dezvoltarea relațiilor bilaterale și multilaterale, naționale și internaționale în vederea identificării bunelor practici și implementarea acestora și la noi în țară;
- înființarea de parcuri științifice și tehnologice, în parteneriat public / privat;
- promovarea schimburilor științifice între universitățile din România și cele din străinătate;
- susținerea tinerilor cercetători;

- dezvoltarea infrastructurilor de cercetare din universități și din institutele naționale de cercetare;
- dezvoltarea de politici pro-active – inclusiv de natură fiscală – de susținere a transferurilor tehnologice.

Testul principal pe care cercetarea românească trebuie să-l treacă în anii următori constă în capacitatea de inovare și transfer tehnologic în toate sectoarele de activitate pentru a asigura dezvoltarea economică și creșterea calității vieții. Din acest motiv, PSD consideră că este necesar să se întărească legăturile dintre centrele/laboratoare de cercetare din institute și universități și mediul socio-economic, industrie etc. În acest sens, PSD consideră că Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului trebuie să colaboreze cu toate ministerele de profil, dar cu precădere cu Ministerul Industriilor pentru a asigura punerea în practică a rezultatelor cercetărilor. PSD consideră că în cadrul Ministerului Industriilor trebuie să funcționeze un departament specializat de transfer tehnologic, sub coordonarea unui cercetător recunoscut la nivel național și internațional, după modelul *Chief Scientist* din alte țări (ex.: Israel).

Inițiativă pentru Tineri – 2020

„Europa 2020. O strategie europeană pentru o creștere inteligentă, ecologică și favorabilă incluziunii”, document lansat de Comisia Europeană în primăvara acestui an, tratează problematica tinerilor într-un mod special, considerând că această categorie de cetățeni este, pe de-o parte, cea mai supusă riscurilor de excluziune socio-economică (rata șomajului în rândul acestei categorii de populație este extrem de ridicată) și, pe de altă parte, cea care poate să contribuie cel mai mult la dezvoltarea țărilor membre în deceniul care va urma. Iată de ce, toate cele șapte inițiative emblematice ale Comisiei Europene pentru următorul deceniu conțin politici distincte pentru tineri.

PSD consideră că România nu poate neglija acest domeniu și își asumă proiectul politic intitulat ***Inițiativă pentru Tineri - 2020*** care va viza, în principal, atingerea următoarelor obiective:

- integrarea tinerilor pe piața muncii, printr-un program de asistență specială a acestora, de către instituțiile guvernamentale de profil, de la absolvire și până la încadrarea în muncă;
- asigurarea unui salariu decent, corespunzător experienței și nivelului lor de pregătire;
- asigurarea condițiilor pentru formarea continuă, pentru menținerea nivelului de cunoștințe și competențe la un nivel competitiv pe piața muncii;
- asigurarea condițiilor pentru o viață intelectuală, culturală și sportivă corespunzătoare, prin dezvoltarea și modernizarea rețelei instituțiilor culturale, artistice și sportive din mediul urban și rural;
- asigurarea condițiilor de trai decente, prin acces la o locuință în sistem ANL, în cazul în care tânărul nu deține în familie alte proprietăți;
- introducerea de facilități fiscale pentru tineri care își întemeiază o familie.

Atingerea acestor obiective reprezintă premisa ca un tânăr să poată să construiască un proiect de viitor asociat cu propria lui țară.

Problematica tineretului este însă una complexă. Din acest motiv, PSD consideră că trebuie să se aibă în vedere o serie de situații specifice, ca de exemplu:

- construirea de programe educaționale de tipul a doua șansă pentru cei care au abandonat școala înainte de finalizarea studiilor;
- programe de integrare în societate a copiilor care au crescut în căminele de copii, școli de corecție sau sunt expuși unor riscuri de tipul substanțelor care asigură dependență gravă (alcool, droguri etc.);
- programe de sprijinire a tinerilor care provin din anumite zone defavorizate;
- acordarea de facilități fiscale pentru tinerii români din străinătate care activează în anumite domenii de interes (ex.: informatică, cercetare, inovare, transfer tehnologic etc.) și care decid să profeseze în țară;
- acordarea de facilități fiscale pentru societățile comerciale care angajează tineri;

- corelarea programelor de educație de tip VET (învățământ profesional și tehnic) cu instituțiile economice de profil;
- deblocarea mecanismelor administrative pentru ca ***Legea Ucenicului*** să funcționeze în România etc.

PSD consideră că problematica tinerilor trebuie tratată într-o manieră orizontală la nivelul Guvernului, cu implicarea tuturor ministerelor și agențiilor de specialitate și coordonate la nivelul Ministerului Educației, Cercetării, Tineretului și Sporturilor. PSD își propune ca în 6 luni de la preluarea guvernării să elaboreze strategia pentru tineret intitulată ***Inițiativă pentru Tineri – 2020*** în care fiecare minister/sector guvernamental de activitate (ex.: agricultură, turism, afaceri etc.) să evidențieze politicile specifice de încurajare a tinerilor.

Readucerea sportului din România în circuitul valorilor

La 20 de ani după Revoluție, România continuă să fie cunoscută la nivel internațional prin câteva nume devenite deja *brand*: Nadia Comăneci, Ilie Năstase, Ion Țiriac, Gică Hagi etc. Aceste personalități ale sportului românesc, alături de colegii lor de generație, au făcut ca Imnul României să fie intonat în aproape fiecare capitală importantă a lumii, cu ocazia diferitelor evenimente sportive. PSD consideră că acest filon, sportul românesc, trebuie readus la lumină, printr-o serie de măsuri coerente și imediate, care trebuie să vizeze următoarele direcții:

- întărirea statutului orelor de educație fizică în școli prin îmbunătățirea conținutului și a modalităților de predare, a controlului acestora și a modernizării activității cluburilor sportive școlare și a liceelor cu program de educație fizică;
- implicarea României în organizarea unor competiții sportive naționale și internaționale de anvergură, așa cum este cazul Festivalului Olimpic al Tineretului European, care urmează să se desfășoare în România în 2013 cu circa 170 de țări participante, circa 9.000 de persoane etc., fiind cel mai mare proiect competițional sportiv din țara noastră din ultimele decenii;
- aprobarea programului și a acțiunilor speciale pentru pregătirea și participarea la Jocurile Olimpice din 2012, sub coordonarea COSR;

- intensificarea măsurilor de supraveghere și control a activității sportive a tuturor structurilor sportive;
- modernizarea bazelor sportive naționale aparținând ANS și COSR pentru îmbunătățirea condițiilor de pregătire a loturilor naționale și olimpice;
- anularea Ordonanței de Urgență Nr. 77/2010 prin care se pot închiria și concesiona baze sportive;
- realizarea de investiții noi cu consultarea ANS, COSR și a federațiilor sportive naționale după cum urmează:
 - câte o sală de sport multifuncțională cu tribune de circa 3.000 de locuri în fiecare capitală de județ;
 - câte un bazin olimpic cu circa 1.000 de locuri în fiecare capitală de județ;
 - o sală de sport multifuncțională în București, cu 10.000 de locuri;
- terminarea investițiilor începute în ultimii ani, în primul rând sala polivalentă din Craiova, tribuna cu spații de cazare și refacere de la Stadionul Iolanda Balaș-Soter din București, sala clubului Dinamo București, stadionul de atletism de la clubul Steaua București;
- intensificarea programului național antidoping în conformitate cu reglementările Agenției Naționale Antidoping;
- reorganizarea de către ANS, împreună cu Ministerul Sănătății, a Institutului Național de Medicină Sportivă, în vederea creșterii eficienței acestuia și reînființarea celor 11 policlinici de sport în orașele unde au funcționat;
- intensificarea luptei împotriva violenței la manifestările sportive;
- îmbunătățirea normelor economice de desfășurare a activităților sportive prin Hotărâre de Guvern și a sistemului de stimulare și premiere pentru creșterea prestigiului României în lume;
- reorganizarea Institutului de Cercetare Sportivă.

Prin asumarea și punerea în aplicare a acestor măsuri, PSD consideră că în 3-4 ani sportul românesc poate să reintre în circuitul internațional și în inimile românilor.

Sănătatea Publică

Premise

Programul de guvernare al PSD în domeniul sănătății trebuie să ducă la atingerea obiectivului prioritar, **accesul echitabil la servicii de sănătate de bună calitate pentru toți cetățenii.**

În momentul de față se înregistrează o situație periculoasă în domeniul sanitar, fără precedent în ultimii 20 de ani, în care lipsa unei finanțări corespunzătoare se suprapune cu lipsa tot mai acută a cadrelor medicale în contextul în care Ministerul Sănătății nu are o strategie coerentă în domeniul resurselor umane, iar emigrația medicilor și asistenților medicali a ajuns la cote alarmante.

Totodată sistemul sanitar a fost aruncat în haos printr-o descentralizare fără orizont, în care reducerile de paturi și personal realizate fără o evaluare a nevoilor de servicii medicale, constituie paliative pentru sistemul sanitar bolnav care printr-o astfel de politică nu are șansa însănătoșirii.

Oferta Politică

Este de datoria PSD să redea românilor **încrederea în sistemul de sănătate**, să le ofere **accesul civilizat la serviciile medicale de care au nevoie**, categoriile defavorizate și marea majoritate a pensionarilor să poată beneficia de medicamente compensate și gratuite și, pe de altă parte, să **redea demnitatea personalului medical demoralizat** de lipsurile materiale din sistem și de campaniile repetate de compromitere susținute față de guvernanții actuali.

Sunt necesare **măsuri urgente** care să permită elaborarea unui program pe termen scurt care să facă posibilă **evitarea colapsului financiar și profesional din sănătate**, cuplat cu un **program pe termen mediu**, pentru minim două cicluri electorale, care să ducă la dezvoltarea unui sistem de sănătate sustenabil și performant, iar satisfacția pacienților și îmbunătățirea indicatorilor demografici să constituie dovada măsurabilă a succesului acestui program.

Domeniile care trebuie armonizate și făcute să lucreze împreună sunt **sănătatea publică, asistenta medicală și sistemul de asigurări de sănătate**, cu

condiția ca **politicile publice din alte domenii (asistentă socială, muncă, mediu, învățământ)** să țină cont în propriile dezvoltări de impactul pe care îl au asupra sănătății populației.

Strategia de resurse umane în domeniul sănătății constituie cel de al patrulea domeniu, iar aceasta trebuie să țină cont de durata mare de formare a medicilor specialiști, de limitările legate de posibilitățile de pregătire și de tendința manifestată în prezent și probabil și în următorii ani, de emigrație din considerente economice, dar și datorită lipsei de confort profesional și stigmatizării personalului medical.

Serviciile de sănătate publică și asistență medicală

1. SĂNĂTATEA PUBLICĂ

Sănătatea publică se adresează categoriilor de populație sau populației în ansamblul ei și constituie, dacă este ghidată de o strategie coerentă, cheia îmbunătățirii indicatorilor demografici, de mortalitate și morbiditate pe termen mediu, fără cheltuieli de mari proporții. Succesul programelor de sănătate publică, în cea mai mare parte programe de prevenție, duce la reducerea costurilor de asistență medicală și socială și adaugă ani de viață sănătoasă pentru fiecare membru al societății.

Obiectivul major pentru sănătatea publică, realizabil pe termen mediu, este de a crea condițiile sociale corespunzătoare pentru a asigura o bună stare de sănătate, în condiții egale pentru întreaga populație.

Acest obiectiv nu poate fi atins dacă nu există o corelare cu politica socială, politica în domeniul protecției copilului, protecția persoanelor cu dizabilități, protecția bătrânilor, protecția mediului și a mediului de muncă, politicile în domeniul educației și culturii.

PSD își propune constituirea unui Comitet Național care să elaboreze o Carta a Sănătății Publice care să fie aprobată de Parlament, iar măsurile specifice fiecărui domeniu de activitate să fie incluse de ministerele de resort în propriile programe.

Măsuri pentru sistemul de sănătate publică:

Scopul general al măsurilor este crearea unor condiții de viață care să favorizeze sănătatea și obținerea unui stil de viață sănătos prin promovarea respectării sănătății în toate politicile și sectoarele, legătura între determinanții sănătății și sănătate, mai ales în afara sectorului sanitar, prevenirea bolilor netransmisibile ca o investiție cu beneficii și pentru alte sectoare, ca și pentru dezvoltarea socio-economică în integralitatea ei (creșterea productivității, a locurilor de muncă, coeziunea socială, etc), accesul la hrană de calitate, educație, condiții de mediu pentru încurajarea activității fizice, condiții de muncă, evaluarea impactului politicilor, programelor de sănătate pentru cunoașterea și judecarea efectelor acestora asupra sănătății populației prin:

- Creșterea finanțării în sănătate cu minim 0.5% din PIB pe an, astfel încât în 2014 să se ajungă la 6% din PIB (minim la nivel European)
- Dezvoltarea programelor de prevenție și educație pentru sănătate prin îmbunătățirea alocării financiare prin orientarea către programe de prevenție și educație pentru sănătate, pe termen mediu și lung, cu scopul de a crește nivelul de cunoștințe, îmbunătățirea comportamentelor și practicilor populației legate de consumul de alcool și tutun, alimentație sănătoasă, activitate fizică, protecția mediului, implicarea și interesul pentru propria sănătate, etc. Investiția în prevenție este net cost-eficientă și reprezintă, conform experienței statelor occidentale, o garanție a dezvoltării socio-economice.
- scăderea mortalității infantile de la aproximativ 16 % în prezent (cea mai mare rată din Europa) la sub 9%. În acest sens se va urmări realizarea programului de reabilitare a maternităților din România început în anul 2004, printr-un acord cu Banca Mondială, program amânat și nefinalizat nici până în prezent. Dacă programul ar fi fost finalizat la timp, incidentul de la maternitatea Giulești nu s-ar mai fi întâmplat.
- scăderea mortalității și morbidității prin boli cronice prin introducerea managementului modern al bolilor cronice cu organizarea unor servicii medicale integrate, bazate pe modele de bune practici, care să se urmărească reducerea morbidității, a invalidităților și a mortalității premature, prin dezvoltarea traseelor clinice a pacienților cronici, utilizarea ghidurilor de practică, dezvoltarea și utilizarea registrelor de cronici, a echipelor multidisciplinare de îngrijire, participarea activă a pacientului la managementul propriei boli. Investițiile în combaterea bolilor cronice vor avea un impact semnificativ asupra sănătății populației și creșterii economice.

- îmbunătățirea supravegherii și controlul bolilor netransmisibile prin realizarea registrelor naționale de cancer, diabet, hemofilie, boli cardiovasculare de către institutele de profil în colaborare cu alte instituții tehnice și evaluarea anuală a stării de sănătate a populației
- supravegherea și controlul bolilor transmisibile și desfășurarea unui Program Național de Imunizări fără sincope, cu produse sigure și moderne; realizarea registrelor naționale de tuberculoză și HIV/SIDA în colaborare cu institutele de profil;
- îmbunătățirea practicilor pentru creșterea calității și siguranței serviciilor, inclusiv prevenirea infecțiilor intraspitalicești și a erorilor medicale; dezvoltarea și promovarea culturii siguranței, a bunelor practici pentru siguranța serviciilor medicale, introducerea sistemelor de raportare și învățare pentru evitarea erorilor medicale
- implicarea comunităților locale, ONG și asociații de pacienți în problemele de sănătate, atât la nivel spitalicesc, dar mai ales al îngrijirilor extraspitalicești: îngrijire la domiciliu, medicina paleativă, reinsertia bolnavilor psihici, îngrijirea bolnavilor cronici și a bătrânilor.

Un rol important în dezvoltarea programelor de sănătate publică revine **Institutul Național de Sănătate Publică (INSP)** recent înființat, subordonat MS, care va sprijini Ministerul Sănătății în coordonarea derulării programelor de sănătate preventive la nivel național, regional și local, direct și prin intermediul Centrelor regionale de sănătate publică și al DSP.

Domeniile majore ale activității INSP se referă la:

- supravegherea și controlul bolilor transmisibile și desfășurarea unui Program Național de Imunizări fără sincope, cu produse sigure și moderne; realizarea registrelor naționale de tuberculoză și HIV/SIDA în colaborare cu institutele de profil;
- supravegherea și controlul bolilor netransmisibile, realizarea registrelor naționale de cancer, diabet, hemofilie, în colaborare cu institutele de profil;
- promovarea sănătății și educația pentru sănătate
- sănătatea în raport cu mediul de viață, alimentul și mediul de muncă
- alimentație sănătoasă, promovarea activității fizice, reducerea consumului de alcool și tutun

2. ASISTENȚA MEDICALĂ

1.1 Asistența medicală primară trebuie să asigure satisfacerea nevoilor de asistență medicală ale cetățenilor care trebuie să aibă acces rapid, în tot cursul săptămânii, atât în mediul urban cât și în mediul rural la astfel de servicii.

- **Optimizarea organizării**

Medicul de familie va asigura consultațiile, prescrierea de medicamente și de servicii medicale paraclinice, iar serviciile medicale preventive vor fi parte integrantă a programului său de activitate. Se recunoaște astfel rolul de pivot al sistemului de sănătate pentru medicul de familie, care va fi remunerat corespunzător în cadrul contractului încheiat cu casa de asigurări.

Se va elabora legislația necesară care să încurajeze asocierea medicilor de familie în societăți care să poată încheia contracte de prestări de servicii de medicină de familie cu autorități locale care doresc să asigure cetățenilor din localitățile pe care le conduc acest tip de asistență medicală, parțial sau permanent.

Se propun **noi modele** adaptate nevoilor de asistență primară:

- **Centre (asociate) de permanență**

Se va încuraja dezvoltarea centre de sănătate, prin asocierea medicilor de familie, care vor avea o dotare corespunzătoare (de ex analizele de bază) și vor putea fi localizate la nivelul comunității sau chiar în spital, cu competența de a acorda servicii de asistență primară, în perioadele de timp din afara orelor de program ale medicilor de familie. Medicii asociați vor fi răspunzători de acordarea de îngrijiri de asistență primară populației aflată într-o zonă (sau populația de pe listele medicilor). Se va elabora legislația necesară stimulării dezvoltării acestor modele, cu scopul de a crește accesul populației la servicii de asistență primară și a reduce presiunea exercitată de pacienți asupra spitalelor.

- **Centre multifuncționale**

Un alt model, care se va dezvolta în funcție de nevoile locale identificate de comunitate și cu sprijinul comunităților este reprezentat de centrele de sănătate multifuncționale, care pot reuni, alături de medicul de familie, competențe diverse, cum ar fi: medici specialiști, asistenți comunitari, farmaciști, dentiști, asistenți sociali, specialiști în îngrijiri paleative, îngrijiri la domiciliu, alte categorii, având în dotare echipamente de diagnostic și intervenție corespunzătoare. Acest model a fost identificat ca răspunzând nevoilor populației, în special din zonele rurale, încă din perioada 2003-2004 și a fost inclus pentru realizare în Programul APL II, Reforma sistemului sanitar, finanțat de Banca Mondială și Banca Europeană de Investiții. În 2004 au fost propuse a fi realizate cel puțin 100 de astfel de centre, repartizate în toate regiunile de dezvoltare ale țării. Până în prezent nu s-a realizat nici un astfel de centru.

- Introducerea unor metode moderne de îngrijiri model de management al bolilor cronice

Încurajarea dezvoltării modelelor de management al bolilor cronice (Echipa: medic familie, specialist, asistență, pacient) are ca scop optimizarea îngrijirii bolnavilor cronici și a populației. Dată fiind eficiența și eficacitatea demonstrată a utilizării unor modele eficiente de management al bolilor cronice, se vor încuraja inițiativele echipelor de medici, a furnizorilor de servicii medicale, a comunităților și a pacienților de a dezvolta și în România modele integrate de management al bolilor cronice. Acestea vor avea ca rezultate îmbunătățirea stării de sănătate a populației, ameliorarea parametrilor clinici ai bolnavilor cronici, dar și cost eficiența crescută a serviciilor medicale prin scăderea numărului de internări, a numărului de zile de spitalizare, etc .

Un rol esențial în realizarea managementului integrat îl are existența *registrelor electronice ale bolnavilor cronici*, care asigură accesul medicilor la informații complete privind pacientul și patologia sa, posibilitatea de utilizare a unor ghiduri de bună practică, monitorizarea bolnavului, etc.

Astfel de servicii inovatoare se vor adresa atât populației generale, cât și bolnavilor în mod specific, în funcție de patologia lor:

- nivelul 1, managementul populației, pentru care se dezvoltă servicii de prevenție la nivelul medicinei de familie și a specialiștilor cu scopul de educare și implicare a populației pentru a participa activ la propria îngrijire și controlul situației în care se află;

- nivelul 2 – pacienții cu risc înalt, selectați prin screening, managementul bolii cronice, ce necesită intervenția echipei multidisciplinare (medic familie, specialiști spital și ambulator, asistente medicale, sociale, etc;

- nivelul 3 - managementul cazului – (specialiști și tehnologie înaltă în spitale, îngrijiri specializate în spital și în afara spitalului) pentru pacienții care dezvoltă mai mult de o boală cronică

- **Stimularea și motivarea medicilor de familie din zone defavorizate**

- angajare în condiții de contract preferential cu deducere de impozite;
- prima de instalare
- locuința de serviciu asigurată de primărie
- indemnizații de ședere în localitate
- dotare, inclusiv mijloc de transport

- **Optimizarea finanțării**

Îmbunătățirea clauzelor din contractul cadru pentru a reflecta schimbările în cerințele de realizare a continuității serviciilor pentru bolnavii cronici și populație (asistență primară, spital, specialiști ambulator, recuperare, etc) cu introducerea stimulentei pentru lucru în echipă - colaborare, comunicare, utilizarea algoritmilor și traseelor clinice ale cronicului, utilizarea indicatorilor de rezultate clinice îmbunătățite la nivelul pacienților, scăderea numărului de internări, etc.

Modificarea alocării procentuale a finanțării capitație/servicii, pentru stimularea implicării medicului de familie în monitorizarea bolnavilor cronici, supravegherea gravidei și a nou-născutului

De asemenea, se va extinde programul de analize gratuite o dată pe an, introdus de către guvernarea Năstase, cu compensarea unor analize în scop preventiv la diferite grupe de populație:

(ex.:mamografie la femei peste 40 de ani)

2.2 Asistența ambulatorie de specialitate

Constituie un element important de asigurare a unor servicii medicale de bună calitate, în condițiile în care PSD va sprijini legislativ și financiar dezvoltarea unor astfel de centre. Principiile care stau la baza funcționării eficiente ale unor astfel de centre vor fi cele de oferire de servicii de specialitate de calitate, pachet complet de investigații paraclinice și acces la terapia necesară în condiții ambulatorii, acolo unde este posibil. Alături de medicina de familie, dezvoltarea ambulatoriilor de specialitate va duce la scăderea cheltuielilor cu asistența medicală spitalicească și va crește accesibilitatea cetățenilor din orașele mici și localitățile rurale la serviciile medicale de care au nevoie. Funcționarea parțială cu finanțare proporțională cu numărul de cazuri rezolvate.

Principalele direcții de acțiune pentru asistența ambulatorie:

- Sprijinirea investițiilor în policlinici și centre medicale private prin garantarea creditelor necesare investițiilor de către statul român și subvenționarea parțială a dobânzilor. Prin aceasta va scădea în timp scurt presiunea exercitată asupra spitalelor pe segmentul de diagnostic și tratament al afecțiunilor acute și cronice.
- Recondiționarea și dotarea până în anul 2014 a ambulatoriilor de specialitate din spitale prin programul POR, prin alte programe comunitare, prin programul cu Banca Mondială sau prin finanțare de la Ministerul Sănătății. (Prin POR se acordă aproximativ 200 mil euro pentru reabilitarea a 15 spitale județene, deja selectate de către Ministerul Sănătății, ale căror proiecte pot fi în valoare de 200 000 – 20 mil Euro și ambulatorii de specialitate ale spitalelor);
- Sprijinirea constituirii echipelor multidisciplinare cu medicii din spital și din asistență primară, pentru promovarea și implementarea modelelor de management integrat al bolilor cronice, astfel încât medicul specialist din ambulator să constituie veriga științifică ce contribuie efectiv la stabilirea traseului clinic al pacientului cronic, a planului de management al pacientului și acordă în ambulator serviciile necesare pacientului.

1.2 Asistența ambulatorie de medicină dentară

Va fi încurajată asigurarea serviciilor de medicină dentară de urgență, în regim non-stop, atât de către cabinetele private cât și de cabinete ce vor funcționa în spitalele ce deservește urgente în cadrul secțiilor oro-maxilofaciale la nivelul spitalelor, vom propune plata acestor servicii de urgență din buget separat, similar finanțării UPU-CPU. Programele de prevenție dar și educative

adresate în principal copiilor, elevilor și studenților vor fi prioritare și vor beneficia de finanțare din fondul CNAS.

2.4 Asistența medicală spitalicească

- **Optimizarea organizării și conducerii - Principalele direcții acțiune**

➤ Îmbunătățirea calității și siguranței serviciilor medicale prin parcurgerea de către spitale a procesului de acreditare. Spitalele vor fi acreditate și clasificate corespunzător condițiilor de acordare a asistenței medicale pe care o pot furniza. Spitalele se vor pregăti, în sensul îmbunătățirii managementului organizațional, al mediului de îngrijire, al calității serviciilor, al resurselor umane, al riscurilor, al drepturilor pacientului, etc pentru a îndeplini condiții pentru acreditare, planurile de conformare putând fi acceptate doar pentru atingerea standardelor de încadrare într-o anumită categorie a spitalelor.

În scopul facilitării implementării sistemului de acreditare, Ministerul Sănătății va solicita inițierea unor sesiuni de dezbatere (cu CoNAS și spitalele) a standardelor de acreditare propuse de CoNAS, în vederea armonizării acestor standarde cu posibilitățile actuale ale spitalelor de încadrare în acestea. De asemenea va solicita CoNAS desfășurarea de sesiuni training pentru pregătirea spitalelor pentru procesul de acreditare.

➤ Analiza și reevaluarea sistemului de plată pe caz rezolvat (DRG), pentru a corecta unele deficiențe în inechități apărute în cei aproximativ opt ani de aplicare, pentru a-i crește eficiența. În prezent unele spitale au acumulat arierate datorită rambursării inadecvate în raport cu serviciile oferite (prin utilizarea unor tarife necorespunzătoare; sistemul DRG utilizat nu dispune în prezent de costuri relative reale, românești); pe de altă parte sistemul încurajază volumul internărilor și ocuparea maximă a paturilor, ceea ce duce la ineficiență; Nivelul decontării serviciilor medicale va fi făcut în funcție de complexitatea serviciului medical oferit și va fi similar pentru spitale de aceeași categorie. Stabilirea unui tarif unic pe tip de patologie pentru uniformizarea cheltuielilor din sistem.

➤ Managementul spitalelor- trebuie să fie realizat profesionist, cu implicarea celor care realizează și cunosc actul medical, în afara influențelor politice de la nivel central sau local, în condițiile monitorizării activității pe baza unor indicatori credibili și măsurabili care să elimine arbitrariul în aprecierea activității managerului. Managerul va avea autonomia deciziei privind serviciile

oferite, dotarea tehnică, personalul, etc. Conducerea spitalului (Consiliu de Administrație, Manager) își asumă responsabilitatea managerială, financiară, precum și responsabilitatea față de comunitate și pacienți. Ministerul Sănătății va promova acte normative pentru a reglementa aceste aspecte. Introducerea asociațiilor de pacienți și a comisiilor de etică cu rol consultativ.

- Dezvoltarea serviciilor în sistem de zi (chimioterapie, chirurgie de zi, alte servicii care se pot desfășura în regim de zi, etc). Acestea necesită într-o primă etapă investiții în echipamente de înaltă tehnologie și perfecționare profesională corespunzătoare

- Îmbunătățirea (scurtarea) duratei medii de spitalizare prin creșterea eficienței diagnostice și terapeutice prin adoptarea și implementarea protocoalelor terapeutice.

- Externalizarea unora dintre serviciile spitalului este încurajată numai dacă reduce costurile în condiții de calitate verificabile. Externalizarea unor servicii spitalicești în scopul obținerii unui plus de calitate, scăderii costurilor și finanțării mai rapide a re tehnologizării cu aparatură și dotări de ultimă generație (vezi succesul obținut cu externalizarea hemodializei începută în 2004. Sunt încurajate asocierile spitalelor pentru achiziționarea cost-eficientă a unor servicii în comun (spălătorie, catering, pază, etc).

- Se va sprijini transferul anumitor servicii de îngrijiri cronice furnizate în spital (diabet, astm, hipertensiune etc) către ambulatorul spitalului și asistență primară, prin dezvoltarea modelelor integrate de management al bolnavului cronic.

- Vor fi sprijinite dezvoltarea și extinderea îngrijirilor la domiciliu, în vederea reducerii internărilor în spital cu creșterea cost-eficienței, creșterea calității și a satisfacției pacienților. Se va crește alocarea financiară de la fondul de asigurări pentru aceste noi servicii.

- **Realizarea Centrului Unic de Programare la nivel local**, componentă a sistemului național informatic integrat pentru sănătate, va permite pacienților accesul neîngrădit și civilizat la serviciile medicale

- **Îmbunătățirea administrației spitalelor la nivel central și local**

- Se propune organizarea în cadrul Ministerului Sănătății a Administrației Naționale a Spitalelor care să propună, în funcție de necesarul de servicii medicale spitalicești, rețeaua de spitale publice SPS (actualele spitale rămase în subordonarea MS și 1 spital la nivel județean, spitalele universitare și

centrele de excelență care să poată fi finanțate și de la bugetul de stat pentru serviciile medicale scumpe determinate de diagnostice complexe ce determină costuri reale neacoperite acum de asigurările sociale de sănătate.

➤ Crearea unui „master plan” de servicii medicale – Acesta se va realiza prin evaluarea utilizării spitalelor (studii privind internările evitabile, activitatea spitalelor, numărul de paturi, gradul de utilizare), a structurii de personal, a caracteristicilor și stării de sănătate a populației și ulterior se va elabora *planul național de servicii medicale*. Se vor separa îngrijirile de tip acut față de cele de tip cronic și se va stabili numărul optim de paturi, pe specialități la 1000 locuitori. Se vor reevalua indicatorii pentru servicii spitalicești stabiliți prin strategia din 2004 și se vor stabili indicatori optimi pe termen mediu și lung pentru dezvoltarea acestor servicii.

➤ La nivel județean/regional se vor elabora planuri județene/regionale integrate în planul național

➤ Identificarea în regim de urgență și accesarea în ritm accelerat a tuturor resurselor financiare comunitare și extracomunitare pentru investiții în infrastructura sanitară. La ora actuală singurele proiecte care se desfășoară sporadic și cu multă întârziere sunt cele derulate prin POR (programul operațional regional) pentru ambulatorul de specialitate al spitalelor.

➤ Sprijinirea investițiilor private în construcția și dotarea de spitale noi prin garantarea creditelor de către statul român și subvenționarea parțială a dobânzilor.

➤ Reevaluarea întregii rețele naționale de psihiatrie. Actualizarea strategiei naționale pentru dezvoltarea serviciilor comunitare de psihiatrie și susținerea dezvoltării modelelor de asistență psihiatrică comunitară integrate. Renovarea și dotarea spitalelor de psihiatrie în special a celor pentru măsuri de siguranță.

2.5 Asistența medicală de urgență

Va fi asigurată pentru toți cetățenii la nivelul spitalelor municipale și județene prin extinderea unităților de primiri urgențe și sprijinirea încadrării cu personal de specialitate a acestora. Încurajarea dezvoltării serviciilor de urgență prespitalicești ambulanta-insistand pe ARTI(ambulante de resuscitare și terapie intensive)-SMURD iar la nivelul comunităților mici se vor înființa cu ajutorul comunitatilor locale SAC (statiile de ambulanta comunitare) pe care vor lucra și voluntari asigurand acesul rapid la tratament.SAC pot fi arondate centrelor

multifunctionale sau celor de permanenta avand astfel asistenta de urgenta asigurate de medic si asistent.

Medicina de urgență are nevoie de investiție rapidă în infrastructură și dezvoltarea resurselor umane:

➤ Finalizarea modernizării unităților de primire a urgențelor (UPU) în toate spitalele de rang județean și municipal într-o perioadă de doi ani și în toate spitalele orășenești în patru ani și asigurarea cu personal de specialitate (altfel echipamentele rămân neutilizate)

➤ Achiziționarea de elicoptere pentru a da șanse reale de supraviețuire victimelor din orice colț al țării. Pentru început ele vor lucra în subordinea serviciului de ambulanță județean ce are deja un număr mai mare de personal și heliport permitând intrarea rapidă în activitate .

➤ Extinderea sistemului SMURD la nivel național, cu contribuția autorităților locale.

➤ Evaluarea utilizării ambulanțelor performante și continuarea dotării, acolo unde se impune sau redistribuire între servicii de ambulanță ; modernizarea celor existente cu sisteme de diagnostic online (plus personal de specialitate).

➤ Asigurarea pregătirii de specialitate a medicilor, asistenților și paramedicilor din sistemul de urgență. În prezent există un deficit uriaș de medici de urgență ce poate fi compensat prin sistemul de rezidențiat pe post și formare de competente la nivelul medicilor de familie. .

2.6 Îngrijirile pentru cronici, vârstnici și a cazurilor sociale; Îngrijiri la domiciliu și îngrijirile paliative.

Deoarece pe de o parte, se urmărește scăderea utilizării unor servicii scumpe și inadecvate, cum sunt serviciile spitalicești, care sunt destinate cu preponderență îngrijirilor de tip acut, se vor dezvolta servicii adaptate nevoilor populației, după externarea din spital, cum sunt serviciile specializate îngrijirii vârstnicilor, cronicilor, celor cu probleme sociale.

Aceste servicii sunt reprezentate de: îngrijirile la domiciliu, spitale / centre pentru cronici și vârstnici, centre medico-sociale, îngrijirile paliative. Pentru dezvoltarea acestor servicii se propun următoarele acțiuni:

➤ Se va elabora legislația care să permită decontarea cheltuielilor pentru îngrijirile la domiciliu și pentru îngrijirile paliative la un nivel real și care să facă această activitate atractivă din punctul de vedere al prestatorilor de astfel de servicii.

➤ Împlicarea autorităților locale pentru dezvoltarea acestui sector este esențială, atât în privința dezvoltării resurselor umane, cât și a finanțării acestor servicii pentru comunitate. De asemenea este necesară încheierea cu Ordinul Asistenților Medicali și Moașelor din România(OAMMR) a unui protocol care să permită sa înlesnească pregătirea specifică a asistenților medicali pentru această activitate.

➤ La nivel local o parte din actualele spitale descentralizate se vor transforma în instituții care să asigure servicii de îngrijire de calitate pentru vârstnici și servicii de îngrijiri sociale, pentru care vor fi încurajate inclusiv parteneriate public-private.

➤ Se va urmări utilizarea eficientă a fondurilor structurale, din POR, PNDR, cât și din POSDRU, pentru dezvoltarea infrastructurii legată de servicii medico-sociale, servicii pentru vârstnici, cronici, dar și a resurselor umane adecvate.

2.7 Transportul medicalizat și nemedicalizat al pacienților va fi asigurat de serviciile de ambulanță județene-ARTI, SMURD și de operatori privați în condiții de competitivitate economică.

3. Asigurările Sociale de Sănătate

Fondul Național al Asigurărilor Sociale de Sănătate trebuie corectat din punct de vedere la gradului de colectare, al numărului de contribuabili și al procentului acordat care a scăzut îngrijorător de la 14 la 10,7%. Această corecție este absolut necesară pentru ca România să se apropie măcar ca procent din PIB de media europeană, în condițiile în care în anul 2010 pentru sănătate s-a alocat doar puțin peste 3%, adică jumătate din media europeană ca procent și de 8 ori mai puțin ca suma netă.

Măsurile menționate se vor implementa gradual pentru a exista timp pentru adaptarea agenților economici și cetățenilor la noul cadru, după o campanie de informare și după adoptarea măsurilor legislative necesare ca

întreaga sumă colectată să fie utilizată de CNAS în condiții de transparență și autonomie reală.

CNAS va fi o instituție autonomă în subordinea Parlamentului și se va reorganiza prin comasarea caselor județene de asigurări de sănătate din subordine în case regionale cu largă autonomie, ceea ce va reduce birocrăția, va micșora cheltuiala de funcționare și va eficientiza sistemul de asigurări.

a. Decontarea serviciilor medicale va realizata conform prevederilor legale pentru a nu se ajunge la acumularea de datorii în sistem. De asemenea vor fi introduse mecanisme inovative de decontare a serviciilor medicale, medicamentelor și materialelor sanitare. Un astfel de mecanism poate fi stimularea îmbunătățirii sistemului de finanțare a serviciilor medicale prin crearea unui fond unic de finanțare a spitalelor, la nivel național și introducerea unor criterii de contractare competitivă cu furnizorii de servicii spitalicești publici și privați.

b. Compensarea medicamentelor. Introducerea medicamentelor pe listele de compensare și gratuitate va face pe criterii de transparență și obiectivitate.

Se vor compensa în mod real cu 90% medicamentele pentru pensionarii cu pensii sub 1000 de RON, pentru evitarea situației actuale care a dus la mărirea coplății pacientului. Plățile către furnizori vor fi făcute la intervale fixe care să fie respectate și să asigure predictibilitatea și funcționarea fără sincope a sistemului de sănătate.

Vor fi asigurate resursele pentru asigurarea gratuității tratamentului pentru gravide și copii.

Revenirea și revizuirea listei de medicamente din producția internă la preț scăzut și cu compensare 100% pentru pensionari și alte categorii (minori, veterani, etc).

c. Programele de sănătate curative vor fi asigurate din punct de vedere financiar cu condiția ca ele să reprezinte priorități reale pentru sănătate, iar pacienții înrolați să fie tratați după ghiduri și protocoale terapeutice. Ministerul Sănătății va sprijini implementarea și utilizarea ghidurilor și protocoalelor terapeutice. Evidența pacienților și monitorizarea pacienților se va realiza prin dezvoltarea de Registre electronice de cronici, ce vor permite

evaluarea corectă a necesarului de medicamente, materiale sanitare și în consecință alocarea adecvată a finanțării tratamentelor pentru acești pacienți.

Programele naționale de oncologie, diabet, HIV/SIDA, tuberculoză, hemofilie, scleroză multiplă, boli rare vor beneficia de alocarea sumelor necesare medicației și altor materiale sanitare prin realizarea cu furnizorii a unor înțelegeri de reducere a prețurilor legate de volumul furnizat. Va fi introdus principiul împărțirii eforturilor financiare între producători și finanțator în sensul stabilirii unor indicatori ce trebuie atinși în cazul utilizării medicamentelor inovative în programele de sănătate. Condiția eficientizării acestor programe și a accesului neîngrădit la tratament este realizarea pentru fiecare dintre ele a unor Registre Naționale funcționale.

Programul de dializă va funcționa în continuare pe principiul decontării integrale a serviciilor prestate în funcție de indicatori de calitate.

Pentru materialele sanitare utilizate în programele de ortopedie și cardiologie se va înființa catalogul național unic de prețuri care va permite controlul costurilor și accesul unui număr mai mare de pacienți.

4. RESURSELE UMANE

Managementul resurselor umane din sectorul sanitar este total deficitar, în condițiile în care comparativ cu țările europene, nivelul asigurării populației din România cu medici și cadre medii sanitare este inferior mediilor europene. În ultimii ani s-a accelerat procesul de emigrare a medicilor și asistenților medicali, ceea ce a dus punerea în pericol a acordării asistenței medicale chiar în spitale mari din centre universitare.

În afară de distribuția teritorială neuniformă a personalului medical se mai remarcă și insuficiența personalului de specialitate mai ales pentru prevenție (epidemiologie, sănătate publică) sau specialități deficitare (ATI, radiologie, urgențe), medico-social, pondere inadecvată a personalului auxiliar, concentrarea personalului medical în zonele urbane și în spitale.

Alte probleme se referă la lipsa stimulentei pentru alegerea carierei medicale și a susținerii specialiștilor tineri, nivelul scăzut al salariilor și lipsa de legătură între performanța medicală și veniturile realizate, disfuncții majore la

nivelul procesului de planificare și formare a personalului medical, aspecte ce țin de mai multe instituții care nu au politici coordonate și coerente în domeniu.

Începand din anul 2005 s-a înregistrat o puternică tendință de culpabilizare globală a corpului medical, care a fost victima campaniilor de presă sau a celor politice menite să distragă atenția de la problemele reale ale sistemului sanitar, ceea ce a accentuat emigrația, dincolo de argumentele de ordin material.

În acest context PSD va lua urgent următoarele măsuri:

- Elaborarea Strategiei de Dezvoltare a Resurselor Umane în Sănătate de către Ministerul Sănătății având ca parteneri Ministerul Educației și Cercetării, Universitățile de Medicină și Farmacie, Colegiul Medicilor din România și OAMMR.
- Recredibilizarea profesioniștilor din sănătate prin campanii desfășurate în parteneriat cu Colegiul Medicilor din România, OAMMR, sindicatul SANITAS și alte sindicate din sănătate, cu implicarea unor specialiști în PR
- Reconsiderarea poziției personalului medical în grila unică de salarizare cu creșterea nivelului de încadrare și asigurarea de venituri consistente în raport cu performanța medicală

5. ADMINISTRAREA SISTEMULUI SANITAR

Ministerul Sănătății

➤ Ministerul Sănătății va fi reformat urmând să elaboreze politica generală de sănătate a României, standardele după care își desfășoară activitatea domeniul medical și indicatorii de evaluare a activității medicale.

➤ Va elabora standarde de audit și control pentru spitalele publice și private din România și va desfășura aceste activități în condițiile legii.

➤ Autoritatea de acreditare va elabora criterii și standarde de acreditare (Autoritatea de acreditare ar trebui să fie o autoritate independentă, ce să cuprindă reprezentanți ai CMR, OAMR, MS, Santias și Cantacuzino, nu subordonată Ministerului Sănătății!) și va derula procesul de acreditare a spitalelor.

➤ Ministerul Sănătății este responsabil de activitatea de Inspecție sanitară de stat a cărei activitate va fi întărită.

➤ Ministerul Sănătății va avea în subordine Administrația Națională a Spitalelor care va coordona activitatea din spitalele publice, aflate în subordonarea Ministerului Sănătății și va prelua inclusiv activitatea Direcțiilor de Sănătate Publică.

➤ Ministerul Sănătății va finanța programele medicale de prevenție în colaborare cu INSP, va aproba structura acestor programe și va monitoriza derularea lor. De asemenea Ministerul Sănătății va finanța asistența medicală de urgență, dotarea cu aparatură de înaltă performanță a unităților de asistență medicală din subordine și parțial a spitalelor județene.

➤ Ministerul Sănătății va stabili principiile de reorganizare și eficientizare a serviciilor medicale, va coordona împreună cu agențiile spitalicești județene (a căror structură de resurse umane poate proveni din DSP) și cu autoritățile locale activitatea de evaluare a nevoii de servicii medicale la nivelul fiecărui județ, precum și activitatea de evaluare a serviciilor medicale existente. Se vor reevalua direcțiile strategice, acțiunile și indicatorii pentru servicii spitalicești stabiliți prin strategia din 2004 și se vor stabili cu claritate planul de măsuri pentru optimizarea serviciilor medicale din România, pe termen mediu și lung. Documentul privind **Strategia națională de dezvoltare a serviciilor de sănătate**, va fi supus dezbaterilor publice, tuturor categoriilor interesate și va trebui să fie asumat de toate partidele parlamentare, având în vedere necesitatea continuității pentru asigurarea sustenabilității administrative și financiare a sistemului sanitar.

➤ Ministerul Sănătății va elabora Planul național de dezvoltare a serviciilor medicale, pe baza evaluării de nevoi și de servicii oferite în prezent, a ariei geografice deservite, a infrastructurii de comunicații și a potențialului de dezvoltare, a caracteristicilor populației și a prognozelor de evoluție; planul național se va dezvolta pe trei niveluri: local, județean, regional;

➤ Agențiile spitalicești județene/ regionale vor elabora planuri județene/regionale, respectând criteriile privind tipul, calitatea, cantitatea și distribuția serviciilor din planul național; planurile județene/regionale se vor integra în planul național, cu scopul de a asigura deservirea optimă a populației din zonă și regiune (să fie acoperite toate tipurile de servicii, într-o anumită aria geografică determinată pentru o anumită populație);

➤ Agențiile spitalicești județene, vor asigura coordonarea activităților spitalelor, vor stabili necesarul de unități și de paturi pe specialități, dezvoltarea restructurarea și reorganizarea serviciilor spitalicești în categoriile de îngrijiri

adaptate nevoilor: pentru acuți, cronici, vârstnici, cazuri sociale, raportat la populație și patologia specifică.

➤ Ministerul Sănătății va elabora Strategia de Dezvoltare a Resurselor Umane în Sănătate având ca parteneri Ministerul Educației și Cercetării, Universitățile de Medicină și Farmacie, Colegiul Medicilor din România și OAMMR.

➤ Ministerul Sănătății va sprijini dezvoltarea cercetării medicale la instituțiile aflate în subordine sau coordonare, cu accent pe cercetarea aplicativă în domeniul medical care poate reduce costuri sau poate oferi alternative terapeutice pacienților.

➤ Ministerul Sănătății va fi responsabil de finanțarea cheltuielilor cauzate de dezastre naturale, epidemii și alte cauze neprevăzute cu impact asupra sănătății publice.

➤ **Înființarea Companiei Farmaceutice Naționale**, care se va construi pe nucleul Fabricii Antibiotice Iași și va integra Unifarm, Oficiul Central de Stocare pentru Situații Speciale, Sanevit Arad și Departamentul de Vaccinuri de la Institutul Cantacuzino (proiectul a fost lansat de Ministrul Ion Bazac în 2009 și preluat ulterior de Boc în martie 2010). Noua companie de interes strategic național va dezvolta și va produce singură sau în colaborare cu mari corporații internaționale, vaccinuri și insulină, medicamente pentru boli cardiovasculare (prima cauză de deces în România), medicamente antitumorale orale, soluții perfuzabile, pe lângă activitatea din prezent: Antibiotice-producător de medicamente din 11 clase terapeutice, Sanevit Arad-producător de seringi, Unifarm-depozit.

Casa Națională de Asigurări de Sănătate

➤ CNAS va funcționa ca o instituție autonomă în subordinea Parlamentului care va administra în totalitate FNUASS colectat. Va crește gradual nivelul colectării prin mărirea numărului de contribuabili și reanalizarea nivelului contribuției către Fond, astfel încât procentul din PIB alocat sănătății să crească semnificativ.

➤ Pentru îmbunătățirea nivelului de colectare și pentru a putea finanța corespunzător serviciile medicale CNAS poate încheia parteneriate cu sindicatele care să stimuleze angajatorii să plătească contribuțiile la fondul unic.

➤ Casele județene de asigurări de sănătate se vor reorganiza în case regionale de asigurări în vederea reducerii costurilor și a eficientizării activității, în condițiile unei largi autonomii.

➤ CNAS va finanța programele de sănătate curative și va realiza modificările legislative și administrative necesare pentru transparența și controlul costurilor acestor programe, ceea ce va permite accesul unui număr mai mare de pacienți în condiții de standarde de bună calitate.

➤ CNAS va realiza în maniera accelerată sistemul național informatic integrat pentru sănătate care este nefuncțional în momentul de față. Implementarea unui astfel de sistem, care trebuie să integreze componentele deja existente, va reduce în mod semnificativ costurile, va permite controlul cheltuielilor, va evita fraudă și nu, în ultimul rând va oferi confort pacientului prin realizarea Centrului Unic de Programare la nivel local care îi va permite accesul neîngrădit și civilizat la serviciile medicale.

➤ CNAS și Ministerul Sănătății vor colabora la redactarea contractului cadru având în vedere că realizarea contractelor cu furnizorii de servicii medicale să țină seama de abordarea integrată a pacientului și posibilitatea acordării îngrijirilor la domiciliu pentru cei cu astfel de nevoi.

6. ASIGURĂRILE PRIVATE DE SĂNĂTATE

Asigurările private pentru sănătate de tip suplimentar vor fi încurajate fiind definite de către profesioniști, cu largă consultare a organizațiilor profesionale, sindicale, ONG, pachetele de servicii care vor fi decontate. Se vor evalua și dezbate introducerea creșterii deductibilității fiscale a sumelor pentru asigurări private, introducerea competiției la fondurile de sănătate a asiguratorilor privați și alte aspecte. Beneficiul stimulării asigurărilor private se va regăsi în calitatea crescută a serviciilor prin introducerea de stimulente, control riguros al costurilor, etc. În același timp, se va urmări și stimularea sectorului privat pentru finanțarea sistemului public de asigurări de sănătate.

Măsuri urgente

- Deblocarea urgentă (în prima zi de guvernare) a posturilor din sănătate. Este nevoie stringentă de personal suplimentar atât în secțiile de urgență (ATI, Coronarieni, Neonatologie, UPU) cât și în toate celalalte compartimente spitalicești pentru a asigura un act medical la parametrii

decești. Tragedia de la maternitatea Giulești nu se producea dacă pe secția de prematuri nu era o singură asistentă, ci două-trei și încă două infirmiere potrivit normativelor minimale.

- Programul finanțat de Banca Mondială (BIRD) și Banca Europeană de Investiții (BEI) Reform Sectorului de Sănătate APL II - Continuarea proiectului început de PSD în 2004 privind înființarea de Centre Medicale Multifuncționale în mediul rural și a componentei referitoare la maternități și spitale de pediatrie
- Informatizarea de urgență și totală a sistemului sanitar la toate nivelurile: medici de familie, policlinici, spitale, Casa Națională de Asigurări de Sănătate, toate într-un sistem integrat pentru a crește eficiența și a preveni abuzurile

Măsuri pe termen lung

- Finalizarea ghidurilor de bună practică medicală pentru toate afecțiunile, care vor contribui la optimizarea calității și costurilor îngrijirilor, prin eliminarea variațiilor individuale aduse de fiecare clinician în procesul de acordare a îngrijirilor de sănătate.
- Reluarea înființării de Unități de Asistență medico-socială care au asigurat încă de la apariția lor în 2004, îngrijirea persoanelor vârstnice fără resurse, în condiții demne și cu costuri scăzute. Din păcate programul a fost ulterior abandonat.
- Implementarea în strategia națională de sănătate a practicilor de profilaxie care să devină un „al patrulea pilon”, independent, alături de medicina acută, îngrijirea bolnavilor cronici și reabilitare.

7. Acțiuni Urgente pentru Sistemul Sanitar

1. Revizuirea, completarea și îmbunătățirea legislației referitoare la descentralizarea din sistemul sanitar, pentru a evita blocajele, a permite finanțarea corespunzătoare a serviciilor, controlul cheltuirii fondurilor, managementul descentralizat eficient.
2. Revizuirea contractului de management, a indicatorilor de evaluare a managerului, cu scopul de a influența interesul managerului pentru creșterea calității și eficienței serviciilor spitalicești: (ex; indicatorul referitor la % infecțiilor intraspitalicești descurajează raportarea și cercetarea cazurilor de infecții nosocomiale, încurajează ascunderea problemelor și nerezolvarea lor, punând în pericol pacienții și personalul

medical; indicatorul cu privire la rata de utilizare a paturilor încurajază internările nejustificate)

3. Deblocarea urgentă a posturilor din sănătate (parțial începută). Este nevoie stringentă de personal suplimentar atât în secțiile de urgență (ATI, Coronarieni, Neonatologie, UPU, Radiologie) cât și în toate celelalte compartimente spitalicești pentru a asigura un act medical la parametrii decenti

4. Implementarea programelor de informatizare SIUI, și a schimburilor de informații în sistem – dosar medical electronic/ registru cronic/ prescripție electronică, pentru creșterea calității actului medical, îmbunătățirea evidențelor pacienților și a costurilor din sistem (programul pentru prescripția electronică și fișa electronică a pacientului vor fi derulate de către CNAS cu finanțare din fonduri structurale) .

5. Programul finanțat de Banca Mondială (BIRD) și Banca Europeană de Investiții (BEI) Reforma Sectorului de Sănătate APL II

- Revenirea la componenta din program destinată maternităților și spitalelor de pediatrie, pentru asigurarea condițiilor optime de instalare și utilizare a echipamentelor medicale deja achiziționate prin proiect. Fondurile de la BIRD erau alocate cu prioritate achiziției de echipamente pentru terapie intensivă copii, nou născuți, prematuri, asistență gravidelor, intervenții chirurgicale copii, etc pentru toate maternitățile din țară și câteva spitale de pediatrie; aceste echipamente necesitau respectarea unor condiții fizice de instalare și punere în funcțiune. Pentru realizarea acestor condiții fondurile de la BEI erau destinate lucrărilor civile în 183 maternități și spitale pediatrie și includeau cu prioritate: asigurarea structurii de rezistență acolo unde e necesar, acoperișuri, tâmplărie, pardoseli, structuri metalice, instalații sanitare, instalații electrice, instalații contra incendiilor, telecomunicații, lifturi, finisaje, etc. Fondurile nu au fost utilizate ani de zile, proiectul având termen de finalizare iunie 2009; în prezent, alocarea financiară pentru reabilitarea construcțiilor a fost limitată la pentru aproximativ 15 maternități. Dacă ar fi fost respectat și îndeplinit acest program, cu siguranța nu ar fi apărut condițiile pentru incendiul de la Giulești.

- Continuarea dezvoltării de modele de servicii în rural - înființarea de Centre Medicale Multifuncționale

6. Revizuirea contractului cadru privind alocarea financiară pentru asistența primară, de spital și a tipurilor de asistență medicală acordată după externare (pentru cronici, vârstnici, cazuri sociale) și aplicarea unor modalități mai corecte și transparente de alocare financiară pentru furnizorii de servicii medicale.

7. Implicarea experților, a specialiștilor de sănătate publică și management în organizarea și conducerea sistemului, a serviciilor medicale, depolitizarea, utilizarea evidențelor științifice pentru deciziile de politică sanitară.

8. Evaluarea strategiei actuale de raționalizare a spitalelor aprobată de către Ministerul Sănătății și elaborată cu consultanță de la Banca Mondială, actualizarea acesteia unde este cazul și ulterior dezvoltarea și adoptarea “Strategiei naționale pentru servicii medicale”, care să includă în afară de serviciile spitalicești, toate celelalte servicii medicale, într-o concepție integrată; strategia se va dezvolta în consultare cu experți, factori principali din sistem, alte ministere implicate în sănătate, partide politice, pentru realizarea consensului și a sustenabilității pe termen lung a principalelor decizii de politică sanitară.

Piața muncii și politici sociale

Diagnoza sistematică

În condițiile în care veniturile colectate la bugetul sunt doar de 32% din PIB, iar din acestea o treime (aprox. 10% din PIB) reprezintă contribuțiile sociale, cea mai urgentă problemă o constituie majorarea ponderii veniturilor fiscale ale bugetului în PIB prin măsuri noi de cointerese a contribuabililor. Prin alimentarea mai bună a bugetului putem evita politicile de pauperizare a populației, distrugerea fundamentelor statului social și putem pune bazele unei evoluții viitoare a politicilor de protecție socială în acord cu caracterul preponderent deschis al economiei românești și cu obiectivele din Strategia Europa 2020.

Programele de politică socială trebuie să țină cont de câteva fenomene particulare, care în ultimii ani au devenit semnificative:

Rezistența fenomenului de muncă nedeclarată (la negru) la *măsurile clasice* de reducere a costului forței de muncă și a impozitelor pe venit (scăderea moderată a contribuțiilor fiscale și impunerea veniturilor cu 16%); Evoluția evaziunii fiscale și parafiscale în ultimii 6 ani vine să infirmă presupoziția că un sistem simplist și neutru de impozitare crește nivelul de conformare fiscală și veniturile la bugetele publice.

Evaziunea fiscală majoră, mai ales în zona contribuțiilor sociale (prin remunerarea "alternativă" și gri a salariaților legal înregistrați) și a TVA. Retribuția angajaților (câștigul salarial brut - care cuprinde salariul în bani și beneficiile în natură - și contribuțiile sociale plătite de angajator) a reprezentat 39,3% din PIB în anul 2008 și 42% din PIB în anul 2009, conform Eurostat. Media U.E. în aceiași ani a fost de 48,5% și 49,9% din PIB.

Veniturile din câștigurile salariale nete reprezintă doar 13,5% din PIB în țara noastră. Angajatorii raportează că salariile brute și beneficiile reprezintă în România 73,49% din costul forței de muncă. Adică aprox. 30% din PIB. Este posibil ca cifrele statistice raportate de către angajatori (alții decât cei din sectorul public) cu privire la câștigurile salariale brute și nete să nu reflecte fidel realitatea, fenomenul având dimensiuni considerabile. Recursul angajatorilor privați la metode alternative sau nelegale de remunerare a angajaților s-ar putea să fie frecvent și la dimensiuni serioase.

Principala cauză pare să o constituie ponderea ridicată a contribuțiilor sociale în costul forței de muncă. Chiar dacă, în ansamblu, presiunea fiscală totală nu este ridicată în România, tentația optimizării fiscale prin raportarea unei remunerații bănești nereale este mare, cu atât mai mult cu cât creșterea competitivității este înțeleasă mai ales din perspectiva scăderii costului cu forța de muncă, nu și prin sporirea competitivității tehnologice.

Rata înaltă a șomajului de lungă durată, mai ales la tinerii absolvenți și la persoanele cu vârsta mai mare de 45 de ani. Multe persoane din aceste categorii de vârstă se pot considera ca fiind ieșite de pe piața muncii legală.

Diversificarea formelor de ocupare și creșterea semnificativă a fenomenului "falșilor independenți" în vederea unei "optimizări fiscale" în beneficiul aparent al ambilor parteneri contractuali conduc la reducerea numărului de contribuabili la bugetele sociale.

Creșterea ratei sărăciei relative și a sărăciei absolute și perenizarea pungilor de sărăcie în zonele "clasice". Creșterea rapidă a ratei de sărăcie monetară și scăderea abruptă a consumului gospodăriilor.

Rata înaltă de sărăcie a copiilor și tinerilor. Abandon școlar, părăsirea timpurie a școlii și educație precară.

Creșterea alarmantă a incidenței unor grupe de boli (diabet, boli cardiovasculare, osteo-articulare, etc)

Emigrația masivă a forței de muncă, mai ales a celei înalt calificate din domeniile slab remunerate în ultima perioadă

Instalarea convingerii, într-o mare parte a publicului, că statul impune o presiune fiscală înaltă, că risipește resursele și că oferă o protecție socială "exagerată" unora dintre beneficiari (programe de asistență socială) și insuficientă altora (sănătate). De altfel, rata prelevărilor obligatorii prin ratele marginale efective de impunere asupra veniturilor din muncă (impozite și contribuții sociale) pe salariile scăzute a crescut de la 60,5% în 2005 la 70,9% în 2007 în cazul salariaților celibatari și fără copii. Recenta majorare a TVA la 24%, în condițiile neintroducerii ratelor reduse și supereduse la produsele și serviciile de bază, a înrăutățit situația. Sarcina fiscală suportată de populația cu venituri mici este mult mai mare decât cea suportată de populația cu venituri mari, din muncă sau din capital.

Situația asistenței sociale și a BASS în anul 2010

- PIB 2010 – revizuit: 538.917 milioane lei

- Total cheltuieli cu asistența socială în bugetul consolidat rectificat: 64.911,4 mil lei – 12% din PIB

- Cheltuieli cu asistența socială fără pensii de stat, șomaj și sănătate: 21.513,2 mil lei – 4% din PIB

- Cheltuieli cu pensiile de stat (BASS): 40.405,9 mil lei – 7,5% din PIB-ul rectificat.

- **Valoarea punctului de pensie este de 732,8 lei**, reprezentând 39,9% din salariul mediu brut pe economie utilizat la elaborarea BASS (1.836 lei).

- Cota de contribuție de asigurări sociale este de 31,3% pentru condiții normale de muncă.

- La nivelul lunii iunie 2010, bugetul de pensii avea un **deficit înregistrat de 798,1 mil lei**, în condițiile în care a fost utilizată suma de 4.237,9 mil lei din subvenție, **deficitul real înregistrat la 6 luni fiind de 5.036,0 mil lei**. La rectificarea din luna august 2010 **subvenția a fost majorată la 10,88 mld lei (cca. 2,56 mld euro – cu 900 mil euro mai mult decât s-a acordat prin bugetul aprobat inițial)**.

Premise pentru anul 2011

- Prognoze Comisia Națională de Prognoză

- PIB 2011: 544.425 milioane lei

- Salariul mediu brut: 1.920 lei

- Câștigul mediu brut: 2.022 lei

- Indicele preturilor de consum medie an/an: 3,2

- **Cerință acord cu FMI: înghețarea pensiilor – menținerea valorii punctului de pensie la 732,8 lei**, reprezentând 38,17% din salariul mediu brut pe economie utilizat la elaborarea BASS (1.920 lei). În aceste condiții:

- Cheltuieli cu pensiile de stat (BASS): 41.953 mil lei (9,87 mld EURO) – 8,44% din PIB-ul prognozat

- Deficit BASS: 8.287,3 mil lei – 1,67% din PIB

Dacă la acest deficit se adaugă și cheltuiala cu pensiile agricultorilor în sumă de 4.375 mil lei (0,88%) din PIB, deficitul total al sistemului de pensii se ridică la 12.662,3 mil lei (2,98 mld euro – cca. 2,55% din PIB).

În scopul stimulării agenților economici, inclusiv pentru **crearea de noi locuri de muncă**, se poate avea în vedere **reducerea cotelor de CAS** (contribuția socială pentru pensii) cu 3 până la 10 puncte procentuale. Această măsură ar conduce însă la diminuarea veniturilor BASS cu:

- **cca.1,06 mld euro**, în cazul unei reduceri cu **5%** a cotei de CAS, **dar ar permite crearea de cca. 200.000 noi locuri de muncă**; deficitul BASS ar crește la 2,57% din PIB (12.803,3 mil lei)
- **cca.620 mil euro**, în cazul unei reduceri cu **3%** a cotei de CAS, **dar ar permite crearea de cca. 120.000 noi locuri de muncă**; deficitul BASS ar crește la 2,2% din PIB (10.925,1 mil lei).

Dacă s-ar dori **menținerea puterii de cumpărare** a pensiilor, ceea ce **ar presupune o majorare cu 3,2% a valorii punctului de pensie**, acesta ar ajunge la valoarea de **756,2 lei**, reprezentând **39,4%** din salariul mediu brut pe economie utilizat la elaborarea BASS (1.920 lei). **Cheltuieli cu pensiile de stat (BASS) ar ajunge la 43.295,5 mil lei (10,19 mld EURO) – 8,71% din PIB-ul prognozat, iar deficitul BASS ar crește la 9.629.8 mil lei (1,94% din PIB).**

I. Ocuparea forței de muncă

Obiective operaționale

1. Asigurarea unitatii si a unicitatii reglementarilor privind ocuparea fortei de munca

2. Creșterea ratei de ocupare a forței de muncă cu 10% până în anul 2014 și 70-75% pentru anul 2020, efortul focalizându-se pe următoarele grupuri:

- tinerii cu vârsta între 15 și 25 de ani;
- lucrătorii în vârstă cu vârsta între 50 și 64 de ani;
- femeile;
- lucrătorii necalificați;
- persoanele cu dizabilități;
- persoanele provenind din familii de migranți

3. Reducerea cu 10%, până în anul 2014, a persoanelor care se află în șomaj de lungă durată;

4. Asigurarea coerenței și eficacității politicilor de ocupare a forței de muncă:

a) cooperarea strânsă între administrația centrală și cea locală, având ca scop crearea de locuri de muncă;

b) dezvoltarea integrată, atât pe verticală cât și pe orizontală a mecanismelor sociale, de sănătate, educaționale și a politicilor fiscale;

5. Introducerea șomajului parțial astfel încât acesta să permită, pe o perioadă limitată, cumularea veniturilor din muncă în regim part-time cu o parte a ajutorului de șomaj.

6. Introducerea cazierului social în raport cu piața achizițiilor și contractelor publice. Interdicția aplicată participării agenților economici care au utilizat forme de muncă la negru/gri în ultimii 2 ani la orice formă de licitație-atribuire a contractelor de achiziții/lucrări publice.

7. Încurajarea dezvoltării economiei sociale/solidare prin stimularea "primei angajări". Tinerii angajați în primul loc de muncă în entitățile economiei solidare nu vor achita, în primele 12 luni, contribuții sociale datorate pe câștigul salarial brut, iar contribuțiile angajatorului se reduc cu 50%. Încurajarea apariției unor noi tipuri de organizații non-profit (**întreprinderi sociale** (organizații cu un scop explicit de a fi în folosul comunității, inițiate de către un grup de cetățeni și în care interesul material al investitorilor de capital este supus unor limite) menite să preia o parte din presiunea pe serviciile sociale, prin înființarea de noi locuri de muncă, în interes local.

8. Crearea cu prioritate de locuri de muncă și lupta împotriva politicilor de distrugere a celor existente:

a) stoparea pierderii locurilor de muncă:

➤ limitarea fenomenului „*migrației creierelor*”;

➤ stimulente acordate angajatorului care-și recheamă proprii angajați după terminarea perioadei maxime de șomaj tehnic (90 de zile), păstrându-se angajații care au beneficiat de experiență și formare profesională. Stimulentul se constituie în scutirea angajatorului de la plata contribuțiilor de asigurări sociale pe o perioadă de 6 luni.

b) crearea de noi locuri de muncă:

➤ programe de creare/menținere de locuri de muncă sau „programe de măsuri active”; în momentul de față, cadrul legal este aproape integral ignorat de puterea executivă,

➤ stimularea prin măsuri fiscale a întreprinderilor exportatoare ce fac angajări în perioada de criză economică;

c) favorizarea inserției pe piața forței de muncă, cu precădere a categoriilor defavorizate: tinerii, femeile, persoanele cu handicap, minoritățile etnice:

➤ programe care au drept scop stimularea din fondul de șomaj a încadrării în muncă a persoanelor aflate în șomaj de lungă durată (mai mare de 12 luni, creșterea calității și productivității muncii, promovarea inserției sociale active, în special accesul persoanelor defavorizate la angajare;

➤ întărirea rolului agențiilor județene pentru ocuparea forței de muncă în promovarea și monitorizarea, pe baze competitive, a programelor de măsuri active ale pieței muncii;

➤ elaborarea și implementarea măsurilor care să promoveze integrarea și facilitarea accesului *tinerilor* pe piața muncii:

- promovarea unei legi în favoarea tinerilor, în așa fel încât să asigure un tranzit coerent din sistemul educațional către piața forței de muncă, să asigure accesul acestora la sisteme de asistență pentru tinerele mame, să fie promovați și plătiți corespunzător, în funcție de valoarea și calitatea muncii depuse;

- stimularea extinderea măsurilor de încurajare a angajării tinerilor pe piața muncii, prin modificarea sistemului asigurărilor pentru șomaj și stimularea ocupării forței de muncă, prin acordarea de prime de angajare neimpozabile;

- promovarea politicilor necesare pentru integrarea socio-profesională a tinerilor proveniți din centrele de plasament;

- îmbunătățirea legislației privind stimularea ocupării forței de muncă, care să promoveze măsuri active pentru asigurarea tranziției de la perioade inactive la perioade active pe piața muncii (tranziția de la perioada de îngrijire a copilului la inserarea pe piața muncii).

➤ elaborarea de programe specifice care să crească gradul de conștientizare a **femeilor** cu privire la drepturile lor, va promova femeile în domenii economice care nu le sunt accesibile în mod tradițional și dezvoltarea unui sistem de muncă la domiciliu.

➤ crearea unui sistem eficient de formare, orientare profesională și angajare a *persoanelor cu handicap*:

- dezvoltarea și crearea de locuri de muncă, însoțite de sprijin activ și de măsuri de susținere specifice și individualizate, aflate în sprijinul persoanelor cu handicap, dar și a angajatorului dispus să le încadreze pe piața muncii;

- stimularea dezvoltării unei rețele de specialiști pentru consiliere și informare privind locurile de muncă pentru persoanele cu handicap.

- elaborarea de măsuri concrete pentru promovarea *minorităților etnice* pe piața forței de muncă în vederea îmbunătățirii situației acestor persoane:

- promovarea de programe reale pentru informarea asupra nevoii de *integrare a romilor pe piața forței de muncă* și consolidarea relației dintre autoritățile guvernamentale cu organizațiile nenguvernamentale pentru a identifica nevoile acestora;

- adoptarea de măsuri active de asigurare a accesului la servicii de sănătate a membrilor comunității, cu precădere a viitoarelor și tinerelor mame și a copiilor;

- dezvoltarea mecanismelor pentru accesul la educație a membrilor comunității, în special a copiilor, dar, totodată, va iniția și formule, conform specificului comunității de educare permanentă de-a lungul vieții;

- promovarea în vederea asigurării unui minim standard în ceea ce privește politica locativă;

- susținerea și inițierea de cursuri de calificare, în meserii care sunt solicitate pe piața muncii;

- promovarea și organizarea de burse de locuri de muncă, la nivelul fiecărui județ, cu ajutorul A.N.O.F.M., agenților economici și O.N.G.-urilor.

- accesarea fonduri europene și sprijinirea organizării interne a comunităților roma pentru a putea iniția accesări directe prin mecanisme proprii a fondurilor europene.

Asigurarea unor **locuri de muncă de calitate**:

a) formarea continuă a lucrătorilor:

- programele de formare profesională pentru lucrători, care să se adapteze oportunităților de dezvoltare economică, cu accent în principal pe locurile de muncă verzi;

- statul să ofere posibilitatea creșterii gradului de ocupare a forței de muncă, de specializare și formare profesională, gratuite, destinate în special persoanelor aflate în perioadele de șomaj tehnic;

- introducerea cursurilor de formare/specializare și obligarea angajatorului de a oferi cursuri de formare/specializare de minim 5 zile

lucrătoare pe an pentru angajații din sectorul public și minim 3 zile lucrătoare pe an pentru cei din sectorul privat.

b) Stimularea investițiilor care au ca destinație îmbunătățirea condițiilor de muncă ale salariaților la locul de muncă.

9) Diminuarea exodului forței de muncă spre alte țări europene prin **mărirea salariului minim brut garantat în plată**, corelat cu creșterea productivității și acordarea unor facilități diverse celor care revin din străinătate și se angajează în țară

II. Pensii

România se află pe locul 24 în Europa în ceea ce privește cheltuielile cu asistența socială (pensii, șomaj, ajutoare sociale), cheltuind în 2009 13,5% din PIB cu acest domeniu. În privința cheltuielilor cu pensiile din totalul veniturilor bugetare ne plasăm însă cu 38% din PIB pe poziția 2. De aici rezultă că, comparativ cu alte țări europene noi nu dăm pensii mai mari, ci veniturile bugetare cât și PIB în 2009 au fost foarte mici. Rezultă că **colectarea veniturilor e slabă, evaziunea mare, numărul de contribuabili mic și salariile mici.**

Concluzia este aceea că criza sistemul public de pensii și a deficitului bugetului consolidat se datorează numărului extrem de mic de lucrători și a salariilor reduse. Dovada cea mai clară este aceea că în 2005-2007, când aveam 5,1 mil. lucrători și salarii mai mari, bugetul de pensii s-a aflat în excedent. În prezent, cu 4,2 milioane de lucrători, cu salarii mai mici comparativ cu 2009 cu 35-40%, cu menținerea și chiar accetizarea trendului de disponibilizări dictate de politica guvernului și a FMI, ne îndreptăm spre colapsul sistemelor de protecție socială

Politica reducerii cheltuielilor cu personalul trebuie înlocuită neîntârziat cu politica ocupării în muncă! PSD consideră, de asemenea, că sistemul de pensii trebuie să iasă de sub influența politică, în sensul introducerii unui algoritm automat de calcul al pensiilor, care să țină seama de evoluția economiei, dar și de puterea reală de cumpărare.

Obiective operaționale

- Consolidarea veniturilor bugetului asigurărilor sociale pentru pensii;

- Asigurarea în plată a valorii punctului de pensie la 45% din salariul mediu brut pe economie.
- Asigurarea gratuită și compensată a medicamentelor pentru pensionari;
- Bilete de tratament compensate în stațiuni balneare din țară;

1. Crearea unui **mediu favorabil menținerii în activitate a persoanelor** care doresc să rămână active pe piața forței de muncă după ieșirea la pensie;

a) promovarea unui mecanism de pensionare anticipată în cazul persoanelor care îndeplinesc condițiile de vechime în muncă și contribuție, care sunt în șomaj, de cel puțin 2 ani și care au mai puțin de 3 ani până la îndeplinirea criteriului de vârstă. Pensionarea se face cu o diminuare proporțională a cuantumului pensiei pentru anii până la îndeplinirea criteriului de vârstă, dar și un an după îndeplinirea criteriului de vârstă. Totodată, plata pensiei anticipate se suspendă în cazul angajării persoanei care a apelat la acest mecanism de protecție socială;

b) accesarea dreptului la pensionare, la îndeplinirea criteriului de vârstă, să fie opțională, depinzând de decizia celui care are dreptul la pensie, scăzând astfel presiunea pe bugetul de asigurări sociale și se va elimina practica ”dublei plăți” a pensiei și salariului.

2. Asigurarea unor **pensii decente**, respectiv reevaluarea măsurilor vizând pensionarii - indiferent de categorii - din ultimul an și corelarea acestora cu principiile de drept și cu cele sociale:

a) creșterea valorii punctului de pensie la 45% până la sfârșitul anului 2011;

b) păstrarea plafonului sumei din pensii ce nu se impozitează, la 1.000 lei și ridicarea acestui plafon, în perspectiva ieșirii din criză, la 1.400 lei;

c) scutirea de la participarea la mecanismul de coplată în cadrul asigurărilor de sănătate a pensionarilor cu o pensie mai mică de 1.500 lei;

d) aplicarea principiului de drept a neretroactivității în recalcularea pensiilor, precum și a principiului dreptului câștigat.

e) pentru scăderea presiunii bugetare generată de plata pensiilor speciale, se va aplica, cu caracter temporar, măsura impozitării progresive a acelor care depășesc 3.000 lei.

f) Pensiile militare (162000 persoane), conform noii legi a pensiilor votată de actuala putere costă bugetul asigurărilor sociale 1,68 mld E anual

presupunând că actualele pensii militare mai mici de 3000 lei nu se vor diminua (prim ministru) și că pensia medie militară este de cel puțin 3500 lei. Pentru aceste pensii nu există echivalent în contribuții în trecut, stricând caracterul unitar al legii. Mai mult, legea 119/2010 propune luarea în considerare la recalcularea pensiei o diversitate de sporuri inexistente în legea nr.19/2000 privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale, abătându-se astfel de la formula generală de calcul a pensiei din sistemul public. Introducerea pensiilor militare în sistemul public de pensii contravine uzanțelor europene și reprezintă tehnic o forțare de a ajusta uniforma unui șoricel pentru a încăpea un elefant în ea. Vom readuce pensiile militare la vechea regulă, cu menținerea legii 164/2001. Bugetul de stat va susține aceste pensii și nu le va pune în sarcina și așa greu încercatului buget de asigurări sociale.

3. Crearea unui mediu favorabil persoanelor retrase la pensie:

a) programe de turism social pentru pensionari prin subvenții și facilități acordate de Guvern prestatorilor de servicii care organizează programe de acest tip.

b) acordarea de sprijin familiilor care au în grijă persoane în vârstă prin dezvoltarea unui serviciu comunitar de asistență socială (îngrijire) și medicală ambulatorie pentru verificarea constantă și permanentă a stării de sănătate și a condițiilor de viață a pensionarilor.

c) redeschiderea și deschiderea de noi centre medico-sociale, astfel încât persoanele în vârstă cu boli cronice, fără familie și fără resurse, să nu fie abandonate.

4. Măsuri pentru asigurarea echilibrului bugetului de asigurări sociale de pensii

În zona VENITURILOR

În vederea sporirii veniturilor BASS trebuie întreprinse măsuri pentru:

- combaterea fermă a evaziunii fiscale.

- **sporirea nivelului veniturilor salariale** prin creșterea productivității și complexității muncii. În acest scop se propune stimularea agenților economici pentru a dezvolta activități ce utilizează tehnologii de ultimă oră, implicând resurse umane având o pregătire înaltă, care, în ultimă instanță vor genera venituri salariale mai mari, implicit venituri mai mari la buget.

- **Introducerea posibilității legale de achiziționare de puncte anuale de pensie** necesare în cazul pensionării la limită de vârstă de către cetățenii români

care nu au contribuit la fondul de pensii pentru perioade cumulate de maxim 5 ani.

- Crearea unui mediu favorabil menținerii în activitate a persoanelor care doresc să rămână active pe piața forței de muncă după ieșirea la pensie

- **Se propune stimularea obținerii de contribuții sociale în zona agriculturii**, prin implementarea efectivă a legii nr. 263/2008 privind sistemul de pensii și alte drepturi de asigurări sociale ale agricultorilor. Există pericolul real ca, peste 10 – 20 de ani, din cauza faptului că persoanele din zona rurală nu contribuie la sistemul public de pensii, acestea să rămână fără mijloace de existență și în consecință să apeleze la acordarea pensiei minime, deci la asistența socială.

Venituri suplimentare la bugetul asigurărilor sociale de pensii

Asigurarea agricultorilor.

Conform legii 263/2008, privind sistemul de pensii sociale și alte drepturi de asigurări sociale ale agricultorilor;

A fost amânată nejustificat aplicarea.

$$\begin{aligned} V_{\text{suplimentar/an}} &= \text{Nr.asig.} \times \text{Contrib.lunară/medie} \times 12 \text{ luni,} \\ &= 2,2 \text{ mil.} \times 120 \text{ lei} \times 12 \text{ luni,} \\ &= \mathbf{3.168 \text{ mil. lei} > 750 \text{ mil. Eu}} \end{aligned}$$

Asigurarea persoanelor fizice autorizate, membrii asociații familiale, manageri, administratori firme și acționari unici.

$$\begin{aligned} V_{\text{suplimentar/an}} &= \text{Nr.asig.} \times S_{\text{mediu brut}} \times \text{Cota}_{\text{CAS}} \times 12 \text{ luni,} \\ &= 1 \text{ mil.} \times 1.800 \text{ lei} \times 10,5/100 \times 12 \text{ luni,} \\ &= \mathbf{2.268 \text{ mil. lei} > 540 \text{ mil. Eu}} \end{aligned}$$

TOTAL VENITURI SUPLIMENTARE:

$$\begin{aligned} \text{La BAS/an} &= V_{\text{s/an1}} + V_{\text{s/an2}} = 750 \text{ mil.Eu} + 540 \\ \text{mil.Eu} &= \mathbf{1.290 \text{ mil. Eu}} \end{aligned}$$

b) In zona CHELTUIELILOR.

Ținta principală pe termen mediu, pe măsură ce colectarea se va îmbunătăți iar numărul și valoarea contribuțiilor vor crește, este **asigurarea**

valorii punctului de pensie corelat cu salariul brut. În acest scop sunt necesare măsuri de reformare a actualului sistem de pensii.

Se propune introducerea posibilității ca anumite grupuri de salariați, din anumite domenii de activitate – personal din mediul bancar, militari, diplomați, parlamentari și personal parlamentar, dar și personal care activează în sectoare încadrate în actualele grupe de muncă (mineri, siderurgiști, personal aeronautic etc) – să poată să participe la **fonduri de pensii ocupaționale**, în scopul asigurării unor pensii ocupaționale care, pe de o parte, să completeze la bătrânețe veniturile provenite din pensia publică, iar pe de altă parte, să le asigure mijloace de existență în perioada în care, din diverse motive, nu mai pot activa în ocupația respectivă, eventual până la împlinirea vârstei standard de pensionare din sistemul public.

Contribuțiile la aceste fonduri de pensii ocupaționale ar urma să fie suportate de către patroni și salariați, în proporții stabilite prin contractele colective de muncă, eventual prin redirectionarea către aceste fonduri a actualelor contribuții suplimentare datorate în prezent la sistemul public pentru activități prestate în condiții speciale sau deosebite de muncă.

III. Asistență socială

Este necesară modernizarea sistemului de asistență socială pentru a permite un acces adecvat al populației îndreptățite la beneficiile lui. Susținerea publicului pentru politicile de protecție socială se poate obține doar în măsura în care acesta nu vizează doar atenuarea stării de sărăcie/precaritate/excludere, ci este și un mecanism de susținere a ascensiunii sociale.

Obiective operaționale

1. Asistență specifică acordată grupurilor sociale dezavantajate:

a) crearea unor mecanisme instituționalizate care să permită monitorizarea și evidențierea permanentă a acestor categorii sociale;

b) dezvoltarea continuă a unor servicii destinate rezolvării problemelor specifice acestor grupuri sociale.

2. Combaterea sărăciei și promovarea incluziunii și protecției sociale pentru reducerea cu 25% a numărului persoanelor care trăiesc sub pragul național de sărăcie.

- Asigurarea unui sistem de asistență socială eficient și flexibil în funcție de un set de factori de risc social, cum sunt: veniturile pe membru de familie; vârstă; starea de sănătate; domiciliu; sezon; numărul membrilor de familie, ș.a.;

3. Stimularea investițiilor publice și private într-un sistem integrat de asistență socială performant, pentru protecția persoanelor în vârstă, cu dizabilități, fără locuință și fără venituri și a altor persoane aflate în situații de risc social și care au nevoie permanent sau temporar de protecție

4. Legiferarea posibilității ca beneficiarul de venit minim garantat adult, în putere de muncă, să primească și venituri din ocupare ocazională, limitat și sub condiția efectuării orelor de muncă în folosul comunității.

5. Reducerea polarizării sociale prin reducerea sarcinii fiscale suportată de contribuabilii cu venituri modeste: (1) Prin introducerea TVA redusă și superredușă pe bunurile și serviciile esențiale și (2) Prin introducerea impozitului diferențiat și progresiv pe veniturile personale

6. Aplicarea principiului „solidaritate pe măsura responsabilității”, prin introducerea unor măsuri de tipul: (1) Indemnizație de șomaj echitabilă. (Este necesară reintroducerea stabilirii indemnizației de șomaj proporțional cu salariul, în cote care să țină cont de stagiul de cotizare; (2) Pensie de stat echitabilă. Este necesară legiferarea introducerii unei opțiuni a asiguratului de a rămâne în activitate – la locul său de muncă anterior ocupat și fără ca angajatorul să-l poată obliga să se pensioneze; (3) Contul social și asistență socială "à la carte". Introducerea unei metode de evaluare a actelor/activităților individuale de solidaritate socială (voluntariat, donații cu scop social, participare activă la proiecte sociale locale, etc.) și recompensarea lor prin stabilirea unor preferințe la accesarea ulterioară a unor beneficii din partea statului sau a comunității locale; (4) Parteneriat cu entitățile economiei sociale.

IV. Securitatea și legislația în muncă

Obiective operaționale

1. Consolidarea securității și sănătății la locul de muncă - aplicarea principiului flexicurității:

a) promovarea măsurilor întreprinse în cadrul strategiei europene pentru ocuparea forței de muncă:

➤ încurajarea învățării de-a lungul vieții:

- reducerea ratei abandonului școlar sub 10% până în anul 2020;
- creșterea, până în anul 2020, a proporției persoanelor cu vârstă cuprinsă între 30 și 34 de ani care au absolvit instituții de învățământ superior sau echivalente la cel puțin 40%.
- îmbunătățirea sprijinului acordat celor care își caută un loc de muncă;
- promovarea șanselor egale pentru toți și a egalității de șanse între femei și bărbați;
- măsuri de natură să contribuie la dezvoltarea flexicurității:
 - adaptarea la flexibilizarea pieței forței de muncă, în care mobilitatea ridicată a locurilor de muncă și implicit a lucrătorilor joacă un rol important,
 - dezvoltarea unor mecanisme de protecție socială fezabile și adaptate noilor realități;
 - o politică activă de disciplinare a pieței forței de muncă, prin care se va urmări limitarea activităților "la negru", motivarea angajatului și a angajatorului să-și înregistreze activitatea;
 - menținerea interesului persoanelor care se află temporar în șomaj pentru sporirea calificării lor și evitarea riscului complacerii în acceptarea pauperității și asigurarea unei subzistențe bazate pe ajutorul de șomaj și activități la limita legii de tipul "muncii la negru".

b) *îmbunătățirea mecanismelor de protecție solidară a lucrătorilor din mediul privat și susținerea mișcării sindicale din acest sector tot mai important al economiei.*

2. Lupta pentru combaterea muncii la negru:

a) *promovarea unei legi prin care va sancționa cu amendă penală angajatorul care acceptă și încurajează munca la negru. Agentul constatator care ignoră cu bună știință aceste ilegalități, se constituie și el la rândul său în complice;*

b) *în paralel cu aceste măsuri coercitive, trebuie luate măsuri stimulative de genul celor menționate la capitolul referitor la crearea și păstrarea locurilor de muncă;*

c) *promovarea unei campanii de protejare a copiilor folosiți în "munca la negru", cu scopul scăderii abandonului școlar și infracționalității infantile.*

V. Salarizare

Obiective operaționale

1. Creșterea salariului minim brut pe țară la nivelul coșului minim de consum;
2. Salariul minim brut pe țară după alinierea la coșul minim de consum va crește la cel puțin 50% din salariul mediu brut pe economie;
3. Revenirea cât mai rapidă, prin aplicarea prevederilor legale, la salariile anterioare aplicării măsurilor de austeritate;
4. Eliminarea diferenței salariale între femei și bărbați pe piața muncii potrivit principiului plată egală pentru muncă de valoare egală. Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării va fi împuternicit să deruleze anual ancheta privind egalitatea condițiilor de muncă și plată privind grupurile defavorizate, bărbați-femei etc.

VI. Protecția persoanelor cu handicap

Obiective operaționale

1. Crearea unui sistem eficient de formare, orientare profesională și angajare a persoanelor cu handicap;
2. Dezvoltarea unei rețele de specialiști pentru consiliere și informare privind locurile de muncă destinate persoanelor cu handicap.

VII. Protecția familiei și copilului

Obiective operaționale

1. Dezvoltarea de servicii sociale pentru îngrijirea copiilor și a persoanelor dependente de familie și dezvoltarea unui sistem de muncă la domiciliu;
2. Concilierea vieții de familie cu viața privată:
 - a) creșterea numărului de grădinițe cu orar prelungit și de inițierea în școlile publice din România a unor programe de tip ”after school”;
 - b) promovarea unei campanii de schimbare de atitudini cu privire la modul în care se obișnuiește împărțirea rolurilor și responsabilităților domestice.

3. Sprijin pentru părinți:

a) acordarea de sprijin financiar timp de 3 ani persoanelor unic întreținător de familie;

b) promovarea unor mecanisme de sprijin a tinerelor mame, și de asigurarea unui echilibru între viața de familie pe de o parte și cea profesională, pe de altă parte.

4. Protejarea drepturilor copilului prin măsuri generatoare de efecte imediate:

a) consolidarea sprijinului financiar acordat părinților la nașterea copilului;

b) asigurarea accesului la o bună îngrijire și educație preșcolară prin consolidarea și dezvoltarea rețelei de creșe și grădinițe;

c) asigurarea unui pachet consistent de sprijinire a fiecărui copil la începutul anului școlar - sub forma unor rechizite și materiale educaționale – manuale, caiete etc., iar nu sub formă financiară care ar putea să fie utilizată ulterior de familie în alte scopuri;

d) dezvoltarea programelor de tip ”after school”;

e) implicarea autorităților locale în limitarea fenomenului de abandon școlar.

5. Egalitatea de gen:

a) promovarea includerii în agenda guvernamentală a problematicii egalității de șanse între femei și bărbați:

- plată egală pentru muncă de valoare egală;
- tratament egal la locul de muncă;
- tratament egal cu privire la sistemul de securitate socială;
- protecția pe perioada de maternitate;
- nediscriminarea lucrătorilor cu normă redusă (femeile lucrează în general cu normă redusă în comparație cu bărbații);
- acordarea de sprijin financiar timp de 3 ani persoanelor unic întreținător de familie;
- plan național care să acționeze pentru egalitatea de șanse între femei și bărbați.
- parteneriat între autoritățile centrale și cele locale în vederea facilitării elaborării și adoptării politicilor și strategiilor naționale și

locale pentru abordarea violenței împotriva femeii în familie.

- finalizarea descentralizării serviciilor sociale în domeniul violenței în familie în vederea responsabilizării autorităților locale privind această problemă, precum și asigurării resurselor financiare necesare

VIII. Profesiile liberale

- Sprijinirea îndeplinirii obiectivelor înscrise în statutele profesiilor liberale;
- Sprijinirea, sub diverse forme, a tinerilor care acced în profesiile liberale (medici, avocați, notari, contabili și experți contabili, mediatori, executori judecătorești, topometriști, experți în cadastru, arhitecți, artiști etc);
- Stimularea creării de cabinete/birouri ale membrilor profesiilor liberale în mediul rural, în orașe mici și în zone defavorizate;
- Modificarea Codului de procedură fiscală, în sensul reglementării unei proceduri clare și simple privind formele de exercitare a profesiilor liberale.

IX. Dialogul social

PSD își propune reluarea la nivel instituțional a dialogului social prin implicarea partenerilor sociali (sindicate, patronate, ONG-uri) în actul decizional. În acest scop vor fi reluate discuțiile privind îmbunătățiri legislative pe următoarele domenii: sindicate, contracte colective de muncă, conflicte de muncă, patronate, funcționari publici, inspecția muncii, codul muncii, societăți comerciale, ș.a.m.d.

În viziunea PSD, instituția dialogului social reprezintă o componentă fundamentală a statului de drept și a democrației. Restabilirea legăturilor cu componentele societății reprezintă una dintre obligațiile de onoare ale social-democraților români, doar în acest fel putându-se reconsolida legăturile de încredere dintre guvernanți și guvernați. Viitorul nu se poate impune doar prin voința unei singure persoane, indiferent de „intențiile bune”, dar se poate construi în jurul unei solidarități sociale bazate pe dialog.

Administrație, Interne și Dezvoltare Regională

I. Reforma Administrației Publice

România anului 2010 are o administrație centrală greoaie, cu multe ministere și agenții, care îngreunează dezvoltarea sectorială și punerea în practică a măsurilor din programul de guvernare și o administrație locală semi-descentralizată în anumite direcții, cu dezechilibre majore socio-economice între regiunile de dezvoltare și în interiorul acestora, iar în cadrul unităților administrativ-teritoriale cu inversarea puterii administrative între structurile locale, rezultantă a descentralizării realizate defectuos.

Se pot identifica patru factori de blocaj în implementarea reformei:

- strategici – complexitatea decizională;
- structurali – birocrăția specifică oricărui sistem, mijloace umane și financiare limitate, dimensiunea și complexitatea;
- culturali – teama de schimbare, tradiția „continuității”, schimbarea mentalității;
- comportamentali – absența stimulentei individuale, neînțelegerea obiectivelor finale, demotivare și frustrări, comportament de așteptare.

Pentru ca reforma administrației publice să aibă succes este necesar ca un număr mare de grupuri-țintă (în particular, nivelurile-cheie de conducere și decizie) să-și exprime sprijinul, angajamentul și recunoașterea necesității schimbărilor și implementării acestora. În acest sens, este nevoie de dialog, dezbateri și abordări consensuale care să plece de la premisa că reforma administrației vizează eficientizarea statului, servicii publice de calitate și asigurarea confortului și bunăstării sociale.

Unul dintre obiectivele generale ale PSD este de a moderniza administrația publică, centrală și locală, la realitățile economiei și societății românești – o administrație centrală și locală care să promoveze transparența, predictibilitatea, responsabilitatea, eficiența și stabilitatea.

1. Redimensionarea administrației centrale

- Un guvern cu 12-14 ministere și miniștri delegați pentru anumite domenii, care să creeze premisele unei funcționări cât mai eficiente a echipei guvernamentale.
- Constituirea de comisii interministeriale pentru domeniul financiar, economic și social.
- Reducerea numărului de Agenții guvernamentale prin comasarea celor care au ca atribuții aceleași domenii de reglementare și / sau control.
- Optimizarea organigramei Aparatului de lucru al Guvernului, inclusiv a Secretariatului General al Guvernului și a Aparatului propriu de lucru al Primului Ministru.

2. Modificarea legislației privind administrația publică locală

Una dintre cele mai mari probleme în prezent este cadrul legal în domeniu, încă destul de confuz și ambiguu, aspect care creează incertitudini și blocaje la nivelul administrației publice locale. În acest moment sunt mai multe acte normative care reglementează domeniul serviciilor publice, neexistând un cadru unitar care să le înglobeze.

- Elaborarea legii unice de reglementare a serviciilor publice de interes local.
- Elaborarea organigramei cadru privind aparatul de specialitate al autorităților administrației publice locale.
- Actualizarea legislației cu privire la funcționarea prefecturilor concomitent cu dezvoltarea unui mecanism de selecție și instruire a prefectilor, subprefectilor și personalului prefecturilor.
- Modificarea legii privind dezvoltarea regională în conformitate cu realitățile statutului de membru al Uniunii Europene.
- Armonizarea legislației în domeniul administrației publice locale (legea administrației publice locale, statutul alesului local, legislația în domeniul serviciilor publice).

3. Îmbunătățirea sistemului de furnizare a serviciilor publice descentralizate/deconcentrate

- Creșterea autonomiei colectivităților locale prin transferul de noi responsabilități decizionale, precum și de resurse financiare și patrimoniale, cu respectarea principiului subsidiarității.
- Crearea sistemului informațional administrativ unic pentru simplificarea accesului la servicii publice de către cetățeni.
- Implementarea birourilor/ghișeelelor unice în toate unitățile administrativ-teritoriale.
- Evitarea dublei autorități în unitățile administrativ-teritoriale în acordarea avizelor și autorizațiilor. De asemenea, trebuie eliminată situația autorității încrucișate.
- Reorganizarea serviciilor deconcentrate din domeniul sănătății, educației, al asistenței sociale, în funcție de descentralizarea competențelor către autoritățile administrației publice locale.
- Elaborarea, în colaborare cu structurile asociative ale autorităților locale, de politici naționale referitoare la administrația publică locală, în funcție de gradul de dezvoltare al regiunilor, cu scopul reducerii decalajului dintre regiuni, iar în interiorul regiunilor pentru reducerea decalajului între unitățile administrativ-teritoriale.

4. Descentralizarea financiară

Întărirea autonomiei autorităților publice locale se realizează prin continuarea procesului de descentralizare financiară și fiscală, conform principiului „fondurile urmează responsabilitatea”. Guvernul nu va mai ceda atribuții și obligații către autoritățile administrației publice locale fără să se asigure că acestea din urmă au capacitatea de a îndeplini acele atribuții. Transferul competențelor se bazează pe analize de impact și evaluări sectoriale.

Coloană vertebrală a descentralizării administrative, descentralizarea financiară și fiscală susține conceptul de autonomie locală atât timp cât

autoritățile locale au la dispoziție resursele materiale necesare, competențe legale suficiente și autoritatea politică pentru a-și asuma efectiv responsabilitățile acordate de această autonomie, în deplină concordanță și proporționalitate cu competențele prevăzute de Constituție sau de lege.

Capacitatea de autofinanțare a autorităților locale (ponderea veniturilor proprii în ansamblul veniturilor bugetelor locale) a fost oscilantă. În intervalul 1991-1994, aceasta este destul de redusă cu valori între 15,9 și 29,4%. Gradul de autonomie financiară locală începe să crească la 27,7% începând cu 1995. În perioada 1996-1998, când s-a înregistrat un randament fiscal scăzut, se constată și o diminuare a autofinanțării (19% în 1997), suplimentarea veniturilor locale realizându-se cu preponderență prin subvențiile acordate de la bugetul de stat. Intrarea în vigoare a Legii 189/1998, privind finanțele publice locale duce la creșterea capacității de autofinanțare la 35% pentru perioada 1999-2000, dar scade în 2002 la 22% și ajungând la numai 4,5% în 2008, ca urmare a descentralizării realizate numai la nivelul cheltuielilor publice locale nu și a veniturilor.

Gradul de dependență financiară a autorităților locale (ponderea pe care o au sumele defalcate din impozitul pe venit, cele din TVA și transferurile bugetare în volumul veniturilor totale ale bugetelor locale) a evoluat în sens invers capacității de autofinanțare fiind de 84,1% în 1992 și de peste 90% începând cu 2006.

O dinamică asemănătoare cu cea a capacității de autofinanțare prezintă și gradul de acoperire a cheltuielilor locale din venituri proprii, datorată pe de o parte de modificările de ordin legislative iar pe de alta parte de faptul ca veniturile totale locale diferă foarte puțin de volumul cheltuielilor locale.

Descentralizarea fără transferarea resurselor financiare necesare finanțării diverselor servicii publice ne arată că există un control financiar semnificativ al autorității centrale.

- Stabilirea de proceduri și reguli stricte privind derularea finanțărilor pentru investiții.
- Calcularea valorii impozabile a clădirilor și terenurilor din intravilanul localităților prin raportarea la valoarea de piață a acestora,

acolo unde aceasta este vădit mai mare decât cea determinată prin formula actuală de calcul.

- Dimensionarea sumelor defalcate pentru finanțarea serviciilor publice descentralizate în funcție de standarde de cost pe beneficiar/unitate de măsură, mai ales în învățământ, servicii sociale și sănătate.
- Includerea în cadrul bugetar obligatoriu pe termen mediu și în legile anuale ale bugetului de stat a estimărilor pentru următorii trei ani ale sumelor ce se vor aloca bugetelor locale, astfel încât autoritățile locale să poată planifica proiecte și programe multianuale.
- Construirea unitară a bugetelor locale astfel încât fondurile alocate de la bugetul de stat pentru unitățile administrativ-teritoriale să fie îndreptate către domenii prioritare, prin direcționarea procentuală diferențiată a fondurilor către autoritățile locale.

5. Managementul resurselor umane din administrația publică

- Implementarea în regim de urgență a standardelor de cost și normativelor de personal în serviciile descentralizate și în administrația publică locală. Introducerea organigramelor și bugetelor standard pentru toate autoritățile publice locale.
- Îmbunătățirea și standardizarea procedurilor administrative prin elaborarea și implementarea Codului de proceduri administrative și a Codului administrativ.
- Realizarea și implementarea unui sistem de indicatori de monitorizare și evaluare a furnizării serviciilor publice și funcționării tuturor instituțiilor din administrația publică centrală și locală, inclusiv gestiunea resurselor umane și execuția bugetară.
- Elaborarea Legii serviciului public care să definească sarcinile, responsabilitățile și drepturile angajaților din administrația publică locală.
- Separarea deciziei politice de cea tehnică, și clarificarea raporturilor între demnitari și autoritățile ori instituțiile publice, prin elaborarea unui Statut al funcției de demnitate publică.
- Angajatul statului reprezintă funcționarul angajat pe bază de contract, ce îndeplinește o profesie în sectorul public sau în economie ori în serviciile publice finanțate din bugetul de stat. Se va realiza astfel o

distincție între personalul din sectorul public guvernat de principiile dreptului administrativ și cel guvernat de principiile dreptului muncii.

6. Mecanisme de reducere/raționalizare a cheltuielilor publice

Eficiența administrativă trebuie măsurată și prin ponderea cheltuielilor angajate anual de către administrația centrală și locală. De aceea, PSD propune câteva măsuri care să ducă la reducerea cheltuielilor bugetare și anume:

- Plafonarea anuală a cheltuielilor cu bunurile și serviciile față de anul precedent cu un procent calculat în funcție de evoluția economică a țării.
- Introducerea normativelor de consum pentru administrația publică centrală și locală care vor fi dimensionate anual prin bugetul de stat.
- Reducerea sau plafonarea anuală a cheltuielilor prevăzute în legea bugetară cu achiziții de imobile și dotări independente.
- Prioritate vor avea investițiile începute, aflate în diferite grade de finalizare.

7. Proprietate si cadastru

- Clarificarea regimului proprietății. Finalizarea de urgență a procesului de retrocedare a proprietăților.
- Înscrierea corectă a proprietății în cartea funciara, sub aspect tehnic si juridic, în baza realității din teren.
- Clarificarea legislației în domeniile cadastrului, cărților funciare, exproprierilor pentru cauză de utilitate publică, urbanismului și amenajării teritoriului.
- Realizarea infrastructurii de date spațiale în vederea asigurării suportului informațional necesar adoptării unor decizii fundamentate cu privire la stabilirea limitelor unităților administrativ-teritoriale, infrastructura, situații de urgență, urbanism și amenajarea teritoriului, protecția mediului, prevenirea dezastrelor naturale etc.

II. Siguranța Cetățeanului și Ordine Publică

1. Orientarea conceptuală și de principiu

România trebuie să respecte și să consolideze un model de securitate internă bazat pe modelul Uniunii Europene, care are la bază respectarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, statul de drept, democrația, dialogul, toleranța, transparența și solidaritatea.

Pentru PSD siguranța cetățeanului este una dintre temeliile dezvoltării armonioase a societății. Climatul de incertitudine și haos în societate este un fenomen profund dăunător, care afectează încrederea individului în concetățeni și în comunitate ca atare, slăbind încrederea în democrație.

PSD va acționa în sensul restabilirii ordinii și liniștii publice ca fundamente pentru construirea unei României încrezătoare în propriile forțe, solidare și prospere.

Dreptul la securitate al cetățenilor României trebuie înțeles ca un concept cuprinzător care acoperă mai multe domenii, de la combaterea amenințărilor majore asupra vieții, siguranței și bunăstării acestora, până la dezastrele naturale și cele provocate de om.

Așadar, securitatea cetățenilor României este un drept, iar statul român are obligația de a crea și întreține un mediu sigur în care oamenii să se simtă protejați, în care valorile libertății și ale democrației să primeze, astfel încât fiecare să se poată manifesta fără teamă, atât în societate, cât și în viața privată.

Măsurile pentru garantarea siguranței cetățeanului nu pot fi un alibi pentru restrângerea drepturilor și libertăților fundamentale, astfel încât PSD garantează întărirea supravegherii democratice și juridice efective a activităților de securitate internă.

2. Riscuri și amenințări la adresa siguranței cetățeanului și ordinii publice

Amenințările și vulnerabilitățile la adresa siguranței cetățeanului vor fi în continuare asimetrice și netradiționale și se vor manifesta într-o arie de fenomene cu impact transfrontalier, în condițiile unei societăți globalizate.

A. Factori de risc din mediul intern

- extinderea actelor de corupție la nivelul factorilor de decizie din mediul administrației, acte care pot fi privite ca amenințări la adresa statului de drept;
- scăderea autorității unor instituții ale statului coroborată cu diminuarea încrederii populației în capacitatea de mobilizare și acțiune a forțelor statale cu atribuții în domeniul ordinii și siguranței publice;
- șomajul și efectele sale sociale;
- manifestări antinaționale, separatiste, extremiste și xenofobe;
- acțiuni spontane de violență și confruntări deschise între grupurile sociale și autorități ale statului, pe fondul degenerării unor tensiuni social-economice, interconfesionale și interetnice;
- acțiuni specifice războiului psihologic produse în scopul subminării încrederii în instituțiile statului, pentru slăbirea capacității de reacție a acestora pe linia impunerii și respectării legii;
- creșterea violenței de toate tipurile, cu accent pe grupurile organizate, violență juvenilă, violență domestică, ș. a.;
- criminalitatea organizată, cu formele sale principale: infracționalitate economico-financiară, trafic de droguri, de ființe umane, de arme, spălarea banilor, falsul de monedă, etc.
- accidentele rutiere, care au efecte sociale și psihologice importante;
- producerea unor dezastre naturale, tehnologice, biologice, chimice, ecologice sau nucleare.

B. Factori de risc din mediul internațional

- creșterea pericolului terorist și proliferarea armelor de distrugere în masă;
- dezvoltarea și consolidarea crimei organizate prin includerea teritoriului național în circuitul transnațional al migrației clandestine, al traficului ilicit de droguri, armament, explozivi, substanțe toxice, radioactive și bancnote false;

- manifestarea tendințelor de autonomizare a unor zone sau regiuni, pe baza criteriilor etnice și confesionale;
- accidente tehnologice sau naturale cu efecte transfrontaliere;
- diminuarea accesului la resurse strategice, tehnologice și echipamente informaționale de vârf;
- creșterea interesului, în unele medii de afaceri din străinătate, pentru obținerea, prin operațiuni financiare ilegale, a pachetului majoritar de acțiuni la unele societăți producătoare și utilizatoare de substanțe chimice, materiale și tehnologii strategice din țara noastră, în vederea exploatării lor, direct sau prin intermediar, în zone de conflict ori aflate sub embargo.

3. Obiective de guvernare

Obiectivele specifice ale PSD în domeniul siguranței cetățeanului și ordinii publice vizează:

- Impunerea respectării legii și a egalității tuturor cetățenilor în fața ei;
- Respectarea drepturilor și libertăților fundamentale ale cetățenilor;
- Apărarea proprietății publice și private;
- Diminuarea fenomenului infracțional, asigurarea climatului de normalitate civică, de ordine și siguranță publică;
- Prevenirea oricăror acțiuni cu caracter terorist;
- Reducerea violenței stradale în locurile de agrement, în școli și în jurul acestora, în cartiere etc.;
- Asigurarea transparenței și eficienței muncii de poliție;
- Controlul parlamentar al acelor activități care presupun restrângerea temporară a unor drepturi cetățenești;
- Organizarea eficientă a activităților de ordine și siguranță publică ce se realizează pentru menținerea, asigurarea și restabilirea ordinii publice – acțiunea în timp real.

4. Direcții de acțiune

Managementul instituțional

- Definirea conceptuală a unui singur sistem de ordine și siguranță publică: autoritate centrală – autorități locale, prin reconfigurarea structurilor teritoriale de ordine publică pe baza parteneriatului cu autoritățile locale.
- Realizarea unei conlucrări eficiente a trinomului cetățean-polițist-magistrat.
- Eliminarea haosului legislativ din domeniul drepturilor și responsabilităților personalului din domeniu, prin unificarea acestora într-un singur act (Statutul Polițistului).
- Îmbunătățirea raportului dintre cantitatea resurselor alocate și rezultatele obținute în ce privește siguranța cetățeanului și a comunităților, în urma unei monitorizări anuale.
- Redimensionarea schemei de personal și a bugetului unor componente importante ale Ministerului de Interne (în special Inspectoratul General al Jandarmeriei), în vederea optimizării acestora. O atenție specială va fi acordată îmbunătățirii cadrului logistic și tuturor aspectelor necesare bunei desfășurări a activității (materiale de protecție, carburant, medicamente și asistență medicală ș. a.).
- Integrarea Inspectoratului General al Poliției de Frontieră în Inspectoratul General al Poliției Române, în vederea gestionării eficiente a cazuisticii și resurselor alocate, în condițiile acoperirii necesarului de personal calificat la un nivel satisfăcător și a asigurării unității de comandă.
- Reînființarea Agenției Naționale Antidrog ca responsabil integrator al programului național de luptă împotriva drogurilor. În acest fel vor fi continuate campaniile publice de atragere a atenției asupra efectelor negative ale consumului de droguri.
- Înființarea Poliției Metropolitane în marile aglomerări urbane.
- Utilizarea tehnologiei informației pentru eficientizarea și debirocratizarea sistemului informațional din structurile administrative (resurse umane, logistică, financiar).
- Realizarea unor parteneriate cu sindicatele din Ministerul Administrației și Internelor pentru realizarea unui dialog eficient, care să

conducă la rezolvarea rapidă și mulțumitoare a eventualelor revendicări sociale.

- Punerea sub control parlamentar a D.G.I.P.I.
- Garantarea echidistanței polițiștilor față de viața politică și actorii politici ai comunităților.
- Reevaluarea sistemului de formare și pregătire profesională și reorientarea acestuia spre asimilarea de competențe și aptitudini profesionale.
- Creșterea capacității operative a structurilor de intervenție rapidă în vederea gestionării calificate a tuturor problemelor pe linie de ordine publică.
- Asigurarea unor condiții de muncă și salarii decente pentru toate cadrele Ministerului Administrației și Internelor (inclusiv prin acordarea sporului de fidelitate și a primei de concediu pentru angajați).
- Acordarea unui sprijin pentru cumpărarea unei locuințe personale, având în vedere că polițiștii stau, pe perioada exercitării profesiei, în locuințe de serviciu, iar la pensie acestea trebuie restituite.
- Eliminarea deficitului de personal din mediul rural.
- Consolidarea funcționării sistemului național de date genetice.
- Construirea a patru închisori noi pe teritoriul României. În contextul aplicării eficiente a legilor, numărul deținuților din sistemul concentraționar românesc va crește semnificativ. Pentru a elimina necesitatea amnistiei, dar și pentru a aduce condițiile de viață din închisori la nivele europene, construcția unor noi închisori va fi realizată în maxim 3 ani.

Îmbunătățirea managementului situațiilor de urgență

- Înființarea Agenției Naționale pentru Situații de Urgență (A.N.S.U.), ca organism interinstituțional, prin reorganizarea Inspectoratului General pentru Situații de Urgență (I.G.S.U.) și prin transferul unor competențe către autoritățile locale și îmbunătățirea pregătirii, dotării și modalităților de intervenție.
- Creșterea ponderii A.N.S.U. în bugetul ministerului. Acest lucru va implica îmbunătățirea dotării și înzestrării cu tehnică, echipamente, aparatură și materiale de intervenție a structurilor operative, atât din

fonduri bugetare, cât și prin utilizarea fondurilor nerambursabile oferite de Uniunea Europeană.

- Creșterea calității asistenței medicale de urgență și descarcerare prin îmbunătățirea pregătirii personalului și investiții în dotare.
- Participarea la programul ARGUS, mecanism ce vizează extinderea sistemului de alertă în cazul unor crize, pentru coordonarea programelor de managementul crizelor coordonate de Comisia Europeană.

Prevenirea, combaterea și reducerea infracționalității

- Promovarea activităților de analiză, cunoaștere, anihilare și destructurare a oricăror grupuri infracționale, concomitent cu îmbunătățirea muncii de poliție pe baza informațiilor (Intelligence lead policy).
- Implementarea unui Program Național pentru Stoparea Criminalității. Acesta va funcționa pe trei piloni: prevenirea infracțiunilor, aplicarea legii și reinsertia socială a persoanelor care și-au ispășit pedeapsa conform legii. Programul va avea rolul de a ierarhiza și coordona activitățile care au ca scop menținerea siguranței și ordinii publice.
- Accelerarea luptei împotriva crimei organizate (cu accent pe zone deficitare din punctul de vedere al siguranței cetățeanului, precum Craiova și București). Vizibilitatea acestor acțiuni trebuie maximizată printr-o colaborare de durată cu mass-media locală și națională.
- Implementarea unui model eficient de voluntariat pe linia securității cetățenilor României.
- Creșterea nivelului de siguranță publică în școli, zone sărace sau aflate la periferia orașelor. Acest obiectiv va fi realizat pe baza unei strategii complexe care va include inițiative în domeniul asistenței sociale, dezvoltarea de oportunități economice (împreună cu administrația locală) și co-interesarea societății civile pentru prevenirea criminalității.
- Reducerea incidenței violenței domestice și violenței față de copii prin campanii naționale de educare a populației.
- Creșterea numărului de polițiști de origine romă în secțiile de poliție care deservește astfel de zone cu populație majoritar romă.
- Combaterea traficului de ființe umane prin eforturi intense de educare a populației de sex feminin, mai ales în orașele mici și în mediul rural.

- Îmbunătățirea răspunsului Poliției Române la provocarea criminalității informatice. Creșterea gradului de informatizare a societății românești a condus la apariția unui nou tip de infracțiuni care pot afecta segmente importante ale populației. PSD va susține combaterea criminalității informatice (în special phishing) și va înăspri legislația cu privire la protecția datelor personale.

Creșterea siguranței stradale și rutiere

- Reducerea numărului de accidente auto atât în mediul urban cât și în mediul rural.
 - o Șoferii cu venituri mari vor fi responsabilizați prin corelarea cuantumului amenzii cu valoarea mașinii, după modelul practicat în unele state europene.
 - o Extinderea rețelei de supraveghere video a traficului în mediul urban precum și pe toate drumurile naționale și europene pentru reducerea numărului de accidente și încurajarea unei conduite civilizate în trafic.
- Consolidarea rolului și capacității de acțiune a poliției de proximitate, în urma unei consultări care va implica atât opinia publică cât și experți români și din străinătate.
- Reluarea acțiunilor de educație rutieră și civilă în școli. Cooperarea cu Ministerul Educației și organizații neguvernamentale pentru educarea liceenilor și studenților în legătură cu acest subiect.
- Reglementarea și monitorizarea strictă a firmelor private de protecție și pază, în scopul eliminării abuzurilor.

Reducerea impactului criminalității organizate și terorismului

- Creșterea interoperabilității dintre organele de menținere a ordinii publice și de aplicare a legii conform modelelor europene.
- Combaterea criminalității transfrontaliere, principala cauză a traficului și consumului de droguri din România.
- Dezvoltarea mecanismelor de cooperare cu instituțiile similare MAI din zona Mării Negre, în special în domeniul combaterii criminalității organizate. O atenție specială va fi acordată cooperării cu Ministerul Afacerilor Interne din Republica Moldova.

- Pregătirea unor misiuni externe complexe de asigurare a ordinii publice în cadrul misiunilor ONU în zone post-conflict.

Aderarea la spațiul Schengen și securizarea frontierei externe

- Armonizarea legislației privind activitatea M.A.I. în domeniul ordinii publice cu reglementările europene în sensul asigurării deplinei compatibilizări cu organismele polițienești din Uniunea Europeană.
- Respectarea priorităților stabilite prin Programul de la Haga în domeniul libertății, securității și justiției (lupta împotriva terorismului, managementul migrației, granițele interne și externe, vizele, zona de azil comun, integrarea, securitatea în schimbul de informații, lupta împotriva crimei organizate și justiția penală și civilă).
- Definitivarea procesului de integrare în sistemele europene de raportare, control și monitorizare a criminalității.
- Conlucrarea eficientă în cadrul agenției europene „Frontex” în vederea gestionării integrate a frontierelor.
- Conectarea la Sistemul Informatic Schengen și menținerea unor standarde înalte în ceea ce privește utilizarea acestuia prin dezvoltarea unor programe intensive de training pentru personalul calificat să-l utilizeze.
- Implementarea unui program pentru relocarea în alte structuri de ordine publică a polițiștilor din zonele care, după aderarea la spațiul Schengen, vor deveni frontiere interne ale UE.
- Aducerea Sistemului Integrat de Securizare a Frontierei la parametrii necesari pentru o înaltă funcționalitate. Această inițiativă va aduce o îmbunătățire semnificativă a capacității statului român de a supraveghea frontierele sale care, în nord și est, reprezintă limite ale UE.
- Susținerea rețelei LEN (*Legal Enforcement Network*) care să faciliteze un mai mare schimb de informații între forțele de poliție ale statelor membre ale Uniunii Europene.
- Creșterea eficienței acțiunilor desfășurate de către structuri ale Inspectoratului General al Poliției de Frontieră în condițiile în care România este un stat-graniță al Uniunii Europene.

Prin realizarea obiectivelor și măsurilor cuprinse în prezentul program de guvernare vom asigura tuturor cetățenilor starea de normalitate, legalitate și siguranță care permite exercitarea drepturilor și libertăților constituționale,

întărirea autorității și credibilității structurilor statului și consolidarea poziției României în rândul țărilor membre ale Uniunii Europene, ca un spațiu al libertății, securității și justiției.

III. Dezvoltarea Regională

Realizarea unei politici regionale sustenabile presupune capacitatea instituțională de a proiecta, implementa și monitoriza la nivelul regiunii de dezvoltare a politicilor de coeziune și coordonarea acestor politici la nivel național pe cicluri mai lungi, de preferat egale cu ciclurile de finanțare europeană.

La momentul actual, în România, Regiunile de dezvoltare și Agențiile de Dezvoltare Regională au un rol redus iar capacitatea acestor entități de a influența propunerile guvernului este pur simbolică. Prin legea de funcționare, conducerea lor se bazează pe sistemul rotativ, cu schimbarea președintelui după 6 luni sau un an, cu influențe negative asupra calității și stabilității managementului. Astfel, Agențiile Regionale nu sunt capabile să proiecteze strategii și să implementeze proiecte de anvergură și nici să se coordoneze cu celelalte regiuni atunci când sunt implicate proiecte de mare amploare.

Motivele pentru care situația este de o așa natură sunt multiple și intercorelate. Trei dintre ele se cuvin a fi menționate.

În primul rând, dezvoltarea regională a fost considerată o necesitate exogenă. Conceptul trebuia împrumutat din exterior și adoptat ca o necesitate formală a aderării și nu ca o nevoie naturală de dezvoltare. De aceea, dezvoltarea regională a devenit un scop în sine și nu ceea ce este de fapt – un instrument strategic menit să conducă la o îmbunătățire a nivelului de trai al populației.

În al doilea rând, dezvoltarea regională s-a dorit a fi realizată cu un sistem administrativ mult prea centralizat și mult prea rutinat. Deși au fost create structuri noi, cu atribuții specifice, care să sprijine procesul de dezvoltare regională, ele au fost de fapt integrate aceluiași sistem. Deciziile cele mai importante se iau la centru, iar resursele sunt de asemenea gestionate la centru. Așa-numita descentralizare realizată în ultimul timp și doar în anumite sectoare a însemnat doar un transfer de atribuții și responsabilități de la nivelul guvernamental la autoritățile administrației publice locale. Resursele însă au rămas în același loc. Mai mult, finanțarea a fost într-adevăr diferențiată, dar ea nu a vizat creșterea economică a regiunilor rămase în urmă, ci satisfacerea unor

obiective și interese politice. Reală descentralizare presupune o dublă autonomie: decizională și financiară.

În al treilea rând, dezvoltarea regională nu a beneficiat de principalul său stimulent: fondurile europene. Pentru a reduce decalajele de dezvoltare ce există între România și Uniunea Europeană, pentru următorii șapte ani (2007-2013), țara noastră dispune de peste 19 miliarde de euro, ce sunt alocați prin instrumentele structurale specifice politicii de coeziune economică și socială. Din punct de vedere statistic au fost utilizate doar aproximativ 12% din fondurile disponibile. Ca plăți efectuate însă către contractori, suma primită efectiv este mai mică.

Obiectivele PSD

Pentru perioada următoare, precum și în perspectiva viitorului cadru financiar european (2013-2020), PSD își propune următoarele obiective de dezvoltare regională:

- Reducerea decalajelor dintre regiunile sărace și cele dezvoltate, prin sprijinirea cu prioritate a regiunilor sărace
- Întărirea administrativă a regiunilor, pentru a fi mai dinamice și mai eficiente
- Reducerea decalajelor dintre urban și rural, cu accent deosebit pe sprijinirea mediului rural
- Stimularea cooperării între regiuni, precum și în interiorul regiunilor, între județe
- Finanțarea unor domenii prioritare, pentru asigurarea unor minime de dezvoltare în fiecare regiune. Țintele dezvoltării regionale trebuie să fie măsurabile, astfel încât fiecare regiune să ajungă să aibă:
 - o Un centru universitar evaluat cu calificativul grad de încredere ridicat
 - o Un centru medical de înaltă performanță
 - o Un aeroport internațional
 - o Un centru de afaceri și o platformă de parcuri industriale
 - o Un stadion omologat internațional și o bază sportivă polivalentă
 - o Un centru cultural dezvoltat

PSD va pune accent pe regiuni, ca mecanism de descentralizare și dezvoltare

Prin crearea celor 8 regiuni de dezvoltare economică ce nu au primit atribuții însemnate, România s-a raliat doar formal la modelul de dezvoltare al Uniunii Europene, devenind unul dintre cei mai importanți potențiali beneficiari ai politicii europene de coeziune. Având ca scop sprijinirea procesului de reducere a decalajelor dintre regiunile și statele membre mai dezvoltate ale Uniunii și cele mai puțin dezvoltate, politica de coeziune face ca dezvoltarea regională să accentueze viziunea socială a proiectului european. Astfel, reducerea polarizării sociale prin sprijinirea celor defavorizați, prin oferirea de șanse și oportunități celor aflați în nevoie este unul dintre obiectivele fundamentale ale UE. Corelația lui cu ideologia social-democrată este evidentă și ea justifică importanța pe care PSD o acordă dezvoltării regionale.

Înainte de toate, dezvoltarea regională este despre solidaritate. Ea este astfel concepută încât să asigure asistență pentru ca cele mai dezavantajate comunități să depășească handicapurile și dificultățile pe care le au. Punând accent pe valorificarea forțelor pieței și pe sprijinirea aproape exclusivă a capitalului, guvernările de dreapta au ignorat viziunea socială a dezvoltării regionale. Acest lucru s-a putut observa foarte bine în România. Acordarea de facilități pentru investiții a atras capitalul, dar acesta s-a orientat spre zonele cu potențial, adică tot spre cele mai dezvoltate. În acest fel disparitățile dintre regiuni s-au accentuat, iar obiectivele de coeziune nu au fost atinse.

Modelul de organizare bazat pe regiuni a fost adoptat de România, dar viziunea socială nu a fost asumată de guvernele care au condus țara după aderarea la UE. A fost preluată forma, dar fondul a fost ignorat complet. Acesta trebuie acum construit, iar guvernarea PSD își propune să facă acest lucru. Sprijinirea regiunilor sărace, în special a celor din estul țării este o prioritate pe care ne-o asumăm. Guvernarea de stânga pe care o propunem nu își poate permite să ignore capitalul, dar nici să uite de cei care egalitatea de șanse este doar un slogan și pentru care bunăstarea se rezumă la a avea de mâncare de azi pe mâine.

În concordanță cu valorile proiectului european, viziunea social-democrată asupra dezvoltării regionale presupune orientarea resurselor în special spre zonele rămase în urmă.

Atingerea acestui obiectiv necesită o acțiune orientată pe două direcții:

- O politică asumată la nivelul guvernării centrale, de sprijinire prioritară a regiunilor sărace. Acest lucru necesită voință politică și un proiect social care să reflecte în mod real și consistent politica de coeziune a UE.
- Întărirea administrativă a regiunilor astfel încât acestea să devină mai dinamice și mai implicate în asigurarea propriei bunăstări. Astfel, pentru reducerea decalajelor existente în interiorul fiecărei regiuni, este nevoie de o mai

mare convergență a județelor. Creșterea standardului general de viață presupune solidaritate și sprijin reciproc. Cei puternici trebuie să îi ajute pe cei mai slab dezvoltați.

Cele două direcții de acțiune sunt expresia unei abordări ideologice echilibrate ce răspunde nevoilor actuale ale societății românești. Ele oferă o viziune coerentă ideii de descentralizare, punând accent pe latura sa funcțională.

Pentru realizarea obiectivului general al Cadrului Național Strategic de Referință, respectiv diminuarea disparităților de dezvoltare economică și socială dintre România și media dezvoltării statelor membre ale UE, PSD propune o schimbare de viziune.

- Dezvoltarea regională trebuie să devină o politică efectivă, asumată ca atare nu doar de către guvernul central, ci și de județe.
- Autoritățile locale trebuie încurajate să coopereze mai mult și să elaboreze soluții de dezvoltare ținând cont de dimensiunea lor regională.
- Dezvoltarea regională trebuie să fie tot mai mult atributul regiunilor. A promova dezvoltarea la acest nivel, fără însă o conturare mai clară a regiunilor înseamnă o coordonare centralizată a unui proces ce se bazează pe ideea de descentralizare.
- Dezvoltarea regională presupune o mai mare eficiență în atragerea fondurilor europene.

Obiectivele pe care guvernarea PSD și le propune sunt cele ce decurg din angajamentele pe care România le are față de Uniunea Europeană. Acestea însă sunt în egală măsură expresia nevoilor, a intereselor și a aspirațiilor fiecărui cetățean român.

Operaționalizarea acestor obiective oferă consistență modelului economic și social pe care guvernarea PSD îl promovează: creșterea nivelului de competitivitate și atractivitate al fiecărei regiuni; creșterea capacității inovative și competitivității mediului de afaceri; dezvoltarea economică, socială și culturală durabilă și echilibrată a comunităților rurale; creșterea stabilității sociale și eficientizarea potențialului forței de muncă a fiecărei regiuni.

Principala cale de acțiune presupune alocarea diferențiată a resurselor, invers proporțional cu mărimea PIB/locuitor, astfel încât regiunile mai puțin dezvoltate să beneficieze de alocații financiare mai mari. Aceste fonduri vor fi utilizate pentru:

- dezvoltarea și punerea în valoare a unor elemente specifice fiecărei regiuni (istorie, cultură, tradiție, geografie etc.);

- finanțarea unor domenii naționale prioritare: modernizarea infrastructurii de transport, educaționale și de sănătate; sprijinirea mediului de afaceri; dezvoltarea economiei rurale; stimularea dezvoltării centrelor urbane cu potențial de creștere economică.

În conformitate cu modelul european, România are nevoie de regiuni puternice, care să se dezvolte nu doar economic, ci și instituțional. Cele două dimensiuni sunt corelate și trebuie să evolueze împreună. O întărire a capacităților decizionale și manageriale a actualelor regiuni permite stabilirea unor standarde minime de dezvoltare, cu beneficii concrete, măsurabile.

PSD propune un proiect de dezvoltare regională bazat pe o construcție în care descentralizarea se realizează pe două nivele, cel regional și cel local. Dificultățile și constrângerile cu care România se confruntă în contextul crizei economice mondiale, dar și obiectivul unei cât mai rapide integrări în Uniunea Europeană impun reforme structurale cu efecte profunde și pe termen lung la nivelul societății. Pentru ca acestea să fie mai ușor implementate și pentru ca rezultatele obținute să fie cele dorite, deciziile politice trebuie să fi legitime. Acest lucru nu poate fi realizat decât de o guvernare de stânga, bazată pe solidaritate, coeziune, echitate și responsabilitate.

Politica externă

I. Orientarea conceptuală și de principiu

Politica externă a României trebuie să fie, pentru a-și atinge menirea, mai presus de orice, o politică de consens național. Plecând de la premisa dinamicii proprii, deosebite, mai ales din ultima perioadă, a relațiilor internaționale, inclusiv de la conștientizarea mutațiilor majore de tip structural prefigurate pe scena internațională de actuala criză economică și financiară, politica externă a statului român nu trebuie să fie influențată de turbulențele politicii interne. Aceste evoluții internaționale majore – privind înțelegerea exactă a mecanismelor și implicațiilor cărora diplomația trebuie să se aplece prioritar – induc schimbări care se produc independent de cele interne dintr-o țară sau alta. După o perioadă în care interesul pentru politica externă a fost din păcate redus, diplomația României trebuie reconfirmată ca instituție fundamentală pentru progresul real al statului, care trebuie protejată de interferențele politice interne.

Diplomația română trebuie să rămână pilonul esențial al modernizării și progresului României, astfel cum a fost proiectat dintotdeauna rolul acestei instituții. Prin urmare, scopul esențial al politicii externe a României va fi ridicarea și consolidarea profilului internațional al țării, concomitent cu orientarea continuă a acțiunii diplomatice românești ca vector de modernizare și progres. Totodată, acțiunea diplomatică a României trebuie să vizeze prioritar creșterea securității țării în sensul cel mai larg, plecând de la premisa calității de stat la frontiera externă a UE și NATO, cu conștientizarea avantajelor și dezavantajelor pe care această funcție geopolitică le presupune. Din acest punct de vedere, o prioritate esențială de politică externă o reprezintă subsumarea eforturilor diplomatice pentru extinderea în vecinătatea României a zonei democratice de prosperitate, securitate și predictibilitate, necesare pentru asigurarea securității naționale în sensul său cel mai larg.

Diplomația românească are astfel șansa istorică de a contribui decisiv la realizarea intereselor naționale și la conturarea unui nou viitor pentru toți cetățenii României. Prin consecvență, seriozitate și dinamism, Guvernul României va acționa cu responsabilitate pentru refacerea credibilității și respectabilității internaționale a României și pentru asigurarea cu prioritate a protecției intereselor cetățenilor săi. Astfel, definirea și promovarea priorităților politicii externe românești va fi raportată permanent și consecvent interesului național și va fi pusă în serviciul demnității naționale și personale a cetățeanului, al nevoilor și obiectivelor sale.

Politica externă a României trebuie să devină o politică pentru cetățenii României – formularea obiectivelor trebuie să fie rezultatul unei dezbateri publice, iar obiectivele strategice nu trebuie să se concentreze doar asupra marilor obiective, ci și asupra problemelor uzuale cu care cetățenii români se confruntă.

Politica externă a României nu poate fi eficientă fără potențarea resurselor și a instrumentelor ei. Diplomația trebuie să devină mult mai eficientă (iar anunțarea din timp a obiectivelor politice pe care guvernul le urmărește va permite măsurarea acestei eficiențe, alături de creșterea transparenței în acest domeniu). Puterea economică și politică a României trebuie transformate în argumente ale politicii externe – întrucât România nu este neapărat statul care să fie în centrul dinamicii de luare a deciziilor, este mult mai important ca politica externă a României să furnizeze idei și practici convingătoare, să contribuie la formarea agendei politice în forurile multilaterale în care țara noastră participă. Ca putere medie, acțiunile unilaterale sau personalizate sunt mult prea costisitoare pentru plaja de resurse politice sau materiale ale României. Politica externă a României trebuie să facă uz de soluții multilaterale și instituționale. România este un stat prea mare pentru a nu avea un cuvânt de spus în plan regional și prea mic pentru a nu face dovadă de ingeniozitate și pragmatism.

Aderarea României la NATO și apartenența la Uniunea Europeană produce schimbări de substanță în politica internațională a României. După 1 ianuarie 2007 relațiile cu celelalte 26 de state membre ale Uniunii Europene nu mai sunt propriu-zis parte a „politicii externe a României”, ci sunt elemente ale politicii interne a Uniunii Europene. Intrarea în vigoare a Tratatului de la Lisabona înseamnă un nou cadru legal pentru politica externă a țării, consecutiv Constituției României. Principalele oportunități și provocări la adresa politicii externe a României sunt cele care apar din modul în care statul român știe să-și valorifice poziția regională. Modificarea de structură a politicii internaționale a României constă în faptul că aceasta devine eminamente multilaterală, prin faptul că, față de tradiționala abordare bilaterală, România trebuie să-și sincronizeze politica externă cu cea a Uniunii Europene, atât în ceea ce privește problemele regionale cât și chestiunile globale.

II. Obiective de guvernare

În raport cu noul statut internațional al României, principalele orientări strategice în domeniul politicii internaționale ale României sunt:

- Subordonarea sensului și concentrarea tuturor eforturilor de acțiune diplomatică pentru protejarea și promovarea intereselor naționale ale României și ale cetățenilor ei din punct de vedere politic, de securitate, economic, social și cultural;
- În acest sens, acțiunea de politică externă va avea în vedere cu prioritate susținerea obiectivului de modernizarea și reformă eficiente ale României și creșterea profilului statului român pe plan internațional;
- Întărirea rolului regional al României pentru asigurarea unei vecinătăți stabile, democratice și prospere, atât în Balcanii de Vest, dar mai ales în Vecinătatea Estică;
- În mod special, susținem aderarea Republicii Moldova la Uniunea Europeană precum și protejarea identității culturale a românilor din statele limitrofe;
- Sporirea contribuției României la consolidarea relației transatlantice și a parteneriatului dintre Statele Unite ale Americii și Uniunea Europeană;
- Consolidarea parteneriatelor pe care România le-a dezvoltat în ultimii ani și promovarea de noi parteneriate, pentru eficientizarea acțiunii diplomatice în context european, euro-atlantic, dar și în regiunea extinsă a Mării Negre, inclusiv în Caucazul de Sud, Asia, în special Asia Centrală, și cu alte state din G 20;
- Întărirea relațiilor cu statele de pe alte continente, în principal cu noile mari puteri emergente, pentru dezvoltarea unor relații economice reciproc avantajoase;
- Dezvoltarea diplomației economice, pentru atragerea de investiții și promovarea producției naționale.

III. Direcții de acțiune

i. Oportunități și constrângeri ale Tratatului de la Lisabona

Prin adoptarea Tratatului de la Lisabona și crearea unui cadru instituțional pentru realizarea politicii externe a Uniunii Europene, România se integrează unui sistem de oportunități și limitări. România este condiționată să acționeze urmând principiul solidarității cu restul statelor membre în adoptarea unor poziții comune față de principalele probleme aflate pe agenda internațională. În același timp, însă, apărarea intereselor internaționale ale României poate fi mai eficientă ca urmare a promovării acestora prin instituțiile europene, în principal prin Înalțul Reprezentant pentru Afaceri Externe și Politica de Securitate. De

asemenea, crearea *Serviciului European pentru Acțiune Externă* reprezintă o oportunitate pentru România, în sensul unei raționalizări a serviciilor diplomatice, statul român urmând a-și menține reprezentanțele diplomatice doar în statele în care este nevoie de apărarea intereselor sale politice și economice.

ii. Reafirmarea rolului regional al României

România trebuie să devină un actor regional important în partea de sud-est a Europei și în regiunea extinsă a Mării Negre. După aderarea la NATO și UE, statul român constituie un avanpost al acestor structuri în vecinătatea spațiilor est-europene, vest-balcanic și pontic. Ca urmare, România are o triplă misiune regională: (1) de a contribui la dezvoltarea cooperării statelor din regiune cu Uniunea Europeană și NATO și pentru eventuala lor integrare în aceste structuri; (2) de a ajuta aceste state în procesul de modernizare și adoptare a valorilor și practicilor euro-atlantice în toate domeniile de activitate; (3) de a sprijini comunitățile de români și aromâni existente pe teritoriul statelor respective.

Pentru realizarea misiunii regionale a României, definim un set de priorități:

Consolidarea rapidă și solidă a relației bilaterale cu Republica Moldova, pe baze de parteneriat strategic european, cu valorizarea caracterului special al originii, limbii, culturii și istoriei comune, concomitent cu susținerea activă a stabilizării și reformării democratice profunde, precum și a aspirațiilor europene ale acesteia.

Astfel, se va acționa prioritar, dar nu exclusiv, pentru:

- susținerea consolidării democrației în Republica Moldova;
- continuarea asistenței bilaterale și internaționale, în special a celei europene și a SUA;
- acordarea de sprijin pentru stabilizarea macroeconomică, inclusiv prin încurajarea investițiilor reciproce și formarea de entități private comune;
- acordarea de asistență pentru continuarea procesului de reformă democratică;
- deschiderea de noi oficii consulare;
- reluarea practicii ședințelor comune de guvern;
- finalizarea tratatului bilateral privind regimul frontierei;

- susținerea fermă și consecventă a parcursului european al Republicii Moldova – prin sprijin pentru finalizarea negocierilor pentru noul Acord-cadru de asociere cu UE, liberalizarea rapidă a regimului de vize și începerea cât mai curând a negocierilor privind Acordul cuprinzător și intensificat de comerț liber (DFCTA).

În ceea ce privește conflictul **transnistrean**, România se va implica activ, inclusiv în cadrul UE, dar nu numai, pentru reluarea negocierilor formale în formatul „5+2” și va susține creșterea statutului UE și SUA în format, de la calitatea de observator la cea de mediator, precum și transformarea actualei misiuni de menținere a păcii în misiune civilă cu participarea UE, concomitent cu promovarea măsurilor de creștere a încrederii și a acțiunii UE îndreptate spre democratizarea regiunii, cu efect pozitiv asupra procesului de reglementare politică. România are expertiză în acest sens și poate contribui substanțial la normalizarea situației. În cadru multilateral, abordarea românească va fi activă în cadrul OSCE, în contextul oferit de procesul Corfu, pentru identificarea de soluții și măsuri pentru reglementarea durabilă a conflictelor înghețate și pentru promovarea de mecanisme eficiente de gestionare și rezolvare a crizelor în spațiul OSCE. De asemenea, va susține respectarea deplină a angajamentelor politice asumate în cadrul organizației, inclusiv în contextul dezbaterii privind viitorul Tratatului CFE.

Rămâne prioritară susținerea aspirațiilor și transformării democratice, europene a **Ucrainei**, inclusiv împreună cu Polonia, în baza recentului parteneriat strategic, concomitent cu soluționarea problemelor bilaterale aflate încă pe agenda politică, cum ar fi soluționarea problemei Bâstroe în conformitate cu dreptul internațional, asigurarea protecției la standarde europene a persoanelor aparținând minorității române și a drepturilor acestora pentru păstrarea și dezvoltarea identității lor culturale. În acest sens, se va acționa pentru reluarea monitorizării bilaterale cu participare internațională a zonelor locuite de minoritatea română din Ucraina și reluarea activității Comisiei Mixte pentru Minorități. De asemenea, se va acționa pentru finalizarea Acordului privind micul trafic de frontieră, care va trebui să beneficieze de instrumentele de aplicare necesare, inclusiv prin deschiderea de noi oficii consulare în Ucraina. Este important în vederea relansării relației cu Ucraina un efort susținut pentru promovarea contactelor la nivelul celor două societăți, al formatorilor de opinie, al societății civile, o mai bună cunoaștere reciprocă.

PSD susține procesul de **integrare euro-atlantică a țărilor din Balcanii de Vest** și dezvoltarea economiei statului sârb vecin. Susținerea statelor din regiune este una pragmatică, motivată de dorința de crea un climat regional de pace și prosperitate.

România susține **integrarea Turciei în Uniunea Europeană** și buna cooperare politică și economică între cele două țări în zona Mării Negre. Se impune coordonarea acțiunilor întreprinse de cei doi parteneri în cadrul NATO și a celorlalte structuri de cooperare din regiunea Mării Negre.

Regiunea Mării Negre reprezintă un spațiu de importanță strategică pentru NATO și UE. În vederea consolidării securității și dezvoltării economice din această regiune, susținem realizarea și consolidarea unor parteneriate substanțiale cu Ucraina, Georgia, Azerbaidjan și Armenia, vizând diverse domenii de activitate. De asemenea, se va urmări întărirea și diversificarea relațiilor cu statele din Asia Centrală, promovând interesele europene în regiune.

Președinția în exercițiu a României la OCEMN, începând cu ianuarie 2011, va fi valorizată în acest sens, concomitent cu efortul de a revitaliza organizația, la 20 de ani de la lansarea procesului de Cooperare Economică la Marea Neagră. Euroregiunea Mării Negre va fi revitalizată. Celelalte structuri regionale cum ar fi SEECP și Consiliul Cooperării Regionale vor fi utilizate în același scop.

Relația României cu **Israel** are o dimensiune strategică efectivă pe mai multe planuri – securitate, politică. Obiectivul de politică externă în relația cu Israelul este realizarea unui parteneriat strategic pe domenii multiple cu România. Concomitent, trebuie valorificate bunele relații cu statele arabe, în scopul promovării intereselor economice și culturale. Identificarea unei soluții durabile în Procesul de Pace din Orientul Mijlociu va fi sprijinită de diplomația română, deoarece este de natură să contribuie la obiectivele de politică externă ale României în regiunea extinsă a Mării Negre.

iii. România și Statele Unite ale Americii: apărarea intereselor comune

Relația dintre România și SUA conține o componentă subsumată responsabilităților țării noastre ca membru NATO precum și elemente specifice, derivând din trecutul și prezentul legăturilor stabilite în timp între cele două țări. Comportamentul României în relația cu SUA se bazează pe doi piloni: *predictibilitate* (anume consolidarea și dezvoltarea Parteneriatului Strategic dintre cele două țări) și *pragmatism* (prin care se înțelege împlinirea intereselor comune, în special în plan economic).

În plan concret, evoluția Parteneriatului Strategic cu Statele Unite va cunoaște o dezvoltare definită de eficiență și onestitate. În consecință, Parteneriatul Strategic va fi axat în anii care urmează pe aspecte precum:

- Introducerea României în programul *Visa Waiver*, adică eliminarea vizelor pentru cetățenii români care doresc să călătorească în SUA. Opinia publică din România este îngrijorată de disonanța dintre eforturile depuse de statul român în favoarea intereselor americane și tratamentul acordat cetățenilor români care doresc să călătorească în Statele Unite.
- Stimularea investițiilor americane în România și a relațiilor economice pe terțe piețe (ex. Irak).
- Respectarea angajamentelor asumate de România privind instalarea Scutului anti-rachetă și menținerea bazelor militare americane în țara noastră.
- Susținerea intereselor comune ale celor două state prin continuarea luptei împotriva terorismului și a participării armatei române în conflictul din Afganistan.

iv. Creșterea profilului și rolului României în cadrul NATO

În contextul adaptării Alianței la noul context internațional și al adoptării Noului Concept Strategic al NATO la Summitul NATO de la Lisabona din noiembrie 2010 se va acționa prioritar, dar nu exclusiv, pentru:

- promovarea consolidării relevanței articolului 5 al Tratatului de la Washington și apărării colective, ca principiu esențial al funcționării Alianței;
- consolidarea NATO ca forum de consultări între UE și America de Nord și între Aliați, respectiv între Aliați și partenerii NATO;
- consolidarea abordării regionale a NATO, mai ales în regiunea extinsă a Mării Negre;
- susținerea unei reforme moderne a parteneriatelor Alianței, acordând atenție crescută partenerilor din Caucazul de Sud și Asia Centrală, dar și consolidării parteneriatului NATO-UE;
- susținerea în continuare a politicii „ușilor deschise”, promovând continuarea extinderii Alianței în Balcanii de Vest și în Vecinătatea Estică;
- acordarea unui rol sporit în cadrul NATO problematicii securității energetice, complementar cu eforturile în domeniu de la nivelul UE;
- susținerea creării sistemului NATO anti-rachetă, ca misiune importantă a Alianței, pe baza principiului indivizibilității securității Aliaților, a principiului solidarității și a principiului asigurării protecției întregului teritoriu, a forțelor și populațiilor Aliaților;

- promovarea unei abordări echilibrate a NATO în privința problematicii descurajării;
- promovarea unei relații de deschidere și cooperare, pe baze pragmatice, între NATO și Rusia, cu respectarea deplină a principiilor și valorilor aliate;
- continuarea angajamentului României în cadrul misiunii ISAF din Afganistan până la finalizarea obiectivelor misiunii, concomitent cu angajarea în cadru aliat a unui proces realist de reflecție asupra momentului retragerii trupelor aliate;
- implicarea activă a României, conform intereselor sale strategice, în dezbaterile privind identificarea unei soluții la blocajul actual în aplicarea Tratatului CFE concomitent cu implicarea activă și pe fond în dezbaterile privind arhitectura de securitate europeană (procesul Corfu);
- valorizarea calității României de Punct de Contact NATO în Azerbaidjan.

v. Relația cu Federația Rusă: de la retorică la pragmatism

Relația cu Federația Rusă a stat, adesea, sub sfera atitudinilor emoționale, situație ce a prejudiciat intereselor politice și economice ale României. Ne propunem așezarea relației bilaterale pe bazele pragmatismului și intereselor reciproce ale celor două țări. În acest sens, vom încuraja acțiunea în următoarele direcții:

- folosirea oportunităților create de Parteneriatul pentru Modernizare dintre Uniunea Europeană și Rusia, pentru o abordare realistă atât a intereselor economice reciproce precum și a chestiunilor propriu-zis politice;
- valorificarea Consiliului NATO-Rusia pentru acțiune comună în vederea restabilirii păcii în Afganistan, combaterii terorismului și a traficului de droguri, precum și a altor amenințări la adresa securității internaționale;
- stimularea creșterii încrederii reciproce între cele două țări prin intensificarea contactelor la nivel politic, economic, științific, cultural și al societății civile între cele două state, inclusiv prin realizarea unor evenimente comune în viitorul apropiat;
- revalorizarea Tratatului politic bilateral, a Comisiei interguvernamentale mixte privind colaborarea economică și tehnico-științifică, înființarea Centrului românesc de promovare a exporturilor la Moscova;

- deschiderea de filiale ale Institutelor Culturale ale celor două țări în cele două capitale și în alte orașe, în funcție de interesul existent;
- negocierea unui acord la nivel inter-guvernamental pentru facilitarea acordării vizelor de ședere cetățenilor celor două țări.

vi. Fructificarea oportunităților: România și puterile emergente

Relația României cu puterile emergente (China, India și Brazilia) este unul din factorii de maximă importanță pentru viitorul pe termen lung al economiei românești. Diplomația română trebuie să contribuie la realizarea următoarelor obiective:

- construirea de parteneriate punctuale și concrete, atât la nivel guvernamental cât și între actori din mediul privat. În mod concret, acest efort s-ar concentra pe identificarea unor nișe economice care să permită accesul bunurilor românești pe piețele puterilor emergente;
- punerea în practică a unor programe educaționale care să mărească numărul cetățenilor români care vorbesc chineza, hindi, portugheza, etc. precum și formarea de grupuri de vorbitori de limbă română în aceste țări.

La coordonatele de mai sus se poate adăuga în cazul Republicii Populare Chineze următoarea listă de direcții specifice:

- Atragerea investițiilor chineze, în condițiile în care economia românească va fi revitalizată în anii următori. Prin prisma experienței chineze din ultimele decenii, domeniile principale de investiții sunt construcțiile și infrastructura, cu accent pe dezvoltarea autostrăzilor.
- În contextul în care China este în căutarea unor locații pentru plasamente financiare sigure pe termen lung, România este o piață atractivă și de viitor. Acest lucru va fi evidențiat partenerilor de dialog din mediul chinez de afaceri precum și din structurile guvernamentale în folosul ambelor părți.

În același timp, vor fi consolidate parteneriatele strategice cu **Japonia** și **Coreea de Sud**.

vii. Dezvoltarea diplomației economice

Aparatul diplomatic al României va fi orientat spre dezvoltarea mult mai activă a activităților vizând dezvoltarea economică a țării.

Resursele logistice și umane ce urmează a fi eliberate în urma procesului de reformă a aparatului diplomatic și consular al României, în contextul intrării în funcțiune a Serviciului european pentru acțiune externă vor fi concentrate spre dezvoltarea diplomației economice a României.

Prin diplomația economică se urmărește atingerea următoarelor obiective:

- Atragerea masivă de investiții în România;
- Găsirea unor piețe de desfacere pentru producția națională;
- Asigurarea securității energetice a României, prin realizarea unor coridoare de transport alternativ la cele actuale, în zona Mării Negre (Nabucco, AGRI, PEO, LNG – Constanța).

Va fi promovată o abordare mai creativă în acest domeniu, prin înființarea unui Consiliu Consultativ al MAE cu reprezentanții mediului de afaceri, patronate, valorificarea mai bună a sistemului de *early warning* creat în MAE, mai ales în contextul crizei economice și financiare, dar și pentru semnalarea oportunităților de afaceri, eficientizarea serviciilor prestate de consilierii economici. În acest context al dimensiunii economice, este necesară reluarea demersurilor pentru aderarea României la Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OECD).

viii. Relațiile cu etnicii români din vecinătate

Relația cu etnicii români din vecinătatea României (Ucraina, Ungaria, Serbia, Bulgaria, Macedonia, Albania, Grecia, Croația) nu mai trebuie utilizată pentru interese electorale, așa cum s-a întâmplat în ultimii ani.

Guvernul României va sprijini comunitățile românești de peste hotare pentru păstrarea identității lor culturale și religioase, inclusiv prin întărirea coeziunii și unității.

În relațiile cu statele pe al căror teritoriu se află și ai căror cetățeni sunt, România va acționa pentru asigurarea drepturilor fundamentale ale populației române și aromâne conlocuitoare conform standardelor europene (realizarea de școli cu predare în limba maternă; emisiuni la radio și televiziune în limba română). Pentru atingerea acestor obiective, România va aborda o discuție politică sinceră și fără resentimente istorice cu statele vecine unde acești etnici români trăiesc. Va fi operaționalizată *Legea românilor din afara granițelor*, se

va trece la folosirea activă a Comisiilor Mixte privind minoritățile, a implicării Consiliului Europei și Înalțului Comisar pentru Minorități Naționale al OSCE.

Acțiunile comunităților religioase din diasporă vor fi sprijinite din punct de vedere financiar; existența școlilor parohiale din străinătate în care se predau noțiuni despre cultura, istoria și tradițiile românești va fi menținută; tratamentul minorităților religioase românești din țările vecine României va fi îmbunătățit astfel încât acestea să poată folosi liber tradițiile specifice și limba română în activitățile de cult.

De asemenea, în misiunile românești va fi desemnat un diplomat care să gestioneze exclusiv relația cu comunitatea românească.

ix. Reforma instituțiilor internaționale: confirmarea multipolarismului

Schimbările care au loc în ansamblul raporturilor de putere la nivel global reclamă și reșezări ale instituțiilor internaționale. România, în consultare cu restul statelor membre ale Uniunii Europene, militează pentru reforma ONU astfel încât aceasta să reflecte noua realitate multipolară a sistemului internațional, prin deținerea de către Uniunea Europeană a unui loc permanent în Consiliul de Securitate al ONU.

Susținem întărirea rolului Consiliului Europei în promovarea democrației în toate statele sale membre, în timp ce OSCE trebuie să-și întărească instrumentele de monitorizare a scrutinelor.

x. Reforma instituțională și creșterea capacității instituționale a diplomației

Proiectele de politică internațională vor fi realizate prin dinamizarea unui dialog structurat între minister și partenerii din mediul economic, din mediul academic și mediul cultural.

Ca urmare a migrației interne în cadrul Uniunii Europene, a crescut numărul cetățenilor români care au nevoie de servicii consulare eficiente. Pentru îndeplinirea cerințelor cetățenilor români aflați pe teritoriul Uniunii Europene, se va realiza:

- Extinderea rețelelor consulare din Franța, Italia, Portugalia, Spania;
- Simplificarea procedurilor consulare (a birocrăției) și diminuarea taxelor consulare.

Se va reconsidera politica de resurse umane în ce privește angajarea de personal auxiliar / non-diplomatic (acolo unde este posibil personalul să fie recrutat și selectat dintre cetățenii români aflați deja cu domiciliul în țările respective).

Se va relua procesul de recrutare de tineri diplomați, blocat în ultimii ani, cu consecințe negative importante asupra evoluției resurselor umane, prin organizarea de examene de intrare corecte și cât mai transparente. Va fi eficientizat modul de selecție a viitorilor diplomați, prin consolidarea parteneriatelor cu universitățile românești de prestigiu.

Este necesară reconfigurarea Institutului Cultural Român (ICR) prin raționalizarea și eficientizarea cheltuielilor.

Ministerul va înființa un *Institut pentru Studiul Globalizării*, care are rolul de a oferi expertiză asupra principalelor transformări ale lumii contemporane.

În ce privește **relațiile interinstituționale**, este necesară:

- interacțiunea crescută cu comisiile de politică externă – prin participarea constantă a ministrului la ședințele comisiilor și trimiterea de informări regulate pe teme de interes actual – mai ales în contextul rolului crescut al parlamentelor naționale în afacerile europene, prevăzut de Tratatul de la Lisabona. De asemenea, o mai bună interacțiune cu europarlamentarii români din Parlamentul European;
- organizarea de sesiuni mai frecvente ale Consiliului Consultativ al MAE (trimestrial) și crearea Consiliului Consultativ cu reprezentanții mediului de afaceri;
- sesiuni regulate de reflecție strategică cu alte instituții cu contribuții la politica externă pe toate teme importante din programul de guvernare, pentru identificarea modalităților optime de realizare.

Politica europeană a PSD

I. Principiile politicii europene a PSD

Pentru PSD politica europeană este una dintre dimensiunile principale ale politicii naționale. Ca partid de opoziție, PSD participă în manieră instituțională la construcția politicii europene prin intermediul grupului europarlamentarilor social-democrați români și al Grupului socialiștilor și democraților din Parlamentul European (în care cel dintâi este organic integrat). Ca partid de guvernământ, el va participa prin intermediul reprezentanților României în Consiliul European. În ambele ipostaze PSD își va baza participarea pe următoarele principii: ***i. principiul promovării active și susținute a viziunii românești asupra construcției și politicilor UE*** (PSD nu urmează automat linia care se conturează a fi majoritară ci promovează propria sa linie urmărind să-i consolideze șansele prin politici de alianță transnațională adecvate); ***ii. principiul luării hotărârilor prin mecanisme de factură federală / comunitară*** (PSD va susține ca instituțiile europene să promoveze interesele naționale exclusiv prin integrarea lor în interesul general european și pe cale de consecință să apeleze la mecanisme de decizie de tip federal); ***iii. principiul loialității față de deciziile europene*** (PSD va asigura conformitatea sau după caz, compatibilitatea între politicile europene și cele concepute exclusiv în România, în cazul contradicției între ele deciziile luate la nivel european prevalând).

PSD împărtășește viziunea colegilor socialiști europeni cu privire la nevoia unei noi agende a cetățenilor europeni într-o Uniune Europeană puternică în lume; o agendă venită dinspre cetățeni și menită să servească interesele acestora. PSD consideră că actualul deficit democratic înregistrat de UE, alături de efectele crizei economice și financiare mondiale, au dus la pierderea din vedere de către elitele politice europene și naționale a binelui cetățenilor, fiind nevoie de revenirea la sensul original al politicii: guvernarea în folosul cetățenilor.

PSD susține obiectivele generale stabilite în cadrul Congresului Partidului Socialiștilor Europeni de la Praga, din decembrie 2009, și anume:

- Asigurarea unei redresări economice puternice și a unui model de creștere sustenabil;

- Reforma piețelor financiare de așa manieră încât să fie evitate, pe viitor, crizele financiare;
- Lupta împotriva schimbărilor climatice și asigurarea rezervelor de energie regenerabilă pentru viitor;
- Sisteme sociale îndreptate către binele cetățenilor, menite să facă față globalizării: O Nouă Europă Socială;
- Combaterea discriminării pe orice bază;
- Globalizarea progresului umanității și a securității cetățeanului.

PSD constată că peste 60% din legislația primară care se aplică în România și peste 80% din întregul volum de reglementări relevante pentru societatea românească își au originea în legislația europeană. De asemenea se observă că fără fondurile europene România nu poate face față situațiilor de criză și nici asigura progresul național în sincronie cu restul democrațiilor europene și euro-atlantice. În același timp, piața internă europeană reprezintă un factor esențial pentru creșterea economică a României și echilibrul ei social. Pe această piață se găsesc consumatori pentru produsele românești, capitaluri pentru investițiile necesare României și locuri de muncă pentru cetățenii români.

România nu poate concura cu majoritatea statelor membre ale UE și cu atât mai puțin cu UE în ansamblul său. În același timp România nu are resursele necesare spre a satisface nevoile legitime ale cetățenilor săi. În consecință, ***singura soluție pentru a asigura viabilitatea și funcționalitatea națiunii române este integrarea ei într-o democrație politică transnațională europeană, într-o Europă politică funcționând pe baze federale - Statele Unite ale Europei. Iar PSD va milita pentru realizarea acesteia.***

II. Europa politică

Criza economică mondială a demonstrat atât lipsa unei reglementări adecvate a piețelor financiare cât și pe aceea a unei guvernări economice transnaționale organizate pe baze democratice. S-a demonstrat că fără o planificare politică și fără un control politic al proceselor economice la nivel european și mondial, singura care se exprimă este guvernarea economică a plutocrației organizate pe deasupra frontierelor naționale. Slăbiciunea instituțiilor europene în ceea ce privește prevenirea și apoi managementul crizei a afectat încrederea cetățenilor în instituțiile comunitare. Cetățenii europeni, în majoritatea lor, simt nevoia unei Europe politice eficiente. În lipsa ei sunt

exacerbate naționalismul și egoismele naționale. Ca răspuns, social-democrații europeni afirmă că Uniunea nu poate face față provocărilor globalizării decât prin întărirea unității sale politice. Uniunea Europeană are nevoie de structuri de conducere cu caracter transfrontalier puternice, flexibile și legitimate democratic.

Sub presiunea globalizării, statele-națiune europene riscă să se descompună în structuri de securitate de tip precapitalist funcționând pe baze oligarhice. Nici una dintre aceste structuri și nici o formulă confederală la care ar ajunge ele nu pot face față concurenței centrelor de putere ale globalismului multipolar (SUA, Rusia, China etc.). Mai mult, statele-națiune nu pot ține în echilibru interesele cetățenilor și interesele plutocrației transfrontaliere care a constituit deja o guvernare economică ocultă scăpată de un control politic eficient. Cu atât mai puțin vor putea ele asigura apărarea populației împotriva amenințărilor neconvenționale reprezentate de crima organizată, terorism și conflictele interculturale, toate structurate de acum la nivel transnațional. În consecință ***salvarea statului națiune european (inclusiv a României) impune construirea unei Europe politice ca federație de state-națiune.*** Acesta este proiectul susținut de PSD. Adoptarea lui presupune combaterea soluțiilor și programelor suveraniste și naționaliste.

O asemenea Uniune Europeană va fi în măsură să ofere suficientă securitate - personală, socială, națională și internațională - tuturor subiecților ei încât să permită statelor-națiune membre a-și păstra coerența internă, lipsind de motivație recurgerea la formulele securitare simbolice și / sau oligarhice.

Uniunea Europeană federală va trebui să asigure coerența între politica sa internă și cea externă, până la ultimul recurs care este politica de apărare. De asemenea, ea va fi obligată să pună într-o relație corectă libertățile pieței interne (libera circulație a bunurilor, serviciilor, capitalurilor și persoanelor) cu resursele financiare (proprie și atrase), strategiile de dezvoltare și politicile sociale.

În plan politic concret aceasta înseamnă: a) pe termen scurt, ***apărarea Tratatului de la Lisabona*** împotriva interpretărilor restrictive de natură a permite renaționalizarea UE și promovarea unei interpretări, precum și a unei aplicări în concret a respectivului tratat care să relanseze metoda comunitară de guvernare europeană, restrângând la maxim aria interguvernamentalismului (România nu are nici o posibilitate să câștige în concursul direct cu majoritatea celorlalte state membre UE); b) pe termen mediu și lung, ***modificarea Tratatului de la Lisabona*** în vederea extinderii bazei juridice a Europei politice, ca uniune de cetățeni și de state din ce în ce mai apropiate și funcționând pe baze din ce în ce mai federale.

i. Guvernanța economică

Europa politică cere și permite organizarea unei **guvernanțe economice europene**.

Sub impactul crizei economice globale, ce afectează profund și Uniunea Europeană, s-a evidențiat faptul că Europa are nevoie de o guvernanță economică, adică de instrumentele necesare pentru a face aplicabil principiul solidarității și incluziunii sociale, precum și pentru a asigura caracterul durabil al creșterii.

a) Cadrul și obiectivele de etapă ale guvernării economice europene.

PSD susține realizarea unei autentice guvernanțe economice la nivelul Uniunii Europene. În acest sens se va propune crearea (după modelul Înaltului reprezentant pentru politică externă și de securitate) unui prim-vicepreședinte al Comisiei pentru Dezvoltare economică și securitate financiară care să fie în același timp și Președintele ECOFIN. De asemenea, se va propune ca în cadrul ECOFIN să fie adoptată o procedură de natură a permite corelarea politicilor de dezvoltare economică ale statelor membre.

PSD susține *continuarea și extinderea politicilor de supraveghere fiscală la nivelul UE*, stabilite prin așa-numitul „semestru european”. Numai prin *disciplină și responsabilitate fiscală urmărite și garantate inclusiv transfrontalier, în conjuncție cu coordonarea politicilor economice la nivelul Uniunii Europene*, pot fi atinse obiectivele ambițioase ale strategiei „Europa 2020”.

În același timp, PSD va milita la nivel guvernamental și prin europarlamentarii social-democrați pentru atingerea unor obiective prioritare în noul cadru financiar al Uniunii Europene pentru perioada 2014-2020:

- Investiții în infrastructura europeană (căi ferate, autostrăzi, transport de energie, Internet de bandă largă);
- Continuarea cheltuielilor structurale în beneficiul celor mai sărace regiuni din UE (posibil, sub o formă nouă);
- Mentținerea fondurilor destinate PAC, cu o mutare a accentului spre dezvoltarea rurală și producția ecologică;
- Măsuri de favorizare a activităților de cercetare, inovare și creștere a competitivității;
- Investiții în sursele de energie regenerabilă.

b) **Sistemul financiar european.** În același context, PSD va susține politicile privind reglementarea piețelor financiare și realizarea unui sistem financiar european. Principalele măsuri avute în vedere sunt: stabilirea de reguli privind depozitele și remunerările; adoptarea legislației necesare privind pachetele de produse bancare în domeniul investițiilor; reglementarea activității agențiilor de evaluare (rating); reglementarea modalităților de administrare a crizelor în domeniul bancar, precum și a constituirii și utilizării fondurilor pentru soluționarea crizelor bancare; reglementarea administrării societăților (cu precădere a acelor care acționează pe piața financiară).

PSD va mai susține și *dezvoltarea Instrumentului financiar european pentru sprijinirea statelor membre în deficit de credit și de lichidități*. Acest instrument va trebui să permită garantarea, de către ansamblul statelor membre, a creditelor necesare statelor în dificultate astfel încât dobânzile la creditele respective să fie mai mici.

PSD va susține, de asemenea, crearea unui *Fond Monetar European*.

c) **Uniunea energetică europeană.** PSD va milita pentru realizarea unei politici energetice comune europene, atât în interiorul UE cât și în relațiile externe ale acesteia. Aceasta va presupune crearea unei Autorități europene pentru energie, realizarea unui program integrat de dezvoltare energetică și construcția unei rețele europene de distribuție a energiei care să integreze toate statele membre. Politica europeană comună în domeniul energiei va trebui să aibă aceleași modalități de planificare și implementare ca și politica agricolă comună.

În contextul elaborării Strategiei UE privind securitatea energetică, România va susține prioritar proiectele coridorului sudic – Nabucco, AGRI, terminalul LNG de la Constanța, PEOB și finanțarea acestora.

d) **Strategia creșterii economice europene – Europa 2020.** PSD consideră că investiția în educație corelată cu flexibilizarea pieței muncii și cu măsuri de integrare socială – sintetizate în conceptul de „flexi-securitate” – reprezintă singura cale către o *creștere economică inteligentă*. În prezent UE (și țările membre) se confruntă cu un paradox: creșterea șomajului simultan cu creșterea numărului de locuri de muncă neocupate. Aceasta demonstrează anchirozarea pieței muncii și defazarea între evoluția structurilor economice sub impulsul pieței și evoluția structurii forței de muncă (sub aspectul calificării dar și a disponibilității psihologice de a accepta schimbarea și a-și asuma riscuri). Respectivul paradox poate fi surmontat numai prin educație. Ea trebuie privită

ca o investiție iar nu ca o cheltuială neproductivă. UE trebuie să mobilizeze resurse – și este singura în stare a o face – spre a garanta fie un loc de muncă fie un loc la școală pe tot parcursul vieții active a cetățenilor săi. O asemenea abordare impune și perfecționarea serviciilor publice (ca și creșterea accesibilității lor) astfel încât ele să permită un trai decent și în siguranță inclusiv celor aflați la școlarizare.

Creșterea economică europeană trebuie să fie durabilă. Aceasta presupune, pe de o parte, corelarea politicilor europene de dezvoltare cu strategia europeană privind protecția mediului și gestionarea schimbărilor climatice, iar pe de altă parte, mobilizarea de resurse europene semnificative pentru cercetare și progres tehnologic. PSD va milita pentru o dezvoltare durabilă care nu poate fi decât una prietenoasă cu mediul – deci pentru ***dezvoltarea europeană „verde”***.

Atari obiective pot fi atinse numai printr-o acțiune a UE pe baze federale / comunitare iar nu prin proceduri interguvernamentale circumscrise de competiția între națiuni și ghidate de egoisme naționale.

ii. Politica Agricolă Comună

În contextul dezbaterilor privind reforma bugetului și politicilor Uniunii, Politica Agricolă Comună face obiectul unor ample consultări în vederea reformării sale. Strategia „Europa 2020” implică o îmbunătățire substanțială a Politicii Agricole Comune (PAC). Partidul Social Democrat promovează principii a căror implementare este vitală pentru succesul PAC în perioada 2014-2020:

- Importanța agriculturii pentru societatea europeană. Atât în plan economic cât și social, agricultura este unul dintre domeniile de maxim interes pentru Uniunea Europeană. În contextul în care costul hranei va crește în deceniile următoare, atât datorită creșterii populației globului cât și din cauza nefastelor schimbări climatice, agricultura de calitate pe care o promovează UE va oferi o sursă considerabilă de venituri țărilor membre. PSD va milita pentru ***securitatea alimentară atât sub aspect cantitativ (accesul la hrană suficientă) cât și calitativ (accesul la hrană sănătoasă)***.

- Creșterea gradului de coeziune a Uniunii Europene. Pentru ca spațiul economic european să funcționeze la parametrii doriți, dezechilibrele dintre țările membre ale UE vor trebui radical reduse în anii următori. În plan agricol, țările nou-admise trebuie să beneficieze de resurse materiale adecvate spre a face ca accesul la hrană în toate țările membre să fie echivalent sub aspectul calității, cantității și prețului, precum și ca nivelul de viață al populației

rurale europene să se omogenizeze. Astfel, alocarea fondurilor europene în domeniul agriculturii va da substanță noțiunii de „agricultură europeană”.

- Echitatea și întraajutorarea. Acestea sunt principiile fundamentale pe baza cărora PSD concepe prezentul și viitorul Uniunii. În anii următori, PAC va trebui orientată într-o măsură mai mare decât până acum spre susținerea și impulsivarea activității fermelor mici sau a celor plasate în zone defavorizate. Astfel acestea vor beneficia de oportunități egale în plan economic, putând intra în competiție pe arii specifice, cu antreprize economice de nivel corporatist.

- Intervenția statului ca mijloc de combatere a malformațiilor pieței. Având în vedere persistența disfuncțiilor și disparităților din cadrul sistemului capitalist, PSD militează pentru reformularea relației dintre autoritățile publice și producătorii de bunuri. Implicit, noua Politică Agricolă Comună va recunoaște faptul că anomaliile economiei de piață trebuie compensate prin intervenții administrative. Fermierii trebuie susținuți în calitatea lor de furnizori de bunuri pentru societate.

- Încurajarea inovării și tehnologizării. Agricultura este unul din mijloacele prin care Uniunea Europeană își demonstrează capacitatea de a funcționa ca actor global. Avantajul specific al agriculturii europene este nivelul înalt de tehnologizare al procesului de producție și implicit calitatea superioară a bunurilor rezultate. Acest avantaj față de alți producători agricoli de mărime, cum ar fi Statele Unite ale Americii, trebuie nu numai menținut, ci mărit; noua PAC va trebui să demonstreze faptul că Uniunea Europeană conștientizează importanța acestui subiect.

- Lupta împotriva schimbărilor climaterice și promovarea unei agriculturi performante din punct de vedere ecologic. Acestea sunt importante pentru viitorul Europei. PSD va susține acțiunile necesare spre a reduce riscurile la adresa societății europene, limitând pagubele cauzate de catastrofe naturale și impactul lor asupra agriculturii.

- Creșterea gradului de informare. PSD va urmări punerea la punct a unui sistem atât transnațional cât și național de informare a fermierilor și oamenilor de afaceri din domeniul agriculturii cu privire la modalitățile de accesare a fondurilor PAC. Aceasta în special cu referire la cei din noile țări membre, a căror experiență în accesarea fondurilor europene este limitată.

iii. Politica bugetară

În acest moment se poartă negocieri intense privind bugetul Uniunii Europene pentru perioada 2014-2020. Finalizarea negocierilor privind bugetul UE a fost prefăcută de publicarea și adoptarea documentului „EUROPA 2020. O

strategie europeană pentru o creștere inteligentă, ecologică și favorabilă incluziunii”. De rezultatul negocierilor pentru bugetul Uniunii și, respectiv, eficiența aplicării strategiei „Europa 2020” depinde rolul și locul României în Uniunea Europeană. Acum se joacă o carte importantă: a prosperității și dezvoltării sau, dimpotrivă, a sărăciei, marginalizării și subdezvoltării.

a) **Principiile politicii bugetare europene.** PSD va milita pentru ca viitorul buget al UE să se bazeze pe următoarele principii:

- principiul echilibrului între ambițiile europene (tot mai mari) și susținerea financiară a acestora;
- principiul corespondenței între creșterea bugetului UE și creșterea economicității cheltuielilor bugetare efectuate la nivel european în raport cu cheltuielile destinate acelorași scopuri la nivel național;
- principiul echilibrului între stimularea sectoarelor celor mai performante și a proiectelor celor mai apte a aduce performanță economică și progres social, pe de o parte, și creșterea coeziunii economice, sociale și teritoriale la nivelul întregii UE.

Aceasta înseamnă că *PSD va susține creșterea bugetului UE în așa fel încât proiectele europene să își găsească susținerea bugetară adecvată.* În același timp, însă, *creșterea bugetului UE nu va trebui să însemne creșterea poverii puse pe seama contribuabilului european (același cu cel național), ci eficientizarea modului în care sunt distribuite obligațiile fiscale ale acestuia (la nivel național și european) și în care sunt cheltuite impozitele plătite de el.*

În cadrul negocierilor pentru bugetul Uniunii Europene pentru perioada 2014-2020, România trebuie să obțină cel puțin *menținerea valorii totale a fondurilor pentru perioada 2007-2013, ajustată cu rata inflației și un plus de 7%.* Acest buget va trebui construit în așa fel încât să asigure atât propulsarea excelenței, cât și reducerea decalajelor economico-sociale dintre țările membre.

b) **Veniturile bugetului UE.** PSD va milita pentru construirea consensului care să permită, în viitor, alimentarea bugetului Uniunii prin două metode: prin *contribuția directă a Statelor membre* și prin *impozite prelevate în mod direct de instituțiile comunitare* (venituri proprii).

În acest context PSD susține introducerea unui *impozit european pe tranzacțiile financiare*, a unui *impozit european pe vânzările de armament* și a unui *impozit european pe veniturile din comerțul cu bunuri de lux.* Aceste taxe

vor trebui folosite cu precădere pentru constituirea unui *Fond pentru dezvoltarea infrastructurilor europene* și a unui *Fond european pentru solidaritate în condiții de criză și calamități naturale*.

c) **Disciplina bugetară și fiscală la nivel european.** PSD va susține crearea unei *Procuraturi europene pentru combaterea evaziunii fiscale transfrontaliere*.

De asemenea, PSD va susține *ideea coordonării bugetelor naționale în cadrul unei proceduri de avizare a acestora la nivelul Comisiei Europene*, anterior prezentării lor în parlamentele naționale spre aprobare.

PSD va mai susține și introducerea unui *sistem de sancțiuni pentru statele care nu respectă parametrii de responsabilitate și disciplină financiară stabiliți de UE*.

PSD consideră că *armonizarea și coordonarea politicilor fiscale și bugetare la nivel european* sunt absolut necesare pentru asigurarea coeziunii economice și sociale în UE.

PSD consideră că trebuie luate măsuri imediate pentru *eliminarea „paradisurilor fiscale” din Europa*, astfel încât resursele financiare rezultate să poată fi utilizate pentru îndeplinirea obiectivelor strategiei „Europa 2020”,

d) **Zona Euro.** În planul politicii naționale cu relevanță europeană, PSD va sprijini *luarea măsurilor necesare intrării României în zona Euro cu începere din 2015-2016, cel mai târziu*. În legătură cu aceasta, la nivel european, PSD va milita ca fondurile alocate de statul român în cadrul procedurii de co-finanțare pentru susținerea proiectelor vizând dezvoltarea tehnologică, protecția mediului și combaterea crizei economice globale să nu fie luate în calculul deficitului bugetar maxim admis pentru accesul în zona Euro.

III. Europa cetățenilor

Cetățenii europeni (inclusiv cei români) au tot mai puțină încredere în actuala UE dar afirmă, în același timp nevoia și dorința de a beneficia de *o democrație trans-națională în același timp echitabilă și eficientă, mai transparentă și mai responsabilă, mai deschisă și mai solidară / inclusivă*.

Unei asemenea cereri i se opun egoismele naționale refugiate pe baricada demagogiei și practicilor național-populiste.

Realizarea unei democrații europene implică **informarea cetățenilor asupra politicilor UE**, posibilitatea lor de a se pronunța în legătură cu ele (aprobându-le sau dezaprobandu-le) și **dreptul lor de a declanșa proceduri de control sau de a iniția legislație europeană**. De asemenea, cetățenii europeni trebuie să beneficieze, în afara dar în consonanță cu cadrul național, de **drepturi fundamentale pe care să le poată apăra printr-un sistem de justiție european accesibil și corect**.

Democrația europeană presupune existența unor actori politici și sociali europeni: partide europene, syndicate europene, instituții ale societății civile europene. Unul dintre instrumentele esențiale ale unei atari democrații sunt **alegerile europene** care trebuie să fie diferite de alegerile naționale și locale.

Pornind de la aceste considerente PSD va iniția și sprijini:

- transformarea partidelor europene actuale din uniuni complexe de partide naționale în partide transnaționale cu structură complexă;
- uniformizarea și europenizarea legislației electorale pentru alegerile europene;
- organizarea, o dată la fiecare cinci ani, a unor Forumuri cetățenești europene (un Forum parlamentar, un Forum al societății civile și un Forum al tineretului) care să analizeze aplicarea tratatelor europene și să facă propuneri pentru eficientizarea aplicării lor sau pentru modificarea lor, după caz;
- organizarea unor mecanisme de consultări tripartite (instituții politice europene - asociații patronale europene - confederații sindicale europene) care să negocieze politici și inițiative legislative vizând dezvoltarea economică și progresul social la nivel european;
- organizarea unui sistem de instanțe judecătorești europene (cu structuri la nivel național, regional și continental) care să poată sancționa încălcarea drepturilor fundamentale ale cetățenilor europeni;
- crearea unui mecanism privind inițiativa legislativă și consultarea referendară a cetățenilor europeni.

Consecvent opțiunii sale pentru crearea unei Europe a cetățenilor, PSD susține **creșterea competențelor Parlamentului European** în materie bugetară, precum și în acela al controlului politic al instituțiilor europene executive, simultan cu **reducerea euro-birocrației și transparentizarea funcționării ei**.

De asemenea, PSD va milita pentru adoptarea unei legislații europene care să definească și să ocrotească de o manieră coerentă și eficace **drepturile**

cetățenilor europeni pe teritoriul UE atunci când aceștia se găsesc în afara statelor lor de origine națională.

IV. Europa socială

UE va fi socială sau nu va fi deloc! În contextul crizei economice actuale se impune salvagardarea Modelului Social European la nivelul Uniunii ca element esențial pentru existența și dezvoltarea în continuare a construcției europene. Pentru aceasta este nevoie de susținerea următoarelor priorități:

- Promovarea unei economii bazate pe cunoaștere, prin susținerea cercetării și inovării în domeniile care încurajează dezvoltarea: securitate energetică, transporturi, schimbări climatice, reciclare, sănătate, schimbări demografice;
- Regândirea sistemului educațional, în sensul axării programelor pe creativitate, inovare și spirit antreprenorial, prin asigurarea accesului la educație al copiilor din familiile defavorizate și digitalizarea școlilor pentru un mai bun acces la informații. De asemenea, este nevoie de un număr suficient de absolvenți ai universităților de științe exacte (matematică și inginerie), în paralel cu promovarea uceniciilor și stagiilor de practică. La nivel național, în fiecare stat membru UE trebuie instituit un cadru național de calificare în funcție de nevoile pieței muncii și trebuie sprijinit un program de învățare și formare continuă, dar și de îmbunătățire a cunoștințelor și competențelor;
- Creșterea gradului de ocupare a forței de muncă, prin implicarea pe piața muncii a femeilor, tinerilor, persoanelor vârstnice, persoanelor cu dizabilități și imigranților, prin elaborarea de politici de incluziune socială și de combatere a discriminării. PSD va milita pentru ***deschiderea completă a pieței muncii pentru toți cetățenii europeni*** și, deci, pentru îndepărtarea ultimelor bariere puse în calea accesului românilor pe piața internă europeană a muncii. În același timp, PSD va urmări ca, prin aplicarea politicilor de coeziune, să se creeze condiții pentru ca ***forța de muncă superior calificată să își găsească motive de satisfacție și în România***, făcând astfel dezvoltarea societății românești mai puțin dependentă de contribuția europeană și totodată făcându-o aptă a deveni un atu net al dezvoltării europene. De asemenea, PSD va susține adoptarea unui ***Pact European al Salarizării*** care să stabilească nivelul salariului minim garantat pentru cetățenii europeni precum și un model european de contract colectiv de muncă apt a garanta securitatea socială a lucrătorilor. Politica justă în domeniul migrației nu este închiderea granițelor naționale, ci promovarea de măsuri care să asigure în mod liber o acoperire eficientă a nevoii

de lucrători pe piețele muncii din statele membre, folosind avantajul pieței unice în acest domeniu;

- Asigurarea sustenabilității financiare pe termen lung a sistemelor de protecție socială(inclusiv pensii). Aceasta presupune îmbunătățirea accesului la sistemele de sănătate și la centre de îngrijire a copiilor și persoanelor aflate în întreținere, precum și reconcilierea vieții profesionale cu viața privată, prin creșterea responsabilității sociale a companiilor și promovarea inovării sociale în rândul grupurilor cu un grad de risc ridicat (familii monoparentale, femei în vârstă, minorități, persoane cu dizabilități sau persoane fără adăpost). **Reforma sistemului de pensii**, inclusiv armonizarea reglementărilor în materie la nivel european și solidaritatea europeană în sprijinul aplicării politicilor adecvate, constituie o prioritate absolută impusă, printre altele, de procesul creșterii speranței de viață și a mediei de vârstă a populației europene. Toate politicile sociale, de sănătate și educaționale trebuie integrate la nivel european într-un ***Pact European pentru Progres Social***. PSD propune și susține, la nivel național, ***Pactul pentru Progres Social și Combaterea Șomajului*** și atrage atenția asupra consecințelor dezastruoase pentru România ale uriașelor pierderi înregistrate în domeniul forței de muncă;

- Investiții publice în domeniul sănătății. Unul dintre obiectivele Uniunii este binele cetățenilor, ceea ce include și dreptul la îngrijire preventivă și tratament medical. Finanțările europene pot fi utilizate în domeniul sănătății pentru dezvoltarea infrastructurii și eficientizarea serviciilor de sănătate, pentru cercetare-dezvoltare-inovare, pentru prevenție și avertizare, pregătirea resurselor umane, eliminarea inechităților accesului la serviciile medicale, medicina muncii, îngrijirea sănătății persoanelor vârstnice;

- Menținerea unei ponderi importante a Politicii de Coeziune a UE în cadrul bugetului comunitar. Țările și regiunile mai puțin dezvoltate trebuie să fie principalele beneficiare ale fondurilor de coeziune, ca expresie a solidarității Uniunii cu toți cetățenii ei. Mecanismul de implementare a Politicii de Coeziune trebuie simplificat pentru a face mai accesibile fondurile pentru cei care au cu adevărat nevoie de ele. De asemenea, Fondul Social European și Fondul de Coeziune trebuie menținute în cadrul pachetului politicilor de coeziune.

- Adoptare unei Strategii Europene pentru Romi și a creării unei Agenții Europene pentru Romi, cu sediul în România, precum și efectuarea de demersuri pentru ușurarea accesării fondurilor europene destinate incluziunii sociale a romilor.

V. Europa - putere globală

PSD consideră că actuala criză economică și financiară va duce la formarea unor noi poli regionali de putere, iar Uniunea Europeană, împreună cu România ca stat membru, trebuie să ocupe o poziție avantajoasă.

Spre a îndeplini aspirațiile cetățenilor ei, UE trebuie să își afirme statutul de putere globală. ***PSD va milita pentru ca UE să fie o putere globală de tip soft într-o ordine globală multipolară caracterizată prin echilibrul dinamic al actorilor globali și prin exprimarea puterii ca centru de iradiere și raliere.*** Din această perspectivă PSD își va exprima prioritățile în domeniul politicii externe și de securitate comune europene, al politicii europene de apărare și al politicii de extindere.

i) Politica externă și de securitate – o nouă abordare

PSD insistă ca ***UE să dezvolte o doctrină proprie de politică externă*** bazată pe realitățile (inclusiv resursele) sale interne și pe aspirațiile sale internaționale circumscrise de interesele sale vitale și de valorile sale culturale. În acest context, asumându-și rolul de putere globală de tip *soft* (prietenosă) UE trebuie să respingă doctrinele neo-conservatoare, neo-liberală și realistă – toate funcționând în logica jocului de sumă nulă al actorilor globali – și să promoveze ***„doctrina incluziunii”***. Această doctrină pleacă de la acceptarea diversității culturale a lumii dar și a caracterului indivizibil al securității spre a promova logica unui joc de sumă pozitivă care include pe toți actorii interesați în pace, dezvoltare și justiție socială la nivel global. O atare doctrină se concretizează în strategia „proiectelor comune”, în investirea indivizilor cu puteri suverane exprimabile la nivel internațional și în mecanismul subsidiarității globale, permițând statelor să își partajeze rolurile spre a-și îndeplini răspunderile internaționale comune.

UE este o putere emergentă *soft* dependentă din punctul de vedere al securității militare de SUA și în cel al securității energetice de Rusia, ambele puteri *hard* deja consacrate dar care parcurg o perioadă de declin (nu se știe cât de ireversibil). În consecință, PSD are convingerea că ***UE este interesată de înmulțirea puterilor soft și de realizarea unui echilibru global între puterile hard și soft.*** Astfel se va putea ajunge la o ordine globală multipolară în echilibru prin ralierea (parteneriatul) iar nu prin contrapunerea puterilor.

PSD susține ca strategia de politică externă a UE să fie structurată pe cercuri concentrice: vecinătatea și cvasi-vecinătatea; actorii regionali; actorii globali.

a) **Politica de vecinătate.** În ceea ce privește politica de vecinătate principiul susținut de PSD este cel potrivit căruia *cu cât vecinii săi se bucură de mai multă securitate cu atât UE este mai mult în siguranță*. În același timp, consolidarea securității fiecăruia prin consolidarea securității vecinilor implică un *schimb de securitate între vecini care este facilitat de interoperabilitatea lor* (instituțională, legislativă, economică, politică și culturală). PSD crede în *validitatea securității democratice* – principiu potrivit căruia statele democratice nu inițiază niciodată războaie unul împotriva altuia. PSD este convins, însă, că în măsura în care compatibilitatea sistemelor politice interne este necesară pentru compatibilizarea intereselor externe sau cel puțin a metodelor prin care acestea sunt servite, transferul forțat al modelelor de partajare și exercitare a puterii nu poate da rezultatele pozitive dorite. În consecință PSD va insista ca **mărirea atractivității valorilor europene pentru partenerii externi să se realizeze demonstrându-li-se superioritatea prin aplicarea lor strictă în politicile Uniunii iar nu prin impunerea lor din afară sau prin operațiuni internaționale de inginerie politică.**

b) **Cooperarea inter-regională.** În condițiile globalizării, politica externă a UE va fi obligată să țină seama de *contiguitatea teritorială* și de *integrarea regională*. PSD va urmări ca UE să încurajeze *integrarea regională pe principiul echilibrului între aspirațiile politice, tradițiile culturale și realitățile geografice*, astfel încât să se realizeze *concilierea și sinergia între istorie și geografie*. Cooperarea între regiunile integrate și cea dintre UE și centrele de iradiere / raliere ale respectivelor regiuni va putea reprezenta structura de rezistență a ordinii mondiale dorite de români; o ordine caracterizată prin stabilitate, securitate, libertate și demnitate.

Instrumentele politice cele mai importante pentru promovarea viziunii UE în relațiile cu actorii regionali (individuali sau colectivi) sunt: **comerțul; asistența pentru dezvoltare; administrarea proceselor migratorii**. PSD va insista pentru *comunitarizarea politicilor europene în aceste domenii*.

În ceea ce privește proiectele concrete prioritare legate de cooperarea regională, PSD va susține:

- cooperarea cu parteneri din interiorul Uniunii Europene (Ungaria, Bulgaria, Polonia ș. a.) pentru a promova în instituțiile comunitare interesele regionale comune care decurg din Politica de Vecinătate respectiv din Politica Energetică Comună;
- inițiativa PES și a Grupului S&D în PE privind crearea **Uniunii pentru Marea Neagră** ca suprastructură instituțională menită a promova strategia UE la Marea Neagră (etapă superioară a actualei sinergii);

- proiectul privind crearea ***Euroregiunii Dunărea***.

Parteneriatului cu **Ungaria** (cu care România are o relație exemplară), i se va acorda o atenție crescută, atât în plan bilateral, folosind instrumentele existente cum ar fi Ședințele comune de guvern, Comitetul privind minoritățile, pe baza modelului românesc de abordare a soluționării problemelor persoanelor aparținând minorităților naționale, dar și în contextul președinției ungare a UE în primul semestru al lui 2011, ale cărei eforturi România le va susține

În relația strategică cu **Bulgaria**, se va urmări strângerea cooperării, pe baza intereselor convergente ale celor două state în cadrul UE, dar și pe baza oferită de cooperarea economică excelentă și la nivelul schimburilor și contactelor inter-umane.

c) **Parteneriatele strategice cu actorii globali.** Stabilirea necesității parteneriatelor cu puterile globale și determinarea caracterului strategic al acestora trebuie făcută în funcție de ***criteriile proximității, complementarității și convergenței intereselor***. Aplicarea acestor criterii la situațiile concrete poate conduce la concluzii indicând fie riscul confruntării fie oportunitatea conlucrării. UE va trebui să găsească soluții pentru a transforma riscul în oportunitate și oportunitatea în succes. În acest context PSD susține principiul potrivit căruia ***viabilitatea și durabilitatea unui parteneriat sunt funcție de echilibrul de putere între parteneri și de magnitudinea puterii lor iar nu de slăbiciunea unuia în raport cu celălalt***. Interoperabilitatea necesară între parteneri se poate realiza mai ușor în condițiile echilibrului de putere dintre ei.

Pe atari baze principiale PSD va susține:

- consolidarea parteneriatului strategic UE-SUA (propulsat de solidaritatea intereselor și compatibilitatea culturală / conformitatea sistemelor politice) până la realizarea unei structuri confederative transatlantice;
- realizarea unor parteneriate strategice UE-Rusia (impus de criteriul proximității și facilitat de complementaritate) și UE-China (recomandat de complementaritate și bazat pe solidaritatea intereselor);
- instituționalizarea dialogului UE-SUA-Rusia vizând coordonarea politicilor în domeniul securității regionale și globale (evitându-se acordurile ruso-americane realizate pe deasupra Europei politice);
- inițierea unei relații strategice structurate între UE și America Latină (vecinătatea comună a Europei și Americii care își caută emanciparea și nișa în ordinea mondială, nișa la care nu poate avea acces decât cu sprijinul UE).

d) **Democratizarea politicii internaționale.** PSD va acționa pentru ca politica externă a UE să recunoască și să respecte *dreptul la diversitate și la egal tratament a sistemelor de valori care fundamentează organizarea socială a subiecților de drept internațional*. Excepție de la un atare tratament fac doar sistemele care promovează intoleranța și excluderea punând, astfel, în pericol stabilitatea și securitatea la nivel regional și global, precum și ofensând sentimentele fundamentale de demnitate umană.

PSD apreciază că sistemul drepturilor omului privește împărțirea puterii în societate, democrația privește exercitarea acestei puteri iar ordinea de drept privește garantarea modului de împărțire și exercitare a puterii astfel cum rezultă ele din contractul social. Cele trei – drepturile omului, democrația și statul de drept – constituie o triadă de nedespărțit, rezultat al unui proces îndelungat și adesea contradictoriu de negociere socială și expresie a unui anumit stadiu de evoluție istorică. În consecință *UE trebuie ca în politica sa externă să reflecte valorile sale legate de drepturile omului, democrație și ordine de drept iar nu să încerce a le impune în afară și, mai rău decât atât, să le transforme din scop în instrument al promovării agendei sale geopolitice*.

PSD consideră că nu poate exista democrație fără libertate, libertate fără securitate și securitate fără dezvoltare. De aceea el militează ca *acțiunea UE privind răspândirea în lume a unui model bazat pe triada „democrație - drepturile omului - stat de drept” să pornească de la sprijinul acordat dezvoltării ca premisă a securității și de aici ca trambulină a libertății din care se alimentează democrația*.

ii. Uniunea Europeană – un spațiu mai sigur

UE ca uniune de cetățeni și de state trebuie să fie un spațiu mai sigur atât pentru cetățenii europeni cât și pentru statele membre. În acest scop se impune: *armonizarea și coordonarea politicilor interne ale statelor membre în ceea ce privește întărirea securității individuale / personale; comunitarizarea anumitor aspecte ale politicii de securitate a cetățeanului; adoptarea unei politici comune de apărare a UE pe baza principiului unității / continuității dintre politica internă și cea externă, precum și a principiului potrivit căruia nici o politică internă sau externă nu poate fi pe deplin eficientă fără posibilitatea recurgerii la ultimul argument, care este forța militară*.

a) **Siguranța individului.** PSD va insista pentru ca la nivelul UE să se adopte:

- politică europeană comună în materia migrației care să facă distincție între imigrația legală (resursă esențială pentru dezvoltarea societății europene) și imigrația ilegală, care să administreze corect echilibrul dintre securitate și libertate precum și provocările legate de politica referitoare la azil, care să promoveze integrarea socială și interculturală delimitând exact fenomenul imigrației de exercițiul dreptului cetățenilor europeni la libertatea de mișcare;
- legislație europeană privind ocrotirea celor care sunt victime ale infracțiunilor transfrontaliere;
- legislație unitară privind evidența și protecția datelor personale în UE;
- reglementări unitare care să permită recunoașterea și aplicarea hotărârilor judecătorești pronunțate în statele membre la nivelul întregii Uniuni;
- un mandat de arestare european și un mecanism adecvat pentru urmărirea și investigarea infracțiunilor transfrontaliere pe teritoriul uniunii.

b) Politica de apărare - sinergia între Uniunea Europeană și NATO. Uniunea Europeană este un actor semnificativ pe scena internațională. Această calitate este întărită de schimbările aduse prin Tratatul de la Lisabona referitor la Politica Europeană de Securitate și Apărare (PESA).

PSD susține că *dezvoltarea capacităților proprii de apărare ale UE nu trebuie realizată în scopul decuplării de aliații americani ci pentru a depăși asimetriile prezente responsabile atât de dezechilibrul reacțiilor față de amenințări cât și de disproporția în împărțirea poverii privind apărarea securității și stabilității globale. Legătura strategică dintre Europa și America prin mecanismele dezvoltate de NATO trebuie menținută.* Progresul abilităților defensive ale UE trebuie văzut doar ca o eficientizare și, prin aceasta, ca o consolidare a alianței trans-atlantice.

Pornind de aici PSD va susține implicarea UE în negocierea unui ***Pact defensiv global*** care să îi implice pe toți actorii globali consolidați sau emergenți într-un efort comun pentru apărarea păcii și securității lumii.

Pe de altă parte, cel puțin pentru moment, lipsa capacităților de securitate de tip „hard” la nivelul UE face necesară sinergia cu NATO (Statele Unite), care dispune de asemenea capacități, indispensabile pentru acțiunea coerentă a Uniunii în domeniul securității europene și internaționale. **Rivalitățile și duplicarea în relația UE-NATO ar trebui să fie înlocuite de o relație de cooperare care să devină coloana vertebrală a unei comunități euro-**

atlantice puternice. În vederea realizării acestei sinergii sunt necesare acțiuni în următoarele direcții:

- Adoptarea unui model de cooperare întemeiat pe multilateralismul *à la carte* (misiunea determină coaliția, ajungându-se la formula unei „coaliții de coaliții”), adaptat provocărilor comune de securitate ale secolului XXI, ce includ criminalitatea organizată, statele eșuate și fragile, terorismul internațional, proliferarea armelor de distrugere în masă, atacurile cibernetice, amenințarea rachetelor balistice, securitatea spațială, securitatea energetică, securitatea maritimă și pirateria, dezastrele naturale sau provocate de om, criza economică, penuria apei și alimentelor, epidemiile, migrațiile, conflictele etnice și alte riscuri de securitate asociate schimbărilor climatice;
- Promovarea sinergiei între NATO și UE prin intermediul Grupului informal la nivel înalt dintre NATO și PESA, care poate fi forumul potrivit pentru evitarea incoerenței acțiunilor. De asemenea, se recomandă menținerea și consolidarea Acordurilor Berlin Plus, care permit utilizarea de către Uniunea Europeană a capacităților NATO;
- Consultări ale Comitetului Politic și de Securitate (COPS) cu Alianții europeni nemembri UE în faza pre-operațională, în special atunci când o operație a Uniunii trebuie să fie condusă în proximitatea teritoriului unuia din alianții / partenerii europeni nemembri UE sau într-o zonă care prezintă un interes strategic pentru acesta;
- Cooperarea mai strânsă între UE și NATO în domeniile planificării forțelor și planificării operaționale, atât militare, cât și civile. În acest sens ar trebui evaluate posibilitățile statuării unui cadru comun de planificare a forțelor, cu mecanisme de tipul “opt-ins” și recurgerii la co-locăția structurilor de planificare ale UE și NATO, soluție ce ar facilita cooperarea, convergența și schimburile de informații clasificate. Acest cadru ar trebui să includă și misiunea ISAF din Afganistan;
- Promovarea concepției holistice integrate a protecției infrastructurilor critice și încorporarea capacităților și abordării forțelor armate și industriei de apărare, domeniu în care Alianța Nord-Atlantică este bine poziționată pentru a oferi *input*-uri relevante, pentru a concepe răspunsuri adecvate provocărilor securității energetice;
- Cooperarea mai strânsă între UE și NATO în domeniul combaterii atacurilor bio-teroriste și epidemiilor și folosirea în mai mare măsură a informațiilor și expertizei de care dispune NATO în domeniu, schimbul de bune practici cu Alianța Nord-Atlantică, acordarea unei atenții sporite gestionării riscurilor și atingerea unui nivel sporit de pregătire în vederea întreprinderii

acțiunilor. Din punct de vedere instituțional, Centrul European pentru Prevenirea și Controlul Bolilor ar putea lua inițiativa realizării coordonării necesare cu structurile NATO, mai cu seamă cu Centrul pentru Armele de Distrugere în Masă al Alianței Nord-Atlantice;

- Schimbul permanent de idei între UE și NATO în toate domeniile ce compun în prezent agenda de securitate: de la combaterea terorismului și a proliferării armelor de distrugere în masă până la lupta împotriva traficului ilicit de arme și a criminalității organizate, asigurarea securității energetice și protecția infrastructurilor critice, combaterea pirateriei și asigurarea securității maritime, amenințarea rachetelor balistice, atacurile cibernetice, perfecționarea sistemelor de avertizare timpurie, impactul de securitate al crizelor economice, penuriei apei și alimentelor, demografiei, încălzirii globale și migrațiilor sau consecințele în planul securității ale proceselor de extindere ale celor două organizații;

- Invitarea la exercițiile Comitetului Militar a Aliatilor europeni nemembri UE și a altor țări partenere, fie în calitate de participanți, fie în calitate de observatori. Este esențială cooperarea militară în cadrul NATO și PESA cu țările membre ale GUAM și din Balcanii de Vest prin intermediul Parteneriatului pentru Pace și al Consiliului Parteneriatului Euro-Atlantic;

- Acțiunea comună în zona Europei de Est, Mării Negre, Caucazului de Sud și Orientului Mijlociu extins. În acest sens ar fi necesară corelarea Dialogului Mediteranean și Inițiativei de Cooperare de la Istanbul cu Politica Europeană de Vecinătate (PEV), Parteneriatul Estic și Politica Europeană de Securitate și Apărare (PESA) și a strategiei UE pentru Asia Centrală cu strategia UE în regiunea Mării Negre. Uniunea Europeană și NATO ar trebui să se implice prioritar și de o manieră mai hotărâtă în soluționarea crizei din Transnistria, evitând transformarea sa într-un Kaliningrad la Marea Neagră și implicând în mod constructiv Rusia și Organizația Tratatului pentru Securitate Colectivă în sistemul de securitate european.

- Realizarea unui compromis cu Turcia potrivit căruia, în schimbul consultării mai active a Turciei în problemele europene de securitate și apărare, a unui acces sporit la planurile UE de apărare și a participării la programele Agenției Europene de Apărare, Turcia ar înceta de a se mai opune accesului Ciprului și Maltei la informațiile clasificate ale NATO;

- Combaterea criminalității transfrontaliere în Europa de Sud-Est și regiunea Mării Negre, prin lansarea unei platforme regionale de cooperare care ar urma să cuprindă statele membre UE și NATO relevante, agențiile UE, țările riverane Mării Negre și alte organizații și inițiative regionale;

- Asocierea mai strânsă a Aliatilor europeni nemembri UE la activitățile Institutului UE pentru Studii de Securitate, ce poate include dezvoltarea de parteneriate între acesta și institute ce-și desfășoară activitatea în afara Uniunii, comunicarea către parteneri a programelor de cercetare ale Institutului după adoptarea lor și asocierea cercetătorilor țărilor europene nemembre UE la realizarea programelor de cercetare ale Institutului.

iii. Poziția față de extinderea Uniunii Europene

PSD consideră că *extinderea UE a constituit un succes*, că *lecțiile ei trebuie învățate* și că ea trebuie *continuată până se va ajunge la echilibrul necesar între ambițiile politice ale Europei și atuurile sale geografice*. PSD crede că „oboseala extinderii” întărită de aprecierile potrivit cărora extinderea a creat dificultăți procesului de integrare europeană nu sunt decât expresii ale renașterii egoismelor naționale. Prețul extinderii – respectiv nevoia acceptării unor cheltuieli care să egalizeze nivelurile de dezvoltare ale tuturor statelor membre – nu poate fi privit ca o pagubă ci ca o investiție de natură a aduce dividende importante. PSD mai apreciază că *extinderea și aprofundarea integrării în cadrul UE sunt două procese care sunt deopotrivă necesare și trebuie să opereze în paralel*. Pornind de aici PSD susține atingerea următoarelor obiective:

- Continuarea extinderii Uniunii Europene în zona Balcanilor de Vest. În ciuda dificultăților pe care le traversează țările din regiune, ele trebuie să dispună de un plan de parcurs clar, cu finalitatea de a deveni membre ale Uniunii atunci când vor fi pregătite. Procesul poate avea loc în etape, conform principiului integrării progresive, în funcție de situația din fiecare țară sau în grup, în măsura în care este posibil. Trebuie avută în vedere aderarea simultană a Serbiei și Kosovo pentru a stimula astfel reconcilierea lor. În privința disputei dintre Grecia și Macedonia, problema numelui țării candidate nu ar trebui să constituie un impediment decisiv.

- Susținerea integrării Turciei reprezintă un pas foarte important pentru desăvârșirea arhitecturii proiectului european. Având în vedere dimensiunea și potențialul țării în mai multe domenii, aderarea sa va constitui un avantaj net pentru Uniune în cadrul eforturilor de a deveni un actor relevant pe scena internațională. Îndeplinirea criteriilor de aderare nu ar trebui să fie îngreunată de ridicarea unor probleme de ordin cultural sau administrativ, care aparțin registrului simbolic național al fiecărei țări membre și nu Uniunii Europene în sine. Spre a scoate din echivoc viitorul european al Turciei și totodată spre a pregăti toate părțile interesate pentru momentul intrării Turciei în UE, PSD susține acordarea unui *statut special interimar care să permită*

Turciei a împărți cu UE toate facilitățile și toate responsabilitățile cu excepția dreptului de vot deliberativ în instituțiile europene.

- Elaborarea unui plan de parcurs clar pentru Republica Moldova. România are o relație specială cu Republica Moldova și cu populația de origine română din această țară aflată în imediata vecinătate a Uniunii Europene. În vederea asigurării unor condiții de viață decente pentru aceasta dar și pentru a evita transnistrizarea țării, ***singura soluție viabilă este integrarea în Uniunea Europeană.*** Îndeplinirea unui asemenea deziderat nu poate veni decât în urma parcurgerii unui proces de reformă profundă a statului și societății moldovene. Acesta trebuie însă formalizat de Uniune pentru a oferi perspective clare de integrare în momentul când vor fi îndeplinite toate condițiile necesare.

- Sprijinirea aspirațiilor europene ale altor țări din vecinătatea estică a UE. Conform aspirațiilor exprimate până în prezent de alte țări din vecinătatea estică a Uniunii (în special Ucraina și Georgia), ele trebuie să dispună de perspective suficiente de a deveni membri ai UE sau de a intra în legături privilegiate cu UE. În acest sens ***PSD susține primirea Ucrainei în UE și încheierea unui parteneriat special cu țările din Caucazul de Sud care să includă asistența pentru crearea unei Comunități sud-caucaziene după modelul uniunii economice, monetare și politice europene.***

VI. România europeană. Atragerea fondurilor europene

PSD consideră că România se transformă odată cu UE, că pentru a face ca această transformare să fie pozitivă (respectiv consonantă cu aspirațiile românilor) România trebuie să contribuie la transformarea UE și că pentru a transforma UE trebuie să se transforme pe sine. România este vital interesată de accesul la fondurile europene dar și la puterea de decizie politică europeană. Aceasta înseamnă accesul la civilizația europeană, respectiv o schimbare de destin care face ca o națiune din Europa să devină națiune europeană.

PSD se angajează să promoveze crearea unui sistem de coordonare în domeniul afacerilor europene bazat pe trei elemente importante: cooperare, coordonare, comunicare.

Creșterea capacității administrative și financiare de absorbție a fondurilor europene, reprezintă un element cheie pentru a contracara efectele

crizei economice asupra României și a asigura dezvoltarea sa durabilă. Pentru aceasta avem în vedere un set de **măsuri**:

- Un Pact Politic care să prevadă ca obiectiv strategic absorbția integrală a fondurilor structurale și de coeziune de la UE;
- Adoptarea celor mai bune practici din modelele de creștere a absorbției de fonduri europene implementate de către țările membre UE;
- Depolitizarea conducerii autorităților de management și a organelor intermediare și publicitate obligatorii pentru firmele/entitățile juridice care câștigă programe europene.
- Externalizarea (sau centralizarea într-o singură entitate cu experiență ridicată) managementului procesului de accesare a Fondurilor UE (spre exemplu, externalizarea ar putea începe cu administrarea cererilor de propuneri lansate în cadrul programelor operaționale sau a altor planuri de finanțare, în special pentru IMM-uri și microîntreprinderi, dar și pentru alte categorii de societăți);
- Un parteneriat între administrațiile publice și firme de consultanță pentru ca primele să poată accesa fonduri europene;
- Crearea de parteneriate public-privat pentru a crește absorbția fondurilor europene;
- Rambursarea TVA-ului pentru proiectele finanțate din fondurile europene după fiecare cerere de rambursare și nu la finalul proiectului;
- Creșterea gradului de rapiditate al activităților derulate prin Trezoreria Statului pentru proiectele finanțate din fonduri europene sau selectarea de către MFP a uneia/mai multor bănci pentru derularea acestor activități;
- Înființarea unei linii speciale de contragarantare pentru proiectele de investiții care vizează accesarea fondurilor europene, pentru a reduce gradul de risc al întreprinzătorilor;
- Introducerea posibilității de garantare cu bunurile achiziționate, pentru a facilita cofinanțarea bancară a proiectelor finanțate prin fondurilor structurale;
- Condiționarea finanțării bugetare a instituțiilor publice implicate în atragerea fondurilor structurale, în funcție de performanțele acestora.
- Analiza oportunității primelor pentru angajații de la stat care lucrează cu fonduri UE și acordarea acestora în funcție de performanța

realizată. Planul de motivare pentru angajații vizați ar putea fi îmbunătățit astfel încât să se stimuleze o eliberare mai rapidă a fondurilor.

Compatibilizarea structurilor instituționale locale cu cele comunitare și din statele membre reprezintă o altă prioritate a PSD. La nivelul statelor membre ale Uniunii Europene, administrația centrală, regională și locală a fost transformată pentru compatibilizarea cu structurile europene și cu cele similare din alte state membre, pentru a se realiza o cât mai eficientă coordonare inter-statală, pentru promovarea intereselor naționale și ale celor comune europene. Nu este nevoie de studii la nivel european pentru a constata că starea administrației publice în România este în regres din cauza politizării excesive a aparatului administrativ, a demotivării corpului de funcționari publici și sporirii neîncrederii cetățenilor în administrația publică.

PSD va acționa pentru creșterea influenței politice a românilor în UE. PSD nu susține aplicarea mecanică a reprezentării geografice în instituțiile europene dar consideră că absența românilor din funcțiile de conducere și deci, din procesul decizional de vârf, lipsește Uniunea de o anumită experiență istorică, sensibilitate geopolitică și valoare culturală fără de care Europa nu se poate exprima în plenitudinea atuurilor ei.

România europeană nu se poate construi fără un mecanism eficient pentru asigurarea conformității legislative și politice a demersurilor românești cu cele europene. PSD va insista pentru construcția unor asemenea mecanisme în contextul cărora un rol esențial trebuie să îl joace Comisia parlamentară pentru afaceri europene.

PSD va promova proiectul său european atunci când va fi la guvernare prin reprezentanții în Consiliul European. Cu titlu permanent, promovarea priorităților sale de politică europeană se va face:

- o prin controlul parlamentar asupra politicii europene a Guvernului României;
- o prin controlul europarlamentar asupra activității Comisiei Europene;
- o prin intermediul activității legislative la care participă europarlamentarii PSD;
- o prin intermediul Partidului Socialiștilor Europeni.

În sfârșit, dar nu mai puțin important, PSD va milita pentru adâncirea integrării României în UE prin intrarea în spațiul Schengen în 2011-2012 și adoptarea monedei Euro în 2015-2016.

Cultura, culte, minorități

I. Cultura

Accesul la cultură constituie un drept fundamental al cetățenilor. De aceea, cultura trebuie să fie accesibilă tuturor, fiind un factor important de formare a coeziunii sociale. Utilizarea cotidiană a culturii este caracteristica unui standard ridicat al vieții spirituale, individuale și sociale. Cultura nu trebuie văzută doar ca o consumatoare de resurse publice, ci drept un autentic factor de progres economic și social. Fenomenul cultural și artistic trebuie să devină un atribut esențial al vieții cotidiene a cetățenilor și, în același timp, un vector important de educație și civilizație.

A. Obiective fundamentale în domeniul culturii

- Accesul liber și egal la cultură și artă pentru a se putea asigura o participare cât mai largă a cetățenilor (democratizarea accesului la cultură și la informație).
- Apărarea, promovarea și susținerea limbii române ca parte esențială a identității și moștenirii noastre naționale.
- Stoparea procesului de degradare a patrimoniului cultural național, precum și protejarea și valorificarea acestuia prin dezvoltarea proiectelor și a rețelelor de cooperare culturală.
- Sprijinirea creației naționale prin realizarea unui cadru juridic, financiar și fiscal care să clarifice Statutul creatorilor și să stimuleze consolidarea IMM-urilor creative.
- Integrarea patrimoniului material și spiritual în cadrul turismului național și internațional.
- Promovarea valorilor culturii și artei românești în lume, avându-se în vedere, în mod prioritar, dialogul intercultural cu națiunile europene.
- Susținerea diversității culturale și artistice prin încurajarea afirmării cultural-identitare a tuturor minorităților.

B. Direcții de acțiune

i. Încurajarea accesului și participării publicului la cultură prin:

- Organizarea de evenimente culturale publice și gratuite prin care să se dezvolte apetitul publicului pentru cultură și artă.
- Asigurarea unei intense mediatizări a tuturor evenimentelor culturale naționale importante printr-o comunicare adaptată grupurilor țintă (tineri, pensionari, minorități).
- Modificarea *Legii sponsorizării*, în sensul măririi procentului de neimpozitare a agenților economici care finanțează acțiuni cu caracter cultural-artistic.
- Încurajarea inițiativei private, a investițiilor filantropice și corporatiste în cultură prin stimularea cooperării și asocierii în rețele multiculturale.
- Dezvoltarea și modernizarea rețelei instituțiilor cultural-artistice din mediul rural și urban în concordanță cu indicele de creștere naturală a populației, prin crearea unor noi așezăminte culturale în parteneriat cu administrațiile publice locale.
- Creșterea rolului și implicării asociațiilor și organizațiilor artistice care să promoveze incluziunea socială, diversitatea culturală și dezvoltarea umană.

ii. Promovarea tinerilor artiști și a artei contemporane prin:

- Asigurarea accesului la resurse culturale prin intermediul Internetului, prin dezvoltarea unor website-uri cu conținut informațional cât mai divers și de calitate.
- Sprijinirea acțiunilor de descoperire a talentelor prin organizarea de concursuri începând de la nivel gimnazial până la cel universitar, asigurându-se sprijin logistic și material.
- Dezvoltarea programului „**Cultura urbană**” în cadrul căruia să fie stabilite anumite zile în care să se organizeze, în fiecare an, în toate orașele importate ale țării, evenimente artistice (graffiti, sculptură, pictură, muzică, dans modern) care să atragă cât mai mulți tineri „în stradă”.
- Realizarea unui studiu pentru a se vedea care sunt principalele domenii culturale de interes pentru tineri și apoi finanțarea unor cursuri sau asigurarea unor burse în acele domenii.

iii. Încurajarea și creșterea implicării artiștilor români prin:

- Revizuirea măsurilor fiscale astfel încât să se poată stimula piața artei și sponsorizările în domeniul culturii și artei.
- Crearea unor programe care să asigure mobilitatea internațională a artiștilor și operatorilor culturali pentru propagarea artei românești în spațiul cultural internațional.
- Creșterea fondului indemnizațiilor de merit care se atribuie artiștilor cu cariere excepționale, naționale și internaționale.
- Întărirea măsurilor de protecție a drepturilor de autor.

iv. Dezvoltarea și conservarea patrimoniul cultural național

- Sensibilizarea responsabililor naționali și locali, precum și a cetățenilor, pentru a asigura conservarea și valorizarea patrimoniului național. Astfel, trebuie realizată o analiză, la nivel local și național, a potențialului economic al patrimoniului național, analiză care urmează a fi promovată astfel încât instituțiile publice și întreaga populație să poată lua toate măsurile necesare pentru protejarea patrimoniului cultural.
- Elaborarea și implementarea strategiei naționale de restaurare și valorificare a patrimoniului cultural național prin modificarea Legii Patrimoniului, adoptarea *Legii Zonelor Protejate* și a *Legii Mecenatului în cultură*.
- Derularea unor programe de cercetare și conservare cu caracter de salvare, restaurare și punere în valoare, cu prioritate în domeniile arheologiei, etnologiei, istoriei artei, științelor naturii, coordonate la nivel național.
- Prin Legea monumentelor istorice se va o deducere a impozitului de 100% pentru orice activitate de restaurare realizată la imobilele clasate sau înscrise în lista monumentelor istorice.
- Realizarea și publicarea „Cărții negre a patrimoniului” pentru a trage un semnal de alarmă cu privire la situația grea în care se află patrimoniul cultural românesc din cauza indiferenței și a numeroaselor abuzuri venite din partea instituțiilor de stat sau private.
- Încurajarea artelor și meșteșugurile populare pentru păstrarea identității naționale. În acest sens, va fi încurajată renovarea fermelor și a caselor de la țară prin respectarea tradițiilor; transformarea lor în pensiuni poate fi un mijloc de atragere a turiștilor străini.

v. Susținerea filmului și teatrului românesc

- Susținerea industriei de film prin continuarea programelor de sponsorizare a filmelor românești, modalitate prin care se va asigura o concordanță între standardele din media audiovizuală și importanța economică și culturală a acesteia.
- Integrarea României în industria cinematografică mondială prin avantajele competitive pe care le putem oferi.
- Informarea cetățenilor cu privire la accesarea fondurilor europene pentru media. Atragerea și folosirea fondurilor europene „Educație și Formare pentru întreaga viață” pentru susținerea programelor realizate de profesori, traineri și cercetători din mediul academic care profesează în domeniul culturii și industriilor creative.
- Realizarea unei evaluări, din punct de vedere organizațional și structural, a tuturor teatrelor astfel încât să se asigure resursele necesare pentru funcționarea în cele mai bune condiții a acestor instituții, dar și pentru conservarea acestora.

vi. Muzeele

- Crearea unui catalog electronic cu arhivele muzeelor pentru a se asigura accesul rapid și totodată conservarea moștenirii culturale naționale.
- Crearea unui permis de acces gratuit la muzee pentru tinerii sub 20 de ani și pentru studenți, și a unui pașaport cultural pentru pensionari sau categoriile sociale defavorizate care să garanteze accesul gratuit la evenimente culturale (târguri de carte, festivaluri, expoziții, etc.).
- Posibilitatea vizitării, în mod gratuit, a muzeelor și colecțiilor de artă, bilunar.

vii. Încurajarea lecturii publice

- Bibliotecile sunt importante centre de educare, informare și coeziune socială. Activitatea și atractivitatea acestora poate fi revigorată prin creșterea cuantumului achizițiilor de carte și prin introducerea unor mijloace moderne de acces la carte - cărțile electronice și audiobook-urile.
- Editarea, în regim de comenzi ale statului, a celor mai importante serii de opere care fac parte din tezaurul moștenirii cultural-literar-științifice, precum și a celor mai valoroase lucrări ale spiritualității universale, clasice și contemporane.

- Stimularea activității editurilor și scriitorilor prin acordarea de subvenții.

viii. Dezvoltarea activităților culturale internaționale

- Dezvoltarea relațiilor culturale internaționale “în cercuri concentrice” (spațiul imediat învecinat României, țările Uniunii Europene, țările din afara spațiului european comunitar, țările din Asia, Africa și America).
- Încurajarea participării la concursuri, festivaluri, expoziții internaționale, prin organizarea de selecții naționale (la care să participe și artiști străini) și acordarea de burse artiștilor selectați. Aceasta ar fi o modalitate de lansare a artiștilor mai puțin cunoscuți, dar talentați.
- Îmbunătățirea și amplificarea relațiilor cu UNESCO.
- Acordarea de pașapoarte diplomatice marilor performeri din arta și cultura românească ce au notorietate internațională, devenind adevărați ambasadori culturali ai României în lume.
- Reînființarea Clubului Diplomației Culturale (care a înregistrat succese notabile în perioada 2001-2004).

ix. Promovarea diversității culturale

- Protejarea și dezvoltarea culturii minorităților naționale în cadrul unei societăți deschise și tolerante.
- Susținerea inițiativelor culturale ale minorităților și dezvoltarea unor proiecte interculturale.

x. Măsurile instituționale. Cooperarea cu alte ministere:

- politică judicioasă în domeniul serviciilor publice deconcentrate și întărirea Direcțiilor pentru Cultură și Patrimoniu Cultural Național județene și a municipiului București (care au suferit cele mai grave “reorganizări” politicianiste, mai ales în perioada 2008-2010).
- Asigurarea unui management corespunzător realizării proiectelor europene din domeniul culturii.
- Perfecționarea managementului instituțiilor de educație permanentă (universități populare, cămine culturale, case de cultură).

- Ministerul Educației: Integrarea culturii în școli și chiar în programele școlare, mai ales în școlile primare, ceea ce va ajuta la dezvoltarea armonioasă a personalității copiilor și tinerilor. Prezența artiștilor și actorilor în școli, organizarea de vizite în instituțiile culturale vor favoriza contactul tinerilor cu lumea și acțiunile culturale și artistice. Școlile pot deveni astfel atât consumatori de cultură, cât și bază de selecție.
- Ministerul Turismului și Ministerul Transporturilor: Crearea unor circuite culturale care să cuprindă orașe încărcate de istorie și cultură (Sighișoara, Sibiu, Iași etc.) pentru atragerea turiștilor străini.
- Ministerul Sănătății: Punerea bazelor programului național „Terapie prin artă” în cadrul căruia facultățile de medicină și centrele medicale să dezvolte cercetarea și aplicarea diverselor terapii medicale prin mijloace artistice.

II. Cultele

Atitudinea Partidului Social Democrat față de cultele religioase din România se bazează pe principiul respectării neutralității statului față de cultele religioase, respectiv pe crearea unei atmosfere în care diversitatea opțiunilor confesionale să se poată manifesta în mod plenar, sub rezerva ca respectivele opțiuni să nu aducă atingere libertății și demnității ființei umane.

Pornind de la aceste elemente, PSD va pune în practică un număr de măsuri care au ca obiect mărirea capacității mediului religios de a răspunde la provocările culturale și socio-economice cu care se confruntă societatea românească. Aceste măsuri sunt:

- Dezvoltarea parteneriatului social creat de guvernul PSD în anul 2003 între statul român și Biserica Ortodoxă din România, precum și cu alte culte religioase, în vederea promovării unei atitudini de solidaritate filantropică în rândul cetățenilor. În acest sens vor fi sprijinite acțiuni și proiecte menite să contribuie la protecția socială a copiilor orfani și / sau fără resurse materiale, ale bolnavilor și bătrânilor, precum și a altor persoane aflate sub pragul sărăciei sau care au nevoie urgentă de asistență socială. Parteneriatul se va orienta astfel înspre recuperarea unor segmente sociale din mediul urban grav dezavantajate de tranziție (cerșetorii, copiii străzii, prostituate, etc.) sau către reducerea abandonului școlar în mediul rural prin creșterea interesului părinților pentru educarea copiilor lor. Integrarea socio-economică a comunității rome este de

asemenea un proiect de amploare la care cultele religioase din România sunt invitate să participe. Cei doi piloni ai parteneriatului sunt: o strategie comună de susținere și promovare a serviciilor sociale promovate de cultele religioase, precum și sprijinirea concretă a acestora în ceea ce privește construirea și dezvoltarea de așezăminte sociale.

- Instaurarea unui dialog permanent între reprezentanții vieții religioase din România, precum și a unui dialog permanent între aceștia și statul român în vederea asigurării unui climat de pace și de bună conviețuire în societate, pe baza principiilor toleranței religioase și a ecumenismului. Acest dialog se va concretiza prin organizarea de dezbateri și reuniuni naționale și internaționale. Ca modalitate concretă de a încuraja dialogul inter-religios, statul român va oferi facilități fiscale și financiare proiectelor întreprinse în comun de două sau mai multe culte diferite în cadrul parteneriatului social menționat anterior.

- PSD reafirmă faptul că educația religioasă are un rol semnificativ de important în promovarea respectului pentru valorile morale. În acest sens, va fi sprijinit, în continuare, învățământul religios în școlile laice, în spiritul respectării diversității religioase și pentru crearea unui comportament civic și european, democratic, tolerant și constructiv.

- Se va continua sprijinirea financiară a cultelor religioase, atât pentru personalul de cult și neclerical, din țară sau de peste hotare, cât și pentru construirea sau repararea lăcașelor de cult.

- Se va finaliza procesul de retrocedare a bunurilor bisericesti preluate de stat în mod abuziv în perioada 1945-1989.

- Guvernul va sprijini financiar și va acorda asistență de specialitate cultelor religioase pentru protejarea, conservarea și restaurarea patrimoniului cultural național bisericesc. În acest sens va continua organizarea în colaborarea cu Biserica Ortodoxă din România a cursurilor anuale de pregătire a ghizilor și muzeografilor din mănăstirile și colecțiile muzeale bisericești și se va promova, prin intermediul instituțiilor abilitate, valoarea obiectivelor religioase de patrimoniu în vederea integrării lor în circuitul valorilor mondiale. Acest program va fi extins și la celelalte culte din România.

- Guvernul PSD va descuraja prin acțiuni ferme toate formele de discriminare religioasă, de intoleranță și extremism religios, acestea urmând să fie considerate drept amenințări la adresa democrației. Va fi condamnată ferm orice formă de anti-semitism.

III. Minorități

România, cu cele 19 grupuri minoritare reprezentate în Parlament, respectiv cele 23 de categorii identitare înregistrate în recensământ, ocupă locul trei în ierarhia europeană a statelor cu un număr semnificativ de minorități. Pentru PSD minoritățile reprezintă o oportunitate pentru dezvoltarea interculturală a României, iar politicile naționale în acest domeniu trebuie să se îmbine cu cele promovate la nivel european.

Propunerile Partidului Social Democrat pentru promovarea drepturilor minorităților și a egalității de șanse în afirmarea identității sunt:

- **Cooperare sporită între organismele abilitate să răspundă nevoilor minorităților.** Sporirea atribuțiilor Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, Departamentului pentru Relații Interetnice și Agenției Naționale pentru Romi și o cooperare mai strânsă între acestea vor duce la formularea unei politici mai coerente.

- **Facilitarea promovării valorilor culturale artistice ale minorităților naționale.** Guvernul va oferi sprijin organizațiilor non-guvernamentale pentru organizarea unui festival anual care să popularizeze obiceiurile și limba maternă a minorităților și care să sporească solidaritatea interetnică.

- **Reluarea programului privitor la minoritățile naționale** (“Pro-etnocultura”) cu accent deosebit asupra situației romilor.

- **Promovarea toleranței în școlile românești prin informare.** Includerea în manualele de la toate nivelele educaționale a elementelor istorice și sociale ce privesc minoritățile etnice și au vocația de a forma o imagine obiectivă și de a promova toleranța față de acestea.

- **Guvernul va sprijini financiar în continuare Institutul pentru Studierea Problemelor Minorităților.** Principala preocupare a Institutului este aceea de a propune politici privind păstrarea, dezvoltarea și exprimarea identității etnice, culturale, lingvistice și religioase în rândul minorităților naționale iar activitatea de cercetare și programele organizate de Institut trebuie să beneficieze de întreg sprijinul Guvernului

- **Folosirea noilor tehnologii în folosul minorităților.** Guvernul va deschide o bază de date a organizațiilor culturale conduse de reprezentanții ai minorităților etnice. Baza de date va putea fi accesată atât în limba maternă a

tuturor minorităților cât și în limba română pentru cei interesați de valorile culturale ale diverselor minorități.

Problema minorității rome

- **Politicile de integrare a minorității rome** vor fi concentrate în patru domenii: educație, accesul la piața muncii, facilitarea obținerii unei locuințe și sănătate.

- **Integrarea unui număr mai mare de copii romi în sistemul educațional național.** O asemenea politică ar îndeplini obiectivele de combatere a discriminării, închiderea ciclului de sărăcie și excludere socială și accelerarea progresului în ce privește statutul economic al minorității rome.

- **Elaborarea și demararea unei campanii naționale de informare.** Un astfel de demers va beneficia de vizibilitate pe toate mijloacele de comunicare în masă și se va desfășura coordonat în toate județele țării pentru a promova o imagine demnă și respectabilă a minorității rome.

- **Accesarea fondurilor europene pentru sprijinirea minorității rome** (Fondul Social European și Fondurile Europene pentru Dezvoltare Regională), destinate exclusiv pentru construirea de locuințe de care să beneficieze minoritatea romă reprezintă o prioritate.

- **Rezolvarea problemelor legate de dreptul de proprietate asupra terenurilor și locuințelor deținute de romi.** Acest obiectiv poate fi realizat prin implementarea unor programe de reabilitare a locuințelor din zonele locuite de romi prin asigurarea energiei electrice, a apei potabile, a canalizării, a gazului metan, a salubrității.

- **Concesionarea de către stat, pentru o durată de 99 de ani, a unor loturi de pământ pentru familiile de romi.** În mod concret, Guvernul va achiziționa suprafețe de pământ, iar acesta va fi acordat în concesiune familiilor de romi, astfel încât acestea să devină sedentare, urmând a primi sprijin pentru achiziționarea de unelte agricole și animale.

- **România va susține înființarea unei Agenții europene pentru romi.** Problema acestei minorități a devenit în ultimii ani din ce în ce mai importantă la nivel european, iar România susține că această chestiune nu poate fi rezolvată decât prin cooperare la nivelul întregii Uniuni Europene.

PSD intenționează crearea așa-numitelor întreprinderi comunitare (IC), constituite de administrațiile locale, cu contribuție de cel puțin 2/3 la capitalul social, în parteneriat cu persoanele fizice defavorizate, de pe raza

unității administrative-teritoriale respective, care devin acționari cu sprijin financiar de stat, prin atribuirea nominală de titluri de valoare emise de un fond central de creditare, gestionarea întregii acțiuni derulându-se prin intermediul administrațiilor locale și ministerului Muncii. Statul urmează să împrumute fiecare persoană fizică defavorizată care participă la înființarea unei IC cu o sumă, ce va fi returnată din profitul acestei întreprinderi după trecerea unei perioade de grație.

Caracteristicile comune esențiale ale IC sunt:

- transformă persoanele defavorizate din asistați social în producători de bunuri și servicii;
- sunt profitabile din punct de vedere financiar și aduc economii la bugetul de stat, de asigurări sociale și de sănătate;
- au o misiune de protecție socială, întrucât vizează implicarea într-o activitate lucrativă a persoanelor active, care nu au un loc de muncă și nu au nici calificarea și mijloacele materiale pentru a-și câștiga existența, potrivit altor forme de organizare existente în legislația românească;
- permit persoanelor sărace ori slab calificate să-și pună în comun resursele și să-și coordoneze aptitudinile, competențele profesionale, astfel încât să devină competitivi în producția de bunuri și servicii;
- profitul obținut este folosit pentru asigurarea subzistenței persoanelor defavorizate și familiilor acestora.

Mediu, ape și păduri

Obiective de guvernare

- Creșterea calității vieții și a mediului în comunitățile umane.
- Reducerea decalajului existent față de alte state membre ale UE, cât și între regiunile de dezvoltare cu privire la infrastructura de mediu.
- Diminuarea riscului la dezastre naturale și creșterea gradului de siguranță a cetățenilor.
- Conservarea biodiversității și a patrimoniului natural; valorificarea potențialului turistic și economic în conformitate cu planurile de management adecvate.
- Introducerea principiilor dezvoltării durabile în sistemul educational și susținerea cercetării aplicate în tehnologii curate.
- Creșterea gradului de transparență a instituțiilor de mediu în relația cu cetățenii și reformarea instituțională în vederea îmbunătățirii serviciilor.
- Limitarea efectelor negative ale schimbărilor climatice.
- Stimularea inițiativelor și investițiilor în domeniul protecției mediului prin instrumente economice și fiscale; creșterea gradului de absorbție a fondurilor europene.
- Utilizarea eficientă a resurselor naturale și minerale; apropierea treptată de nivelul mediu de performanță al țărilor UE.
- Extinderea cooperării internaționale prin participarea la programe și proiecte transfrontaliere, o mai bună prezentare a României în organismele reprezentative la nivel european și internațional.

Direcții de acțiune politică

- Creșterea calității vieții și a mediului în comunitățile umane.
- Mediul și sănătatea populației :
 - Corelarea politicilor de mediu cu politicile în domeniul sănătății publice.

- Elaborarea și implementarea unui Program Național de Acțiune pentru Sănătate și Mediu cu finanțarea prioritară a investițiilor în zonele critice.
- Managementul deșeurilor și salubritatea localităților :
 - Revizuirea Strategiei Naționale de Gestiunea Deșeurilor, elaborarea, aprobarea și monitorizarea implementării Planului Național de Gestiunea Deșeurilor pentru perioada 2010-2015.
 - Corelarea finanțărilor în infrastructura de mediu prin Programul Operațional Sectorial de Mediu.
 - Asigurarea unui serviciu de calitate către populație însoțită de creșterea gradului de contractare până la 90% din gospodării până în anul 2015.
 - Valorificarea deșeurilor urbane pentru producerea de energie „verde” și a deșeurilor industriale inerte în construcții și infrastructura de transport.
- Accesul la surse sigure de alimentare cu apă potabilă :
 - Realizarea rețelelor de alimentare cu apă potabilă pentru 80% din populația României.
 - Realizarea rețelelor de canalizare în următoarele etape : pentru 60,8% din populația echivalentă până la sfârșitul anului 2010, pentru 69,1% până la sfârșitul lui 2013, pentru 80,2% până la sfârșitul anului 2015 și 100% până la sfârșitul lui 2018.
 - Realizarea epurării apelor uzate în următoarele etape : pentru 50,5% din populația echivalentă până la sfârșitul anului 2010, pentru 76,7% până la sfârșitul anului 2015 și 100% până la sfârșitul lui 2018
 - Asigurarea surselor de alimentare cu apă în zonele deficitare.
 - Asigurarea alimentării cu apă potabilă la standarde europene prin reabilitarea și/sau modernizarea stațiilor de tratare și a rețelelor de distribuție a apei potabile.
- Calitatea aerului, radioactivitatea și zgomotul :
 - Operationalizarea și extinderea Sistemului Național de Monitorizare a Calității Aerului și Sistemului Național de Monitorizare a Radioactivității.
 - Implementarea Planurilor de reducere a emisiilor de poluanți în atmosferă.
 - Implementarea sistemelor de management pentru fluidizarea traficului în mediul urban.

- Reducerea nivelului de zgomot si vibratii în zonele rezidentiale.
- Ameliorarea mediului urban :
 - Extinderea suprafetelor verzi cu rol de agrement si îmbunatatirea microclimatului.
 - Planificarea amenajarii urbane si elaborarea Regulamentului de urbanism bazat pe principii ecologice.
 - Promovarea transportului public urban si a transportului urban „verde”.
 - Reabilitarea zonelor poluate si refacerea mediului în zonele industriale abandonate.
- Alimentatie sanatoasa :
 - Sustinerea unei agriculturi ecologice.
 - Încurajarea utilizarii îngrasamintelor naturale si reducerea folosirii pesticidelor.
 - Întarirea controlului în domeniul utilizarii si trasabilitatii organismelor modificate genetic si pesticidelor.
- Limitarea efectelor negative ale substantelor chimice periculoase:
 - Implementarea Regulamentului european privind înregistrarea, evaluarea si autorizarea substantelor chimice periculoase.

Diminuarea riscului la dezastre naturale

- Continuarea Proiectului ROMANIA SOCIALA, prin implementarea „Programului National de prevenire si combatere a eroziunii și a deșertificării, instituirea sistemului de protectie, analizare si utilizare durabilă a solurilor și monitorizare a zonelor afectate “.
- Implementarea unei strategii la nivel national cu privire la managementul risului la inundatii mai ales, bazata pe Directiva Europeana pentru Riscul la Inundatii (60/2007).
- Intocmirea unei strategii de protejare a cetatenilor impotriva calamitatilor naturale, accidentelor ecologice si expunerii in zonele de risc ecologic :

– Reducerea impactului inundațiilor prin reducerea numărului victimelor din rândul populației și colectivităților de animale, expuse riscului la inundații.

– Reducerea semnificativă a pierderilor economice provocate de inundații prin reducerea pagubelor directe provocate clădirilor, infrastructurii și terenurilor agricole și prin diminuarea pierderilor economice indirecte, prin reluarea rapidă a activității după inundații.

– Un control eficient al utilizării terenurilor, prin interzicerea amplasării de noi construcții și a desfășurării activităților în zonele expuse frecvent la inundații și identificarea altor activități susceptibile să conducă la creșterea riscului la inundații.

– O îmbunătățire a răspunsului colectiv în cazul producerii unei inundații și întărirea capacității de adaptare și revenire la nivel funcțional în cel mai scurt timp după producerea evenimentului (reziliența colectivă la inundații).

– O organizare a acțiunilor regionale și locale, în special pentru:

- Întărirea capacității instituționale la nivel regional și local cu mandate clare suplimentare privind managementul riscului la inundații;

- Implicarea părților interesate la nivel regional și local, în procesul consultativ și decizional, și asigurarea medierii în chestiuni regionale privind managementul riscului la inundații;

- Consolidarea cadrului existent pentru autoritățile regionale și locale, dintr-o perspectivă a bazinului hidrografic.

– Crearea unui cadru stimulativ pentru participarea sectorului privat la managementul riscului la inundații, cu includerea de grupuri profesionale și a populației (informare prin sistemul de asigurări împotriva inundațiilor sau alte facilități economice identificabile).

– O reducere a impactului inundațiilor sau a poluărilor generate de inundații asupra ecosistemelor.

– înființarea unui fond de solidaritate pentru ape similar Fondului de mediu.

Dezvoltarea silviculturii

- Conservarea și gestionarea durabilă a padurilor și a vegetației forestiere, indiferent de regimul de proprietate. Organizarea structurilor

teritoriale pentru urmarirea aplicarii regimului silvic in toate padurile, indiferent de forma de proprietate.

- Eficientizarea actiunilor de aparare a integritatii fondului forestier national prin perfectarea pachetului legislativ pentru reducerea taierilor ilegale de masa lemnoasa, ca o masura determinanta pentru viitorul silviculturii, pentru protectia mediului ambiental si pentru dezvoltarea economico-sociala a tarii.

- Continuarea integrarii fondului silvic romanesc in structurile forestiere europene si dezvoltarea cooperarii internationale prin participarea la programe si proiecte transfrontaliere, o mai buna prezenta a Romaniei in organismele reprezentative la nivel european si international. Perfectionarea structurilor institutionale, prin adaptarea la noile forme de proprietate a padurii si promovarea reglementarilor in silvicultura, in concordanta cu necesitatile economiei nationale si cu cerintele reglementarilor din Uniunea Europeana.

- Stoparea declinului suprafetelor impadurite si extinderea suprafetelor ocupate de paduri la 30% din suprafata Romaniei, prin impadurirea de terenuri degradate si infiintarea de perdele de protectie a campurilor, cailor de comunicatie si asezarilor umane.

- Impadurirea anuala a 15.000 ha si producerea anuala a 160 mil. puieti forestieri. Sprijinirea sub raport tehnic si cu material saditor de plantare pentru infiintarea de paduri in zonele deficitare in vegetatie forestiera si pentru realizarea de perdele forestiere, precum si pentru instalarea de vegetatie forestiera in afara fondului forestier national.

- Asigurarea starii de sanatate a padurilor prin aplicarea unor masuri complexe de combatere biologica si integrata a daunatorilor. Perfectionarea si dezvoltarea sistemului de supraveghere a starii de sanatate a padurilor (monitoring forestier).

- Asigurarea bazei materiale pentru desfasurarea in conditii optime a lucrarilor de investitii si intretinere a obiectivelor silvice. Alocarea de fonduri bugetare destinate sectorului silvicultura pentru ameliorarea terenurilor degradate, corectarea torentilor, drumuri forestiere, cercetare etc. Relansarea lucrarilor de reconstructie ecologica a padurilor, precum si a programelor cu finantare externa sau de la buget pentru aceste lucrari. Cresterea gradului de accesibilizare a fondului forestier prin dezvoltarea retelei de drumuri forestiere pentru intensificarea tuturor activitatilor din silvicultura; Amenajarea bazinelor hidrografice in scopul diminuarii efectelor inundatiilor, prin masuri hidrotehnice si hidrobiologice.

- Gestionarea durabilă a fondului cinegetic national și al celui piscicol din apele de munte.

- Conservarea biodiversității și a patrimoniului natural; valorificarea potențialului turistic și economic în conformitate cu planurile de management adecvate. Se va corela cu activitatea Agenției Naționale pentru Aree Protejate.
- Susținerea de la bugetul statului a cheltuielilor de administrare a pădurilor private cu suprafețe sub 30 ha, inclusiv cheltuielile pentru efectuarea cadastrului forestier. Susținerea asociațiilor private de proprietari de pădure, pentru lucrări de împăduriri și pentru reabilitarea infrastructurii forestiere.
- Dezvoltarea unui sistem eficient de prevenire a producerii incendiilor de păduri și de protejarea așezărilor umane împotriva acestor dezastre.
- Îmbunătățirea sistemului de pregătire și valorificare a masei lemnoase care se recoltează din păduri de către agenți economici sau în regie proprie de către Romsilva.
- Promovarea susținută a educației silvice și a formării conștiinței forestiere a populației.

Schimbările climatice și eficiența energetică

- Reducerea progresivă a emisiilor de gaze cu efect de seră conform angajamentelor asumate.
- Implementarea sistemului comunitar revizuit de comercializare a cotelor de emisie de GES (EU ETS).
- Implicarea autorităților locale în elaborarea strategiilor și a măsurilor pentru reducerea emisiilor de GES în mediul urban.
- Transpunerea pachetului legislativ comunitar "Energie- schimbări climatice" în care UE s-a angajat să reducă emisiile de gaze cu efect de seră cu 20%, să promoveze energiile regenerabile care să reprezinte 20% din consumul de energie a statelor membre, să crească eficiența energetică cu 20% și să aducă procentul de biocombustibil la 10% din totalul combustibilului utilizat, toate aceste ținte fiind gândite pentru orizontul anului 2020.
- Identificarea măsurilor și acțiunilor necesare adaptării la efectele schimbărilor climatice și integrarea acestora în strategiile sectoriale (agricultura, silvicultura, deseuri, managementul resurselor de apă, transporturi).
- Revizuirea Strategiei Energetice Naționale în conformitate cu Planul de Acțiune privind Securitatea și Solidaritatea Energetică a Uniunii Europene.

- Încurajarea reducerii consumurilor energetice prin utilizarea unor tehnologii eficiente energetic, izolarea termică a locuințelor și susținerea utilizării autovehiculelor cu grad redus de poluare.
- Susținerea producerii de energie ieftină și nepoluantă din surse regenerabile.
- Identificarea și implementarea măsurilor fezabile de stocare geologică a dioxidului de carbon.
- Susținerea Programului Național de Împădurire destinat zonelor defrisate și extinderea suprafeței împădurite a României pe terenurile degradate conform măsurilor de dezvoltare a silviculturii.

Capacitate instituțională, coerență legislativă și descentralizare

- Unificarea Gărzii Naționale pentru Mediu cu Agenția Națională pentru Protecția Mediului în scopul eficientizării sistemului în folosul cetățenilor și diminuării cheltuielilor de operare.
- Preluarea treptată de către administrația publică locală (consilii județene) a unor competențe și responsabilități în domeniul protecției mediului, până la transferarea totală a activității filialelor județene ale ANPM și GNPM.
- Optimizarea procesului de reglementare a activităților economice și sociale.
- Elaborarea de standarde ocupaționale și evaluarea competențelor personalului care lucrează în acest domeniu conform Strategiei de la Lisabona.
- Unificarea sistemului de gestiune informatică pentru tot sistemul de mediu (Minister, ANPM, GNPM, ANAR, Romsilva, INMH, ANAP, etc.) în conformitate cu legislația europeană. Această măsură ar trebui să eficientizeze circulația informației și să scurteze termenele de avizare și autorizare.

Resurselor naturale și conservarea biodiversității

- Conservarea patrimoniului natural, păstrarea tradițiilor locale și îmbunătățirea condițiilor de viață în Rezervația Biosferei Delta Dunării.
- Reabilitarea și refacerea rețelei de canale în Delta Dunării.
- Protecția și reabilitarea litoralului românesc al Marii Negre.

- Punerea în aplicare a Planului de gospodărire integrată a zonei costiere.
- Consolidarea Agenției Naționale pentru Aree Protejate și creșterea rolului acesteia în managementul eficient al zonelor protejate.
- Susținerea proiectelor de modernizare a grădinilor zoologice pentru îndeplinirea standardelor de mediu;
- Îmbunătățirea sistemului de reglementare a comerțului cu specii de floră și faună salbatică;
- Utilizarea eficientă a resurselor naturale și minerale;
- Elaborarea și implementarea programului de achiziții „verzi” în sectorul public;
- Creșterea gradului de valorificare a deșeurilor de toate tipurile și stimularea pieței produselor secundare rezultate.
- Reducerea cantităților de apă prelevată din sursele de apă de suprafață și subterane prin creșterea gradului de recirculare în industrie și dezvoltarea sistemului de monitorizare a apelor subterane.

Stimularea investițiilor în domeniul protecției mediului

- Direcțiile de acțiune privind tranzacționarea de AAU-uri prin realizarea GIS, cantitatea și definirea domeniilor (categoriile de proiecte care vor fi finanțate; pregătirea negocierii și pregătirea procedurilor privind utilizarea veniturilor, scop în care este necesară decizia privind instituția care va gestiona schema GIS).
- Gestionarea corectă a sumelor colectate în Fondul apelor.
- Parteneriat cu Asociația băncilor din România pentru promovarea de produse bancare destinate protecției mediului (credite, garanții ș.a.).
- Achiziții publice verzi, eco-taxă.
- Stabilirea unor taxe indirecte pentru produse cu impact mai mare asupra mediului.

Educație, cercetare, societate civilă și colaborare internațională

- Introducerea în programa școlară a temelor de mediu și dezvoltare durabilă, stimularea cercetării aplicative în domeniul tehnologiilor curate și promovarea unor campanii naționale de educare și sensibilizare pentru ecologie și dezvoltare durabilă.
- Participarea și colaborarea la nivel european și internațional la elaborarea politicilor de mediu și gospodărirea apelor.
- Accesul publicului la informația de mediu și la justiție.

Apărare și securitate națională

I. Orientarea conceptuală și de principiu

Începutul de secol XXI este marcat de transformări substanțiale ale mediului de securitate, după cum se poate remarca și prin prisma evenimentelor care au avut loc la începutul acestuia (atacurile teroriste de la 11 septembrie 2001, războaiele din Irak și Afganistan ș. a.), care vor impune o nouă abordare și adaptarea criteriilor clasice de analiză a apărării și securității naționale. Lumea a devenit tot mai complexă iar globalizarea se afirmă, tot mai mult, ca un proces contradictoriu și ireversibil, cu efecte asupra dezvoltării statelor și a societății umane în ansamblul său, influențând tot mai mult locul, rolul și modul în care componentele sistemului național de apărare și securitate ale unui stat își vor desfășura activitatea.

Dacă în trecut o amenințare la adresa păcii și securității era strict determinată, caracterizată și localizată, deci previzibilă și predictibilă, astăzi provocările de apărare și securitate nu numai că sunt mai numeroase și mai difuze, dar nu mai cunosc frontiere, punând în pericol, aproape în aceeași măsură, securitatea oricărei entități național - statale.

Drept consecință, în prezent – și cu atât mai mult în viitor – amenințările la adresa securității vor complica și vor face mult mai complexă și mai imprevizibilă agenda și problematica păcii și a securității internaționale.

Pentru promovarea și apărarea intereselor naționale de securitate, România va acționa atât prin mijloace proprii de natură politică, juridică, diplomatică, economică, socială, militară, de informații, cât și prin cooperarea cu alte state și participarea la procese multinaționale și în organizații internaționale.

Securitatea națională a României este direct influențată de poziționarea sa la confluența a patru spații: central-european, sud-est european, răsăritean și cel al zonei Mării Negre, zonei Caucazului și a Asiei Centrale, cu prelungire spre cea a Mediteranei și Orientului Mijlociu. Poziția geostrategică a României reprezintă un atu în promovarea unor politici de stabilizare și angajare a acestor spații, prin dezvoltarea cooperării intra- și inter-regionale în contracararea riscurilor la adresa securității continentale și globale, în corelație cu abordările organizațiilor internaționale (îndeosebi NATO, UE, OSCE).

Plecând de la schimbările din mediul internațional de securitate, sistemul național de apărare și securitate al României are rolul de a:

- asigura independența, suveranitatea, unitatea și integritatea teritorială a statului român, prosperitatea, siguranța și dezvoltarea durabilă a societății în ansamblul ei;
- promova și apăra interesele naționale;
- identifica, reduce și elimina vulnerabilitățile și gestiona amenințările la adresa păcii și securității naționale;
- de a contribui, împreună cu partenerii din NATO și Uniunea Europeană, la realizarea unui climat de pace și securitate internațională, la apărarea democrației și combaterea tuturor riscurilor și amenințărilor la adresa securității.

Obiective de guvernare în domeniul apărării

Strategia de guvernare a Partidului Social Democrat în domeniul apărării naționale vizează îndeplinirea mai multor obiective:

- întărirea capacității de decizie și acțiune a organismelor politice și militare în vederea asigurării securității și apărării naționale, în contextul noilor realități instituționale și mediului de securitate intern și extern;
- îndeplinirea obligațiilor ce decurg din calitatea de membru al NATO și Uniunii Europene;
- corelarea între prioritățile din domeniul apărării și cele de natură economică și socială;
- folosirea adecvată a resurselor umane existente, crescând coeziunea în interiorul armatei, puternic afectată în prezent de situația de criză pe care o traversează forțele armate;
- salvarea industriei de apărare din România, pentru a nu se intra într-o etapă de degradare ireversibilă;
- achiziționarea transparentă de echipamente performante pentru eficiența sistemului de apărare;
- o mai bună comunicare cu societatea civilă.

Direcții de acțiune în domeniul apărării

Partidul Social Democrat consideră că obiectivele programului de guvernare vor fi susținute de următoarele direcții de acțiune:

i) Îndeplinirea obligațiilor asumate în cadrul NATO și Uniunii Europene, prin realizarea obiectivelor militare și a standardelor de interoperabilitate asumate, mai ales prin:

- Menținerea angajamentelor politico-militare pentru prezența în diferite misiuni internaționale (Afganistan – *ISAF*; Bosnia-Herțegovina – *EUFOR*; Irak – *NTMI*; Kosovo - *KFOR*);
- Îndeplinirea obligațiilor asumate de România în cadrul unor angajamente militare regionale. Politica de apărare promovată de România va pune accentul pe complementaritatea dintre NATO și UE, participarea la inițiativele și misiunile promovate sau inițiate de acestea fiind o prioritate pentru țara noastră;
- Valorificarea oportunităților create de prezența în diferite teatre de operații a contingentelor românești prin atragerea componentelor civile specializate, în domenii economice, administrative, culturale, pentru valorificarea unor oportunități și creșterii rolului și vizibilității României pe plan internațional. Prezența în teatrele de operațiuni a Armatei României reprezintă unul dintre cei mai importanți vectori de imagine și influență ai țării noastre și o garanție că suntem un generator de securitate și stabilitate – în acest context trebuie mai bine valorificată experiența acumulată, atât în procesul de pregătire a personalului cât și în modul de întrebuințare al forțelor;
- Derularea activităților de operaționalizare și menținere a funcționalității marilor unități, subunități și a detașamentelor destinate NATO, conform graficului multianual de operaționalizare;
- Participarea activă în cadrul Forței de Răspuns NATO și Forței de Reacție Rapidă a Uniunii Europene, inclusiv în cadrul Grupurilor tactice de luptă *Battle Groups* ale UE;
- Participarea la activitățile comitetelor și grupurilor de lucru ale Agenției Europene de Apărare (EDA);
- Plata contribuțiilor la NATO, la Uniunea Europeană, respectiv la inițiativele multinaționale, regionale și la alte organisme internaționale la care este parte;

- Obținerea pentru România a unor funcții importante de decizie în cadrul structurilor militare integrate ale NATO și în teatrele de operații pe măsura contribuției autohtone în cadrul acestor misiuni și structuri. Este necesară elaborarea unei strategii naționale de ocupare a unor funcții importante, militare și civile, de relevanță, în cadrul statelor majore internaționale și comandamentelor NATO și UE.

ii) Revizuirea cadrului legislativ pentru armonizarea legislației naționale cu cea a UE și NATO, prin:

- Adoptarea unei noi *Legi privind statutul cadrelor militare* și implementarea unor măsuri pentru creșterea motivației și a atractivității profesiei militare, în scopul diminuării migrației personalului către alte instituții și a atragerii de personal ce dorește să urmeze o carieră militară;
- Adoptarea unei noi *Legi a apărării* care să asigure dezvoltarea parteneriatelor strategice și relațiilor bilaterale în plan militar;
- Exercițarea reală și credibilă a controlului democratic și civil asupra Armatei.

iii) Asigurarea unui buget în concordanță cu obligațiile asumate de către România față de organismele internaționale, care să permită derularea programelor de înzestrare necesare participării la misiuni în teatrele de operații. Se impune atingerea graduală a obiectivului alocării a 2,38% din PIB Ministerului Apărării Naționale. Resursele financiare necesare realizării procesului de transformare vor fi asigurate din bugetul alocat apărării, din credite externe sau din alte surse legal constituite.

iv) Optimizarea Sistemului de Planificare, Programare, Bugetare și Evaluare, prin:

- Introducerea sistemului de planificare integrată multianuală în domeniul apărării ca instrument de lucru permanent, asigurând predictibilitatea necesară procesului de bugetare;
- Revizuirea *Legii de planificare a apărării* pentru precizarea clară a relației dintre securitatea națională și apărarea națională, precizarea rolului și locului *Cartei albe a apărării* în ierarhia documentelor de planificare;
- Statuarea *Strategiei de transformare a Armatei României* ca document de referință în procesul de planificare a apărării;

- Exercițarea credibilă a controlului democratic și civil asupra Armatei prin crearea instituției avertizorului de securitate în cadrul pachetului de legi privind siguranța națională a României. Aceasta este o necesitate impusă de realitățile legislative ale statelor din zona euro-atlantică, oferind dreptul Comisiei parlamentare de resort de a audia personalul care dorește să raporteze tentative de politizare sau abuzurile din interiorul instituției, precum și gestionarea defectuoasă a resurselor;

- Clarificarea și reconsiderarea rolului CSAȚ (ce urmează a fi transformat în Consiliul Național de Securitate – *vezi mai jos*), a atribuțiilor sale pe timp de pace, în situație de criză sau la război, poziționarea clară a acestuia în relația cu organismele de conducere ale NATO și UE, precum și în lanțul de conducere a forțelor naționale.

v) Promovarea unui sistem managerial bazat pe competență profesională și eficiență

Conform Strategiei de Transformare a Armatei și a angajamentelor asumate în cadrul NATO, trebuie implementat în ritm accelerat programul de remodelare a structurii de comandă și control și a structurii de forțe în care alocarea de resurse se va face pe bază de proiecte și programe multianuale pe acțiuni și activități. Pentru aceasta sunt necesare:

- Formarea unui corp de lideri civili și militari profesionist, credibil și legitim, capabil să reînstaureze încrederea militarilor în conducere și să consolideze încrederea opiniei publice în armată;

- Generalizarea implementării proiectelor și programelor pentru modernizarea infrastructurii și dezvoltarea capabilităților militare;

- Gestionarea eficientă a patrimoniului ministerului și valorificarea infrastructurii excedentare în beneficiul Armatei;

- Implementarea în ritm accelerat a programul de remodelare a structurii de comandă și control și a structurii de forțe, conform strategiei de transformare a Armatei și a angajamentelor asumate în cadrul NATO;

- Fluidizarea fluxului informațional în plan orizontal și în plan vertical, astfel încât să se asigure optimizarea managementului decizional;

- Reducerea numărului de cadre S.M.G. pentru a elimina suprapunerile și ingerințele la nivelul direcțiilor și departamentelor din ministerul Apărării;

- Modificarea legislației referitoare la modul de organizare și funcționare a autorităților informative, astfel încât să se asigure integrarea informațiilor pentru apărare în ansamblul unitar al comunității informative românești, obținerea și menținerea superiorității informaționale în domeniul informației pentru apărare;
- Identificarea rapidă și contracararea eficientă a riscurilor și amenințărilor prin dezvoltarea capacităților de informare, analiză și decizie pentru reducerea vulnerabilităților și sesizarea oportunităților strategice pentru țara noastră;
- Eliminarea verigilor neperformante sau inutile în piramida instituțională;
- Intensificarea implementării concepției de conducere, comandă-control în Armata României, finalizarea punctelor de comandă și eficientizarea activității de stat major la toate eşaloanele. Deciziile privind structura de forțe a armatei și dezvoltarea capacităților militare trebuie să aibă la bază o viziune și un program pe termen lung care să asigure coerența proceselor, concordanța acestora cu nevoile proprii de apărare și cu cerințele NATO și UE;
- Eliminarea discrepanțelor dintre calitatea unităților militare care participă la misiuni în afara teritoriului național și celelalte. Prin calitatea instrucției, nivelul de încadrare și gradul de înzestrare a unităților, s-a introdus greșit ideea că Armata României este împărțită într-o armată pentru NATO și o armată pentru nevoi naționale.

vi) Îmbunătățirea managementului resurselor umane

Prin îmbunătățirea rapidă a procesului de management al resurselor umane se va realiza și economia resurselor financiare. Acest proces presupune:

- Elaborarea unei concepții unitare de recrutare a personalului care va lucra în domeniul securității naționale;
- Adoptarea unui Program multianual de consolidare a spiritului militar, fundamentat pe valorile tradiționale naționale, adaptate apartenenței la sistemele de apărare colectivă;
- Construcția unor sisteme performante de management ale carierei, care să permită o evoluție a cadrelor militare bazată pe respectarea criteriului meritocrației;
- Remodelarea învățământului militar, prin adoptarea unor programe performante, deschise și a componentei civile, care să încurajeze gândirea

strategică și cercetarea pro-activă, și integrarea acestuia cu învățământul de specialitate al NATO și UE. Cursurile ar trebuie adaptate în spiritul apartenenței României la structurile de cooperare regională;

- Asigurarea reconversiei profesionale a personalului disponibilizat și a asistenței post-carieră a veteranilor de război și a cadrelor militare în rezervă și în retragere, prin consiliere și orientare profesională, inițierea de cursuri de calificare / recalificare profesională;

- Oferirea posibilității pentru o parte din voluntarii cu grade diferite de a rămâne în armată după 40 de ani (ținând cont de necesități), atât timp cât trec cu succes testele anuale;

- Promovarea educației și cercetării în domeniul apărării naționale și înrolarea cadrelor în rezervă cu realizări academice notabile în cadrul învățământului militar.

vii) Asigurarea unui standard corespunzător de viață cadrelor militare și personalului civil și a unui statut identic tuturor categoriilor de militari (ofițeri, subofițeri, gradați și soldați) prin:

- Consolidarea spiritului de corp și a valorilor morale specifice instituției militare;

- Implementarea unui nou sistem de salarizare, care să facă o diferențiere între salarizarea angajaților cu carieră scurtă, medie, respectiv de lungă durată în armată;

- Eliminarea discrepanțelor dintre anumite categorii de personal privind salarizarea și unele drepturi – spre exemplu funcționar public față de salariatul civil din MApN, precum și între angajații din întreg sistemul național de apărare (MApN, SRI, SIE, STS);

- Asigurarea militarilor participanți la misiuni externe, pentru toate tipurile de riscuri și probleme posibil să apară pe perioada misiunii;

- Modernizarea sistemului de asistență medicală;

- Continuarea construcției de locuințe pentru personalul Armatei, prin valorificarea terenurilor excedentare, după inventarierea, evaluarea și reevaluarea întregului patrimoniu al armatei;

- Acordarea de burse școlare și universitare copiilor cadrelor militare active sau căzute la datorie.

viii) Realizarea unui nou program de înzestrare pe termen scurt, mediu și lung,

Procesul de modernizare a tehnicii și echipamentelor militare se desfășoară cu dificultate și fără a ține seama stabilirea realistă a priorităților. Dotarea și înzestrarea actuală afectează credibilitatea armatei la nivelul NATO și UE. Pornind de la o analiză realistă a stării actuale trebuie stabilite obiective clare. În procesul de înzestrare trebuie să se țină cont de cerințele de protecție individuală și protecția forței în acțiuni militare. În acest sens vor avea prioritate:

- Definirea programelor majore de achiziții în contextul stabilirii elementelor strategice ale interesului național pentru o perioadă medie și lungă. Cuprinderea acestor programe în documente la nivel parlamentar / guvernamental, prioritizarea lor concomitent cu finanțarea multianuală;
- Susținerea programelor de achiziții inițiate de MApN în vederea satisfacerii nevoilor apărării naționale precum și a cerințelor operaționale și logistice ale Organizației Nord-Atlantice. Se va opta pentru o abordare unitară a strategiei de achiziții pe termen lung și nu secvențial. Simpla menținere a trupelor românești în teatrele de operații nu este suficientă fără asigurarea standardelor de interoperabilitate în planul pregătirii personalului și în cel al înzestrării trupelor. PSD va susține transparentizarea programelor de înzestrare și achiziții prin stimularea participării unor companii competitive, crearea de *joint ventures*, precum și aplicarea strictă a principiului egalității șanselor în procesul de ofertare;
- Aplicarea riguroasă a *Legii offset*-ului în domeniul achiziției de armament;
- Stimularea producției interne de armament și achiziția cu prioritate a muniției din producția internă. Industria de apărare sau segmente ale acesteia (care vor face obiectul dezvoltării viitoare), trebuie racordată la o rețea internațională a pieței pe domeniu;
- Dezvoltarea elementelor de infrastructură care să asigure capacități de dislocare, staționare și antrenament pentru forțele naționale și cele aliate, conform conceptului de Sprijin al națiunii gazdă (HNS).

ix) Comunicarea cu societatea civilă

Nivelul de comunicare al instituției militare cu societatea civilă a scăzut foarte mult iar imaginea pozitivă a acesteia s-a estompat. Se impune redimensionarea și optimizarea comunicării în cadrul structurilor de apărare prin:

- Pregătirea personalului militar în domeniul comunicării, la toate nivelurile, prin sistemul de învățământ militar;
- Realizarea unei strategii de comunicare și relaționare participativă între instituția militară și societatea civilă;
- Atragerea societății civile pentru susținerea și justa apreciere a participării militarilor români la misiunile internaționale.
- Instituționalizarea relațiilor dintre MAPN și organizațiile de veterani, cadre în rezervă și retragere, asociațiile Cultul Eroilor ș. a. pentru a putea oferi sprijin eficient într-un cadru legal

Rezultatul cumulat al tuturor acestor măsuri trebuie să fie refacerea imaginii, demnității și onoarei Armatei Române, care au fost puternic știrbite în ultimii ani.

IV. Principii ale reformei sectorul de securitate

Sistemul național de securitate reprezintă ansamblul organelor legislative, executive și judecătorești, al instituțiilor, organismelor economice și organizațiilor neguvernamentale care, potrivit legii, își asumă obligații sau manifestă preocupări și inițiative în legătură cu realizarea, protejarea ori afirmarea valorilor și intereselor de securitate. În același timp, sistemul securității naționale este definit ca fiind ansamblul autorităților publice cu statut autonom, precum și al altor instituții investite legal să desfășoare activități de informații, contrainformații și de securitate.

În domeniul informațiilor pentru securitate națională PSD va debloca reforma instituțional-juridică a sistemului de securitate, apărare și ordine publică, asigurând promovarea unui set de principii:

- Prevalența consensului național cu privire la premisele, interesele fundamentale în domeniul securității, obiectivele și căile de realizare;
- Consensul politic al partidelor reprezentate parlamentar asupra conceptului securității naționale și a resurselor de realizare și apărare a securității;
- Prosperitatea individuală și bunăstarea generală ca fundament al securității naționale;
- Promovarea încrederii în stat ca garant al securității cetățeanului;

- Stabilitatea pe termen lung a conceptelor și instituțiilor securității naționale într-un orizont strategic de 10-15 de ani;
- Garantarea juridică a protecției statului cu privire la sursele, mijloacele și metodele secrete, inclusiv a identității persoanelor implicate în utilizarea acestora;
- Recunoașterea importanței sociale speciale a activităților de realizare și apărare a securității naționale și conferirea status-ului profesional și civic adecvat exigențelor de probitate profesională, loialitate, abnegație și devotament în serviciul națiunii;
- Promovarea formelor de răspundere democratică a serviciilor de informații, care implică patru metode de supraveghere distincte, dar independente: control democratic parlamentar; control executiv; evaluare judiciară; controlul intern al serviciilor.

Urmare a revizuirii Constituției din anul 2003, deși în Constituție nu se mai operează cu conceptul de “siguranță națională”, legile care au creat și impus un sistem de “siguranță națională”, anterioare Constituției, continuă să fie în vigoare. Întreaga legislație a domeniului, anterioară revizuirii Constituției, ridică probleme de constituționalitate. Drept urmare, s-au indus confuzii conceptuale în ceea ce privește relația dintre “apărarea țării” și “securitate națională”, astfel încât a fost eliminat temeiul constituțional al strategiei securității naționale.

Partidul Social Democrat consideră necesară o lege constituțională prin care să se asigure:

- crearea bazelor constituționale în vederea reformării Consiliului Suprem de Apărare a Țării, a atribuțiilor sale pe timp de pace, în situație de criză sau la război, poziționarea clară a acestuia în relația cu organismele de conducere ale NATO și UE, precum și în lanțul de conducere a forțelor naționale
- precizarea cu claritate în Constituție a poziției Parlamentului și a celorlalte autorități publice în raport cu sistemul securității naționale;
- eliminarea confuziilor de concepte și terminologie, induse de chiar prevederi ale Constituției, în ceea ce privește relația “securitatea națională” – „apărarea țării”.

Concomitent, legislația națională din domeniul securității va trebui să reflecte noile realități, urmare a aderării la Organizația Tratatului Atlanticului de Nord și a integrării României în Uniunea Europeană.

Față de stadiul actual al preocupărilor de legiferare a domeniului securității naționale, inițiativele legislative a căror necesitate este doar parțial identificată, pentru a se acoperi întreg spectrul problematicii securității naționale, vor trebui extinse și asupra unor componente doctrinar – strategice, precum:

- elaborarea, implementarea și controlul politicilor de securitate națională;
- identificarea și controlarea factorilor de risc;
- planificarea reacțiilor față de amenințări ;
- gestionarea crizelor de securitate.

V. Direcții de acțiune în domeniul sectorului de securitate

Principală direcție de reformă a sectorului de securitate vizează transformări de natură instituțională, obiectiv care implică un nou cadru legislativ. Există numeroase formule instituționale de gestionare a sistemului de securitate, fiecare având atât avantaje, cât și dezavantaje. În urma analizei acestor modele, ținând seama de realitățile românești ale ultimelor două decenii, **PSD supune reflecției publice structura unui proiect de reformă instituțională a sectorului de securitate din România, având ca reper modelul instituțional care funcționează în Germania.** De asemenea, în mod punctual propunem modele instituționale care funcționează și în alte state democratice. În mod concret, vizăm:

i) **Într-un eventual proces de revizuire a Constituției** trebuie puse bazele constituționale ale securității naționale.

ii) **Desființarea, după revizuirea Constituției, a Consiliului Suprem de Apărare a Țării** și înființarea *Consiliului Securității Naționale (Consiliul Național de Securitate)*. Propunem o asemenea măsură radicală deoarece instituția Consiliului Suprem de Apărare a Țării este o realitate instituțional-juridică depășită, generatoare de conflicte inter-instituționale.

iii) Adoptarea, în temeiul Constituției revizuite, a Strategiei Naționale de Securitate.

iv) Elaborarea *Legii fundamentale a domeniului securității naționale și a activității de informații pentru securitate*, care, odată adoptată, să rămână stabilă în elementele sale esențiale, dar cu posibilitatea de a fi amendată ori de câte ori este necesar.

Prin această lege avem în vedere instituirea unei baze conceptual-juridice stabile și solidă a securității naționale, pentru a nu fi posibilă manipularea conceptelor în scopul confiscării securității naționale de către grupuri politice ori de interese, în nume propriu, ceea ce în fapt deschide poarta abuzurilor și ilegalităților, a atentatelor la adresa drepturilor și libertăților fundamentale.

Legea fundamentală a securității naționale va redimensiona compunerea sistemului autorităților publice de securitate națională, astfel încât, după reorganizare – prin eliminarea paralelismelor, suprapunerilor, conflictelor de competențe – obiectivele, funcțiile și misiunile serviciilor și structurilor prevăzute de Legea nr. 51/1991 privind siguranța națională a României, să fie înființate/reorganizate și să funcționeze, sub autoritatea unui ministru delegat pentru securitate:

- 2 agenții naționale de informații (securitate internă și contrainformații, informații externe);
- o agenție de informații și securitate a Ministerului Apărării Naționale, integrată Statului Major General ;
- 3 direcții specializate de securitate - (i) securitatea cifrului de stat și a comunicațiilor guvernamentale, (ii) securitatea demnitarilor și (iii) contrainformații pentru apărarea secretelor, afaceri interne și combaterea corupției în administrația de stat) - integrate în organigrama Cabinetului ministrului delegat pentru securitate, care se va organiza și funcționa în baza unei legi speciale.

v) Adoptarea legilor organice: *Legea pentru organizarea și funcționarea Cabinetul ministrului delegat pentru securitate, Legea privind coordonarea planificării strategice a Comunității Informative Naționale a României, Legea privind competențele, organizarea și funcționarea, precum și atribuțiile agențiilor de informații și direcțiilor specializate de securitate.*

vi) Adoptarea *Legii procedurilor speciale de investigare informativă supuse dispozițiilor constituționale referitoare la restrângerea exercițiului unor drepturi și libertăți.*

Avem în vedere extinderea autorizării de către un Tribunal Special (model: Marea Britanie, S.U.A ș a.) pentru toate operațiunile de culegere de informații susceptibile a încălca drepturi sau libertăți fundamentale.

Regimul interceptărilor va constitui parte a acestei legi, iar autoritatea responsabilă de punerea în aplicare a autorizărilor va funcționa sub supravegherea unui Subcomitet Parlamentar pentru respectarea articolului 53 al Constituției României (restrângerea exercițiului unor drepturi și libertăți fundamentale) parte din Comisia Parlamentului pentru Supravegherea și Controlul Activității Comunității Naționale de Informații

vii) Adoptarea *Legii supravegherii și controlului parlamentar asupra activității Comunității Naționale de Informații*.

Avem în vedere o comisie unică de control pentru întreaga comunitate națională de informații – Comisia Parlamentului pentru Supravegherea și Controlul Activității Comunității Naționale de Informații, cu un subcomitet pentru fiecare serviciu (structură departamentală).

Partidul Social Democrat consideră că oricare dintre forțele politice ori autoritățile publice ar încerca să-și adjudece, într-o formă sau alta, primatul, influența ori controlul asupra sectorului securității naționale, în speță a activității serviciilor de informații, încalcă prevederi esențiale ale Constituției, care stipulează că nicio forță politică și nici o instituție de putere a statului nu subordonează organisme de securitate. În drept, Constituția prevede că acestea “se subordonează exclusiv voinței poporului pentru garantarea suveranității, a independenței și unității statului, a integrității teritoriale a țării și a democrației constituționale (...)”

viii) Instituirea, prin lege, a instituției Inspectorului General pentru Serviciile de Informații și Securitate, ca o formă de control executiv independent.

Serviciile secrete sunt greu de controlat chiar și din interiorul lor, iar supravegherea parlamentară nu este suficient de eficientă. În consecință, avem în vedere adaptarea la condițiile specifice comunității de informații a României a instituției Inspectorului General pentru Servicii, existentă în alte state.

ix) Adoptarea legilor statutelor profesionale și de carieră a personalului autorităților publice din sistemul securității naționale.

Considerăm că este de datoria clasei politice și a puterii legislative să confere combatanților din primele linii ale apărării securității naționale, sentimentele de onoare și demnitate profesională, atât de nesigure și știrbite în prezent, consecință a lipsei deciziilor adecvate din partea autorităților responsabile pentru a conferi slujitorilor țării sub drapel statutul și recunoașterea socială a devotamentului și sacrificiului lor.

x) Vom acționa consecvent pentru o legislație modernă a securității naționale, care nu va mai ocoli aspectele delicate ale formalizării juridice a necesităților de reglementare pe care inițiativele legislative anterioare nu le-au abordat ori soluționat, cum sunt: operațiunile sub acoperire; mercenariatul; operațiunile clandestine externe; societățile private de securitate și de prestații militare; finanțarea programelor și operațiunilor informative; auditul cheltuielilor din bugetul național de securitate și obstacolele în calea controlului eficient al bugetului de securitate; rolul Parlamentului în controlul exportului de armament, a politicilor de achiziționare a armamentului și comercializare a surplusului; standarde legale și bune practici privind controlul sectorului de securitate; cooperarea internațională în materie de securitate și între serviciile de informații; cererile de informații, vulnerabilitățile și protecția serviciilor față de abuzurile politice ale executivului; reglementarea operațiunilor de informații susținute cu mijloace sau metode supuse autorizării judecătorești; răspunderea executivă pentru activitatea serviciilor de informații; verificarea și autorizarea membrilor organismelor de control; prerogativele parlamentului de a obține documente și informații; mandatul organismelor de control parlamentar; datoria informării complete și la zi despre activitățile de informații și obligativitatea raportării acțiunilor ilegale de informații; situațiile și condițiile care pot impune dezvăluirea de informații clasificate; abilitarea organismelor de control de a cita martori și a beneficia de mărturie sub jurământ; funcțiile instituției Inspectorului general al serviciului; auditul activității serviciilor pentru certificarea legalității cheltuielilor.

Puterea Judecătorească – Putere independentă și responsabilă în Stat

I. Situația Justiției din România în perioada 2005-2010

- S-a revenit la situația 1996 –2000 cu regrese chiar mai mari;
- Nivelurile de încredere a publicului în justiție, de percepție a corupție etc. sunt la fel de scăzute ca în perioada 1996-2000, regresul fiind evident;
- Pentru prima oară în istoria României au avut loc proteste generalizate ale magistraților și personalului din instanțe și parchete, față de starea deplorabilă și subfinanțarea sistemului judiciar;
- Este evidentă o slaba performanță în atragerea fondurilor externe de finanțare. Nu a existat nici o preocupare serioasă a guvernului și Ministerului Justiției în acest sens, în pofida subfinanțării cronice a sistemului judiciar, în bună măsură fiind continuate și încheiate formal programele PHARE accesate înainte de 2004;
- Eșecul în gestiunea Programului Băncii Mondiale privind Reforma Sistemului Judiciar – contractat în ianuarie 2006, în valoare de circa 110 milioane EURO – este un fapt incontestabil. Majoritatea fondurilor erau destinate reabilitării unor sedii de instanțe (deci pentru condițiile materiale ale justiției), dar nu s-a reușit decât accesarea unui procent de sub 10% din ele, timp de patru ani. Este vorba de un împrumut care va fi rambursat de România, împreună cu dobânzile aferente tuturor acestor ani. Este responsabilitatea integrală a MJ și Guvernului. Acest împrumut s-a dovedit, însă, fructuos pentru echipa ministerială trecută sau actuală a PDL (d-nii Stoica, Baias, Predoiu etc.) care au încasat cca 1.500.000 EURO de la Banca Mondială pentru „expertiză în redactarea codurilor”. De altfel, o bună parte din prevederile Codului Penal adoptat în 2004 au fost preluate, direct sau „cosmetizate” în acest cod nou, plătit cu bani grei, iar o altă parte au fost redactate de membrii Comisiilor speciale din Camera Deputaților și Senat.
- Nu a existat nici o preocupare eficientă a executivului pentru îmbunătățirea accesului cetățeanului la justiție și a serviciilor publice oferite de justiție (durată redusă, taxe accesibile, asistență gratuită pentru cei defavorizați, calitatea actului de justiție);

- Marile teme de reformă a justiției au fost realizate în perioada 2001-2004, ca o condiție de închidere a capitolelor de negociere, iar implementarea lor după 2005 s-a făcut într-un ritm destul de lent și doar parțial. În schimb, începând cu ianuarie 2005, contribuția „originală” a ministeriatelor care au urmat a fost aceea de stagnare și chiar pași înapoi semnificativi în ce privește independența justiției, prin propunerile contestatului pachet de modificare a celor trei legi, referitoare, mai ales, la:

- o reintroducerea puterii discreționare a reprezentanților puterii, ministrului justiției și a Președintelui României în numirea procurorului general al României (al Parchetului de pe lângă ÎCCJ) și a Procurorului Șef al DNA;

- o fortarea pensionării premature a înalților magistrați (ÎCCJ, curțile de apel și parchetele de pe lângă acestea) câtă vreme exista deja un deficit de magistrați cu bună calificare și experiență, iar media de vârstă la curțile de apel în România (circa 37 de ani) este net inferioară celei din statele europene avansate (peste 50 de ani) – motiv suplimentar de îngrijorare cât privește calitatea actului de justiție;

- Modificarea Codului de procedură penală, în anul 2006 de Ministerul Justiției a conținut „carențe majore, cu consecințe grave atât în ce privește respectarea drepturilor omului, cât și eficiența luptei împotriva corupției”, prin extinderea competenței procurorilor în detrimentul judecătorilor într-o serie de acte procedurale care erau, până atunci, de competența strictă a judecătorului. La această concluzie au ajuns judecătorii Curții Constituționale și mai multe organizații neguvernamentale cu preocupări cunoscute în domeniul juridic - Fundația pentru o Societate Deschisă (FSD), Centrul de Resurse Juridice (CRJ) și Transparency International (TI) – România -, care au avertizat, de asemenea, că inițiativa promovată de ministrul Macovei privind declararea și controlul averilor și conflictelor de interese – Agenția Națională de Integritate - abunda de inexactități, confuzii procedurale și prevederi care încalcă drepturile omului. Pentru acest motiv, crearea și operaționalizarea ANI s-a petrecut într-un timp mult mai lung decât cel estimat inițial și cu multe mai multe dificultăți, inclusiv de natură constituțională, ale căror efecte s-au simțit până în 2010, odată cu cele două decizii ale Curții Constituționale, prin care majoritatea prevederilor legii ANI au fost declarate neconstituționale.

Din nefericire și în mod nociv pentru reforma efectivă a sistemului judiciar, începând cu anul 2005 a fost promovată în forță o „**tele-reformă**”, subsumată aceluiași ținte mediatice și de manipulare: cetățeanului i se transmit mereu și mereu, prin cele mai diverse forme de propagandă, mesaje contradictorii, convenabile la un moment sau altul puterii politice și care nu au

legătură cu dificultățile curente ale sistemului judiciar. Când regimul politic de dreapta instaurat după 2005 a dorit să folosească justiția în scopuri propagandistice și electorale, s-a afirmat că justiția a făcut progrese „remarcabile“ din 2005 încoace, că standardele europene au fost **brusc** îndeplinite în acest domeniu, într-un an sau doi, dar numai cu privire la DNA. Când, dimpotrivă, același regim politic a vrut să pună presiune pe magistrați și să includă justiția în jocul perfid la învrăjbirii categoriilor sociale și profesionale una împotriva alteia, justiția a fost tot **brusc** prezentată ca „nereformată” și „ineficientă”. **Problemele reale ale sistemului judiciar, cele mai multe obiective și remediabile, nu au fost însă niciodată în ultimii șase ani abordate în mod sistematic** de regimul politic instaurat, prin promovarea unor politici publice coerente și eficiente.

Cetățeanul, dacă are nenorocul să se adreseze justiției, va vedea, la fel de **brusc**, că sălile de judecată sunt mici și supraaglomerate; că nu are acces informatic la întreaga gestiune a dosarului său; că judecătorii sunt obosiți și fac eforturi disperate să soluționeze sute de dosare pe săptămână; că procedurile sunt lungi și greoaie, iar instabilitatea legislativă reprezintă un fenomen grav care afectează actul de justiție. În aceste condiții, gradul de nemulțumire sau neîncredere a populației în activitatea justiției, de aproape 70 la sută în sondaje recente, deține un trist record al ultimilor ani.

În tot acest timp s-a dovedit din plin incapacitatea executivului de a rezolva într-un mod durabil oricare dintre aceste probleme majore și iresponsabilitatea sa în a le perpetua, pentru a le folosi apoi ca arme politice.

Reforma reală a justiției și modernizarea sistemului judiciar trebuie să conducă la îmbunătățirea actului de justiție și să creeze premisele necesare și suficiente integrării efective a justiției românești în sistemul juridic european.

II. Viziunea Partidului Social Democrat în domeniul Justiției

Justiția trebuie să fie privită în mod global, ca sistem, prin raportare la toate instituțiile sistemului judiciar și la profesiile juridice.

Nu trebuie înlăturate nici contribuțiile teoreticienilor și profesorilor de drept, cei care, de fapt, îi pregătesc profesional pe viitorii juriști. Fiecare componentă a acestui sistem trebuie să funcționeze la capacitatea optimă, astfel încât reforma justiției să fie o reformă autentică și cuprinzătoare, nu numai o reformă a magistraturii, ci și a sistemului de educație juridică și a celorlalte profesii juridice liberale.

Politicile publice în domeniul justiției care vor fi promovate vor urmări în mod fundamental **creșterea calității actului de justiție**, în condiții de **eficiență și operativitate**.

Aceasta va presupune respectarea și aplicarea prevederilor fundamentale ale Constituției, ale codurilor de procedură, ale Convenției Europene a Drepturilor Omului, referitoare la soluționarea proceselor într-o **manieră echitabilă, în termene rezonabile**.

În acest sens, se impun:

- asigurarea unei justiții independente față de interesele de orice fel (politice, de grup etc.);
- susținerea și promovarea unei atitudini active a magistraților și a tuturor actorilor sistemului judiciar în raport cu interesele cetățeanului, fiind vorba de un serviciu public;
- responsabilizarea justiției față de justițiabili și societate;
- creșterea calității învățământului superior juridic din România;
- asigurarea unei mobilități profesionale în sistemul judiciar, bazată pe profesionalism.

O funcționare corectă și eficientă a administrației trebuie să ducă în mod direct la diminuarea supraîncărcării judecătorilor cu cauze care pot și trebuie să fie soluționate potrivit procedurilor administrative.

De asemenea, creșterea reală a calității actului de justiție – cerută și așteptată și de Uniunea Europeană – nu poate fi concepută în afara soluționării unor doleanțe ale cetățenilor în spiritul reglementărilor europene – în primul rând, **simplificarea și accelerarea procedurilor de judecată**, în contextul respectării garanțiilor procesuale.

III. Obiectivele Partidului Social Democrat, în domeniul Justiției

Promovarea unei politici guvernamentale clare și coerente cât privește calitatea actului de justiție și modernizarea mijloacelor de înfăptuire a lui.

Aceasta înseamnă, în primul rând:

- legislație și măsuri de aplicare corespunzătoare pentru garantarea accesului la justiție pentru toți cetățenii, indiferent de venituri, cu măsuri speciale pentru cei cu venituri mici;

- legislație corespunzătoare și proiecte fezabile pentru promovarea metodelor moderne de soluționare alternativă a conflictelor;
- consolidarea rapidă a bazei materiale și logistice a justiției române. (sistem informatic integrat);
- asigurarea unui număr corespunzător de judecători, procurori și personal auxiliar;
- adoptarea unei strategii naționale în vederea interpretării și aplicării uniforme a legii, pentru cunoașterea și respectarea prevederilor Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale;
- consolidarea și perfecționarea programului de pregătire continuă a magistraților pentru cunoașterea și implementarea jurisprudenței CEDO și a Curții Europene de Justiție de la Luxemburg, precum și utilizarea efectivă și eficientă, de către toți magistrații și personalul auxiliar, a mijloacelor informatice performante.
- adoptarea unei strategii naționale privind responsabilizarea corpului magistraților, alături de reprezentanții executivului, ai administrației publice centrale și locale, în vederea interpretării și aplicării uniforme a legii, pentru cunoașterea și respectarea prevederilor Convenției.
- elaborarea și adoptarea unei legi privind **organizarea și funcționarea Ministerului Public**, precum și **clarificarea statutului procurorului**.

Ministerul Public, potrivit reglementărilor constituționale, reprezintă interesele generale ale societății și apără ordinea de drept, precum și drepturile și libertățile cetățenilor. În condițiile în care Consiliul Superior al Magistraturii reprezintă garantul independenței justiției și are printre atribuții propunerea de numire în funcție a procurorilor se impune, ca printr-un nou act normativ, să se reglementeze organizarea Ministerului Public și definirea sintagmei, prevăzută în Constituție, conform căreia procurorii își desfășoară activitatea sub autoritatea ministrului justiției. Este necesară stabilirea unui statut clar al procurorilor, care să le confere fie calitatea de agent al executivului - părți cu drepturi egale cu ale celorlalți participanți în proces - fie calitatea de magistrat.

- **un statut ministerial în acord cu regulile constituționale și cu cele minimale de funcționare normală a guvernului: un ministru al justiției cu rol echilibrat, bine definit, care să fie responsabil pentru aplicarea politicilor guvernamentale în justiție, care să controleze și să utilizeze eficient pârghiile publice de care dispune.** Ministrul justiției trebuie să iasă din jocurile politice extrem de dăunătoare sistemului judiciar, **de neasumare a**

răspunderilor care îi incumbă sau de promovare a conflictelor cu magistrații, generate artificial de cele mai multe ori.

IV. Planul de măsuri al Partidul Social Democrat, în domeniul Justiției

Se va urmări aplicarea în integralitatea a principiilor „**Pactului pentru Justiție**”, document semnat de PSD în luna septembrie 2009, împreună cu reprezentanții puterii judecătorești și cu societatea civilă, pentru elaborarea și adoptarea viitoarelor politici publice și acte normative în domeniul justiției.

Măsurile adoptate vor avea la bază **instaurarea și respectarea unui mecanism serios și cuprinzător de consultare a reprezentanților magistraților** (CSM, asociații de magistrați) și de respectare a opiniilor formulate.

IV.1. Mai buna organizare a instanțelor și parchetelor și creșterea specializării magistraților

- Judecătoria, ca instanță primă și accesibilă cetățeanului în primul rând *trebuie să aibă competența de a soluționa, în primă instanță, litigiile cele mai frecvente dintre cetățeni. Numai astfel se poate crea un cadru larg pentru o justiție minim garantată.*
- Competența tribunalului ca instanță de fond (prima instanță) trebuie să devină excepție: numai pentru cauzele mai importante și mai dificile. Prin măsurile greșite luate cu câțiva ani în urmă, de modificare a ponderii competenței în sarcina tribunalului, s-a ajuns la o supraaglomerare intolerabilă a acestei categorii de instanțe care au devenit, concomitent, instanțe de fond, instanțe de apel și instanțe de recurs.
- **Este importantă acordarea prerogativei ÎCCJ de a emite decizii de orientare a jurisprudenței, din proprie inițiativă, la sesizarea procurorului general a instanțelor judecătorești și/sau ministrului justiției și a colegiilor**
- Trebuie, de asemenea, promovate rapid **măsuri de modificare a competenței exclusive** prevăzute în diferite acte normative – inclusiv în materie contravențională.
- De asemenea, **principiul specializării** care a fost mult diminuat și chiar neglijat, trebuie să redobândească rolul său normal – de factor determinant al creșterii calității actului de justiție. Este vorba de programe intensive de

pregătire specializată a tuturor judecătorilor și procurorilor, paralel cu pregătirea adecvată a grefierilor și personalului auxiliar și creșterea corespunzătoare a numărului acestora. Este necesară **continuarea creării de instanțe specializate** (nu numai secții și complete), acolo unde sunt necesare, pe tot cuprinsul țării. Crearea lor după 2005 a suferit sincope și a fost abandonată, trebuind regândită, în baza unor studii de fezabilitate.

IV.2 Promovarea unor politici publice serioase și credibile pentru consolidarea puterii judecătorești, ca putere în stat, și a statutului magistraților

PSD consideră necesare următoarele măsuri:

a. În vederea consolidării statutului corpului de magistrați și a independenței sistemului judiciar sunt necesare:

- întărirea independenței și integrității magistraților;
- îmbunătățirea legislației privind CSM, consolidarea și întărirea rolului acestuia de garant al independenței sistemului judiciar;
- eliminarea totală a intervenției factorului politic în funcționarea justiției;
- creșterea responsabilității magistraților față de actul de justiție, precum și a justiției ca sistem, a tuturor actorilor săi, în creșterea calității actului de justiție;
- consolidarea capacității de recrutare și organizarea eficientă a sistemului judiciar, care ar trebui să includă: deblocarea, completarea și finanțarea tuturor posturilor de magistrați vacante; degrevarea magistraților de atribuții administrative; redefinirea, a probelor la concursurile de intrarea în magistratură sau de promovare în funcțiile de execuție și de conducere; desființarea, eventual comasarea instanțelor cu volum mic de activitate, în raport de competențele modificate prin noile coduri și specializarea magistraților; regândirea structurii de instanțe și parchete; încheierea informatizării sistemului judiciar și folosirea sa adecvată; implementarea generală și dezvoltarea instituției managerului de instanță;
- stabilirea și respectarea unui sistem coerent și predictibil de salarizare, care să elimine orice atingere adusă independenței și demnității magistratului, prin fluctuațiile salariale promovate de guvernul Boc ca politică de stat, și încălcarea statutului de putere. Prin aceasta, practic, principalii responsabili pentru înfăptuirea actului de justiție – magistrații și grefierii, activi

sau pensionari - își văd veniturile diminuate după bunul plac al puterii executive și legislative, sunt puși în situația de a le negocia, uneori prin măsuri extreme, astfel cum s-a petrecut în cursul amplelor mișcări de protest din 2009, nemaîntâlnite în istoria justiției române și, de altfel, a oricărui stat democratic.

b. În același context, se impun noi direcții de acțiune privind reforma Ministerului Public, care să vizeze:

- elaborarea legii privind organizarea ministerului public;
- clarificarea statutului procurorului;
- desființarea unităților de Parchet fără volum de activitate și organizarea acestora cu respectarea prevederilor noului Cod Penal și Cod de Procedură Penală;
- simplificarea schemei de personal a Parchetului General și stabilirea unui volum optim de activitate pentru toate unitățile de Parchet;
- regândirea competențelor DNA și DIICOT, în acord cu noile prevederi legislative, cu strategiile de resurse umane promovate de sistemul judiciar și cu necesitatea de a obține rezultate efective în lupta împotriva criminalității organizate și a corupției.

c. Totodată, vor fi promovate politici publice care să consolideze rolul CSM în asigurarea independenței justiției. Sunt necesare direcții de acțiune care să vizeze:

- creșterea responsabilității membrilor aleși, atât dintre magistrați cât și din rândul societății civile;
- modificarea competențelor plenului, secțiilor și a cvorumului de vot pentru anumite atribuții, în baza analizelor deja realizate;
- asigurarea unei mai mari transparențe și comunicări publice în organizarea activității CSM;
- întărirea independenței și eficienței Inspecției judiciare a CSM;
- analiza posibilității degrevării plenului, prin descentralizare, de sarcini vizând managementul administrativ și financiar, ce trebuie coborât la nivelul instanțelor.

IV.3 Combaterea corupției și a criminalității organizate

Constatăm că, deși guvernările succesive de dreapta au angajat o serie de obligații naționale și internaționale privind reducerea corupției, atât Mecanismul de Cooperare și Verificare instituit de Comisia Europeană la solicitarea fostului ministru al justiției Monica Macovei, cât și statisticile interne confirmă deplin, inexistența unor rezultate pozitive în acest sens. Corupția, potrivit tuturor studiilor și sondajelor naționale de opinie din ultimii 5 ani, este cel mai mare flagel al societății românești contemporane ajungând la un nivel care pune evident în pericol temeiul democratic al societății noastre, fiind constatată la nivelurile cele mai înalte ale administrației române. Cu adevărat este valabilă susținerea că în acești ani ai guvernării de dreapta, corupția este cea mai mare frână a dezvoltării economice, și este, împreună cu incompetența guvernanților, principalul susținător al crizei economice și politice fundamentale care a cuprins România. Prin contrabandă, vânzări frauduloase, spălarea banilor, alocarea clientelară a contractelor de stat, subvenții și licitații ilegale, lipsă de transparență în cheltuirea fondurilor publice, protecția politică a rău-platnicilor la bugetul de stat și multe alte subtile și inventive mijloace, ea a fost ridicată la rang de politică de stat.

Criminalitatea organizată, sistemul de bande și organizații mafioate au cuprins toate regiunile țării. Ineficiența actualelor structuri este evidentă și de aceea apreciem că este necesară:

- reanalizarea cadrului legal (toate actele normative) referitoare la infracțiunile de corupție; pedepse, modalități de executare;
- eliminarea prevederilor legislative caduce, ambigue, reorganizarea și, după caz, desființarea instituțiilor care se dublează inefficient una pe alta, în baza unei strategii naționale comprehensive;
- întărirea capacității instituționale și logistice a DNA și DIICOT;
- creșterea capacității de interacțiune și cooperare instituțională, inclusiv transfrontalieră, în mod special a celor specializate în lupta anticorupție, criminalitate organizată și terorism.

Măsurile acestea trebuie corelate și cu alte aspecte importante în aplicarea legii penale, precum:

- asigurarea respectării drepturilor și libertăților fundamentale în desfășurarea anchetelor;

- creșterea gradului de expertiză și pregătire profesională a procurorilor în domenii precum: dreptul comercial, bancar, fiscal, contabil și financiar;

IV.4 Continuarea procesului de reformă legislativă și asigurarea coerenței acesteia

a. Finalizarea adoptării de către Parlament a celor patru Coduri (civil, procedură civilă, penal, procedură penală) nu este un scop în sine, întrucât neînsoțirea acestora de câteva măsuri esențiale de aplicare poate crea dificultăți uriașe în aplicare, cu consecințele nefaste ușor previzibile (erori judiciare etc.). Astfel, sunt urgent necesare elaborarea și aprobarea legilor de punere în aplicare a Codurilor, precum și elaborarea studiilor de impact care să vizeze posibilitatea practică și consecințele aplicării actelor normative menționate asupra societății românești, și care să poată evalua dacă e oportună implementarea lor simultană sau etapizată. De asemenea, codurile nu pot fi aplicate înaintea derulării unui program sistematic și solid de pregătire a tuturor magistraților și grefierilor pentru aplicarea lor, pentru care este nevoie de alocarea resurselor corespunzătoare (buget, timp etc.)

b. Mai mult decât atât se constată că dinamica legislativă actuală și existența evident exagerată a unui mare număr de ordonanțe nu mai poate asigura o coerență legislativă, de aceea se impune:

- analiză critică a legilor cu incidență în justiție și propunerea de proiecte pentru ajustarea acestora în scopul asigurării coerenței legislative;
- consultarea mediului de afaceri pentru colectarea de opinii critice privind cadrul legislativ și propuneri de îmbunătățirea a acestora;
- continuarea integrării bazelor de date legislative, inclusiv în plan european;
- publicarea unor colecții de legi și compendii sub egida Ministerului Justiției;
- îmbunătățirea și eficientizarea rolului Consiliului Legislativ;
- corelarea și armonizarea actelor normative;
- renunțarea la excesul utilizării mecanismului legiferării în regim de urgență.

5.IV Îmbunătățirea semnificativă a serviciilor publice oferite de justiție. Reducerea duratei proceselor

Procesul complex de aplicare a noilor Coduri, împreună cu legislația specifică, trebuie să conducă la scurtarea duratei proceselor, la proceduri judiciare mai simple, mai eficiente, mai puțin costisitoare pentru cetățean și societate.

În acest sens, vom lua următoarele măsuri:

- extinderea și îmbunătățirea corespunzătoare a asistenței juridice din oficiu/gratuite, în paralel cu derularea unor ample campanii de informare a publicului larg, astfel încât să se aplice în mod substanțial, mai ales în zonele defavorizate (rurale, depopulate) și pentru categorii sociale în dificultate (persoane vârstnice, cu venituri mici etc.) care, practic, nu pot avea acces la actul de justiție potrivit garanțiilor constituționale;
- îmbunătățirea prin consultarea Corpurilor profesionale, a cadrului normativ a exercitării unor profesii juridice (susținerea profesiilor de mediator și arbitru ca soluții alternative care să înlocuiască apelarea la sistemul judiciar);
- adoptarea unor modificări ale reglementărilor privind executarea silită și executorii judecătorești, fără de care nu se poate realiza, de fapt, finalitatea actului de justiție;
- adoptarea de măsuri pentru simplificarea procedurii de acordare a asistenței juridice pentru victimele infracțiunilor și facilitarea accesului justițiabililor la expertiza judiciară – punct extrem de critic, semnalat de cetățeni și complet neglijat de guvernele aflate la conducerea României după anul 2005;
- creșterea imediată și substanțială a calității unor servicii adiacente (registrul comerțului etc.), crearea ghișeului unic, care au făcut obiectul a numeroase nemulțumiri ale cetățenilor, de-a lungul ultimilor ani.

IV.6 Stabilirea unor raporturi corecte, între autoritatea judecătorească și executivă, reprezentată de Președinte și Guvern. Reforma Ministerului Justiției

PSD consideră necesară:

- revenirea, în mod urgent și obligatoriu a Președintelui la rolul de mediator și al Guvernului la acela de partener, cele două componente ale puterii executive fiind astfel obligate să respecte independența și autoritatea puterii judecătorești;

- puterile legislativă și executivă trebuie să se asigure că judecătorii sunt independenți, iar independența lor nu este susceptibilă de a fi pusă în pericol;
- principalul obiectiv al Ministerului Justiției, ignorat în ultimii ani, în favoarea implicării ministrului în jocuri politicianiste și de imagine, trebuie să fie crearea condițiilor de muncă adecvate pentru un număr de magistrați și personal auxiliar corespunzător, astfel încât aceștia să poată să îndeplinească atributul de „serviciu public”. Ministerul Justiției, în viitorul Guvern PSD, își va schimba complet imaginea și mentalitățile promovate până acum, devenind un **partener onest și eficient al reprezentanților puterii judecătorești**, pentru obținerea și utilizarea bugetelor necesare asigurării condițiilor de muncă, de perfecționare profesională, sedii, logistică, documentare;
- parte a executivului, Ministerul Justiției trebuie să își modifice schema organizatorică prin evaluarea întregului personal și reducerea, respectiv realocarea acestuia în raport cu rolul și competențele ministerului.